Carl-Gustaf Peterssons dagbok

En garvares liv och leverne

Resor genom 1800-talets Sverige

Kap 1 Förord och Uppväxt

född 18411203 Mönsterås
död 19070121 Jönköping

F ö r o r d

Då man tager sig före en lefnadsteckning, som dessa blad innehålla, då den som skrifver dessa rader är just personen som upplefvat detsamma, så kommer den frågan hvilket är rättast att säga, jag eller han, och det torde den få afgöra som möjligen kommer på den tanken att utgifva detsamma. Emellertid kan man här äfven se, på hvilka underbara vägar Gud föra de sina, äfven hvad det angår det lekamliga lifvet. Skulle dessa blad falla i någon fattig ynglings händer, så läs, och se att Gud kan både gifva och taga, och föra på hvilka vägar honom täckes. Och här kan anföras, Psalmisten Davids ord. Alla våra dagar voro i hans bok tecknade de ännu varda skulle och ingen af dem kommen var.

Dessutom får den som nedskrifver detta tillägga, att som jag saknar erfordelig skolunderbyggnad, så tarfvas här, en stor förändring utan att ändra innehållet i språket och satsbyggnaden.

Eksjö den 1884.

F ö r o r d

Om dessa blad skulle falla i någon fattig ynglings händer, så genomläs dem, och se på hvilka underbara vägar Gud förer menniskobarnen, och att allt står i hans hand. Han allena kan både gifva och taga, upphöja och förnedra, då ett barn springer sorgfritt i sitt föräldrahem så vet ingen hvad af detta barn varda skall, Och huru beskaffat det lif är, som barnet skall upplefva. Gud vet det. Gud känner det, se i dessa blad något derom.

Skulle någon komma på den tanken att utgifva dessa blad så är en omarbetning nödvändig, för språket skull, emedan den skrifvande saknar erforderlig skolunderbyggnad att kompletera detsamma.

En verkligt upplefvad sanning är det i sin helhet. Gud gifve sin välsignelse under nedskrifvandet af dessa blad.

De tidigare barnaåren och mina föräldrar

Der uppe i Westmanland rinner en å eller bäck fram som mynnar ut i Mälaren, i närheten af utloppet af denna å ligger staden Köping, denna stad har för histoireskrifvare något värde, hvarom minnen och fornlimningar ännu vittna, de tala neml. om Köpingshus m.m. nu har jernvägen genomgått och nära tillintetgjort dessa minnen, till sumphushagskulle, som ligger strasct söder om staden, der går banan nu fram och man kan blott påminna sig hur det såg ut på 40-1850 talen, men icke vidare härom utan till ämnet af min lefvnadsteckning. Det var fordom vanligt att vid städerna voro s:k: tullstugor, vid de allmänna större landsvägarne som ledde intill staden, så äfven i Köping. Wid öster tull, der vägen går till Westerås, står ännu om det ej blifvet under sednare år nedrifvit, ett ev våning hus rödmålat, I detta hus bodde mina föraäldrar år 1841. Ett fattigt arbetsfolk. Min mor var barnfödd år 1806 i en församl. som ligger 2-a 3 mil nordvest om Köping Lilla Schedvi, der hennes föräldrar voro bondfolk. Min far var likaså född i samma socken af fattiga föräldrar, Men då jag nämner min far så är förenad med detta en sorglig berättelse från min barndom, Mina föräldrar kommo till Köping i början af 1830 talet, som det är mig af dem berättat i teml goda omständigheter. En äldre broder till mig föddes 1834, den enda bror och syskon jag haft, mina föräldrar leide de första åren i ett någorlunda lyckligt äktenskap och de hade då enl. teml god bergning, att de till och med skola haft ett eget hus i stan samt hade min far en häst hvarmed de, förtjenade sitt bröd, Min mor begynte att lefva ett lastbart lif. hennes far Per Olsson i Ihre.L. Schedvi. Schedvi hade lefvat ett supigt och oordentligt lif. kanhända det enda arf hon fått, dertill kommer att mina försäldrar en tid i början af sitt äktenskap haft krogrörelse i stan. Köping hon började först i smyg sedan öppet, så att hon som det sades mig som barn, i en ännu annan synd äktenskapsbrott, och jag vet att äfven det var sant, Då min far Sjuffar som jag allt framgent kallar honom, var borta på något arbete, uppsökte en person min mor och följden blef att jag föddes 1841 i ofvan nämnde tullstuga, oäkta, dock af gifta föräldrar att det är sannt det vet jag deraf att min mor sjelf saggt mig det sedan jag blef älldre, Den okända personen som skulle vara min rätta far, har jag alldrig i mitt lif sedan träffat. En del sade mig i min barndom att det var en soldat som bodde i närheten af stan, andra åter att det var en s:k: bättre person, eller möjligen en handtverksgesäll /Gud vet det, han har varit af lång kroppsbyggnad, samt yttrat en gång då han fullbordat sin dåliga afsigt, det skall blifva en pojk och det skall blifva en prest, enl. min mors utsago. (men det slog alldrig in). Och de personer som kände både mig och min bror i vår uppväxt kunde tydligen se att vi ej voro verkligt köttsliga bröder utan halfbröder, Men detta har dock alldrig kommit i något prestbetyg. Och det är det troligaste att det ej här i tiden blir uppenbart hvilken min rätta far var. Emmellertid med lasten tilltog fattigdomen, och dermed åtföljande oenighet i äktenskapet, och min far gick nu och arbetade för en ringa dagspenning 40 skilling om dagen, som det då sades, de hyrde ett rum och jag föddes i fattigdom och elende i tullstugan, min far hade då tagit en sysla i stan, han var neml. tornväktare, vakade hvarannan natt

i rådhustornet då han hemkom en morgon kl. 4 var jag född den 3 Dec. 1841.
Nu komma åren för min tillvaro, minnes att då jag var mycket liten, stod jag en gång vid en dörr och skrek med full hals efter min mor, (och var iklädd en grå kjol eller kolt). Snart flyttade mina föräldrar från detta hus till ett annat i stan och hyrde ett rum, och min mor fortfor att lefva lastbart, skaffade sig bränvin för allt hvad hon kunde, sålde ett och annat som fans i hemmet, från den bättre tiden, min far deremot begagnade ej några starka varor och gjorde det ej under hela sitt lif. Ja mina föräldrar bodde på åtskilliga ställen i stan, i nöd och elende förr mitt 12 år, en gång minnes jag att en lika stor pojk som jag låg och lekte vid en brunn eller källa hvarvid jag på något sätt kom att fall uti, och hade min kamrat ej dragit upp mig i håret så hade jag blifvit der, men jag hade något olefvat. Någon Gudsfruktan fans ej i mitt föräldrahem, min mor gick snart från hus till hus och tiggde, min far arbetade och sträfvade, men svor ofta och var ond då han hemkom, oaktade han alldrig begagnade några starka varor, min skoltid begynte vid ungufär 8 års ålder, jag gick i en s:k: Landtkosterskola hvars lärare hette Magister H. i slutet af 40 och i början af 50 talet i Köping många gånger jick jag till skolan mycket hungrig, och mer än torftigt klädd, ty då jag sade till min far om bröd sade han, gå till mor din och ibland till far din, en följd af att jag var ej hans rätta barn, min broder deremot hade det mycket bättre ty honom vårdade min far, som sin son.
Snart fick jag mat hvarje middag på fattigvårdens bekostnad, under skoltiden samt gick jag och bad om bröd i husen och hemkom så om aftnarne med ett och annat, som jag fått, det hände då ej sällan att min mor var rusig och hon gaf mig då en tår bränvin i en kaffekopp och jag förstod ej bättre än hålla till godo. O! hvilket oförstånd af en mor, att på så sätt lägga grand till timligt och evigt elende om Guds förbarmande nåd ej kommer emellan. Min skoltid fortgick och jag hade ej svårt att lära, läste bra både innan och utan, katekes bibl. historia geografi, språklära och en liten Svensk historia räknade t o: m: bråk och sorter, under sommaren då jag var fri från skolan jick jag åt landsbyggden och tiggde, lånade husrum för hvar natt, var ibland borta 8 a 14 dagar hade ofta sällskap med någon annan fattig stadspojk i synnerhet i Munktorp socken var jag lokaliserad, der kände jag snart var by och bondgård, så gick jag hem och var hemma några dagar, och derpå gjorde jag mig en resa igen utåt landet, så fortgick min bandom under nöd och elende, en gång skulle jag följa mina föräldrar ut på arbete ty det hände ju ibland att det var något att göra, denna gång skulle de ut och slå hö, de begynte på Söndagsefterm. som ej var ovanligt den tiden, jag följde med till min lycka denna gång, och jick för nära en slåtterkarl, så att hans lie tog mitt ina ben vid hälsenan jag fick ett stort hugg, som jag ännu har uty då detta skrifves, det dröjde länge innan det blef läkt af en Doctor Kilstedt i K. många äfventyr förekomma under dessa barndomsdagar, var ute ibland om nätterna och fångade kräftor, en vårdag under isloss-ningen föll jag i ån som rinner fram genom staden, och gick så våt och genomfrusen en dag, utan att töras gå hem, men blef ej sjuk mådde lika bra dagen derpå, En Söndagsefterm. gick jag upp åt stan, och blef så öfverfallen af en garfvarhund som hade slitit sig lös, fick sju a åtta

sår på ena armen, det blef ett stort uppträde på gatan, det sades att hunden hade rabis----- så att jag snart skulle få samma sjukdom, såren blefvo brända jag blef läkt, och ej känt något vidare mén deraf. En tid var jag på ett mudderverk som gick i ån, der nu ångbåtarne lägga till jag fick 75 öre om dagen och tjenade mig litet kläder, men ibland ogudaktigt sällskap, der man ej fick lära annat än synd och uselhet. Tiden var nu försvunnen till mitt tolfte år, under många neselingar men som förut är antydt, i nöd fattigdom synd och elende. Nu komma några blad i mitt lif som äro rätt egendomliga i sitt slag, förgät ej att genomläsa dem, och jag får kalla den afdelningen

Min första handelsresa

Kap 2 Den första handelsresan

Min första handelsresa

År 1854 vid jultiden så kom en yngling omkring 16-17 år och bad om husrum för ett par dagar hos mina föräldrar, vi bodde nu åter i den förut omnämnda tullstugan i en liten kammare, från detta hus har jag många minnen, Ofvannämnde yngling gick med handel,nålar, knappar, tråd, fingerringar, hakringar, strumpstickor, glasögen, kammar m:m: lagret var nedlagt i en låda, som bars i en påse på så sätt att öppningen var på midten, och lådan i den ena ändan på säcken, och diverse diverse i andra ändan framtill. Denna yngling frågade mina föräldrar, om jag fick göra honom sällskap utåt landsbyggden, och jag var ej van att gå i byarne, sagt och gjort, vi begaf oss åstad det var annandag jul var teml. kallt snöade och yrade rätt dugtigt, vi tog vägen åt byarne Jimmertana och Sylta, Hagelsberga, som ligga norr om staden. Det var ej utan min reskamrat hade anskaffat bränvin i en flaska, hvaraf vi tog oss en tår ibland,när kölden tog till mer och mer. Jag minnes ej riktigt var vi fick husrum första natten, men det var i Odensvi socken, vi drogo oss nu något vester ut och kommo in på stora bergslagsvägen, ty många jernbruk ligga här efter hvarandra uppefter d:s:k: Hedströmmen, och vi kommo till Kolsva, Gisslarbo, Bernshammar, min reskamrat sålde af diverse, i synnerhet synålar, och mat och nattlogi fingo vi gratis, jag hade ännu ej fått något lager, men jag visste nu hvad grossen av knappar m:m: kostade i inköp och dussinet.

Nu vandrade vi dag efter dag, upp igenom bergslagen uppehöll oss på större jernbruk ett par dagar, och vid masugnar der vi fingo se huru tackjern tillverkades, då det slogs ut som det kallades, då jernet kom rinnande, nära till utseendet som mjölk. Wi kommo till Norbergs jerngrufvor, fick se, då de upphissade malmen och så vidare, vi gingo genom skogar, och öfver sjöar höllo oss mest der det var mest folk. Omsider kommo vi till Hedemora, nu behöfvde lagret förstärkas, hvilket och skedde hos en handlande, var blott en natt i stan, ty vår utkomst var ju bättre på landsorten och dessutom voro vi skygga för polisen. Wi hade troligen fått fri skjuts, emedan vi ej trodde det ringaste såsom betyger, Åter utkomna på landsbygden vi togo vägen åt Gefle, en Söndagsmorgon kommo vi till en stor by då vi var inne i en bondgård kommo några dalflickor, skämtade och gyckade, rökte sina jernpipor, här voro folket klädda i daldrägten men den är ej fullständig på denna trakt, snart kommo vi in i Gestrikland, passerade Ockelbo och kommo nu in till Gefle stad, ett och annat sl mtar fram i minnet emmellan städerna, som är svårt att återgifva då detta nedskrifves 30 år efteråt, mycket kallt och djup snö var det denna

L. G Peterssons
1:a Handelsresa 18541225 - 185510

Google maps
Sverige | beta

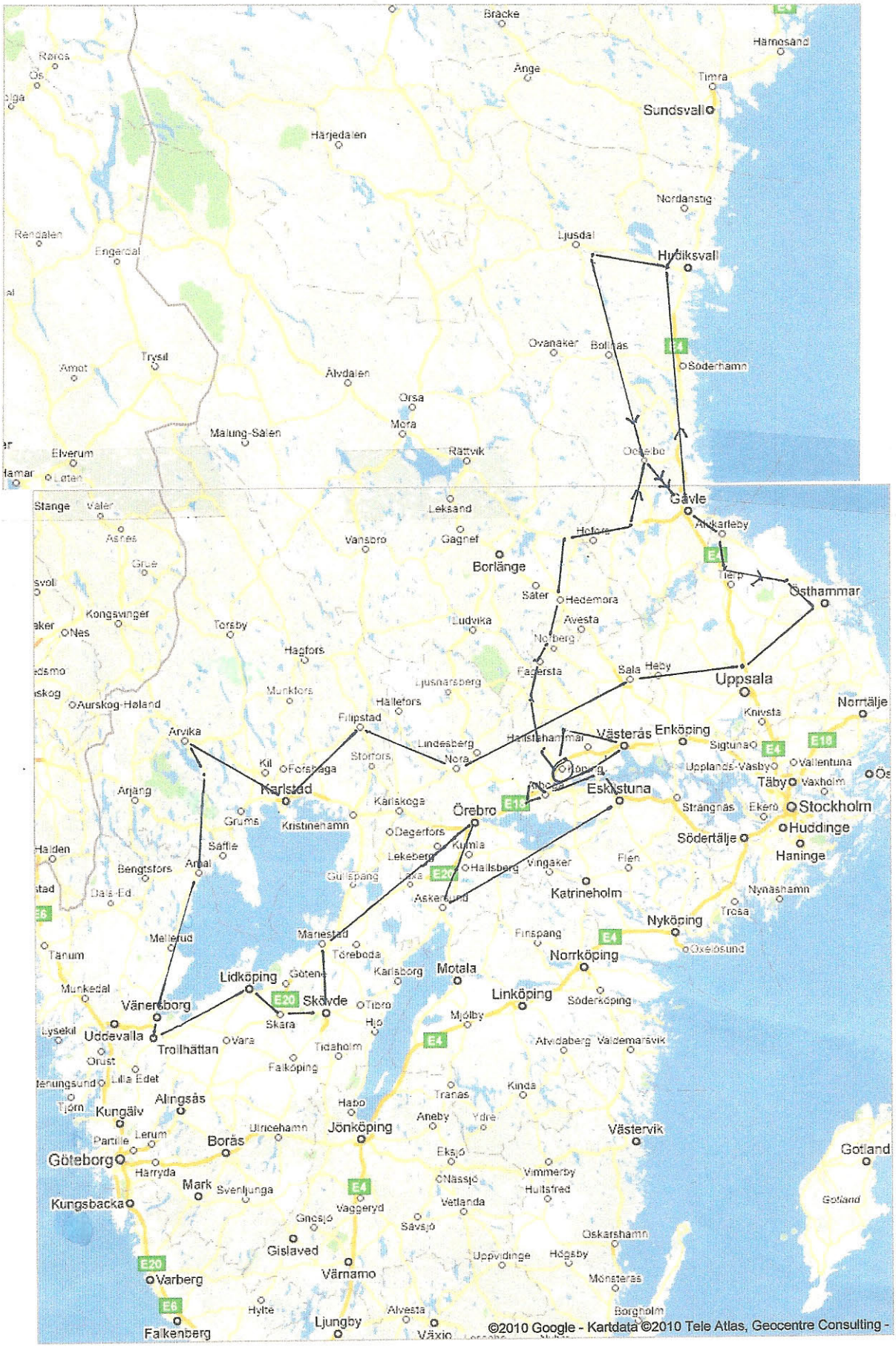

vinter i dessa trakter, iklädd en torfdig drägt så hade jag ju inga goda dagar att vandra från by till by, men Gud höll sin hand öfver mig, fast jag ej då kunde förstå det. Komna till Gefle förstärktes ånyo vårt lilla handelslager, hvarpå togs nattlogi på söder i stan, vill minnas som en dröm, söder om ån i en gård, som hette Örns, om personen som egde denna gård, hade detta namn, eller det folk hyrde som vi låg hos är ej klart för mig. (är nu troligen förändrat kanske genom brand) Snart voro vi färdiga att resa ur stan, och tog norrut igenom en plats der ett större Spinneri finnes det är som en liten stad, (Strömsbro) vidare genom socknarne till Söderhamn här bodde vi en natt hos ett fattigt arbetsfolk, på en öfvervåning, nöd och fattigdom var rådande i hemmet och dertill oenighet. På morgonen fortsatte vi vår färd vidare norrut, igenom Sörala Norrala och flera socknar. I en socken (Hamronge˅) sporde vi att det var sträng Länsman, och dylika Herrar hade vi ej något otalt med, och vi var inne på ett ställe jemte landsvägen, der vi sporde att Länsman nyss åkt förbi, som vi var utkomna och gått ett stycke, såg vi på afstånd en Herreman komma åkande, vi antog att det var den stränga Länsmanen, vi gick in åt skogen en stund, tills han fick åka förbi, och undgick faran, sporde sedan i ett hus att vi troligen blifvit tagna, om han fått sett oss, alldenstund vi ej hade några betyger. Några minnen från dessa trakter i Helsingland följer här, innan vi kommo till Hudiksvall, Det är brukligt i landsorten emedan boskapsskötseln är ganska mycket uppdrifven, att folket vintertid tillbringa mycket af sin tid i ladugården, den är vanl. så inrättad att i ena ändan af densamma är en liten upphöjning på golfvet, och så utgör den delen af ladugården en sorts kokhus, der det anrättas åt djuren, utan någon vägg som skiljer från kreaturen, I denna afdelning af ladugården hade vi ofta nattlogi, med tillåtelse naturligtvis af värdfolket, pigor och drängar skämtade här med hvarandra och oss, då de förättade sina göromål om morgnar och aftnar. I dessa nattherbergen var ej kallt och jag sof på dylika ställen ganska gott, många nätter utan att störas af kreaturen. Folket var i allmänhet godmodigt och gästfritt. Här i dessa trakter träffade jag på familjer som voro s:k: läsare. 1855 De föllo på knä då morgonbön förrättades, och jag gjorde likaså utan någon mening, blott derför att jag såg det. Jag vandrade öfver rätt stora skogar ända till två mil långa, som jag var kommen ungefär i midten af de samma, fick jag se en stor by, som det tycktes, med små boningshus och likaså uthus, men då jag närmare fick se till fans ej en enda menniska utan alla hus voro öde. Det var s:k: fäbodar der folket i närmaste byar uppehöllo sig sommartid med kreaturen, men detta var på vintern. En s:k: Kolpotör träffade jag en gång i en bondgård, han jeck och sålde skrifter, jag köpte en vill jag minnas och läste flitigt deri, det var en berättelse, Wagnshjulet eller hvad den hette. Ja här i dessa skogstrakter bland detta till stor del fromma folk, mådde vi rätt bra, sålde litet då och då fick dricka mjölk och äta 1 ½ andliga tunnbröd m!m! gratis. Och nu kommer jag att omtala ett äfventyr i Hudiksvall dit vi omsider kommo.

˅ Denna socken ligger mellan Gefle och Söderhamn der den befarade Länsmannen var, således förekom detta emellan dessa städer.

Ett äfventyr i Hudiksvall samt afresan derifrån.

Inkomna i staden gjorde vi några smärre uppköp, efter vanligheten, hvarpå vi sökte ett nattlogi som omsider lyckades, strasct utanför staden vid norra sidan, der låg ett färgeri, der vi träffade et+ par hyggliga färgaregesäller, af hvilka vi fick löfte att ligga på Gesällkammaren, der var varmt och präktigt och vi mådde der rätt bra. Om morgonen då vi kommo ut var en bitande stark köld, nu var det meningen att färden ytterligare skulle fortsättas mot norden, Jag tillsade min reskamrat att vi skulle gå längre och längre mot norr till den 1 Maj. det hade vi förut kommit öfverens om. Detta var nu i Februari 1855. Men då vi ackorderade härom, sade vi att det tyckes blifva allt kallare och kallare mot norden hvadan nu beslöts att taga söderut, och derpå gingo vi in i staden, der vi tog oss något till bästa, ty det var mycket kallt, som förut är nämndt. (Ett sorts bröd bakat af kornmjöl och tunnt som gråpapper).
Då vi kommo på en af gatorna och drogo nu en liten kälke, som vi anskaffat på hvilken våra saker var fastbundna så träffades oförmodat en pojk vid samma ålder som min reskamrat, (ungefär) han sade att han var från Söderhamn och emnade sig upp till Sundsvall der han hade sin far,den omnämnde ynglingen var bleckslagarelärling, äfven han hade några småsaker i en låda dem han satte på vår kälke, han var en svår ostyrig pojk, kom i gräl med skolpojkar på gatan, och slogs och stimmade, men med oss ville han sluta vänskap. Då vi stått i en stund på gatan med stadspojkar kom han till oss,och vi föreslog att gå in på en krog och taga oss något till bästa. Wi hade förut tillsammans köpt Ett qvarter pomeransbränvin, som i det närmaste var slut. Inkomna på krogen, för att få oss något mat, som vi knappast hann begära, för än tvenne poliskonstaplar inkommo, och tillsporde först bleckslagarn, hvarifrån han var och hvart han emnade sig. Nu förstod jag, detta går ej väl, utan gjorde ett tecken till min reskamrat, hvarpå jag gick ut i ett kök åt gården, och derifrån ut åt porten der vår kälke stod, fick tag i repet på kälken och sprang af alla krafter, jag och min gamla reskamrat. Sprang rätt igenom stan söderut, och kommo så ut på en vik af Östersjön, rätt öfver viken gick en väg som var mycket befaren, vi följde den, viken var snart passerad och vägen ledde in i en skog, fortfarande följde vi vägen, men omsider blef den mindre och mindre, tills den tog slut vid ett a två huggna träd, jag sade vi fortsätta komma väl fram någonstädes der menniskor bo, men nej det led mot qvällen kölden var stark, snön djup, vi måste vända, och hade då ledning af våra egna spår, der vi dragit kälken, måste dra tillbaka ut på sjöviken, det begynte nu och blifva mörkt, vi fick då se på afstånd, ett fönster från en koja dit vi gingo, der bodde en äldre gumma helt ensam, hon var vänlig och snäll, vi fick oss mat och sofva godt äfven den natten, vi stannade ytterligare öfver en dag hon tvättade en del af vårt lilla linneförråd, och vi blefvo nu i ordning att fortsätta vår färd.
Hvart den förut omnämnde bleckslagaren hamnade är mig obekant, hans låda följde oss i förskräckelsen för polisen, men värdet var ej stort. Tror att jag i framtiden träffade honom en gång i Sundsvall, hvarom jag framdeles kommer attskrifva.
I snö och ruskväder fortsatte vi mellan byar och gårdar, och kommo in i Enånger församl. der var jag i tillfälle att se huru de bakade det förut

omnämnda tunnbrödet, En deg gjordes af vatten och kornmjöl, som vanligt och uppknådades på ett bord, af degstycken utkafvlades stora tunna kakor så stora som bordet rymde, derpå naggades det, det var nu ej mycket tjockare än gråpapper. Den stora kakan rullades på en slät stång och insattes i ugnen der den rullades af stången, och i ett nu var den gräddad, då ugnen var tillräckligt varm, derpå veks den ihop med en gräsla i ugnen, hvarefter det lades i högar på spisen eller i närheten. Då folket inkommo för att hålla sin måltid lade de ihop kakor eller stycken deraf mångdubbelt, samt lade strömming emmellan. Och de åto med god smak. Jag och min följeslagare höllo äfven till godo. Härifrån denna socken drogo vi oss helt vesteråt till Arbrå, här var öfverallt ett präktigt folk, och i dessa trakter gick det ganska godt att lefva, vi logerade ofta i de förut omskrifna ladugårdarne, sålde af våra varor och skötte komersen efter bästa förmåga, mat och husrum fingo vi för det mesta gratis, färden styrdes nu söderut i vestra Helsingland. Ja detta land med sina höjder och dalar, och här och der en insjö, rika ämnen för en skald, bland skogar monar och berg. Icke underligt,den gamla visan Norrländningens hemlängtan. Omsider kommo vi ned i Bollnäs, som jag under sednare år läst om, och sist om dess brand detta var 1855 på vintren, fortsättande resan söderut genom socknarne till Ockelbo och Högbo, samt till Gefle der jag varit en gång förut, uppsökte det förra logi på söder, Lagret behövde förstärkning, ty nu var det icke mycket qvar från Hudiksvall, der uppköp sist hade skett, dagen före äfventyret med polisen och Blecksslagarelärlingen.

Innan jag nu lemnar Gestrikland och Helsingland, vill jag antyda några ord huru såg det ut i hemmet i Köping och hvad tänkte mina föräldrar och folket der. Skolan var ju långt för detta börgad, och jag har ej hörts af, och jag var ju glad åt skolan, Prest och Skollärare samt hela stans befolkning viste att jag gjort sällskap från Köping Annandagjul med en pojk som gick med handel. Presten en numera afliden Teologi Doctor skref upp till Norbergs pastorat och jag tror äfven flera platser, men jag spordes ej. Snart utfärdades lysning efter mig, ja öfver hela riket, men ingen viste om mig. Ett rykte kom ut att vargar hade rivet ihjel mig, hvilket ej min far kunde tro som var barnfödd i skogstrakter och kunde många gånger då han låg vid kolmilor i skogen, sett dessa djur och kände deras vanor. Emmellertid en Söndags middag var vi inne i en bondgård uppe i Helsingland, folket kom från kyrkan då de inkommo, sade husvärden, Det lystes idag i kyrkan efter ett par dylika herrar, kanske det var ni. Wi blefvo något förskräckta och aflägsnade oss genast, och vi var glada vi kommo vår väg derifrån. Och det kan ju hända att det var så, som bonden sade.

Färden fortsattes från Gefle.

Nedåt Uppland, vi kommo snart till Elfkarleby, dånet af Elfkarlebyström hördes på ganska långt afstånd och vid hvarge krök af vägen tänkte vi att vara vid densamma, då jag kom dit till detta stora vattenfall, vill jag minnas att jag på en sten som stod i närheten af bron som gick öfver strömmen läste att bron blifvit ombyggd under Gustaf III.jes tid, vi voro snart inne i Uppland, här voro flera större jernbruk, Söderfors, Löfstad, Forsmark, på ett af dessa bruk var jag i flera dagar och uppehöll mig genom min handel och låg om nätterna i ett rum som var i en

Dalelfvens utlopp i Östersjön

stor smidja bakom spishärden, det var ej kallt men det fanns ej golf i detta rum utan blott sand och jernskrot, här lågo vi i ett hörn och de saker vi hade samt gångkläderna fick utgöra husgeråd och sängkläder, en och annan af smederna språkade med oss ibland , omsider gingo vi härifrån, till ett annat bruk eller marugn, här sammanträffade vi med en bagare gesäll, han var ganska bra klädd i en blå ny tröja samt byscor af godt kläde. Då vi kommo i samtal frågade han om vi ej kunde anskaffa Ett qvarter bränvin, ja hvarför inte, jag blef sänd till Gästgifvaregården att köpa, men i en flaska som var rätt egendomlig, min reskamrat och jag hade en liten kaffekokare af koppar i hvilken gick lika ett halft stop, huru vi fått denna minnes jag ej om den ej följde med bland blecksslagarelärlingens saker från H-vall, Nogaf då Gästgifvarefrun skulle inmäta ett qvarter bränvin sade han, jag har mätt upp många hundra kannor bränvin, men alldrig har någon förr än jag köpt i en kaffepanna, en karl var äfven inne i krogrummet, förutom den fryntliga Gästgifvarefrån, en tjock gumma, och de hade rätt lustigt åt detta. Återkommen till bagarn och min kamrat, drögde det ej länge, förrän det präktiga kaffet var slut som jag köpt i kaffekokarn. Wi gingo nu ned i masugnen, den hade ej ben utan slät i bottnen, der de slå ut jernet då det är smält, här tilldrog sig något som jag blott vill vidröra. Då den ena sidan i nämnda masugn var upplaggt sand som låg packad i släta jemna massor, till utseendet lik kantade bänkar, vi satte oss på en af dessa och såg på arbetet i masugnen, neml. bagaren och jag, detta förargade en af arbetarna att sandpackorna kom i oordning, derigenom att bagaren satt på dem utan att säga ett ord gick en karl ut eller upp ur masugnen, och jeck upp på sidan af taket derunder bagarn satt, der öppnade han en tagelpanna, och släppte ned en hård kalksten, midt i hufvudet på bagaren, så att det blef nära nål i hufvudet, förargad häröfver grep bagaren genast fatt i stenen, som han fick slaget af och, - gömde den i sin ficka - jag förstod ej hvad detta betydde, utan undrade hvarföre han gömde stenen. Då sade han något som var mycket hemskt till mig. Ungefär hör du min gosse, vill du lära dig verklig s:k: trolldom, han menade att den som kastade ned stenen på honom skulle få mycket värre igen. Och nu omtalade han för mig tvenne saker som kan användas om man vill hämnas på någon, Och jag minnes det mycket väl, men anser ej nyttigt att återgifva det, (nog af de aldra dyraste ord användes för att utföra den hemskaste handling,) Och då man hörer det är man frestad att tro, att det går på detta sätt utföra mörkrets gerningar, till sin nästas skada. (Gud bevare både för detta och allt ondt,)

Resan fortsättes genom norra Uppland till Sala stad i Westmanland.

Genom den lilla kunskap jag hade inhemtat i skolan, så viste jag genom Geografin ungefär huru städerna, och landskapen voro belägna. Geografi var för mig ett mycket lätt ämne i skolan, med ledning af karta, jag viste derför på ett ungefär hvaråt Köping var beläget, men dit ville jag ej ännu, gick derföre genom socknarne och byarne till Sala stad, öfverallt sålde af våra varor, i sistnämnde stad påträffade vi en gammal utmärkt handelsman, som de kallades i städerna, här köpte vi upp så mycket som vår kassa tillät, och gick snart ur stan ut åt landet och sålde, det börgade nu lida mot våren, snön gaf vika och vägarne bara, men ännu kallt och ruskigt, och kläder och skodon voro för mig mycket dåliga, men Gud uppehöll mig vid godt mad och helsa, när vi nu gjort en tur i landet gick

gick vi åter till stan, och gjorde uppköp hos den präktiga Handelsmannen, derpå styrdes kosan utåt der grufvan var belägen, här fans mycket folk som behöfde nålar, knappar och tråd m!m! En Lördagsnatt låg vi hos en grufarbetare, på Söndagsmorgonen frågade han om vi ville följa honom ned i Sala grufva ett stycke, sagt och gjort, mannen tog ett bloss i hand, och vi gick ned genom trapporna som var huggna i berget, här nere var hemskt men storartadt, jag var nere 108 famnar grufvan skulle då vara 208 famnar djup, men jag ville ej gå djupare, ty det var rätt hemskt för en ovan yngling, det bar ej alltid mot djupet, utan man gick vägar ibland med bråddjup på båda sidor, här ville jag ej vara länge utan heldre upp i dagen, jag fick af grufarbetaren några stycken silvermalm som jag förvarade i många år, i mitt föräldrahem, till minne af detta men nu äro de förkomna, Ja nu på Söndagen fortsattes färden från denna plats vesterut i norra Westmanland, och kommo nu åter att genomvandra dessa skogs och gruftrakter, äfven här är ett gästfritt präktigt folk, och jag led ej någon serskild nöd, annat än jag var van vid. Wi drogo oss nu ned åt Linde stad ty vårt varulager behöfde förstärkas, hvilket och skedde, derifrån tog vi vägen till Nora, nu begynte våren på allvar komma, emmellan dessa städer gick vägen ett stycke,nära en liten insjö vädret var vackert, solen stod högt, och jag tyckte det skulle vara roligt att bada, jag klädde af mig, och gick uti sam ett par tre slag, men det var mycket kallt, då jag kom upp och fick se till så låg is ännu qvar ett stycke ut i sjön, vid något skär eller holme, Det var ett kallt bad, men det kom troligen efter, Då Nora var besökt det var en liten anspråkslös stad, och der var ej mycket för oss att hemta, utan vi fortsatte snart och tog vägen åt Filipstad, nu kom för mig en svår tid det var nu i Maj, en dag kände jag mig ganska klen, och tillsade min reskamrat att vi skulle lägga oss en stund och hvila, på en vacker plats, hvilket och skedde jag somnade och sof tills på eftermiddagen, hvarpå jag vaknade hastigt och yrade steg upp och begynte sjunga af alla krafter med en sorglig ton, min reskamrat trodde att jag bliſvit bättre, och ropade mig an, då jag kom till fans och var nu rätt klen, Wi gingo nu på afton in till Filipstad och kommo tyvärr att gå in på en krog, icke utan afsigt ty vi skulle här söka att bota min sjukdom med ett glas bränvin, här var några grofva arbetare inne och de samtalade med oss om de trakter vi genomvandrat i all synnerhet om Helsingland, vi hade ju sett och hört mycket under vår resa, Detta var en Lördagsafton vi togo nu ett logi qvarter i stan, hos en fattig ogift qvinna, då vi varit der tills ganska sent om qvällen, så sade hon, ni får ej vara här i natt ty jag blir troligen sjuk, men hvad sjukdom det förstod min reskamrat bättre än jag, han var älldre, vi voro envisa, men vi måste dock gå och söka nytt logi, (Filipstad fick troligen en innevånare till den natten),Ett nytt logi anskaffades, och der var vi till Söndagsförmiddag, då det ringde samman i stadens kyrkklocka, tågade vi iväg från detta samhälle, vägen ned till Karlstad, jag hade nu fått en sjukdom troligen från det förut omtalade badet, jag fick frossan, orkade ej gå långt om dagen, lade mig var som helst ute, fick ibland ligga hela dagen, utan annan vård än hvad min reskamrat bistod mig, han var dock snäll som ej gick ifrån mig, men omsider blef jag ensam på min vandring, som kommer framdeles i min lefnadsteckning, Ja som ofvan sades, jag led mycket af denna sjukdom, och blef ganska svag orkade ej gå långa stycken om dagen, En del menniskor

visade mig mycket deltagande men de flesta brydde sig ej mycket om en kringvandrare, Men Gud han hade dock sin hand öfver och Hans ögon följde mig på mina okända vägar, Wi kommo nu ner till Carlstad, jag minnes mycket väl den långa bro, som der går öfver Klarelfven, kanske den längsta i vårt land. Frossan fortfor att plåga mig och jag blef allt mer och mer medtagen, var utan hem utan vård, jag var nu ganska likgiltig om handeln och allt samman, men kom ej ändå på den tanken att vända mot hemmet, utan fortsättande färden uppefter Klarelfven, genom Grafva, och de socknar som ligga der vid vägen åt Arvika det gick nu ganska skralt med handeln, och då vi anhöll om mat, så svarades, här i trakten vi hafva ej annat än hafrebröd och det äter ni väl ej. Men ordspråket säger, Nöden har ingen lag. Wi gick igenom Arvika och vidare genom Wermland, en dag kom jag till ett ställe der det var mycket folk samlat, vet ej om det var begrafning eller hvad det var, de sågo att jag såg mycket medtagen ut, och gaf mig till bästa hvad jag önskade, de var mycket snälla emot mig, likaså en dag kom jag till ett bättre ställe, der var en herreman som gaf mig en pappers Riksdaler och sade att jag skulle köpa medesin då jag kom till Åmål, Nu passerades här uppe i Wermland Söllje glasbruk, det skulle härifrån ej vara mer än fyra mil till Norrges gräns, men dit ville jag ej. Derigenom att jag nu ganska länge varit sjuk så gick resan mycket sakta jag orkade ej gå långt om dagen, och min reskamrat ville ej lemna mig, tiden hade nu gått framåt så att Middsommar var inne och jag minnes ett ställe vi voro inne på Middsommarafton, då fick vi ett stycke mjukt rågbröd , det kallade för kaka då förstod man att värdera rågbröd då vi länge ätit hafrebröd. En dag kommc vi till en Herrgård eller ett större hemman der det var stor ladugård, och många kor, här skulle vi hålla kalas vi köpte ett halft stop grädde , och dertill åto vi - - - hafrebröd, O! ja alla dumma, beklagliga och äfventyrliga tilldragelser under denna min s:k: första Handelsresa.

Wi kommo till Åmål, det var nu eftersommar och mycket varmt om dagarna, Frossan öfvergav mig jag hade haft den i Elfva veckor, och var nu glad att denna plåga öfvergaf mig. Den förut omnämnde pappers Riksdalern som skulle användas till medecin, användes i dess ställe till nålar och knappar, och detta blef mitt första egentliga egna inköp. Från Åmål styrdes kosan till Wernersborg till denna stad gingo vi ganska fort, emedan jag var nu ganska kry och kunde gå fort, dessutom var det en sak som påskyndade resan, vi ville komma ner till ofvannämnda stad, för uppköp, af varor m!m! Med ganska kort uppehåll i stan, der vi voro inne och handlade i en bod, Harpå vi genast,gick ur stan till Lidköping gående denna vackra väg på södra sidan af Wernen, Komna till Lidköping gjordes som vanligt några smärre inköp sedan gick vi ur stan jemte Wernens strand, det var här sandbankar och långgrundt, och jag vill minnas att vi här badade i Wernen. Derifrån gingo vi ned till Skara, i närheten af denna stad var Biskopbostället, det var vid denna tid en Biskop Butscz som bodde på detta ställe här gingo vi in i köket utbjudande vårt kram, Biskopen inkom i köket, och gjorde flera inköp af oss, hvilket han gav sina pigor som voro i köket, Biskopen språkade med oss, och bevisade all möjlig välvillja Det regnade och åskan gick, Biskopen gick då ut, lugn och godmodig under sitt paraply på gården och i trädgården. Ja detta var en utmärkt snäll man många gånger har denna man kommit i minnet sedan detta tillfälle, Nu gingo vi in till

Skara, här var marknad de hade öfverallt slagit upp sina varor, äfven vi skulle ju försöka och slog upp vårt kram, på en låda, det såldes en annan småsak, under några timmar som vi stodo der. Frampå aftonen gingo vi ur stan, vägen åt Sköfde,min reskamrat hade fått en åkomma hvarföre han måste söka läkare, och det blef afhjälpt detta var en liten vacker stad, men vårt uppehåll här blef ej långvarigt, utan vi tog vägen åt Mariestad, på en del platser här i landsorten, var det ganska fattigt, och ej synnerligt lätt att slå sig ut, men det fick gå, det var ju sommar och vi lågo ofta ute i lador och ladugårdar, Sent en afton kommo vi till ett större ställe, Då föreslogs att vi skulle gå in i ladugården, och lägga oss, dörrarne voro blott ett par grindar, och korna voro bundna i sina bås, då vi kommit in i ladugården, för att gå uppföre en stige till en foderkulle, så blefvo vi mycket förskräckta af en stor hund, som låg på halmen mellan stegen och väggarna sakta drogo vi oss tillbaka, och ut ur ladugården, hunden låg alltjemt stilla och såg på oss, men huru glada voro vi då vi ånyo kommit ut i det fria fortsättande fast det var på natten men en vacker sommarnatt, vi kommo sedan till ett ställe och knackade på dörren der fingo vi logi, Och gingo fortfarande vägen åt Maristad. En vacker treflig stad men vårt vistande der blef som vanligt kort. Nu emnade vi oss till Örebro och togo så vägen åt Hofvå, der vi lågo en natt, der bodde s:k: hästskojare, hos ett sådant folk lågo vi, de hade om natten varit ute och fångat kräftor, och de slogo sig ned på gården, och åto kräftor talande om sina äfventyr, vid hästbyte och sådant som hörde till deras handel och skoj de bjödo äfven oss på kräftor, vi höllo till godo ibland annat så talade de om en person som fått i sig en lefvande s:k: torndyfvel, hvilken tog sig ut på sidan, mannen som torndyfveln flög in genom munnen på sade, yttrades det (Släpper du till snipen, släpper jag till glipen, huruvida det var sannt vet jag ej). Wi kommo snart till Örebro, här arbetades nu på jernbanan, som vi ville se och det var ju före oss något ovanligt, en del grusvagnar gingo af och an på relsen, Här i denna stad köpte jag mig en Katekes, och inskref mitt Namn och årtalet 1855, jag hade under hela resan fört med mig mina skolböcker och läste deri ibland och gaf min kamrat lescor, ty han läste dåligt ehuru han var älldre än jag. Nu styrdes kosan härifrån till Askersund genom dessa präktiga soknar, och vackra trakter, vägen gick fram på sina ställen jemte små insjöar, ja en vacker trakt, en dag hvar vi på ett ställe och medföljde en pojk, som var bosatt der, ut och fångade kräftor, ja, det var här ett nöje att vara, vi mådde bra sålde litet smått ibland, och dagarna gingo sorgfria den ena efter den andra, I Askersund voro vi inne köpte något, och begaf oss derifrån, Och tog vägen nära åt samma håll dock mer i öster, vi gingo ända upp till Hjelmaren, och här efter stranden uppehöllo vi oss några dagar, fiskade med metspön, badade, fångade kräftor, de hade s:k: märlar utsatta i sjön, i dessa fångades fisk och kräftor. Wid denna tid voro frukten mogen och godt om körsbär på flera ställen så vi hade ett riktigt sommarnöje i dessa trakter. Emmellertid vi fortsatte färden till Eskilstuna, och vidare till Torshälla.

Här inträffade förändring för mig jag blef ensam
på min resa.

I närheten af sistnämnda stad hade min reskamrat sin mor boende

i en liten stuga som låg, vid en vik af Mälaren, hon var en fattig Enka, och uppehöll sig med att om sommartid plocka s:k: björnhallon som fans på holmarne och vid kusten af Mälaren, dessa bär sålde hon i staden, samt gjorde hon hvad som förekom, hvarigenom han förtjenade sitt bröd, förutan denna son som var min reskamrat, hade hon äfven en dotter tolf år gammal, Här i detta hem, var jag flera dagar, for ut åt sjön fiskade och badade, och mest roade oss. En dag rodde vi i en båt till Torshälla ån, vid mynningen af Ån låg en stor sten midt uti, vid denna drogo vi upp båten, och hoppade uti. Då jag sam ett par slag deromkring skulle jag gå upp på stenen, då jag plötsligt fick se en orm kom simmande åt samma håll, jag vek häftigt undan och kom oskadd upp, på stenen, hvarefter vi togo en åra till båten, hvarmed vi dödade ormen. Då jag sålunda varit här i närheten af Torshälla, några dagar beslöts att min reskamrat skulle stanna hemma, och jag måste begifva mig åstad, Min reskamrat hade ju litet pengar dessa behöfde hans mor till kläder åt sig och hans syster, Ja en dag följde han mig på väg genom stan till ett bruk, som låg i närheten. Här togo vi afsked af hvarandra vi hade nu gjort vandringen tillsammans 8 a 9 mån.(Och sedan dess har jag alldrig sett eller hört något om denna person.)

Nu var jag ensam, ett litet lager hade jag af nålar, knappar tråd glasögon fingerborar m!m! jag gick nu vägen åt Arboga, fick mat i husen och sålde af mina saker, och folket var i allmänhet ganska snälla mot mig,så att jag led ej nöd. En dag kom jag till en by som heter Hammarby, der tillfrågade mig bonden i en gård om jag ville stanna och köra tröskverket några dagar, hvilket jag gjorde här fick jag mat och mådde bra, det var ungefär en vecka, men arbetet tröt jag måste begifva mig iväg, och jag fick just ej mer än litet mat,under tiden jag var der. Skoj och väsen var det om qvällarne och nätterna med drängar och pigor, jag fick ligga i drängstugan, frukten var nu fullmogen, och drängar och pojkar var ute och tog frukt olofligt om nätterna. Mitt arbete att köra tröskverk var nu afslutat, jag plockade ihop mina små saker, och begaf mig åt Arboga, innan jag var gången ur denna by, så kom några barn och ville köpa af mina saker jag öppnade min låda på en grön plan i en bygata, och sålde något, och nedlade pengarne jag fått i min lilla skinnpung, hvarpå jag fortsatte utåt vägen, Nu under vägen jeck jag på en hög backe, kände mig mycket ensam och öfvergifven, utan hem utan vård. (Men Guds ögon följde mig) Då jag gick derpå höjden, fick jag på afstånd se en kyrka, Det var Köpings kyrka som här syndes på $2\frac{1}{2}$ a 3 mils afstånd, Skulle jag gå hem till mitt fattiga föräldrahem, der jag så länge varit saknad, Nej ej ännu, Under det jag gick vägen fram, kom jag till Hjelmare kanal som faller ut i Arbogaån eller deromkring, här fick jag en båt och kom öfver ty ett fartyg skulle samtidigt gå igenom, Då jag kommit öfver gick jag in i en liten stuga, der bodde en gammal gumma hon ville köpa nålar af mig jag öppnade min låda, hon köpte jag skulle gifva tillbaka (vesela) på hennes pengar, min pung hade jag altid i lådan, jag sökte men nej, fans ej, häröfver blef jag mycket ledsen, återvände öfver Hjelmare kanal ända till Hammarby, I den bygata der jag sålt saker till de förut omnämnda barnen, der låg min pung ännu qvar, glad häröfver återvände jag genast åt Arboga till, då jag förra gången skulle öfver kanalen skämtade några karlar med mig då jag nämnde att jag förlorat mina pengar som jag trodde vid Hammarby. Som

ofvan antyddes emnade jag mig in till stan och det samma dag ty mina småsaker hade gått åt, under tiden jag var i Hammarby och under vägen dit. Wid pass en qvartsmil från staden, mötte jag arbetsfolk eller statsfolk, de frågade mig, hvart jag emnade mig, ty det var rätt sent om afton, jag sade in till stan, de sade då till mig, det blir för sent för dig att komma till stan i qväll, följ da med oss hem, det var en qvinna och två män. Jag ingick derpå att följa dem, vi togo snart af vägen och kommo upp till en Herrgård, det var nu nära mörkt. En augustiafton, Nu hände det något som jag många gånger tänkte på under mitt lif. Det nämnda folket anvisade mig på ett kort afstånd, en stor höskulle, en lång bro ledde dit upp, på hvilken de brukade köra in hö upp på höskullen, Jag gick upp på denna bro, i afsigt att gå dit in och lägga mig, det var som förut sades nära mörkt, Som jag var inkommen på höskullen, som i mörkret tycktes vara tom, (Nu kommer det besynnerliga) Det kom neml. emot mig ett vitt djur till utseendet som ett lam, Och genast fick jag den tanken, vänd om, hvilket jag gjorde, Hvad det var vet Gud, men hade jag gått in längre, så hade jag fallit ner i Oscstallen som var under, och kanhända slagit mig förderfvad, Skullen var så godt som tom och skrubbor gick ner i Oschuset under. Jag blef bevarad, gick ner derifrån, och ingick i en halmbod, sof der godt i halmdösen öfver natten. Om morgonen kom in en gammal man efter halm, och han hörde jag praslade till en **börgan** låtsade jag ej som jag var der, men jick omsider fram, och språkade med gubben, Han var född Finne, bröt mycket på dialecten. Han talade om krigen 1808-1809, han hade då kommit öfver till Sverige och blef qvar här i landet. Nu gick jag in i husen der folket bodde, det var mest fattigt statfolk , härifrån gick jag direkt in till Arboga stad.

Mitt uppehåll i Arboga och der i orten samt färden derifrån.

Här på träffade jag en snäll handlande i hvilkens bod gjordes åtskilliga inköp, och han sade mig välkommen åter, jag gick då ur staden uppåt landet, förbi Jädersbruk, under vägen ingick jag till en qvinna, som bodde i ett ensamt hus, hon köpte af mig en paket tändstickor för 10 Skilling, samt gaf hon mig präktig mat Hon sade att hon emnade sig till Köping marknad, som snart skulle blifva, jag upplyste hvar mina föräldrar bodde, och bad henne helsa dem, att jag lefde och att det var ingen fara med mig, Då jag gick bad jag henne få taga några äpplen, ur hennes trädgård hvilket gerna medgafs. Nu gick jag uppåt Fellingsbro, och Medåker, sålde ut varorna och återvände till Arboga, gjorde nytt inköp, och tog nära samma väg, det var 10 dagar efter första gången samt gick in till gumman,der i stugan då hade då hade hon varit på Köping marknad, och äfven helsat på mina föräldrar, och beskrifvit mitt beteende, men ej talat annat än godt om mig, som jag omsider fick veta, Ånyo vandrade jag igenom Fellingsbro och Medåker men ej samma byar, här tycktes folket må bra, det var ståtliga bondgårdar, och i alla snällt folk, sedan jag vandrat omkring här ännu en gång, så gick jag åter till Arboga och helsade på hos den präktiga köpmannen der jag var välkommen, Då jag stod der en afton och gjorde uppköp, var det samtidigt med mig inne i boden ett par s:k: sjömän, hvilka seglade med en skuta som gick på Mälaren. De tycktes fatta någon kärlek,för mig och frågade, om jag ville följa med om bord,skutan var lastad och i ordning att afgå till Stockholm, Sagt och gjort jag följde med seglen hissades och det lomade af utföre Arbogaån. En lycka eller olycka inträffade en af folket slog i våda sönder en halfstopflaska

med bränvin, Frampå morgonen voro vi vid Kungsör, då tänkte jag här går ingen kommers, det är bättre jag går i land, hvilket jag gjorde, gick då igenom en liten trakt, och kom till ett ställe, Kvicksund om jag rätt minnes, der for jag öfver på en s:k: färga, och kom snart in i Rytters socken, nu emnade jag mig till Westerås, och om ett par tre dagar var jag der, dock sålde jag hvad jag kunde under vägen, då jag kom in till Westerås var der marknad, men det var på afton och marknader fäste jag mig ej mycket vid, med mitt lilla lager, På ett ställe i stan förevisades s:k: Lyckans stjerna, det föll min in att ofra 24 Sk. jag vann en hårborste, och fick se, Cassoramo (utsigt af åtskilliga ställen genom förstoringsglas,) Hårborsten sålde jag på en Herrgård norr om Westerås och återfick mina 24 Sk. således var intet förlorat. Här i Westerås fick jag se en skolkamrat, men jag undvek honom oaktadt han ropade mig vid namn Jag vandrade då ut från Westerås, en qväll, återigen en fattig ensam yngling kände mig äfvenså den, qvällen, marknadsfolket gick ur stan, stimmande och skojande efter vägen, men mig tillfogades intet ondt, utan tvertom ömmade för mig tyckte att det skulle vara svårt för en sådan liten pojk att rada sig ensam, emmellertid fick jag snart nattlogi, och sof godt äfven den natten, i en fattig koja. Nu kryssade jag omkring i socknarne och på jernbruken, i mellersta och norra Westmanland, utan att besöka någon stad, omsider kom jag på ett bruk Surahammar, der var en qvinna bosatt och gift med en bruksarbetare, denna kände mig från Köping, hon hade tjenat hos en Borgmästar S. i K. der min far är riksdagsman i 2dr kammaren 86. ofta varit i arbete, och äfven jag sprungit på gården hvaraf nämnde qvinna kände mig. Det led nu åt hösten, jag börgade tänka på att gå hem, och om några dagar så hade jag på ett redbart sätt anskaffat mig litet bättre kläder för de pengar jag hade, det var ju ej så mycket 20 a 30 Riksdaler,(som då räknades) Jag gick en dag igenom samma byar som då jag vandrade ut från Köping Sylta och Jernverkerna, detta var nu i Oktober månad, folket var ute på ett gärde strasct utan för staden och tog upp potatis, de kände mig på afstånd och helsade mig välkommen, jag var rätt snyggt klädd, och hade äfven ett litet handelslager qvar, som sedan såldes af min mor i stan. Som en löpeld gick ryktet genom stan att jag var hemkommen, inga vargar hade eller att upp mig rifvet mig, Och ej heller lyckades det att lysa efter mig, ja det omtalades att det gått Landshöfdingslysning öfver hela riket efter mig men ingen hade sport mig.

Jag hade vandrat igenom 30 stycken af städerna i mellersta och norra Sverige! och en mängd kyrksocknar.

Innan jag afslutar min s:k: första handelsresa vill jag tillägga några ord, Men derförinnan skall jag återgifva en lustig tilldragelse, som timade under färden mellan Örebro och Askersund, då jag ännu hade min förut omtalade reskamrat i sällskap, det har blifvet förglömt under nedskrifvandet af dessa blad.

Se hvad som följer.

Komna till en större bondgård, der vi gick in på gården der stod en stor bondhund fastbunden vid en kedja jemte sin koja, Han gaf sig naturligtvis tillkänna genom ett ihärdigt skällande då han fick se oss med våra resefekter, han gjorde språng af och an, väldiga språng, i ett nu släppte kedjan vid väggen och kom då rusande emot oss, för att rycka på oss, men min kamrat fattade mod i ett ögonblick, fattade kraftigt uti sin säck hvari hans låda med varulagret var förvaradt, Och dängde hunden i skallen med hela

lagret, säck och låda gick sönder, nålar och knappar rök vidt omkring, hunden blef förskräckt, sprang af alla krafter ut åt ett gärde, slepande kedjan efter sig. Wi upplockade våra saker, gjorde oss ånyo i ordning och gaf oss i väg under munterhet, att vi på detta sätt undgått, denna fara och afspisade hunden med skam, att han inte bättre skötte sin plats som gårdens väktare.

Och nu till sist får jag tillägga på denna resa, Alla som kände mig voro ju glada att jag var hemkommen, Och mycket förekom ju, under denna kringvandring, från stad till stad, från by till by, huru många kyrktuppar jag sett vet jag ej, eller kan dag från dag beskrifva allt ty det blefe ju för vidlyftigt, nog af Guds ögon följde mig på min irrande färd. Den trofaste Gudens beskydd bevarade mig från alla faror så att jag åter kom hem, till min födelsestad på hösten 1855.

Och nu Davids ord i PS. 25-v.7. Tänd icke på min ungdoms synder och på min öfverträdelse, men tänk uppå mig efter din barmhertighet, för din godhets skull,Herre.

Kap 3 I Stockholm

Nu var jag åter i mitt fattiga föräldrahem i den förr omtalade tullstugan, tillståndet der var ej bättre än förr, fattigdom synd oenighet och elende var rådande, Min mor sålde de småsaker i stan som jag hade qvar detta användes till bröd kaffe m!m! Min far gick och arbetade i stan med vedhuggning snöskottning och hvad som förekom på vintern. En dag fick jag bud från Presten att infinna mig, den förut omnämnde T.Doktor B. han var rätt vänlig men sade mig att ej vidare gå bort på detta sätt. I Januari månad begynte skolan jag hade ej annat att göra än gå ännu en termin. Jag var dock så långt i mina små kunskaper att jag blef högst i skolan som ej alla tyckte om, men jag hade lätt för att läsa, jag fortsatte nu skolan denna Termin tills det var escamen i Juni, då denna har varit blef ett nytt uppslag i mitt lif. En Handtverksfru från Stockholm var i Köping, hon hade uppdrag af sin man som var Sadelm.mästare i S-lm att anskaffa en lärling i nämnde yrke jag eftersändes, hon såg på mig hvad hon tänkte vet jag ej, men jag såg väl ej serdeles treflig ut, Det blef emmellertid beslutat att jag skulle följa med upp till Stockholm, jag lagade i ordning i ett litet skrin, mitt lilla linneförråd tvättades, och dagen var inne för afresan.
Grannfolket och mina föräldrar samt min enda bror voro mycket ledsna, men jag måste ut i verlden, i ett fattigt elendigt hem hade jag intet att göra, att gå på stadsgatorna, och i husen och tigga var ju ej bättre.Många tårar från de närvarande Ångbåten låg vid jernvägen i ordning att gå till St-holm, jag hade ej ännu gått och läst, var på det 14de året. Och nu farväl från min födelsestad 7 år skulle nu gå till ända innan jag skulle återse den, Här hade jag som barn sprungit ikring, stadens alla omgifvningar berg och kullar voro ju välkända, t escemp. Stadsberget, der de tre gamla kanonerna voro placerade uppe på berget med sina mynningar åt stan,(de kallades galten, suggan och grisen, Känhända häraf Ordspråket Köpings grisar) Bondgårdsberget, Nyckelberget, Huskogskulle der banan nu går fram, Galgberget der nu är planterat och ej det ringaste liknar vad det förr var, dessa kända platser der jag sprungit och lekt varit glad många gånger lika många gånger ledsen hungrig och halfnaken, Alla dessa sorgsna och glada

gjöto, den 16 Juni 1856

kallades det Kanonberget äfven

minnen skymtade fram i mitt oerfarna sinne, jag måste ut i Werlden, på allvar, jag hade dock förut gjort en rundresa som föregående blad visa, men nu visste ju hvar och en om det, Kommen ombord på Ångbåten Köping var den förut omtalade Frun redan der, och helsade mig. Ångbåten gled nu fram ut efter Köpingsån nära vid utloppet till Mälaren var min bror på ett mudderverk i arbete. Wi viftade med våra mössor åt hvarandra farväl, farväl. Wid middagstiden kommo vi till Strängnäs här kom min blifvande lärmästare ombord, han samtalade med mig och sade, vi få väl se hur det kan gå för dig. Wid Kungshatt fick jag första gången se Stockholm, och anlände dit på efterm. Och gick derpå upp till mitt nya hem på norr Karduansmakargatan N:o 2, fick naturligtvis min plats på verkstan, der var förut 3 a 4 gesäller samt ett par pojkar, som voro äldre än jag, här fick jag göra hvad jag kunde, göra becktråd gå ärenden och passa på gesällerna ty jag var ju yngst . Här var det ej alltid så roligt, ty gesällerna voro ute om nätterna och svirade, när de kommo hem skulle man stå till pass, och fick vara glad om det ej vankades stryk, hvilket äfven hände, då de hemkommo druckna och ofta af liten och ingen orsak, fick man svårigheter, Ja jag blef bekant med verkstadlifvet i S-lm Kosten var ju ej heller så mycket alltid t.exp.2 skilling till frukost, middag och qväll hos mästarn. Ofta var jag rätt ledsen längtade nog till Köping men det fick gå öfver, Jag var ute om Söndagarne och såg mig omkring i sällskap med en och annan från Köping, som var uppe på sommaren, Detta år inträffade den stora eldsvådan på söder, vid Mose backe, jag gick dit en Söndagsmorgon hittade en bränd 12 Skilling, men den var duglig ändå, ett fynd till hvetebröd. Omkring 22 hus hade brunnit, en hemsk syn. På hösten begynte jag min s:k: Nattvardsläsning i Klara församling för Hofpredikanten Ponten, och fortsatte till på sommaren 1857, då jag konfirmerades, här på Kyrkogården sprang vi och lekte omkring Carl. Bellmans grafvård den står der rätt enkel, äfven den mannens namn är ju kändt för en efterwerld, Några namn minnes jag på mina läskamrater Bagge, K.man borgm. i Söderhamn, (Berglof) Koskuld, Blickfren med fl. detta var bland de förnämare af barnen, dock Hvar dessa äro eller hvar de hamnat vet jag ej. En af dessa har jag vist sport såsom Häradshöfding i St-lm, många gånger då jag hemkom var det ej så bra, ty jag gjorde ju ingen nytta åt min mästare de timmar jag varit borta och läst. Dagen kom för min första Nattvardsgång jag hade fått mig litet kläder så att jag var rätt snygg, barnskaran samlades i Sakristian, och tågade fram till altaret med vår lärare i spetsen, En dag som på mitt unga sinne gjorde ett djupt intryck. Kanhända äfven det, att jag hade ingen enda, som följde mig till kyrkan, eller kände mig förutan mina läskamrater, de voro alla vänliga och snälla mot mig, den fattiga och ensamme ynglingen från Sadelm. Å-m. Men jag tror att mitt namn var skrifvit derofvan, det kändes emmellertid godt och fridfullt, i kännedomen af min Frälsares kärlek, under denna tid. Hofpredik. Ponten var mycket angelägen om att vi på ett rätt sätt skulle begå denna högtidsstund. Som minne af denna dag fick jag en bok som innehåller det tal som hölls till oss, hvilken jag ännu har qvar. Det står på tittelbladet, Till Nattvardsbarnen i Klara församl. år 1857.

Således var jag nu konfirmerad, intrycket af hvad som erfarits var länge hos mig, men jeck så småningom Werkstadslifvet, kamrater, gyckel skämt och ett ogudaktigt lif omintet gjorde det omsider.

Denna sommar kom nuvarande Konung Oskars gemål till Sverge den 6 Juni 1857. En stor prakt och stât vid landstigningen vid Skeppsbron, hon och äfven Oskar åkte upp till slottet, der de tillbringade några timmar tills på efterm. då de åkte till Prins Oskars palats vid Gustaf Adolfs torg, der steg Prinsessan ut, på balkongen och helsade med en vit duk viftande till den menniskoskara som var samlad på torget, ibland dessa var äfven jag och åsåg den prakt och stât som var å färde denna dag. Sommaren förrann mitt Herrskap hade på Djurgården förhyrt sig ett sommarnöje, en och annan Söndag var jag med dem der och hade rätt roligt. En Söndag for vi ut till Carlberg en s:k: lustresa. Sednare på hösten eller vid Jultiden medföljde jag en barndomsvän, till en Herrgård Nora som låg en mil från staden, min vän hade der en syster, vi mottogos väl, och om natten anställdes ett dansgille som fortsattes till efter middnatt. Wi voro der till andra dagen då vi återvände till stan. Jag var nu ganska ledsen vid lifvet på Sadelm.verkstan, och tänkte på att lemna denna plats ty det var, ganska svåra gesäller, en af dem var ifrån min födelsestad och skulle hafva någon vård om mig, men han var nästan svårast och förde ett mycket lastbart lif. Många år efter träffade jag honom i Westerås der han var gift och bosatt, men i knappa omständigheter, Då var jag i lyckligare omständigheter än han, Emmellertid var jag betänkt på att lemna denna plats, och flytta till en annan i samma yrke, Altid hade jag ej så goda dagar på detta ställe, knoga och bära ett och annat för min ålder ganska tungt, iklädd ett par trätofflor, och ett smörjit förkläde, fick stå ute på gården och tvätta gamla selar, knoga med ett lass på en dragkärra efter gatorna, ganska hungrig många gånger, Goda dagar var det ej men man viste ju ej bättre om,och det gick. (Guds ögon följde mig,) Jag gick ut en afton i sällskap med en barndomsvän för att söka mig en plats, men erhöll ingen i detta yrke, min vän sade mig gif dig till en blecksiagare, ty han var i detta yrke sökte derefter men utan att få någ:n, Då medföljde jag blecksiagaren hem, då han gick in till sin mästare och frågade honom men med lika resultat. Men vid samma tillfälle satt der en Instrumentm.O. som då bodde på Stora Humlegårdsgatan N:o 11. Denne sade om han har lust att komma till mig och polera eller slipa, ty på hans verkstad tillverkades mesingsinstrumenter, så kunde jag få plats der. Blecksiagaren säger detta till mig, och jag var ej deremot, stannade qvar hos blecksiagaren om natten, gick hem till Sadelm. Åström och tillsade honom att jag fått plats och önskade nu få ett betyg, Till en början blef han ond, och hotade mig, men vände strasct om, han var mycket häftig i sitt lynne, han skref ett betyg rätt bra samt gaf mig 2 Rdr, Innan jag lemnar denna person för alltid troligen är han död för många år sedan, ty han var familj redan då lungsigtig, vill jag anföra något om honom. Han hade rest ganska vida omkring i verlden. Han hade arbetat i utlandet i flera städer, såsom i London i Paris i Pettersburg i Berlin med fl. städer. Han talade ledigt flera språk, Tyska, Franska, Engelska, Ryska. Danska och med Holländare, det var jag i tillfälle att ofta höra under tiden jag var der. En dag kom Ryska Ministern för att köpa nya selar, han hade Tolk med sig, men det behöfdes ju ej. En annan dag kom ett par Engelska damer för att hyra en vagn, jag var med och drog ut den ur ett magasin som han hyrde N:o 30 Drottninggatan, Damerna resonerade och gjorde anmärkningar, på Engelska, han stod och hörde i sin tarfliga drägt, för tillfället utan att ge tillkänna att

han förstod hvad de sade sedan smålog han deråt, då vi gick hem. Ja med ett ord han kunde 5 a 6 språk tror äfven att han varit i Österrike och Ungern, han var barnfödd i Stockholm hade der 2 a 3 bröder som voro handtverkare, Han var gift med en Enkefru Johansson hau egde ett litet Hotell på St Nygatan Nº 9, dit jag ofta fick springa, De hade en son, Julius Å. en vacker yngling men blef förderfvad genom ett lastbart lif i St. reste sedan ut till Petersburg såsom Sadelmakare, vet ej sedan vidare om honom. (War på Handtverkaregatan Nº 12 några veckor)
Han var son till Fru Johansson före giftet med Å-m. Och innan jag lemnar denna plats en liten tilldragelse vill jag anföra, En dag blef jag sänd från Hotellet på St. Nygatan upp till Slottets brunnar efter en flaska vatten, jag hade med mig en tillståndsbricka på hvilken stod Fru Johanssons namn, som var gift med Å-m uppkommen i en af gångarne, mötte mig en vaktkneckt, för hvilken jag visade brickan han frågade namnet, och jag sade Fru Å-m han behöll brickan jag fick ej taga vatten jag blef ledsen, och envis att få igen brickan men förgäfves, han sade mig då att följa honom in i ett rum i Slottet, der satt en fin Herre vid ett skrifbord, här måste jag göra reda för att det stod Fru J. på brikan i stället för Fru Å-m, han såg efter och det var rätt Fru J:s namn var antecknat i böckerna, jag fick gå men fick taga vatten och få igen brickan, efter mycket bråk och olägenhet med vaktkneckten, hemkommen fick jag göra reda för, hvarföre jag varit så länge, Och nu lemnar jag denna plats, med mitt betyg och mina förut nämnde 2 Rdr som jag fått, dessa pengar gick åt en dag i sällskap med bleckslagaren en gammal skolkamrat från Köping. (som jag ännu innehar)

En Nyårsdag vid denna tid var jag och hörde den då kände predikanten Rosenius i Betlehemskyrkan vid hötorget, jag mins blott hans mjuka och tilltalande röst af predikan.

Wid Nyårstiden 1858 begynte jag att arbeta på Instrumentmakare verkstaden vid stora Humlegårdsgatan Nº 11. hos Ahlberg & Olsson den förstnämnda hade dött i koleran 1854, så att Olsson var den som egde denna verkstad, han hade 10-12 arbetare, här blef nu mitt arbete att slipa och polera messingsinstrument, i början naturligtvis ovan men detta lärde jag snart, så att jag skötte detta arbete på verkstaden. Min betalning var ju ej stor, men hade nog räkt till kläder om jag förstått att hushålla, och ett förderf var det, att vi fick mat på en krog, der Herr O-n hade inackorderat oss, ett par af de yngsta på verkstan, Här blef jag invigd i sällskapslifvet och kroglifvet med alla dess synder och uselheter, så att bättre intryck snart voro utplånade, ur mitt sinne, jag började komma uti mycket dåliga sällskaper, och skulle nu ned under ett par tre år, i alla möjliga utsväfvningar bland Stockholms mest förderfvade menniskor. En del voro sigarrarbetare, en del, hade knappt någon sysselsättning, spelare,om sommaren på käggelbanor om vintern med kort. Och ingen tog hand om mig eller varnade mig, utan jag blef vän och bror med en stor del, Jag hade en ganska präktig röst att sjunga, och var äfven der för efterfrågad ibland dessa dåliga menniskor, Om Söndagar och Lördagsaftnar tågade vi i flockar ut åt Djurgården och Tradugårdsgärde, under sång och skrän i fyllan, och vi voro allesamman på villan, Bland de serskilta äfventyr jag var med om vill jag anföra något, En dag blef jag sänd af min Prensipal till Karlberg, angående reparation af messingsinstrumenter, sedan jag gjort min pligt angående ärendet gick jag till en sjö i närheten för att bada, der träffade jag ett par druckna Skräddargesäller, med dessa blef jag snart vän och bror, vi gingo då till ett s:k:

utvärdshus, der vi förplägade oss, rätt dugtigt hvarpå vi kryssade fram till stan under sång och skoj. En af dessa gökar bodde på Norra tullportsgatan, jag medföljde honom hem der jag åter blef förplägad, nu gick jag hem men ej samme det -- som jick till K-rg på förmiddagen men försökte att dölja det, så att aflopp utan vidare olägenhet.
Wid ett annat tillfälle gick ut en Lördagsafton, och kom snart i de vanliga dåliga sällskaperna, då vi försett oss med hvad kassan tillät gingo vi ut åt landet, förbi Träsktorget utåt Bellby-park, der uppsökte vi ett badställe vid sjön, och hoppade uti, jag samm långt ut i sjön och det var ganska mörkt om afton jag kände en viss aning, tänk om du blefve här, hvart har du tagit vägen, ty det sällskap jag hade, hade troligen ej upplyst något om mig, då jag omsider kom upp på land, der mitt usla sällskap var, refvo de ner löf ur träden och lade sig, under natten, Jag träffade äfven der en Snickaregesäll, och snart voro vi bekanta, denne slöt jag mig till och skildes vid de öfriga, Jag omtalade hvar jag arbetade, Han följde med mig hem till verkstan, der jag medtog ett jägarhorn, och vi gick åter ut till Bellby och Haga, alltjemt blåsande i hornet som jag medtagit, så fortfor denna natt under skoj och synd, Frampå morgonen var jag tung och trött och lade mig att sofa i Bellby-park, vaknade efter några timmar aldeles ensam. En herrlig morgon, fåglarne sjöngo blommor och löf doftade så skönt, så att det nära rörde mig, jag var ju en i synd och uselhet sjunken yngling, på 17 a 18 år, Till all lycka låg jägarhornet jemte mig, Nu var det Söndag men det var ju detsamma, på Gud och hans ord hade jag ej till att tänka, Härifrån gick jag genom löfskogen och tog vägen åt Albano, der jick in på ett värdshus eller krog, ty nu kände jag behof efter både ett och annat och försåg mig dermed, men min kassa var ju nu rätt skral efter aftonens sällskap, Från detta ställe gick jag in på en väg som kallades Drottning Kristinas väg som till det s:k: Komötet och Ladugårdsgärdet. Ibland gick upp på höjderna på sidan om vägen och blåste i jägarhornet, så att det skallade i nejden, Då jag kom till Komötet var der samlad en skara af Stockholms utskum af samhället, de spelade om pengar, med att uppkasta dem i luften, (singla, som det kallades) jag kände en och annan af dessa sällar, En stor grof jernbärare satt i ett busksnår och sålde bränvin, den helsade de ofta på, jag var äfven där jag deltog både i det ena och andra, och efter denna lördagsnatt och Söndag gick jag hem sent på afton, förstörd till själ och kropp,O, ja, hvilket tålamod af Gud. Likaså besökte jag samma plats, en annan Söndag på eftersommaren, och deltog i spelet om pengar, samt var der äfven som förut bränvinsförsäljning, som anlitades både af mig och de ifråga, O hvilket uselt lif här rådde, ett elendigt lif svordom skälsord, slagsmål, dryckenskap här hade behöfts en Missionär midtuppe i närheten af Stockholm på 1850 talet, (detta var -58.) Då jag deltagit i uselheten tills sent om qvällen, gick jag afsides och lade mig, der jag somnade och sof tills midt på natten, då jag vaknade, nu var det tyst och stilla i hela nejden, jag blickade upp och såg himlen sjernbeströdd, Men hvad skulle jag göra midt på natten, gå hem kunde jag ej, ty det var nära mörkt, jag tog af mig rocken och lade mig åter, och gick hem frampå morgonen, förstörd och olustig, utan pengar utan Credit ja utan <u>allt</u> <u>allt</u>, vid Humlegården hittade jag 10 öre, för dessa tog jag mig något på en krog, hvarpå jag begynte mitt arbete efter denna Söndag.

En annan tilldragelse ur mitt då usla lif, Det var mycket att göra på Werkstaden, med Instrumenter som skulle vara färdiga hvarföre jag fick hjelpa min Prinsipal och detta var Pingstdagen, vi afslutade arbetet frampå eftermiddagen, i en ganska snygg kostym som jag förskaffat mig, styrde jag mina steg åt Djurgården, der gick jag upp en kulle eller kanske rättare ett berg, som ligger jemte vägen på ofvannämnda plats. Der var en hel mängd af Stockholms pöbel samlad, och spelade om pengar, ibland dessa var den förr omnämnde Blecksslagaren min gamle skolkamrat, Wi började och deltogo i spelet, och fortforo dermed en stund, En stor grof karl var iklädd ett förskinn af denne började att göra orättvisa under spelet, hvarpå gräl började uppstå, jag hade blott min vän på min sida, snart var det slagsmål i gång, alla blefvo uppmärksamma, Och jag tänkte dessa busar hålla nog tillsamman, hvadom jag tog flykten inåt skogen, och slingrade mig mellan träden, flera jagade efter mig jag hann dock tänka i detta virrvarr Och tog ett språng midt igenom hopen, framöfver spelplatsen, och utför berget i olika riktningar, detta var den enda väg jag kunde komma undan, tyckde jag, kommit in åt skogen hade jag kunnat blifva ihjälslagen, ty dessa menniskor brydde ju sig ej om någon ting om de t.o.m: hade dödat en menniska, Lyckligt kom jag ned på vägen, der en stor menniskomassa strömmade af och an, Jag hade dock fått ett slag af en käpp samt under loppet utföre berget skadade jag den ena foten men kunde dock gå hem, något haltande, hvarpå jag gick in i Humlegården der en stod, förevisande ett Tillskåp, han fick det sista af kassan, ty den hade gått på Djurgården, Ja i många andra äfventyr var jag med, som ej skulle gagna att relatera. Men oacktadt jag förde detta usla lif skulle jag dock en Söndag gå fram (som man säger) i Klara kyrka, men en dylik medlem, var jag af denna Kyrka församl. Och jag tror det funnos många lika med mig. Ack ja.Ack ja!
Fortfarande samma äfventyrliga syndiga lif i utsväfningar, skulle jag ännu fortfara År 1859, men detta år på hösten skulle jag ännu göras en ändring i mitt lefnadsyrke.

En dag detta år blef jag bortsänd ett ärende, och gick då öfver Carl XIII torg fick der höra att Oscar I har slutat sina dagar, samma dag samlades Stockholms garnition på nämnde torg, och aflade sin nye blifvande Konung trohetslöfte-ed. Carl XV såg nedslagen och ledsen ut, det var storartadt att se och höra denna väldiga skara, af lifgardet till häst, den öfvriga gardesafdelningen Sapörer Artillerister Kanonjärer m:fl: då eden upplästes, besvarades detta med väldiga, ja!ja! Detta var den 8 Juli 1859. Snart hörde man om dagen då Konung Oskar skulle begrafvas, jag gick fram till Riddarhustorget, der jag fick mig en rätt bra plats, emmellan der stående militärer, der jag fick se de olika afdelningar, som tågade fram i den långa Prossesionen, En bro var lagdd från Slottet ned öfver storkyrkobrinken öfver Riddarhustorget till Riddarholmskyrkan, bron var klädd ned svart tyg. Will ej så mycket försöka att beskrifva de olika kårer och afdelningar som tågade fram. Kistan bars inom en förlåt, så att de som buro voro ej synliga, efter kistan bars Konungens ordnar på en svart sammetsdyna, derefter kom den Kungliga familjen, och äfven Konungens häst kom ledd, och beslöjad med ett Svart flor, härefter kommo som jag minnes något efter den tidning som utgafs, Kongliga häroldrar. Kongl. drabanter, Konl. packer, med många stater och kårer, omsider kommo barnhusbarnen en afdelning lika klädd, med sina mörka tröjor och byscor, mössan i handen och sina vita kragar lagda

öfver tröjkragen, detta var det mest rörande på den stora skaran af människor, som åsåg detta, och många tårar föllo under det att sorgmusik hördes, en af våra koraler. På efterm. fick jag höra d:s:k: Serafimer klockorna. Omsider skildes folkskarorna och det var nog mycket att se, för den i synnerhet som rätt kunde bedömma, och hade reda på hvad man såg. En fönsterluft, kostade ända till 10 a 15 kronor, der prossesionen framgick, Ja det var en verklig prakt och ståt, Ännu en annan tilldragelse som rörer mitt lif och de äfventyr jag deltog uti, den förut omnämnde Bleckslagaren som jag rätt ofta var i sällskap med, var på ett arbete på Klara kyrktorn som detta år fick en ny beklädnad med kopparplåt, arbetet fortgick dag efter dag på sommaren, och en del af de som arbetade härpå hade sina sofplatser uppe i tornet i samma rum, eller afdelning af tornet der Tornväktaren hade sin plats, Jag träffade Bleckslagaren en afton han frågade, om jag hade lust att följa honom upp i tornet, sagt och gjordt sedan han förut bjudit på ett och annat, Wi gingo upp ganska sent en qväll, då vi voro der kom Tornväktaren, Bleckslagaren var känd med honom ty han hade ju sitt arbete der om dagarne, jag var okänd, men snart gjorde jag mig bekant, och omtalade att min far har denna syssla i K. jag bad om löfte att få blåsa i luren, kl slog strasct 11 jag räckte ut luren och tutade 11 den afton i Klara kyrktorn, jag var ju på en verkstad der det gjordes messinghorn, således ej ovan, det jeck rätt bra. Tornväktaren och jag kommo rätt bra öfverens. Här var en vacker utsigt en stor del af Stockholm och utåt Mälaren, en vacker tafla, värdig en målares pensel.

Bleckslagaren lade sig att sofva, ty han var mer bekommen af starka varor än jag, Då kl.var 12 om natten skulle det bytas om väktare, i tornet, hvarpå denne gick ned, det skulle då komma en annan till kl. 1 då tänkte jag han blir väl förargad att se en fremmande person i tornet då han kommer, jag gick derföre nedåt trapporna, kommen till klockorna hörde jag någon komma längre ned i trapporna, hvarpå jag gick undan och gömde mig bakom stolparne, tills han gått förbi mig, det var den nye väktaren, jag gick derpå tyst ned, och hem igenom en trädgård i samma gård som jag var N:o 11 St. Humlegårdsgatan, der tog jag mig ett par gurkor och åt upp, detta var naturligtvis olofligt, derpå tänkte jag det skulle vara roligt att än en gång träffa Bleckslagaren, i natt, men han låg ju och sof i Klara kyrktorn, jag hade fått nycklar af honom till torndörren, ty det var flera nycklar till tornuppgången, åter begaf jag mig ut om natten och gick upp i tornet, nu måste jag göra bekantskap med denne väktare, jag sade då att jag var en vän och skolkamrat till Bleckslagaren som låg der och sof, och omtalade att jag varit med honom upp på förnatten men gick hem mellan 12 och 1. men slapp ej in sade jag, detta var tyvärr en osanning (ty jag var inne) Då jag varit der ett par timmar vaknade bleckslagaren, vi gingo då ned och till Artilleriplan der den första krog öppnades på morgonen mellan 4 a 5, här togo vi besken, hvarpå vi skildes, och jag jick hem till verkstan, och började slipa och polera på mina messinginstrumenter. (O! hvilket lif att helsa och krafter likväl kan stå bi. O! hvilket tålamod af Gud.)

En annan gång, med de många jag var ute, i dåligheter kom jag hem sent och slapp ej in på verkstan der jag hade min sofplats, en af mina kamrater låg äfven der, honom ville jag ej väcka ty då hade jag måst oroa folk som bodde i gården. Jag erinrade då att från rummet der en del arbeten lödades, lödning gick en stor skorsten upp från den stora spisen, men huset var två

våningar, men jag gjorde ett försök, gick först upp på ett uthustak och derifrån upp på byggningen, och gick mycket riktigt ned igenom skorstenen och kom in det gick rätt bra, jag lade mig att sofva, min kamrat viste ej, om morgonen hur jag kommit in. O!ja de många usla äfventyr som jag ej längre vill uppehålla mig vid, och det är ju ingenting uppbyggligt men man kan framdeles se att Gud dock bevarade en usling att man ej slutade i synd och elende.

Innan jag afslutar mitt vistande i Stockholm, som jag förut omnämndt i synd och uselhet, Så vill jag tillägga att om förhållandet är der nu som förr oacktadt så mycket göres för Guds ords spridning, och lefvande kännedom om Gud som sändt sin Son till menniskornas frälsning, Så är det dock många som alldrig räckas, som äro på större verkstäder och lefva i dåliga sällskaper, under veckan äro de i arbete, Så snart Lördagsqvällen kommer uppsöka de krogar och usla nästen, så i detta lif förrinner Söndagen, så går undan för undan till dess de äro ruinerade till själ och kropp. Ja med ett ord jag kan ej afslöja all den uselhet som en yngling kan komma uti, och likaså en värnlös qvinna, Ja som sagt jag kan ej afslöja det i dessa öppna blad, utan öfverlemnar det så mycket som möjligt åt glömskan, Tackande den Himmelske Fadren, att han uttog mig ur detta elende, och omsider ledde min bana i andra spår, som jag framdeles vill beskrifva, dock skulle jag ännu en tid sväfva ut och se följderna deraf innan jag stannade i loppet, är ett dåligt lif
På hösten 1859 var jag betänkt på att lemna St.-holm, och flytta till någon småstad, i samma yrke, som jag förr haft i S-lm (neml. Sadelm.) Jag gaf detta tillkänna för O-n ty jag insåg att fortfar jag i dessa sällskaper på detta sätt blir jag en stackare för hela mitt lif om jag får lefva, neml.och annat fall så mycket värre, jag var nu på 18de året.

Jag gick derföre ut en dag, och gick upp på den dåvarande Handtverksbyrån der plats finnes, till landsorten, jag frågade om det finnes någon i Sadelmakarlära. Det svarades att det nyss har varit en som blifvit tagen, Men sade han det finns en i Garfvarlära till Sundsvall, jag tänkte det har jag lust att försöka, jeck hem till Herr O- på Humlegårdsgatan, och underrättade härom, han blef arg, jag fick ovett så att det haglade, han sade att det finns husaga, för dylika fähundar Jag förstod ej bättre, utan blef näsvis igen och sade, Nej min Herre husagan är förmodligen borttagen vill jag upplysa och vi hafva ju inget kontrakt med hvaran, jag blir förderfvad här i St-lm, och jag tjenar ju ej till kläder, ty jag fick ganska litet betalt, derför ville han ej släppa mig ty jag var nu van att polera messing instrumenter, Och här vill jag nämna att instrumenter stod då högt i pris, En bastuba 250 Rdr ett Ess och B kornett i 85 a 100 Rdr der gjordes äfven Tinorbasuner Alltbasun dragbasuner och de nu gamla Walthornen. En höst hade han en beställning till Finnland (medan jag var der) En hel musikkår hade blifvit förlustig på, Instrumenter det arbetades mycket på dessa Instrumenter till sent om hösten då den sista sändningen gick med ett segelfartyg till Finnland, fartyget hette Decideria, jag var nere vid Skeppsbron och ropade sent en afton (Decideria hoj) tills jag fick aflemna det i en låda. Alla Instrumenter som utgått från denna verkstad 1858 och till i Sept 1859 hade jag polerat, Namn och årtal står på krans omkring det s:k: under ett Ryskt krig
en

klockstycket neml, Alberg & Olsson Stockholm 1858-1859. Ja som ofvan sades det var ej lätt att få betyg och hurudant skulle det blifva då jag varit näsvis, det kan ej hjelpas tänkte jag, härifrån måste jag, För andra gången gick jag upp på Handtverksbyrån, och sade den Herre som satt der en äldre man, att min Prinsipal vill ej släppa mig, eller gifva mig betyg, var god och skrif en anhållan om mitt betyg, han gjorde så, då jag kom hem med detta hade Olle mjuknat något och talte vänl till mig, då tänkte jag det lyckas nog, jag fick löfte, men sade han gå nu i arbete jag gjorde så till Lördag då fick jag betyg och jick upp till den gamle Herrn på byrån, han skref nu ett betyg och sade mig att gå till Presten efter attest. Då jick jag till Ladugårdslandet, Hedvig Elenoras församl. gick in till Prosten jag hade der varit skrifven ett år, jag fick attest, samt en lindrig skrapa derför att jag ej som han sade varit till H.H.N. men tänkte jag det är väl värre än så jag har ej ens varit inne i kyrkan under den tid jag varit skrifven i denna församl. en dylik medlem var jag. Hvad har det gagnat att jag gått till H.N. återkommen till Byrån fick jag gå, till Polismästaren efter pass, här skrefs min figur upp från topp till tå, Panna låg,hår mörkt, ögon blå ansigtsfärg - - frisk, ålder ets nu var allt klart, med detta på fickan gick jag till den gamle Herrn på Byrån. (han gjorde ännu en besigning) och tog alla mina betyger hvilka sändes med Post, derpå gaf han mig 13 Rdr, och sade nu får du resa i morgon bittida till Sundsvall med ångbåten med samma namn. Nu var jag glad i hågen köpte mig ett par snygga mollskinnbyscor samt diverse så att jag knappt hade en Rdr qvar sedan biljetten var betald för resan,(till S-vall,) Huru det nu månde gå, så var det allt nyttigt för mig att lemna St.-holm ty Gud allena vet, hvar jag hade hamnat Och nu farväl med denna stad, dess prakt dess usla nöjen och alla de förströelser i hvilka jag deltagit, Under den tid jag varit här, lärde jag mig att känna de flesta gator och allmänna platser, så att jag kunde gå hvartsom helst utan att tillfråga någon.

Kap 4 I Sundsvall och excercis

På Söndagsmorgonen kl. 8 gick Ångaren Sundsvall,och nu ombord, farväl,farväl, jag tror ej någon af mina arbetskamrater var nere, de kanhända ledo af följderna, efter ett dåligt lif, om Lördagsnatten, Ganska många passagerare voro med men ingen af dem kände jag, ibland andra var en liten Båtsman som hette Asc, han skulle upp till Jemtland, han hade äfven hustru med sig samt ett barn, med denne fick jag litet bekantskap, så att vi delade vårt matföråd med hvarandra, och vi omtalade för hvarandra våra planer med resan. Ja snart voro vi ute på Östersjön och dagen derpå, fick jag se höjderna af det storartade Norrland, och kommo fram till S-v. middagstiden, från Ångbåten gick jag direkt till min nya plats Garfvar H-n. då jag genast träffade honom, och ansåg att det var en bra karl såg lugn och godmodig ut, och var vänlig emot mig, Ja nu fick jag börja ett annat arbete än i Stockholm. Och det var ju ovant äfven detta till en början men det gick så småningom att öfva sig så att jag blef till nytta.
Då första Söndagen kom på denna plats så gingo alla ut, hvar på sitt håll till vänner och bekanta, och jag blef ensam på verkstaden, der jag då satt, såg jag rätt öfver en å som rinner genom stan, ett högt berg det s:k: stadsberget, jag har lust att i ensamheten gå dit upp och se mig omkring, jag for öfver ån eller sundet och gick upp på en vacker utsigt, här samlades mina tankar, jag hade ju plats i stan det var det bästa men okänd så godt

som utan kläder, (en följd af lifvet i St-lm) långt från mitt hem i K. mina stackars föräldrar visste ej var jag var, ja jag var fattig och elendig, (Gud hjelp mig, tänkte jag,) jag lade ett litet minne på bergtoppen och gick ner och hem till Garfveriet, och nu fick jag mat på afton, (Och Guds ögon följde mig) Det blef här snart vinter ty jag var ju ganska högt uppe i norden, min kropp och mina kläder var ju ej motsvarig i detta klimat, men jag fick rikligt och god mat så att jag hemtade krafter, och arbetet var ju tungt, men ej skadligt för helsan, så att jag snart såg ut som en frisk och stark yngling. Wid julen fick jag mig en ny klädning från topp till tå, Nu började det att repa sig för mig fick lust att lära detta yrke kallt var det ibland så att det gnisslade i knutarne, då jag ofta stod ut på den förut nämde ån, och tvättade nöthår i en korg. jag hade på mig ett par stora stöflor och mollskinnsbyscor samt en sticktröja och ett förskinn af läder,(Kallsonger hade jag ej förrän jag var 21 år) Nu var jag Garfvare jag gjorde upp att lära detta yrke på 3 år, och blifva gesäll det skedde äfvenså. Jag kom snart ut i sällskaper och blef mycket efterfrågad ty jag hade en präktig röst att sjunga qvick och liflig i allehanda upptåg, så att nu skulle jag helt rasa ut innan jag kom till rätta. En Söndag stod jag och arbetade åt min mästare tills frampå eftermiddagen, Då kommer till mig en annan Garfvare från en verkstad, och sade hör du--- har du lust att följa mig ut på stan i afton, ja gerna, om detta var för mig en tur eller otur vet jag ej, nog af då vi var utkomna på gatan, sade han vi gå och dricka en half pounchs, så skedde äfven sedan den var tömd, styrde vi kosan till torget under vägen dit kom en dräng ridande på en häst, min olyckskamrat begynte gräl med denne, och nära slet ned honom af hästen, han anropade polis, som genast kom, jag deltog i tumultet, och inom kort var en skara menniskor samlad, vid rådhuset, vi blefvo bokstafvligen inpackade bland folket, fyra a fem poliskonstaplar öfvermannade oss med tillhjelp af det öfvriga folket, min kamrat togs först och blef insatt de fick bära honom i kurran jag gick in godvilligt, jag kunde dock tänka fastän jag var både sönderrifven och söndersliten, det kan ej blifva så svårt för mig ty jag hade ej begynt något tumult utan det var egentligen min välskapsbror. För natten fingo vi hvar sin arrest jag sof godt på den usla bädden, och tänkte då jag vaknade nu är det galet ställt för dig - - - en usel säng ett jerngaller för en iten glugg ingen såg jag ingen hörde jag, skönt, skönt, nu är du i klämman - - - Jag hade mina kläder på mig, kände efter mina småsaker i fickorna, nej fans ej något polisen hade tagit allt allt, med hvilken rätt vet jag ej, ingenting fick jag igen det var småsaker ett tändsticksfordral, en portmonaie med 75 a 80 öre, och litet smått (Detta hörde väl till deras sportler kanhända) Som jag satt der och tänkte på min belägenhet, så hörde jag en röst - - - hur mår du, jag sprang upp till dörren och svarade,ja här är trefligt ganska trefligt, min kära Isberg, det var min olyckskamrat i närmaste säll, och fick då se, att en olycksfågel före mig, upphängt en sill i taket på ett snöre, han hade troligen sökt profva huru det skulle taga sig ut, om han sjelf, velat profva snaran. Då jag stått der och samspråkat med min kamrat om den där halfvan punchs vi hade tömt om qvällen, som kanske var orsaken till detta äfventyr, så fick jag höra ännu en röst det var från en annan säll, Han sade oss att detta blir ej så farligt om vi blott talade sanning inför rätten, ty sade han, ejest dröjer det blott ut tiden, Han tycktes vara hemma i dylika saker och van vid dessa rum,(Till sist sade han

Nu önskade vi lite vatten men fanns ej, sukta, sukta - -

jag sitter här för ett brott)

Som vi som bäst ackorderade så hörde vi i trappan, röster och nycklar skramla, Förlossningens timma är slagen, tänkte jag ja, vackert, två a tre konstaplar som kommo för att ordagrant upptaga våra namn och förehålla oss att tala sanning inför rätten, som snart skulle bli satt, då vi skulle fram, De beklagade den drängen, som red på hästen och fick stryk af I-rg, men det var ej så farligt som di lotsade att det var. Omsider kom timman vi skulle upp, och bevakades under gången dit upp, ganska mycket folk var närvarande, jag brydde mig ej om folket för två styfver, utan önskade om jag hade ett glas vatten, och var nog djup gick till ett sidobord och tömde ett glas i hast, vatten fick jag , snäst blef jag, men jag brydde mig ej om någonting, de fick tänka hvad de ville om mig, Om rättegången vill jag ej mycket orda, Borgmästaren A. talade skarpt, rädd blef jag ej men jag tänkte det är väl ej farligt för oss. Drängen som blifvit slagen stod der med en skråma på ena handen, och jemrade sig, mer än han hade orsak till, och då vi till sist bekänt vårt öfverdåd, så fick vi aflägsna oss medan rätten öfverlade, Wi gingo derpå in för att få vår välförtjenta dom, som lydde penningböter eller förändrat till, för min kamrat 21 dygn vatten och bröd och för mig 7 dygn. Jag frågade höfligt om det tilläts att få gå hem och tala med min prinsipal men ett bleklagt, nej. Ty då begifva vi oss från orten sade han, utan pardon åter i kurran, men nu i d:s:k: finkan der vi fick vara tillsamman. Det var en elendig bod på gården, En halmdcs att ligga på, och en stor jernbom för dörren dock var det en liten glugg på sidan der man kunde räcka ut handen, Midt emot denna bod på gården var en Skomakare verkstad de hade inte detta om dagen då vi fördes dit. De hade medlidande med oss, jag ropade i gluggen på sidan, gif oss litet vatten, en liten gosse kom snart med en halfstopbutelg vatten som nätt och jemt gick in genom gluggen, Tack, Tack, det smakade bättre än Pounchs. Frampå efterm. kommo två Konstaplar för att ledsaga oss, till ett ställe utom stan, "Mon" der var ett fängelse, der skulle vårt straff aftjenas, Nog hade jag kunnat springa ifrån dessa Herrar under vägen men hvartill har det gagnat, 7 dygn går ju snart, och sedan är jag fri. Då vi kommo dit fick vi ny kostym, samt mat om qvällen, gröt och mjölk m!m! men kosten blef sämre dagen efter, vi fick ett rum tillsammans, Midt på väggen stod ett tryckt plakat, Undfly krogen, samt varning och huru der tillgår, m!m! i rummet intill satt en ung qvinna som mördat ett barn hon gret och beklagade sin ställning, väggen emmellan var ej tjockare än vi kunde samtala med hvarandra, disiplinen var ej serdeles sträng jag sjöng språkade rätt högt med min granne, samt fick vi begagna snus, Lurad blef äfven vaktkneckten, jag talade med qvinnan, om vi ej på något sätt skulle kunna få ett stycke sill eller salt bröd och vatten och vatten och bröd det blef allt enformigt, Jag talade med qvinnan genom väggen, och hon sade då när ni går ut i morgonbittida, då luftvescling sker i rummen, så gå in på ett vist ställe, der står en fjerding i ett hörn, med papper uti i botten på denna sade hon, skall jag lägga en sill, jag gick in der om morgon, och mycket riktigt, det var så, denna dag fick vi kalas, (Sill bröd och vatten,) Waktkneckten anade allt något, emedan vi drack mer denna dag, men han kunde ingenting upptäcka, timmar och dagar gingo snart för mig, nätterna voro svåra af den myckna väggohyra, och detta var på sommaren. Söndagen kom då skulle vi hafva Gudstjenst, den gamle Pr[illegible]ten Salen höll en predikan för fångarna, som voro samlade i ett rum, det var

det var mer folk i rummet, det kändes ej behagligt att sitta der i denna kostym. Predikan hade intet intryck på mig den var torr, som en gammal Prest. Prosten S-n talade sedan med qvinnan som mördat barnet, deraf mins jag något, Förnya din bön till Gud sade han bland annat, På Söndagsefterm. kom flera af våra kamrater från stan, och helsade oss genom fönstret. På Tisdag morgon var jag fri, då kändes friheten god, jag hade med mig ett par bref till stan, från den olyckliga qvinnan, till den som var det mördade barnets fader, Men han föraktade det, Ack ja! Ack ja! Derpå gick jag hem min Prinsipal Herr H. var mycket snäll varnade mig vänl. och sade sedan gå in och få dig mat, men ät ej så att du blir sjuk efter den der kuren, Sedan gick jag ner till mina kamrater, de jublade, då jag kom, och jag omtalade nu allt, Men jag var densamme likväl, lika glad åt hela verden, ingenting tycktes afskräcka mig Fjorton dagar derefter kom Isberg, hans ansigte tycktes vara blekare, men samme man, tog emot bränvin första dagen han var ute. Det var en förstörd yngling från Linköping, han hade vuscit upp i ett godt föräldrahem, han förekommer framdeles i min lefn.tnk.

Jag fortfor i detta yrke och mådde ganska bra, men fick ständigt nya vänner men ej alltid om någonsin verkliga vänner, ty man skulle ju vara med der sus och dus förekom, och ganska ofta blef man sänd efter bränvin under veckan snart var man ju invigd i allehanda upptåg, äfven i denna stad och nästan alla kände den glade - - - hos H.-ns Sommaren var ljus och vacker här uppe i norden så att man ibland glömde att det var natt, och derför var ute tills morgon. Ett utmärkt godt ställe var detta att vara på, min gamle vän Herr H.-n har jag alltid tänkt på med mycken aktning, den mannen har haft mycket att genomgå i lifvet han har varit gift 3de gången, Emmellertid afslutar jag nu detta år 1861 som skulle blifva det sista i synd och utsväfningar, och nu var jag nöjd på dessa sällskaper, men jag hade dock ej vikit från denna väg om ej den Trofaste Fadren hade sökt sin bortovarande son.

På hösten inträffade något sereget då jag gick ensam en afton och arbetade i Garfveriet det föreföll mig neml. snart du - - - måste du dö kanhända innan Jul, jag var nu blott omkring 20 år, dö tänkte jag, nå kör - - var ej rädd för någonting, men det grep mig mer allvarsamt det följde mig dag för dag, jag längtade efter Jul, men var ute i sällskaper då tiden tillät och lefde, som en vild häst i striden, En Söndag strasct före Jul var jag ute och viftade om kassan tröt, jag gick hem till min mästare bad honom om 1 Rdr han varnade mig, ty han hade nog en viss kärlek till mig, och önskade mig allt godt, Jag fick kronan och ut på stan igen, Ny tyckte jag hela verden lekte för mig, Som jag kom ut på gatan törnade jag emot en karl, han slet tag i mig jag kom på knä, ty det var halt på isgatan, han sprang jag lätt upp och efter men hann honom ej. Denna afton var jag totalt vild att lefva om, och var troligen den värsta som var ute och skojade den aftonen, men detta var troligen den sista qvällen på detta sätt, det var Söndagen före jul. Och nu skulle jag taga farväl af detta lif fast jag ej viste det. Men innan jag afslutar min sorgliga historia som kunde målas ännu svartare, så vill jag anföra, ett och annat, Den förut omtalade kamraten på Mon neml. I-rg. var ute en höstmarknad och drack och deltog i hvarjehanda slagsmål, han var uppe på verkstaden om afton, och omtalade att han hittat en häst på gatan, den gick lös han tog den hem på gården, strasct derpå kommer en bonde i sällskap med en Garfvare från landet, Nu skulle bonden få lösa hästen,

jag har inga pengar sade bonden. Nå lemna då Revers på beloppet nej röt bonden, derpå tog Garfvaren ned af väggen en s:k: krusbräda som användes af Garfvare, nu hördes slag på slag, och hvarge gång (vill du betala Revers) men ingen Revers blef af. I-rg hjelpte till så godt han kunde, rätt som det var gick de ut alla tre, jag har förut varit ute och stimmat hela dagen så att jag nu låg i en säng på verkstan, Omsider då det blef något tyst så somnade jag, men vaknade på efternatten vid i-rgs röst, han kom in satte sig på sängkanten och sade hör du - - - jag har, sedan bonden och jag var här på verkstan, fått så mycket stryk så att jag är aldeles sönderbultad i hela min lekamen, ingen herrgårdsosce har kunnat få mer stryk än jag har fått i natt, och då omtalade han hur det tillgick, han var nog dum att följa bonden som fått igen sin häst, utan Rev. utom stan der hade bonden sina vänner samlade vid en ölkrog, der fick I-rg betalt för han tagit vara på hästen, jag sprang sade han öfver en gärdesgård, in på ett gärde, der kom de ifatt mig på nytt, med en stör blef jag mörbultad sade han, under det jag låg på marken, med rocken öfver hufvudet.Då de omsider aflägsnade sig, sprang jag upp, och fick fatt i en stör på en gärdesgård, och uppkommen på landsvägen kom en till mig, den gaf jag ett dråpslag så att han föll i vägen, de andra af sällskapet kom springande, jag tog till flykten, och var nära tvungen att hoppa i ån vid bron vester om staden men kom med knapp nöd, öfver bron och upp på en bakgata, der gick jag öfver ett plank kom in på gården, till ett krogställe, väckte pigan och fick mig ett halfstop bränvin, som jag har här sade han, och vill du nu hafva dig en - - - ty jag behöfver verkligen en sup efter detta hästäfventyr, Det blef annat än Revers, En afton var jag ute i sällskap med några som var i samma yrke, som jag vi intog dricksvaror på ett par ställen, jag förde oljud och sjöng folkvisor efter gatan I ett nu kom polisen, de hade tagit en s:k: bättre Herre, jag lade mig i tumultet ty jag viste af erfarenhet huru de betedde sig då de fått en stackare inom fyra väggar, och sade dem jag vet hur ni mina Herrar beter eder, man får allt många slag som ej blir uppskrifvet på papper, Detta förargade dem naturligtvis, äfven jag blef stämd men ej tagen, Då jag kom upp för rätten hade jag till all lycka en person som intygade att jag gick och stod samt talte riktigt, Borgmästaren sade gå ej och kittslas med polisen, hvadan jag kom ifrån detta utan vidare, Ja till sist i alla de usla äfventyr jag deltog, Och huru godt var det ej att helt komma ifrån, dessa sällskaper, alla nätter jag vakade, alla dagar jag var sjuk och olustig efter detta, fick frysa och må illa på allt sätt, ja ett elendigt lif, mycket, mycket har blifvit förbitaget under nedskrifvandet af dessa blad, Och evigt adjö med dessa usla fröjder. Och nu vill jag i korthet nämna om Julen 1862, således var jag nu 20 år då vändpunkten i mitt lif inträdde Men nog hade jag ännu mycket att genomgå af fattigdom nöd och motgångar Se hvad som följer. Här tillkommer ett par små erinringar som förut bordt antecknas, jag var ute en afton i mina vanliga sällskaper, Wi stannade på gatan några stycken unga män och ynglingar, Då tillfrågade mig en ung man, hvilken jag var, och mitt namn, han sade jag känner bestämdt igen dig, sedan några år sedan, jag anade något och tänkte, här har jag troligen bleckslagar-lärlingen som jag blef bekant med i Hudiksvall då vi flydde för polisen, Jag tror det var så, jag gick genast och lotsade om intet. En annan afton var jag sent ute i stan skulle då upp på en Garfvar verkstad och helsa på en af mina vänner, men kom ej in, stängdt åt gatan, jag gick då ner åt ån, för att komma in, men kom

då ihog att här står en stor bondhund vid sin koja och kedja, Jag tänkte, jag försöker han skälde några gånger skarpt, jag gick på klappade om honom vänl. jag lade mig jemte hunden vid kojan vi blef vänner, jag fick gå, och kom in på verkstaden, de förvånade sig, ty hunden var mycket arg, och ingen har något gått denna väg, hunden hade alltid stått bunden. Detta var på vintern och mycket kallt, hunden hade ju kunnat slitit sönder mig, jag var ej heller fullkomligt nykter, dagen efter hade jag ej velat gå denna väg för betalning men jag blef ju bevarad. Och nu slut på det usla lifvet i dessa alla utsväfningar. Och vill jag nu beskrifva Julen 1862.

På julafton var det mycket arbete som skulle göras, och vi voro alla syselsatta dermed till på efterm. då man snyggade upp både verkstan och sig sjelf. Och nu skulle jag ut på stan, och köpa hem jul-bränvin, dessa båda ord skulle dock alldrig förenas, Ja det köptes hem rätt mycket af den olycksbringande varan och på julqvällen var nästan ingen, af arbetarena som ej var rörd af starka drycker, (vi voro 6 arbetare), Wi voro alla på herdeligt vis, inbjudna till H.H-n och tog omsider plats omkring ett rikt dukat bord, Något besynnerligt förekom det mig, och jag viste ej hvad som skulle hända mig, jag väntade bokstafligen på något, Juldagen gick sin lugna gång något Guds ord kom ju ej ifråga, det kan ju hända att någon var åt kyrkan, men ej jag hvad jag minnes. Annandag jul var det lika lugnt och stilla, jag var blott dyster i sinnet, höll till godo hvad jag fick, och sade omsider på qvällen till en af gesällerna jag tror, att jag går och lägger mig, utan att gå ut i afton, gick upp och fick mat, hos mitt Herrskap, och jeck nu på verkstaden och lade mig i min säng, med den yttran till samme gesäll, i morgon tredjedag jul slippa vi väl att arbeta. Denna natt blef en dyster natt men en lycklig natt, ty denna natt begynte vändpunkten i mitt lif. (Se vidare.)

Jag gick till sängs ordenlig tid, frisk och sund, men med någon oro i mitt sinne, mina kamrater sade mig förut om dagen att jag såg besynnerlig ut. Jag visste ej hvad komma skulle, Jag somnade snart men begynte under natten, att blifva orolig och ropade högt i sömnen, jag väcktes då af en arbetare, jag vaknade och sade det var, besynnerligt jag tyckte jag var vaken då jag ropande jemrade mig, jag låg lugn en stund och somnade ånyo, men vaknade snart igen, och rent af badande i svett, nu ville jag upp men visste ej hvarföre, jag steg upp för att tända ljus, då jag gick till dörren efter tändstickor, men kom ej dit, utan hela mitt inre kom i en förfärlig oro, och jag uppgaf ett väldigt rop, ja hela min ande liksom lyfte sig och jag led outsägligt, och jag förstod ej hvad detta var, som kommit öfver mig, jag sprang midt öfver golfvet, till en arbetare som måste hålla mig, ljuset tändes och en dräng som låg på verkstaden hemkom med detsamma, hos hvilken jag nu skulle ligga, under det att ljuset måste brinna, jag låg nu bäfvande och skälfvande hela natten och fick ej en blund i ögonen, utan var i ständig oro i mitt inre, omsider kom morgonen på denna svåra natt, och alla i gården talade om- som varit så - sjuk och underlig under natten, Doktor eftersändes, en älldre man som hette Platzman, han undersökte mig och sade, han är friskare än jag detta kan jag ej hjelpa, Det är sinnets oro, sade han till sist, men ordenerade ett pulfver för, sura uppstötningar jag (s:k: halsbränna) tog in hvad jag fick, men det gjorde ringa nytta, Jag förblef fortfarande sängliggande, ty jag kunde ingenting göra, jag förblef i ett oupphörligt oroligt tillstånd i synnerhet om nätterna, jag kände och började tänka, det

är tvenne makter som kömpa om min varelse, kom då ihog att jag hade ett nytt testamente som jag fått då jag gick och läste i Klara församl. i S-holm det låg i min lilla kista och har ej varit begagnat på många år, då jag fick tag i boken knäppte jag händerna om det samma och sade för mig sjelf, jag har dock Guds ord, (och är döpt till en kristen,) och ville liksom säga till den onde, du har ingen rättighet till mig, kamp och oro fortsatte, jag började tänka, jag måste begynna att läsa Guds ord, jag tror det hjelper mot detta elende, som jag kommit uti, Det var snart kändt utomkring att jag blifvit förvillad som de sade, de s:k: läsarne fick äfven reda härpå, Nyårsafton kom till mig en gudfruktig yngling och frågade mig om jag ville följa honom till en gammal Magister Sylvin, som om Söndagarne plägade hålla andliga föredrag i skolhuset, der satt vi och samtalade med denna man ett par timmar han sade mig bed Gud att du får börja det nya året, på en ny lefvande väg i förening med din Frälsare, Majistern tog ett vänligt adjö af oss, och jag gick hem något lugnad, Ni bad jag Gud hjelpa mig att kunna sköta mitt arbete, så att jag ej behöfde vara till olägenhet för mitt husbondsfolk, det gick så, jag begynte arbeta i Garfverit dagen efter Nyårsdagen, men var fortfarande orolig i mitt inre, jag läste flitigt Guds ord då tiden medgaf och gick och hörde det förkunnas på skolhuset dels af den omnämnde Majistern äfven andra en Skollärare Winberg lät sig ofta höra, En gammal bok fick jag låna, med titeln (Nådens ordning till Saligheten) och märkvärdigt var denna bok ej till liten nytta, af mina kamrater fick jag nu mottaga det oäliga namnet läsare. Men Herren såg till min nöd och hjelpte mig derur, ej så liten försmädelse fick jag uppbära af ogudaktiga kamrater. Då jag gick i arbete om morgonen gick jag in i en s:k: barkbod, der föll jag ned och bad till Gud, Herre hjelp mig fräls mig från alle mina synder, att jag nu måtte börja vandra på dina vägar, och blifva ditt barn för tid och evighet, Jag kunde ej ligga der länge, ty det var mycket kallt, och jag var iklädd en tarflig smörgig drägt, jag var ju en fattig Garfvarlärling, och måste äfven passa tiden i arbete. Så fortgick det under nöd kamp och bön, två a tre veckor utan någon verklig frist i mitt inre, jag både gick och hörde och läste Guds ord under denna tid Jag kände Fadrens dragande till Sonen och stunden kom då jag helt fick lemna mig i min Frälsares vård. En Söndagsefterm. i slutet af Januari 1862 klädde jag mig snyggt och ordentligt(ty jag hade då en snygg klädning) jag gick till Skolhuset för att höra Guds ord, der predikade den aftonen en Prestman Didon då jag stod och klädde mig, kom min tanke på, Rättfärdighetens klädnad, som jag någonstädes hade läst om, rätt glad i sinnet begaf jag mig åstad för att höra Guds ord, Inkommen i Skolhuset predikade den ofvannämnde mannen på ett lefvande språk, om Guds kärlek i Christus Jesus, jag fick nu i grund och botten inse att allt mitt eget arbete, var totalt odugligt att förhjelpa mig, att blifva Guds barn och Jesu Christi medarfvinge, Ja jag var i detta afrunde såsom Psalmisten säger. Såsom en döf den der intet hörer och såsom en dumbe den der intet gensvar i sin min hafver, Mot slutet af predikan tyckte jag mig se liksom på något afstånd, Jesus hängande på korset, och erfor en viss glädje deraf, Då jag var utkommen på gatan träffade jag en på Herran troende man han frågade mig huru det stod till, och huru jag mådde, efter denna predikan, Jag svarade icke går jag ohulpen i afton från. Skolhuset men öfvergången var ej ännu skedd, men jag såg oupphörligt min Frälsares blickar möta mig under det jag gick gatan fram, Jag medföljde förut omnämnde person hem på ett litet rum Nu skulle jag börja att tala om, hvad jag såg och erfor,

men det var som en makt hindrade mig att tala, jag sade då, får jag litet vatten, jag är så törstig, vännen gick ner efter vatten, och nu var jag ensam, här fick jag nu känna det tillstånd i hvilket jag för evigt hade blifvit om Gud tagit mig bort, och om jag dött i ett oomvändt tillstånd, jag kände med ett ord de fördömdas pina. O hvilket qval blott några cekunder var outhärdliga, jag ropade med hög röst på denna ensamma kammare, Hjelp! hjelp två a tre gånger, och lofvadt vare Herrans Jesu Namn hjelpen kom, det nya lifvet var nu födt, jag låg som ett barn vid Jesu kors. Hans blickar mötte mig ständigt, Frid och glädje i min själ, så mycket som detta jordiska kärl kunde bära, alla barndoms och ungdoms synder voro nu förlåtna, allt allt var nu förlåtet, jag var ren och fri i Jesu blod, Den stund går alldrig ur min håg, då först jag Jesus såg. Jag stannade qvar hos vännen öfver natten, sof godt, om morgonen fick jag tacka och lofva gick hem glad, var nu ett lefvande Guds barn, derom var jag viss om hela verlden hade saggt annat. Jag beträdde nu en ny väg den lefvande vägen i förening med Honom som är vägen sanningen och lifvet O! dessa brölopsdagar då man ser Jesus i tron känner hans närvaro, Ja denna morgon fick jag första gången böja mina knän, som ett Guds barn, under tack och lof Jesu hjelp ditt barn och sådant, som är det nya lifvets art, Jag gick nu i arbete äfven denna dag med frid och glädje i min Frälsare, föröfvrigt var jag lugn och stilla under arbetet, och tänkte nog. O! om ni viste hvad jag får erfara denna dag, då skulle ni ej stanna i edert olyckliga lif, utan vända om medan tid är. Wid ett tillfälle bad jag till min frälsare, att han skulle behålla mig intill ändan, och heldre taga mig ur tiden än att jag skulle gå bort från Honom, jag såg då i tron en del englar lägra sig omkring korset från hvilket Jesus blickade ned i min själ. O! saliga stunder, saliga erfarenheter, men huru är det idag 22 år efter, det kommer äfven det om Herran låter mig fullfölja dessa blad, Snart fick jag nya vänner, verkliga vänner, vi bad Gud tillsamman, sjöng sånger till Hans lof, och voro glada öfver den Guds nåd som han uppenbart i Christus Jesus. Wåren kom så småningom efter denna vinter äfven till norden, Denna sommar skulle jag ut och escera beväring, dagen kom jag fick några kronor af min herdelige Herr. H. en Ångbåt Gustaf Wasa skulle föra manskapet till Långahed i Ångermanland- - - En skara ynglingar voro nu samlade ombord på denna gamla Ångbåt, skoj och väsen förekom oupphörligt, jag var nu i tillfälle att vittna om den Herre jag af hjertat ville tillhöra, och det blef ej presis ogjordt, men det ligger en magt i kamratskap och umgänge med de, som ej vill veta af en Gud som vill äga hela hjertat. Men Herran behöll mig vid sans och besinning, i detta sällskap. Snart passerades Hernösand, och fortsättande färden uppföre den vackra Ångerman elfven förbi Sandö glasbruk, med flera vackra platser. jag läste som barn i Geografin att Ångermanland är ett af Sveriges vackraste landskap, och jag tror det är så, ty här är en storslagen vacker natur, På morgonen kommo vi till Långa hed, Här mötte vi ånyo en stor skara beväring från norra Ångermanland, vi helsades af dem med gamla öknamn, som fortgått år från år, man hörde ropen (Schas, (Ångermanl) (Medelped) Gris) från båda hållen Uppkomna på platsen fingo vi snart kronans kläder. Det var ej så lätt att bära det vanl.namnet i detta vimmel, Men Gud är mäktig, då tiden tillät gick jag afsides med mitt Testamente, och bad Gud att blifva bevarad. Och han är trofast, lofvadt vare Hans Namn, Allena Gud kan bevara, och hjelpa Wår egen kraft ej o:s:v: Dessa dagar gingo äfven escersisen var ju ej så svår, men här i den höga Norden var ej luften och jorden fullkomligt uppvärmd i Juni, utan nätterna voro i allmänhet kalla, der vi lågo i våra s:k:

träbaracker, En natt blef det allarm och hela manskapet, skulle ut det var omkring 800,man, och många både löjliga och dumma saker förekom ju. Ja man är allt frestad att fråga hvartill tjenar detta, kanske en enda stor dumhet hela escersis och militärväsendet, Men det kanhända förstår gubben Jonasson i Gullaboås bättre. Utryckningsdagen var inne, den väntades med fröjd den kom fast dagarne voro långa, jag försökte göra mig underrättad om här fans flera, som af hjertat ville tillhöra Gud, jag fann då att bland dessa 800 man ej fanns mer än 3 a 4 st. och eget nog var ej dessa få lektänkande. En baptist, en mormon, en lika med mig, det kan ju hända att det fanns någon mer Herren känner det, men de plägar uppsöka hvarandra äfven på mötesplatserna, vi fyra gingo ibland tillsammans, En gång såg jag och hörde,Mormonen bedja på knä, Gud vet om han var någon verklig kristen, underligt kändes det i hans umgänge. Emmellertid vi skulle nu härifrån, vi transporterades på båtar öfver elfven, till ett ställe der manskapet uppställdes, och macherade nu genom denna trakt under bevakning af befäl till ett ställe, som hette Hammar der var marknad på platsen, här gingo vi omkring några timmar, men vår kassa var ju medtagen, så att vi gjorde ej marknaden bättre Från denna plats hyrdes en Ångbåt, som förde beväringen till Hernösand dit vi kommo kl.3. på morgonen ett starkt regn föll, vi voro uthungrade och uttröttade, samt genomvåta. Omsider kom jag och en af mina bästa kamrater in på ett ställe i stan, der vi fingo oss något till bästa som vi verkligen var i behof af. Här fann jag en Bibel läste deri och blef vederqvickt till kropp och själ. Herran hjelper, Tack och lof! Derefter sattes i fråga huruvida vi skulle afvakta en Ångbåt eller gå till fots hem till Sundsvall, vi gingo ut och besåg den lilla staden, som ligger på en udde eller mindre ö vid stranden af Östersjön, staden har en utmärkt vacker kyrkogård, en rätt stor mängd af olika vänter. Sedan vi helsat på en bekant i ett Garfveri, beslöto vi att taga farväl och machera till S-vall, vi togo in landsvägen och gingo genom Säbrå och kommo till Hensjö församl. frampå afton härifrån hade vi $2\frac{1}{2}$ mil till S-vall, vi hade gått ganska fort, och dertill voro vi genomvåta af ett oaflåtligt regn, jag och min kamrat en Färgare till yrket gingo då ner till ett ställe vid sjökanten, som hette Söråker der vi gingo in i en bondgård, och bad om nattlogi, ett snällt och gästfritt folk lemnade oss en liten kammare och en präktig säng. Glad var jag deröfver ty vi voro verkligen utmattade, och behöfde hvila, till kl. 4 påföljande morgon då en Ångbåt gick till S-vall.Äfven här i denna kammare var jag i tillfälle att samla mina tanker vid Guds ord och tacka min gode himmelsek Fader,för all mig bevisad godhet och barmhertighet. Lyckligt anlända till vårt hem med ofvannämnda Ångbåt,på f:midd. Derest jag på min gamla plats fortsatte med arbetet i Garfverit,jag hade nu ej så lång tid igen af den egentliga lärotiden som skulle utgöra 3 år, hvadan jag då skulle blifva Gesäll, och erhålla högre aflöning. Dagen som var bestämd för att blifva Gesäll var den 10 Okt.1862 hvilken dag jag efterlängtat, och den kom, jag fick snart s:k: Gesällbref och erhöll högre aflöning, detta var dock den 17 Nov. nämnde år, glad öfver att dessa 3ne år voro gångna, och alla dagar hade ej varit så trefliga, mycket kalla vintrar tungt arbete, bland snö och is ofta dåliga kläder. Men Herran vare tack och lof för allt, det gick, samma dag jag var ute och läste Gesällbref bevistade jag på afton Baptisternas bönhus och deltog i sång och bön, samt Guds ords förkunnande. Snart nalkades Julen och den var för mig kärkommen,ty den förra Julen var för mig i lifligt minne då öfvergången skedde från mörkret till

ljuset. Ja det nu förgångna året var för mig ett saligt år, många dyrbara stunder hade jag i gemenskapen med min Frälsare, och i umgänget med Guds barn. Ett förr, Ett nu ett saligt byte. Lofvadt vare min Frälsares Namn i tid och evighet. Nu kommer året 1863 med vissa minnen, af nöd och nåd. Ja detta år var jag som ofvan blifvit nämndt en lycklig menniska efter mina omständigheter. Min prinisipals fru insjuknade i hjernfeber i Januari månad, mer än en gång bad jag Gud för henne, Herr.H. hade nu köpt in gård något längre in i staden, der ett nytt Garfveri anlades, som finnes än idag oaktadt en större brand öfvergått denna stadsdel under senare år. I denna gård bodde vi nu, jag var med och lade det första läder i arbete i detta Garfveri som nu gått med mer och mindre fördel i många många år. Arbetet var ju tungt och styft, men jag hade helsan och det gick bra. Jag var nu en snygg ordentlig gesäll. Nog fick jag uppbära mycken försmädelse af mina kamrater, men en del var ju rätt hyggliga, och jag fick ofta biläggs tvister dem emmellan och vara den tongifvande, ty de ansåg att jag hade nog reda på mig både i arbetet, och i samtal om Guds ord och hvargehanda, Herr.H. fru dog och begrafdes den 12 Februari, hela personalen i Garfverit var med på begrafvningen, Herr H. hade många barn och var nu ensam, och mycket sorg under, men det var en man som tog allt med största lugn, Längre fram vill jag närmare nämna något om denna man. Han hade rätt mycket att upplefva, men lugn lugn under alla förhållanden. På våren sjuknade en dräng i gården allvarsamt, jag erbjöd mig att underrätta hans föräldrar derom, de bodde i Selånger socken, vägen åt Östersund går igenom denna socken, der i en stuga bodde drängens föräldrar, dit jag begaf mig tidigt en Söndagsmorgon. En herrlig morgon ännu var djup snö, men solen värmde och vattnet forsade i åar och bäckar, mitt sällskap var gårdens trogna hund Lejon som lät höra sitt skall på höjderna och i skogen. Inkomna i den rätt trefliga stugan, som ej syntes vara af så fattigt folk bebodd, trakterades både jag och Lejon med mat, och vi blefvo i alla väl emottagna, Derefter medföljde den sjukes fader till stan, för att se om sin son som var ganska sjuk, En annan Söndag var jag samt ett par af mina vänner till Tuna kyrka och hörde en predikan af Pastor Tellberg, denna man var en under denna tid mycket beryktad och god predikant i dessa trakter, Han talade lifvets ord, med kraft och värme, så att det märktes att hans ord, vunno genklang i kyrkan på de församlade. Detta var en den herrligaste prekikan jag hittils hade hört. Jag vill minnas han hade ungefär dessa ord, till tesct, hemtade ur 1 Mosebok. Jag är för ringa till all den Nåd och barmhertighet, som du med din tjenare gjort hafver, Ty då jag vandrade öfver denna jordan hade jag blott denna staf, och nu är jag till två skaror vorden. (Jakops ord till Israels Gud) På efterm. tågade jag och mina vänner till stan, och vi voro glada och upplyftade af hvad vi hade hört. Under hemvägen gick jag in på ett ställe, der jag kom i samtal med en qvinna, jag blef bjuden på ett glas godt dricka, af den goda Norrländska gumman, Wi samtalade i Guds ord och om deras snälla Pastor, och med hvilket nit han verkade, Ja han var älskad och ärad, af församl. Hemkommen på afton efter den 4 mil långa marschen, behöfdes mat och hvila Det var för mig ett stort nöje och äfven vederqvickelse, att göra utflygter åt landet, då tid och anledning gafs dertill. En Söndag var jag ut till Alnön en kringfluten församl. i Östersjön ej långt från S-vall, i sällskap med en vän begaf vi oss dit på Lördagsafton och tillbringade der hela Söndagen, vi bevistade kyrkan och hörde en god predikan af en Pastor Ekeström en på Herran troende man, denna man dog några år derefter

mycket hastigt, på en resa till Hernösand Han verkade med lif och värme der han uppträdde, På aftonen ofvannämnda dag voro jag och några Gudfruktiga män samlade i en bondgård, der läste vi Guds ord samtalade, samt sjöngo sånger, efter bästa förmåga till gemensam uppbyggelse, Om måndagen lemnade den goda norrlandsbonden, sin häst och medföljde till staden då jag glad och nöjd gick i mitt arbete. På våren skulle tvenne af mina kamrater flytta, och skulle längre upp mot norden dessa båda kamrater voro ett par hyggliga unga män, med god uppfostran, och i synnerhet hade den ena äfven någon förmögenhet, och han tycktes endast vara ute för att utvidga sin praktik i yrket. Jag gjorde dessa hyggliga kamrater sällskap, ett stycke väg till den sk: Skönsbyn, der vi ingingo i en bondgård, och blefvo förplägade med kaffe och mjölk, mina kamrater fortsatte resan, och jag stannade ännu en stund, ty värden skulle resa åt stan, och bjöd mig skjuts, och jag tacksam härför, emedan han lagade sin häst i ordning, kom jag i samtal med gumman mor, vi kommo godt öfverens, Af en händelse fick jag der se en bok, utgifven af en Mormon predikant, jag ögnade igenom några blad, och beklagade att dylika böcker fick spridas, Gumman liksom jag aktade dylika skrifter såsom totalt odugliga, för den som med allvar vill söka det som evigt gagnar, Dessutom låg på bordet en sång, författad som det uppgafs af en gardist vid namn Göthe, som vid denna tid hade begått ett fasaväckande mord i Stockholm. han hade under de mest gräsliga omständigheter, mördat en qvinna på Söder i St.lm. Göthe blef dömd till döden och afrättad Den 1.sta v. På den sång han säges hafva författat begynner med följande ord.

Fly du lifvets mörka strimma, Och försvinn i glömskans natt, Klart syns nådasolen rinna, För mitt öga nyss så matt. Jag blef tillfrågad om, jag kunde Melodin hvilket jag kunde, jag sjöng den till Norrlandsgummans stora belåtenhet, Derpå blef jag bjuden på frukost, hvarvid jag blef trakterad med den i Norrland bdkanta Surströmmingen, Strasct derpå blef en präktig trafvare försatt, och inom kort var jag i Sundsvall, Uppfriskad lycklig och glad, helsade jag Påskdagarne som nu voro inne, då rika tillfällen gafs att få höra lifvets ord förkunnas och söka sådant umgänge, som man ej behöfde ångra, då man ånyo gick i arbete den kommande veckan. Första Maj var jag hemma hos en vän som hade sina föräldrar i staden der tillbringade vi några timmar i allsköns ro och trefnad, och skildes åt om afton under bön till Gud om hjelp och bistånd under lifvets strid. Våren var nu kommen till den höga Norden, snö och is gaf vika för den lifgifvande solen, och nytt lif väcktes på alla områden, Äfven denna sommaren skulle jag till Sånga mötesplats, färden anträddes Middsommar afton, liksom föregående år fick den gamla träbåten Gustaf Wasa göra tjenst, och föra den rörliga lasten af beväringsynglingar till bestämmelseorten, vägen togs åt Hernösand kanalvägen midt igenom staden,dit vi anlände midt på natten.(sjelfva middsommarnatten,) men natten ljus som dagen, här i norden. Då båten lagdt i land inne i staden, voro här samlade en mängd skådelysten ungdom, med nyss utslagna löfruskor och helsade beväringskaran med sång och glamm. Herran behöll dock mitt sinne vaket, och det lifv jag af hjertat ville lefva, för Honom var hufvudtemat i mina tankar, under detta rörliga och brokiga lif, ombord och i land. Snart blef det att fortsätta resan och än engång passera den herrliga natursköna Angermanelfven. O! hvilka utsigter efter denna elf, höjder och dalar barr och löfskog porlande bäckar, vackra större och mindre gårdar titta fram här och der.Guds godhet och storhet intager ett öppet sinne för det sköna äfven i naturens

verld. Och hjertat blir stämdt till tack och lof, till Honom som med sitt Varde, har frambraggt allt,allt,Snart lade Ångbåten till vid den plats,der jag förlidet år gått i land. Elfven är ej lika djup öfver allt utan den seglande får ofta gå zigsagg från det ena landet till det andra, och söka de djupaste passen. Emellertid vi voro nu framkomna, våra saker flyttades iland och vi fick tillbringa återstoden af dagen efter önskan, Aftonen kom på denna vackra middsommardag, men ligga under bar himmel, fick ej passera för natten utan vi fördes i mindre båtar, öfver elfven till ett der beläget, större ställe vid namn Kläpp, här skulle manskapet inqvarteras på en loge, men tänkte jag det blir ej någon treflig natt, sofva blir omöjligt i detta surr och skoj utan mått. En stor groflemmad bondpojk hade en gammal fiol, som han flitigt begagnade, Då vi skulle försöka att sofva spelade han vaggvisor och dylikt, han gick upp på en loder skulle öfver logen så högt han kunde komma, och här lät han sig höra, men hvad hände, jo i ett nu, ramlade han ner, bröt halsen af fiolen, samt slog sig sjelf rätt dugtigt O!fasa slut på musiken, slut på glädjen.

Jag gick ut och fick på afstånd se ett mindre ställe uppe vid skogen, tog min lilla resväska och gick dit, i stugan bodde en Båtsmanshustru med tre små barn, hennes man var i Stockholm på tjenstgöring, Här bad jag att få stanna för natten, och det beviljades gerna, Nu var jag i tillfälle att läsa Guds ord i mitt Testamente, och fick mat och en sofplats, tills följande morgon då jag gick ner åt elfven för att uppsöka mina kamrater och kom med i sista båten, öfver elfven.Den omnämnde qvinnan uppsökte mig sedan under mötestiden, och jag köpte mjölk ett par tre gånger af henne. O! hvad det är vigtigt der man färdas fram att med ord och vandel vittna om Jesus, det ligger en stor makt i detta, då det är af hjertat och Kristi kärlek får vara drifkraften härtill Ja må Herrans namn blifva kändt både bland Norrlands folk och öfver hela jorden.

Under escersistiden blef jag uppassare på en Leutnant, det var en liten fördel, emedan jag när jag såg att det var lämpligt, kunde anhålla om permiition, att gå dit jag önskade, En Söndag var jag till ett jernbruk der i närheten hos en der boende smed, som var en på Herran troende man, vi samtalade i Guds ord och hade rätt uppbyggligt, en stund Jag skref äfven der bref till mina vänner i S-vall, Hos denne smed, låg en stackars krympling, hvilkens ena sida var förlamad, ej heller kunde han tala, han väckte både medlidande och förvåning. Och man fick orsak att tacka Gud för sin barmhertighet,att man ej var i samma belägenhet som denna yngling, Jag tog och skref på ett papper, Följande ord, Dyre vän!lidandet har blifvit dim lott, och äger som mig tyckes, intet hopp att med eder fot mer få beträda jorden. Men han som med en stor ömhet och kärlek vände sig till hvarge sjuk och förlamad, och med samma kärleksfulla hand, äfven Kan hjelpa eder, Och måtte Gud förläna sin nåd att vi en gång må få träffas i Himmelen. Detta papper vek jag ihop, och lade deri 25 öre, samt gaf jag honom ett nytt Testamente, Men att se den stackars Krymplingens glädje och taksamhet häröfver, det var en rik ersättning, Han räckte mig sin magra darrande hand, och man läste i blicken ännu mer. Jag blef sedan bjuden på middag, hvarpå jag inlade mina småsaker i bandoleret, och begaf mig åter till mötesplatsen och tackade för permition, Allt aflöpte väl och Herran var med mig i nåd och barmhertighet.

En natt var den Leutnant som jag passade, borta på en bjudning eller ett gille i närheten, jag fick då ej ligga utan gå och vaka tills han hemkom, om natten jag gick då efter friskt vatten, gick igenom (vakten) som ropade halt varda, snart var gåtan löst och jag fick gå. (Barnlek, barnlek,) Derpå fick

jag sofva några timmar äfven den natten och Herren gaf en ny dage.

En dag voro vi ute på en större så kallad fältmanöver, vi traskade i skogar och på höjderna, varmt var det törstiga blefvo vi, smått om vatten, det var rätt besvärligt den dagen, men det blef afton äfven denna dag, och slut på dumheterna som förekommit, En dag kommenderades till badning i Elfven. hela skaran plaskade och sam, de som det kunde i denna klara rörliga Elf, med sin rätt starka ström I en vacker dal i närheten af Sånga Kyrka var en helsobrunn, det var en vacker plats att besöka ditt vi ofta gick.Der fick man i den skuggrika dalen i allsköns lugn, läsa Guds ord och utgjuta mitt hjerta till bön, inför Honom som låter sig finnas både i norden och söder. Mötet nalkades sitt slut vi skulle bryta upp och begifva oss hem, aftonen före detta kom en af mina kamrater, i oenighet med en beväring den förstnämnde fick arrest för natten i en s:k: risbarack, ett sorts tält uppfört af granris, här fick han tillbringa natten på stående fot, jag beklagade hans olycka, gick dit och lemnade honom en kappa att kasta öfver sig,han blef mycket tacksam häröfver, och bevisade mig välvillja då han dagen efter blef lös. Der stod han under bevakning lik en bild i en bur, äfven sedan granriset var borttaget, till allas åskådning. Ett underligt straff, för sin uppstudsighet mot beväringskamrater. Vi togo nu farväl från Sånga lägerplats, och inskeppade oss på en Ångbåt som afgick till Hernösand. Då jag gick ombord fick jag såsom ersättning En hel Rdr, af den Leutnant, på hvilken jag varit uppassare (det var en kunglig gåfva). Kommen ombord stojades här, mycket under det Ångbåten gled fram utefter den vackra Ångermanelfven. Och nu lemnade jag dessa vackra trakter kanske för alltid. Gud vet det, men jag förmodar lifligt att så är. Emmellan tvenne höjder i en liten dall syntes ett mindre ställe, en grå koja med ett litet planteringsland, min tanke flög dit, i den frågan, om de som bebodde den voro så lyckliga menniskor att de kände sitt lifs Gud, och den han sändt, Ja må Herrans namn blifva kändt i nordlanden, bland berg och dalar vid sjöar och floder, af dess befolkning. Dessa vackra trakter försvunno snart för mitt öga men ej för mitt sinne och Ångbåten låg snart midt inne i Hernösand, från beväringsflocken blef nu stadsboarne trakterade med en skrålande beväringsvisa, författad under mötestiden, Gamla gummor började gråta, ty det lotsades vara något rörande i den nykläckta visan, ungdomar stojade och skrattade. O! huru uselt och tomt, allt detta var för den som var något vaken öfver lifvets mångahanda, Jag gick upp i staden och helsade på en bekant en stund, och snart skulle båten fortsätta färden till S-vall c,ka 5 mil, dit vi anlände samma dag. Och nu var min värnpligt fulländad och vidare har jag ej hört af,för Kung och land.

Nu var jag åter i det kära S-vall bland mina verkliga vänner som jag helsade på samma afton, jag kom hem, vi afsjöngo några sånger tillsamman, och tackade Gud för all bevisad nåd och makt att uppehålla och bevara, Följande dag gick jag I arbete i Garfveriet och fortfor der med vecka efter vecka, En afton blef jag hastigt hårdt sjuk och trodde nästan att Herran skulle hemta mig hem till sig, men jag hade mer olefvat, och blef snart återställd,i Augusti månad reste en af mina Kamrater med Ångbåt till Stockholm, jag tänkte allt, det skulle vara roligt, att återse mitt gamla föräldrahem, men det blef ej af denna gång, men snart var tiden inne.

En dag medföljde jag en liten Ångbåt till Svartviks Ångsåg, der i närheten eller i Njurunda hade jag en vän, hvilken jag helsade på, jag hade med mig Missions Tidningar och sångböcker, och vi hade en rätt treflig stund tillsamman i det fria, der vi äfven hade litet munförråd med oss, Men snart gaf

Ångbåten signal och vi åtföljdes till stan, En dag kom en gammal bekant resande på Ångbåt från Piteå, han skulle till S-holm, äfven nu tärkte jag på resa för min del, men det blef uppskjutet. Augusti månad i norden är en af de vackraste på Året, med de herliga månskensaftnarne, många sköna aftnar var jag ute bland mina vänner, och tillbringade oskattbara stunder, I förening med Gud och Hans barn, de återviska blott nu, du förstod ej, att tillräckligt tacka Gud för allt det goda du fått åtnjuta, Och nu säger det mig : förbi: förbi: Men Herrans godhet varar evinnerligen, från slägte till slägte, En dag i slutet af Augusti kom det bestämt för mig, att lemna S-vall för att återse min födelsestad, jag var ledsen och nedslagen, och ej heller vid god helsa, samt hade jag en mycket svår kamrat, som förorsakade mig, mycket ondt, det ena med det andra gjorde att jag bestämde mig för resan, Men tyvärr jag saknade tillräcklig reskassa, kläder hade jag teml.bra, om ej så dyrbara dock helt och snyggt. Jag gick upp till min herdelige Herr. H. och uttalade min tanke han frågade orsaken jag uppgaf den, dock ej hvad som ej var nyttigt, På aftonen gick jag upp till en af mina intimaste vänner, som bodde på en ensam kammare för denne vän omtalade jag mina bekymmer och min plan, För Gud uttalade vi gemensamt våra behof och, och skildes den afton med gladt mod, Jag fortsatte med arbetet tills Lördagsafton på Söndagen tog jag adjö af en del bland mina vänner, ty det var rätt många som hade intresse för ja, bevisade mig mycken kärlek, På måndagsafton uppgjorde jag med min Prinsipal och fick äfven respengar, så att det godt räckte hem till Köping. Tisdag morgon gick jag upp i tid, för att göra en resa till Njurunda till en vän, som jag förut gjort ett besök, jag gick 2 mil samt på Ångbåt 1 mil, och var likväl hemma i S-vall 12 tiden på dagen. Nu packade jag ihop mina småsaker ty, Ångbåten skulle gå till S-holm kl 4 på efterm. Nu tog jag farväl af mina kamrater, och en del följde mig till hamnen Och nu farväl för denna gång, många minnen och tankar runno fram ur mitt sinne, Här i denna stad har jag mer än någonstädes fått se Guds underbara kärlek. Här blef jag upprättad ur mitt elende och fick syn på det Guds lam, som bär verldens synd, och fick erfara en full och hel förlåtelse för mitt förflutna lif i synd och elende af alla slag. Och nu farväl, farväl med alla dyrbara minnen, som lifligt framstod för mitt inre. Djupt rörd men på samma gång glad lemnade jag nu de viftande på stranden, Och snart voro vi ute på norrbotten detta vida vatten. Detta var den 1 Sept 1863. Ett brokigt sällskap var ombord, Sjömän som voro till nation, Spanjour, med dem kunde man ej tala, En Baptist Predikant Lindblom var äfven resande till S-holm Nu mera är denna man lärare vid Baptist-Seminariet i förut nämnde stad (S-holm.) Kl. omkring 2 på natten gick jag fram och åter på däcket. Ihogkommande Davids ord i 134 Ps. Toge jag morgonrådnans vingar och fore ytterst i hafvet så skulle din hand äfven der räcka mig,På morgonen samlade den förut omnämnde Predikanten, några omkring sig, och läste ett kapetil i Bibeln och talte i korthet deröfver. Herran vare tack för allt. Snart passerades Öregrunds skärgård och omsider syntes Wasaholm, med sin fästning Och vid 4 tiden på efterm lade Ångaren till vid skeppsbron i S-holm., hela resan hade det varit ett vackert väder, och gjorde resan rätt angenäm, Nu tog jag adjö af den omnämnde Predikanten, Han gaf mig blott Dessa förmaningsord (War nu stilla) och dessa ord hade ej liten betydelse för mig. Och nu var jag åter i S-h. efter 4 Års bortavaro. Kommen i-land gick jag upp åt Ladugårdslandsförsaml. och uppsökte den Instrumentmakareverkstad, som jag förut arbetat på, här igenkände jag en och annan af gamla kamrater, Och i synnerhet Herr Ollson han rekommenderade mig genom bref till för en liten musikkår i Sundsvall medan jag var der, och jag polerade

några instrumenter, och förtjenade mig genom detta arbete 10 a 15 kr. derföre tackade jag H. C-n

Mina reseffekter hade jag ombord på en skuta som låg vid munkbron hos en Skeppare från min födelsestad, ombord på denna skuta låg jag om natten hos en gammal skolkamrat.

Dagen efter sporde jag att Borgmästar Skenström var uppe i S-holm han var neml. riksdagsman, och har såsom riksdagsman under flera perioder är det ännu i 2 k. varit bosatt i Stockholm, äfven då ej riksdagen varit samlad. Denne man gjorde jag ett besök, ty han hade bevisat min gamle far mycken välvillja, under min uppväsct i Köping, han mottog mig vänl. kände mig ej till en början, men då jag uppgaf mitt namn, hade han rätt mycket att tala om Köping och de omvesclingar som der skett under min bortovaro. Derifrån gick jag ut till Garfverierna och sporde om arbete, jag var dock ej besluten att nu söka arbete förrän jag helsat på i K-ng, Omsider fick jag reda på ett ställe som kallades för Herrberge för Garfvare gesäller, här fick jag anvisning på ett spisqvarter, der jag såsom resande hade att uppbära 75 öre eller motsvarande förplägning, jag fick mig en ordentlig middag samt 13 Skilling i lont. Å! ja det var ju rätt bra anordnat, oaktadt det var på en krog, och dessa ställen hade jag nu, en grundig afsmak för, ty jag mindes väl mitt förra lif i denna stad. Men Gud vare Tack jag var nu hulpen ifrån detta kroglif.

Nu hade jag fått middag, nattlogi hade jag på Herrberget, efterm. såg jag mig om här och der i den vimlande staden, på aftonen gick jag till d:sk: herrberget, det var ej annat än en fattig skomakare som höll dessa sängplatser, här fick jag sängplats men: men: Jag hade mina reseffekter ombord på skutan vid munkbron, Jag frågade min värd om han ville låna mig en bibel, nej det fans ej någon ej ens ett testamente,midt i den stora staden ej en bibel i huset Jag fick omsider låna en s:k: Evangeliebok och deri läste jag något samt bad till Gud. Och sof godt för den natten, och vaknade med helsa och gladt mod. Denna dag bar jag ombord mina reseffekter på Ångbåten Köping (dock med tagande litet småsaker) ty jag beslöt att följa med Ångbåten Eskilstuna till Strengnäs, dels för att helsa på Garfverierna och det var ju bättre än att gå i S-holm, kommen till Strängnäs efter en treflig resa på Mälaren, jag var i tillfälle att utdela Guds ord ombord, ity att jag tagit med mig, Stockholms Stadsmissionär,(En kristlig Tidng.) En del läste det gerna, Och i allmänhet blef jag vänl. bemött.

Ja, som ofvan nämndes, jag var nu i den präktiga Gymnasiestaden, och besåg dess storheter, besåg kyrkogården med dess grafmonument, och den gamla Domkyrkan.

Om natten låg jag på en liten Garfvareverkstad, der jag mådde rätt bra äfven för den natten, jag gjorde naturligtvis besök hos de öfriga Garfvarne och fick något litet resebidrag, det är en gammal sed att lemna (s: k! skänk) till resande ,reshjelp. Mycket fick jag ej i den präktiga staden Strängnäs, (men dock något,) Omsider gick jag ned till Hamnen för att se om Ångbåten Köping snart var att vänta, ja, inom kort anlände den, och jag gick ombord här hade jag förut, mina resefekter, och resans mål gälde nu min födelsestad Köping, Bland passagerarne var den förut omnämnde Riksdagsmannen Borgmästar S-m. han språkade mig an om ett och annat, tills snart K.kyrka syntes, Äfven en och annan af de öfriga passagerarne och äfven af besättningen kände mig, då jag samtalade med dem, Wi voro nu inne i den Å som leder från staden ut till Mälaren, Sju År hade nu förunnit sedan jag såg dessa trakter och dessa stränder, der jag som barn sprungit och lekt, ofta med ett

metspö i handen, sökt förströelse under den vackra sommardagen, allt var nu förändrat, det låg som ett minne från flydda dagar, det var under resan utefter denna Å jag tog adjö, af min bror och vänner då jag reste ut, i Werlden.

Kap 5 Tillbaka i Köping

Båten lade nu till vid bryggan och jag gick iland, på dessa för
*Se sidan der det står på kanten 16 Juni 1856.
mig som barn kända platser, Då jag gick i land sade jag halfhögt, jag skall gå upp i stan och höra hvar de mina nu äro, de viste ej om att jag kom hem, Och om jag har någon närmare bekant, då jag kom upp i staden, mötte jag en qvinna, som tycktes igenkänna mig, jag tillsporde henne var mina föräldrar bodde, och om de lefde jag hade ej på länge brefvesclat med dem, dock viste de att jag ej var densamme som då jag var i S-holm, Jag gick vidare upp i staden, och kommen upp på storgatan, såg jag utåt östertull, deråt jag ställde mina steg. träffade jag ännu ett par personer med hvilka jag talade, de sade att min far och bror nyss gått hem, de bodde nu ett litet stycke utom staden, Jag gick nu förbi tullstugan, neml. det hus der jag föddes, (i armod och nöd) Det var ej utan, känsla af glädje och hänryckning jag nu fortsatte vägen dit der de mina var boende. Jag fick nu på ett litet afstånd se ett litet vackert ställe omgifvet af friska unga träd,(Något om detta ställe framdeles) Stugan vittnade om trefnad och snygghet, redan på afstånd med sina hvita brädslagna knutar, och den lilla löfdungen med en liten barrskogskulle i bakgrunden, Jag fortade på mina steg och nu var jag ögonsikte, Min gamle far ropade mig an, vid namn han kände mig genast, min bror var äfven utom stugan det blef glädje, - var hemkommen. Och kom aldeles oväntat. Sådana stunder i lifvet fäster sig mycket djupt i sinnet och i minnet, Ja nu var jag hemma. I den lilla trefliga boningen.(Men min mor, hon var inte der hon var i stan). Då jag samtalat en stund med min bror och far, så gick vi ner till Ångbåten efter mina saker, då vi köpte hvad som behöfdes till Söndagen, i staden, då en och annan af gamla vänner kom och helsade på de mina, och den hemkomne sonen och brodern, På Söndagen bevistade jag i sällskap med min bror kyrkan, Under vägen dit träffade vi på gatan den omnämnde Borgm. S- i sällskap med Borgmästarinnan och ett par damer, de helsade oss på gatan och tilltalade oss, i all vänlighet, Då Gudstjensten var slut, Och om jag ej missminner mig så predikade en nu mera afliden Pastors Adjunt Meijer, en snäll medgörlig man, och något vidare vet jag ej om honom. Bland det myckna kyrkfolket såg jag min gamla mor, men vi talade ej fid hvarandra nu, ty hon kom ut till oss på efterm.

Ja jag kände glädge och trefnad i det lilla hemmet, Tackande den gode Guden för allt godt jag fått röna, de förflutna åren som jag varit ute i verlden. Min mor kom dit på efterm. som ofvan nämndes och hon var mycket glad att se sin yngsta son vid godt mod och helsa, jag bevisade henne den kärlek jag kunde, jag var ju snygg och hade ju litet, men min kassa var ju ej så stor.

Och nu vill jag i korthet beskrifva detta lilla landtställe, Min far hade fått planen af staden, med löfte att få bebygga den om det blef snyggt som de uttryckte sig, då de utsågo platsen, Min far bröt upp platsen, och planterade en alle med löfträd och buskar samt byggde ett litet hus, han arbetade af alla krafter, tills det blef färdigt om ett par 3 år, min bror for på sjön och förtjenade lefvebrödet. Bakom stugan var en liten skogspark här anlades en berså, och allt såg trefligt och inbjudande ut. Då allt var i ordning fick min far en liten belöning af Landtbruks Ackademien eller något sällskap, han erhöll såsom belöning 40 Rdr samt 15 Rdr af stadens kassa till uppmuntran för sitt trägna arbete. En resande besökte platsen, och skaffade sig ett fotografi af stället, som sedan blef intaget i en mindre Illu-

strierad Tidng. der jag fick se det samt en beskrifning deröfver, äfven jag fick ett par fotografi deraf, som äro förvarade i mitt hem, nu i många år. Stället kallades allmänt Pettersberg, hit gick ofta stadsbegarne och hade sina utflygter sommartid, och prisade dess ägare, det var ju stort men rätt vackert.

Men nu till några sorgliga rader.
Då min far och bror flyttade hit, ville min mor ej flytta med, och tillföl-je af den osämja som i många år, ja kanhända från min födelse varit rådande emmellan mina föräldrar, så fick hon ej flytta med, utan stannade i stan, och hamnade på - fattighuset. En välvillig Fru i stan, hade dock någon vård om henne, så att hon måste ordentligt hvarge Söndag bevista kyrkan, hon fick kläder dertill af den nämnde frun. Och det var ju godt att hon hade denna vård, ty hon behöfde såväl både [illegible]sklig och i all synnerhet Gudomlig vård.

Teol.Doctorinnan Belander

På här ofvan omtalade lilla landtställe, som var min fars verkliga tillhörighet tillbringade jag nu i allsköns lugn och trefnad en hel vecka, efter behag, skref bref till S-v. till en - vän i all synnerhet. samt läste Guds ord, och gick ut i det fria det var visserligen i Sept. månad men ännu ganska vackert. Den kommande Söndagen var jag äfven i Kyrkan. På hemgången derifrån träffade jag äfven då min mor. Hon sade mig, att gå till en Garfvare som hade arbete åt mig, glad häröfver gick jag dit, och fick verkligen arbete. Det var nu en marknad i staden, så att på måndagen, gick jag och besåg den något, i sällskap med min bror, Tisdagen begynte jag arbetet på det nya stället. Min bror reste till Stockholm, min gamle far blef nu ensam i den trefliga stugan. Men mycket glad och nöjd att hafva mig i närheten, ty jag var ju i tillfälle att titta hem om aftnarne då arbetet var slut för dagen. Så hjelpte den gode Guden igenom tid efter tid år efter år. Allt härtill har Han hulpit lofvadt vare Hans Namn.

Och nu är mina gamla anteckningar slut. Mitt minne får nu så mycket mer stå till tjenst. E.ö d 25/4 1884.

Mitt vistande i Köping från 1863 om hösten till 1865 om våren.

Med lust och glädge begynte jag nu att arbeta som Garfvar gesäll i min födelsestad, min arbetskamrat var Prinsipalens äldsta son, en lugn men en driftig arbetare. I gården hade jag ingen, som jag kunde meddela mitt förhållande till Gud utan att blifva motsagd, Genom Guds nåd vittnade jag om den nåd som blifvit mig vederfaren, genom ett stilla lefverne, det blef snart vinter och kallt, arbetet gick dugtigt, min sängplats blef på verkstaden, der jag i ensamheten, fick tillbringa aftnar och nätter, Snart fick jag vänner med hvilka jag, hade uppbyggelse omkring Guds ord, Och jag måste Gud till ära erkänna att genom stillhet så mognade lifvet i min Gud så att jag ej så sällan förde ordet, i bön och samtal i de små sammankomster vi hade om Söndagarne. Stundom då tiden tillät gick jag hem till min gamle far på det lilla ladtstället utom staden och var alltid välkommen, der i den lilla hyddan samspråkade vi ofta i Guds ord, men Gubben far kunde ej fatta sin sons tankegång, då det blef fråga om att vara af Gud född, till ett andligt lif, min far läste sina gamla böcker (Enrothens brinnande bönaffer.) dagligen men sällan i bibel eller i Testamentet som jag påstod att han skulle, hvaraf samtalen blef ibland rätt skarpa, men han förblef den samma, ja kanhända till

sin död. (Gud vet det). Min bror var ibland hemma, och då sysselsatte han sig med att spela fiol. Han for dock mest på sjön mellan Köping och S-holm.

Julen kom, och det var icke så sällan enskilda predikningar i staden, förutom i kyrkan, den jag ofta besökte, till icke ringa uppbyggelse. En murare L. (är nu predikant i en frikyrkoförsamling i Örebro) höll ofta predikningar i stan, samt ute omkring staden. Men under veckan skötte han sitt yrke sommartid, under vintren egnade han sig mer åt Guds ords predikan, med denna man var jag ofta i umgänge, Ett par äldre ogifta qvinnor, verkade äfven nycket för Guds ords förkunnande på denna p[lats]. De kallade predikanter, samlade medel för yttre missionen, genom syföringar, ja dessa enfaldiga qvinnor, var till mycken väsignelse i denna stad, under denna tid, så att jag hade i dessa med flera goda kristna vänner. Så förgick tiden under det jag under veckan, var sysselsatt med mitt tunga arbete i Garfveriet. På våren och försommaren 1864, blef jag bekant med en Kristen granadier, som kom till Garfveriet, för att verkställa ett arbete med att lägga en grundmur, till ett nytt blifvande Garfveri, denne man var bosatt ungefär en mil från staden, i Björskog församl. En Lördagsafton begaf jag mig till denne mans hem, der hade jag mycken trefnad, icke så få fanns i orten som af allt hjerta älskade Herran, En gång på hemvägen gick jag i ensamheten genom en skog, der sysselsatte jag mig en stund, med bön och Guds ord, Och Herran nedgöt sin nåd och frid öfver mig på ett serskilt, förnimbart öfverflödande sätt. O! ja Herran är god, och välsignar den som frukta honom af allt hjerta. Sommaren förgick och det var ej utan, att en af min Prinsipals söner började på mera allvar tänka på det enda nödvändiga, ja inom kort var han en lefvande Kristen, och märkvärdigt nog, sedan jag hade lemnat orten så blef hela familjen omvända till Gud det var ej mindre än sju barn, en del fullväxta, Ja huset blef omsider, som de brukar benämna ett läsarhus, och de äro det ännu idag, fast de äro skingrade, Det är säkert att Gud hörde m[ina] (Fru Råberg har saligt afsomnat 1886) na böner, der i ensamheten på verkstaden om aftnarne. Sommaren var förbi hösten kom kylig och kall, och vintren var snart inne, och nu var jag känd och hemmastadd såsom fordom i min födelsestad. En och annan af mina gamla skolkamrater, som gick och arbetade som arbetskarlar kunde då och då kasta ett smädord till mig då jag lugnt gick gatan fram, för att gå och höra Guds ord eller gå hem, till min gamla far på Pettersberg. (De sade t.escp. det var den der som vargarne tog. Men en del voro vänliga och bevisade mig vänskap

Tiden gick, julen 1864 var förbi, jag hade ju nöjsamt i umgänget med kristna vänner, och i mitt lilla Pettersberg, som jag kallade det, ibland stod jag i med Gubben far men vi var dock vänner, En afton under veckan kom

(Se min första s:k: handelsresa i slutet af densamma,)

jag hem, jag såg att farsgubben ej var vid godt mod, hvad fattas eder, sade jag, ja sade han, jag tängte - skulle komma hem, min bror neml. huru så, jag är utan bröd och utan pengar. Det skall snart vara hulpet, sade jag, jag vände om och gick till stan, och köpte, han var envis och tyckte det kunde vara tills dagen derpå. Jag gick emellertid och kom igen med tillräckligt med bröd. Snart var han glad och belåten igen, och jag stannade hemma hos honom för natten. Och alltid hade vi emnen att samtala om.

Midtemot min fars lilla ställe, var en grå koja, i denna bodde en man som hette Torstersson, han påstod sig härstamma från samma person som Sv.historien omtalar, och kanhända att så var, hans fader lefde äfven under denna tid och var bosatt ett par mil från Staden, i Hemmitta församl. ett gammalt poträtt målat i olgefärg satt i hans förstuga af Lenart Torstersson, och det är troligt att så var. Den omnämnde Torstersson, granne till min

gamla far, har varit gift tvenne gånger, och var på väg, att gifta sig för tredje gången, under den tid jag var hemma. Denne Torstersson gick oft[a] i samma Garfveri der jag arbetade, och arbetade sönder bark på garfveriet. T-on ehuru omkring 60 år var nu i tanke att gifta sig för tredje gången, med en enka omkring 40 år, hon bodde i samma församl. som T-ons fader, dit knogade han i väg om Lördagsaftnar. Om jag rätt minnes var det en Måndagsmorgon, då jag och äldsta sonen voro sysselsatta med ett ruskigt arbete, i garfveriet lädret uppdrogs ur ett kar, som har för den ovane en vedervärdig lukt, neml. d:s:k: pyran, T-on kom nu och helsade på oss der vi stodo och arbetade, under den kalla vinter morgonen, han språkade lifligt om ett och annat, men i ett nu kom han, att gå ett par tre steg baklänges, och föll ner i pyren så stor han var. O! fasa, då vi drog upp honom, full af orenlighet hel och hållen. Wi måste upp på verkstan och söka upp gamla kläder, från topp till tå, det var äfven ganska kallt, stackars T-on nu var han föga passande, att gå till sin vän i Hemmitta, (Också en tilldragelse för en afkomma af den Historiska storheten Lenart Torstenson.) den ofvannämnde T-on gifte sig sedemera med den omnämnde enkan, jag var en gång till deras hem i Hemmitta, han hade der ett par stjufbarn, som ej hade de bästa dagar, hvad jag kunde se, i medömkan öfver barnen gaf jag dem en liten skärf, T-on var rätt svår och elak mot dem, han var en elak storhet, han hade sjelf äfven flera barn med sina förra hustrur, de voro stora och ute i verden.

En afton på vintren 1865 jag tror det var i Februari, kom ett par resande Garfvare gesäller och fick logi öfver natten på verkstaden der jag arbetade, i den ena igenkände jag en gammal bekant, från S -vall, af hvilken person jag hade ett sorgligt minne, det var neml. den som jag kom i sällskap med då vi blef fast för polisen i S-vall. Då jag om aftonen laggt mig till hvila, kom han och satte sig på sängkanten, och påminde om vår bekantskap i S-v. jag sade, den tiden är nu förbi. Men jag vill säga dig ett ord, min kära I-rg. Tänk när du skall fram för Herrans dom och göra räkenskap för ditt usla lif. Han svarade mycket rätt. (Då min kära - - har jag ingen talan.) Det var rätt svarat Gud vet var den mannen hamnat. Den andra mannen som var i sällskap, var en stilla snäll man, född i Jönköpingstrakten af gudfruktiga föräldrar. Med honom fick jag mycket att göra i lifvet. Ja! jag blef för honom och han för mig ett Guds finger, under flera år i lifvet. Jag vill öppet utsätta hans namn Elf, han dog som en förmögen man i O.-hamn för några år sedan.

Det led mot våren 1865 Mars månad var inne, ett nytt uppslag i lifvet inträffade för mig. Det kom en snygg resande gesäll, en afton och bad min Prinsipal om nattlogi men nekades. Ty värden i gården var ej alltid vid godt kurage, omsider kom den resande uppupp till mig på verkstaden då han hade efter egen utsago suttit på vatten och bröd 100 dygn sammanräknat jag hjelpt honom förbi den stora farliga bandhunden, Björn som stod bunden vid sin koja vid verkstadtrappan. Björn var ej att leka med, för någon okänd, men vi hade länge varit goda vänner t:o:m: när jag ganska sent kom hem från min far om aftnarne då jag varit der. Björn lät mig gå men gaf till känna, att han ej tyckte om nattsöl.

personen i fråga står under namn af I-rg.

Den ofvannämnde resanden kom så upp på verkstaden, och sade jag, bad om att få ligga här öfver natten men nekades, då sade han huru länge har du arbetat här, jag sade 1½ År, hvad får du i veckan? sade han 3 Kr 50 öre sa jag nu blir det godt om arbete gör du mig sällskap.

Det hade förut någon gång uppstått obehagligheter på denna plats, ty min mästare begagnade då och då starka varor som gjorde honom modig och stolt mot arbetrarne, och jag fick äfven mitt obehag af det dåliga lynnet.

Den ofvannämnde resanden, frågade mig om jag kunde anskaffa honom logi öfver natten, Jag föreslog att gå hem till min gamla far, så kunde det gå för sig. Hvarpå vi gjorde oss redo och gick, då vi gick gatan fram sade han, jag måste gå in någonstädes och köpa mig mat, jag följde med, och vi hade ej annat att välja på än en krog, på ett dyligt ställe i min födelsesgad hade jag ej varit inne på, sedan jag var barn, och då för andras räkning. Inkomna på krogen begärde min, resande vän, få sig mat, samt tog han sig en sup deritill. Jag blef äfven bjuden men nekade, häröfver förvånade han sig högeligen, och ville veta orsaken, då vi kommit ut. Deremot kom jag i samtal med krögar madammen och sade henne, att detta är ett yrke som det är omöjligt, att nedkalla Guds välsignelse öfver, Hon förvånades, och påstod att så kunde ske, nej omöjligt sade jag Och bevisade det, så godt jag kunde och det var ju ej svårt. Den goda Krögar madammen kände mig från barndomen. Men låtsade ej veta det. Min resande hade nu intagit mat, och vi fortsatte till mitt lilla hem utom staden, (det var mycket snö och yrväder.) Under vägen hem kommo vi i samtal, och jag sade honom orsaken hvarföre jag ej begagnade bränvin, Han gillade min tanke, och gaf mig till alla delar rätt, fast han ej sade han var så lycklig, att vara af det sinnet. Det var verkligen en hygglig snygg karl, sådan som man ej finner många af den sorten menniskor, Wi kommo emmellertid öfverens att göra ressällskap jag återvände hem, och anhöll om min (bok)(alla betygen inskrifva i en bok, Gesäll bok) Min Prinsipal blef ju förlägen till en början men omsider gaf han sitt medgifvande jag hade ju i detta fall min frihet, om den var till skada eller nytta vet jag ej. Nog af jag fick min bok, och jag gick hem följande dag till min far och bror som då var hemma, och packade ihop mina småsaker i en s:k: Berlinare, gjorde af ett stycke vascduk som hoprullas, och bäres med en skinnrem öfver asclen. Min reskamrat skulle invänta mig, men han tyckte det dröjde förlänge, Och kanhända ännu en orsak han ville väl ej, hafva någon läsare till ressällskap. Jag tror att så var, oacktadt så hygglig han såg ut. Ja! nu var allt klart att lemna min födelsestad äfven denna gång sedan jag tagit adjö af alla, kristna vänner, som med mycken kärlek och förböner följde mig.

Och nu några strödda erinringar, innan jag lemnar orten denna gång.

Jag var i tillfälle att under det jag under veckan stod i arbete, blicka in i gesälllifvets många sorgliga förhållanden, det hände en del dagar på vintren, att det kom ända till fyra stycken resande garfvare gesäller, En del hade måst lemna sina platser i brist af arbete, En del några bättre lottade, ville se sig om och på så sätt byta om plats, de sågo naturligtvis rätt snygga ut, och kunde vara bra hyggliga karlar mest unga. En tredje sort var den mest beklagansvärda, gamla och förderfvade af ett uselt lefnadssätt, och dessa ville ingen hafva i arbete utan de fick gå, ja kanske år in och år ut. Men det händer äfven att rätt hyggliga personer, hvad måste ibland gå landsvägen, och vill man göra då det ej finnes arbete i det yrke man har lärt och är van vid. Jag vill ej räkna mig till någon af dessa sorter, ty jag emnade byta om plats af andra förhållanden och jag hade ju allt kunnat fått gå på landsvägen länge om ej lyckan och framför Gud varit med mig. Som framdeles synes. Små minnen.

En afton kom en gesäll som kände mig från S-vall, han önskade stanna öfver natten, han bad mig gå in till mästaren och anhålla derom, jag gick, då jag kom på halfva gården ropade den resande gesällen på mig och sade, Hör du - (säg att det är en beskedlig karl.) Denna var en s:k: frispråkare, han var af bättreföräldrar och hade fått någon uppfostran. Hans

fader hade varit Aktör vid en Teater i Stockholm, han hade en syster ganska förmöget gift, i en större Köping i Småland, hans svåger var Bank. Directör. J. på M-ås gesällens namn var K-n, jag träffade honom i framtiden, i den nämnde köpingen. Kinmansson.

Han fick logi, öfver natten samt blef bjuden på aftonmåltid, han hade sin lifliga tunga att tacka för sin framgång, denna gång, men han var i allo en stor stackare som ej kunde sköta sig, utan gick mest landsvägen, O! ja lifvets elende på alla områden. Då dessa gesäller kom resande var det vanligt, att den som stod i Kondition som det hette, att betala skänk, reshjelp, och då det kom ofta kunde ibland dagpenningen gå med.

Och gjörde man det ej, så hade man det igen ifall man sjelf kom ut, och gaf träffade någon af dem, som man hade nekat.

Se här något om gesälllifvet i ofvannämnde skildring. Och nu åter till det lilla Pettersberg der jag står resfärdig jag hade rullat tillsamman min Berlinare, icke så få böcker hade jag som innehöll Guds ord, mitt Nya Testamente med fl: jag var ledsen och vemodig, min bror och far likaså, min mor bodde i stan af henne hade jag och med tårar tagit farväl. Ja vi stod der på förmiddagen i Mars månad, ganska mycket snö och kallt, jag måste draga dädan, äfven en annan vän var närvarande, och min bror denne barndomsvän följde mig ett stycke utåt vägen. Min gamle far tog ett hjertligt adjö, Han sade bland annat, Jag blir gammal och mina barn, resa ifrån mig, och jag (Men Gud vare med dig, genom lifvet) Det tog djupt jag kände det. Och Gud var verkligen med mig.

Wi gingo sedan vägen fram, åt Westerås hållet, min bror och den andra vännen följde mig ett stycke, Så länge jag på afstånd kunde se den lilla hyddan som min far anlagt, så fuktades mina ögon. Stunden var nu inne att skiljas från min bror och den andra vännen, farväl, farväl. Herren är med mig de viftade så länge de kunde se mig jag besvarade, men snart var jag ur sigte och kom snart in i Munktorps församling, oaflåtligt knogande på min rensel eller bindel. I denna församl. hade jag som barn ofta gått i byarne och bedt om bröd, nu reste jag igenom som Garfvar gesäll, men höll stora vägen åt Kolbäck, jag hade ej litet kläder och äfven en liten reskassa. Men det bästa af allt jag lefde i förening med min Gud och den han sändt äfven till min frälsning. Lofvadt vare Herrans Namn.

Jag gick förbi Holbäck fortsättande vägen åt Westerås, många resande Gesäller träffade jag under vägen till nämnde stad, ja icke mindre än nio räknade jag till då jag om afton kom fram till W-ås. Allehanda yrken presenterades, Bokbindare Målare, en sade att han var Katunstrykare(ett sämre yrke tänkte jag,) Ett stycke från W. träffade jag två stycken som voro i sällskap, de frågade hvad jag var. Garfvare sade jag, de sade det var ej mindre än fyra resande Garfvare i W.ås igår, då tänkte jag, då har ej jag att påräkna arbete i W-ås, men gör ingenting min håg och tanke låg till Norrland, der hade jag många vänner, och i S-ll får jag nog arbete om ej förr, Omsider kom jag till en krök af vägen, då tappade jag käppen ur handen, jag tog genast upp den, men hade hört ett gammalt ordspråk ibland gesällifvet, att då man tappar käppen i närheten af en stad, Så blir det arbete snart, godt tänkte jag om det slår in, Ja säkert,(men troligen ej derföre att jag tappade käppen på landsvägen.) På aftonen kom jag till W.-ås jag gick fort vägen var svår, och jag hade ganska tung bindel, men i mina bästa år (24 år). Då jag kom in i staden uppsökte jag en bekant Tunnbindare, som arbetat i Köping, och helsat på hos min far i sällskap med mig många gånger, Han blef glad att få se mig följde mig ut på staden om afton, då vi fick oss litet mat tillsamman

på ett s:k: nykterhetsvärdshus. Jag tog på mig en annan kostym, och endast käppen jag bar i handen kunde tyda derpå att jag var en resande gesäll. Jag fick logi öfver natten om jag rätt minnes hos en Fånggevald snyggt och ordentligt. Den nämnde Tunnbindaren önskade af hela sitt hjerta, att jag skulle få arbete i stan, om blott fjorton dagar, sade han vore roligt, att vi finge språkas vid. Mannen hade varit dragen af Guds ord men hade en mycket äfventyrlig bana som jag kände till sedermera. Han var en man omkring 27 a 28 år, med gladt fördelaktigt utseende och snyggt klädd. Härstammade från Bleking af en aktad Prestfamilj, men hade en mycket mycket äfventyrlig bana bakom sig. Han följde mig ut i staden äfven nästa dag, då jag skådade om (som det kallades) efter arbete. Det lyckades hos en Garfvar L.(nu mera död.) fanns det arbete för mig. L-n kände min förra Prinsipal i Köping de hade varit kamrater i W-ås, jag hade ett vackert betyg och dertill teml.snygg. Både Tunbindaren och jag blefvo glada, jag bar dit mina resefekter men tog mig fritt denna dag med min gamla vän.

Mitt vistande i Westerås sommaren 1865.

Min plats blef här anvisad på en Werkstad, vid ett större bord att göra färdigt ofvanläder, hos omförmälde garfvar L. förutom mig var det tre arbetare i Garfveriet, ingen af dessa ville höra talas om Gud, utan här rådde stor ogudaktighet, hvadan jag hade det mycket trångt. En kammare der vi hade våra sängplatser var innanföre verkstaden, der var jag i synnerhet om aftnarne i tillfälle att läsa Guds ord, men då jag lade Testamentet qvar på bordet efter mig, så lades det alltid undan af en aädre kamrat som jemte mig stod på verkstaden. Denne man hade arbetat der i många år, och hade hopsparat en liten behållning å Ett par tusen Kronor. Och var en ordentlig karl, men fullkomligt fiende till de som af hjertat ville frukta Gud, med honom hade jag många samtal. Han hade fått ett öknamn af de andra gesällerna i stan. (Presten,) (förmodligen för sin snålhet)

Jag sade att det var trångt för mig, och deraf fick jag ibland begagna ett visst ställe till bönevrå. Och Herran behöll mig i sin Nåd. Tack och lof. Då jag varit här 8 a högst 14 dagar fick jag en svulnad i det ena benet, jag hade under den stränga marchen från Köping och hit, skadat en sena i det ena benet. Stadens Lazareht var beläget snedt öfver gatan, jag måste dit, der jag var cka 8 a 10 dagar, En Doctor Klareus skötte mig och sjukvården på detta Lazareht. Der låg en mängd sjuka af alla slag, jag fick mig en sängplats, tog med mig böcker och skrif material, som jag förvarade under hufvudkudden, jag skref och läste stundom, jag blef mycket vänligt bemött af sjuksköterskorna, jag fick ett och annat extra af dem, ty jag talade med dem om ett och annat, och jag var ju ej i öfrigt sjuk, så att jag hade några plågor. Det låg många sjuka i samma rum, deribland en som hade brutit af lårbenet i en grusgrop, han hade legat med jipsat ben flera veckor, En dag då Doctorn kom, fick han se, att den med afbrutna lårbenet, som låg i sängen jemte mig hade det skadade benet, blifvit något kortare.Doctorn frågade om han förut varit låghalt. Nej sade den unga mannen, derpå svor Doctorn millioner- öfver alla lårbrott, och tillkallade tvenne sjuksköterskor, Nu skulle det afbrutna benet utsträckas. O! hvilken jemmer så att det skallade genom rummen, men snart var det gjort, och det blef teml. lugnt igen. En gammal man låg der, med s:k: kallbrand i ett ben. Doctorn sade honom, du är för gammal och benet skulle amputeras, gubben menade det kan jag ej uthärda, ja då dör du sade Doctorn den gamle mannen teg, jag talade med honom och han var helt slö och likgiltig

för allting. Mannen dog sedan jag var utkommen.

Ett par stycken karlar låg i ett halfmörkt rum, som hade förlorat ögonen,bruk, de voro nästan blinda, jag var inne och talade med dem, så godt jag kunde, I samma rum som jag låg, var en man, jag vet ej hvad sjukdom , men han hade en talande tunga, ett märkvärdigt minne, han upprepade hela Romaner, som han hade läst, de som ej var allt för sjuka åhörde hans föreläsningar som kunde vara rätt intresanta för dem som ej hade sinne för något bättre. Men det sämsta af allt var på detta Lazareht, att det tilläts kortspel af dem som ej voro allt för sjuka, de samlade sig 3 a 4 stycken vid en stol eller säng och spelade kort. Jag uttryckte min förundran häröfver. Samt sade, att läsa eller höra Guds ords förkunnande förekommer ju ej.O! hvilken upplysning midt i W-ås med sin biskopstol och läroverk. Men då Doctorn utbröt i väldiga svordomar, hvad kunde annat vara, när patienterna hörde dylik bildning. Snart var jag återställd i mitt ben och blef utskrifven.Och gick åter glad till mitt arbete i Garfveriet snedt öfver gatan, Tackande Gud af allt mitt hjerta, att jag så snart blef duglig till arbete. Lofvadt vare Herrans Namn.

Denna stad hade många förförelser att erbjuda, Den unga oerfarna mannen hade många tillfällen, till ett lastbart lif, om ej af det allra gröfsta slag, så var det dock ganska stora faror för hvilka man blef föremål. Lysc framstod, blomstrade mycket både bland qvinnor och unga män, för att ej väcka mycket uppseende, måste man kläda sig i det bästa man hade, om man gick ut en afton äfven under veckan, det vill säga om hvardagsaftnar. Unga qvinnor ståtade mycket, och knappast lemnade den unga mannen, utan att tilltala honom på gatan, hvilket någon gång hände. Af gesällkåren samlades ofta en stor del, hos en Fru som höll utskänkning af mat och spirietiöse varor.

Min vänskap var till en börgan den förut omnämnde garfvaren Elf som kom resande till K-ng en afton, han var en snäll stadig man, dock hade lifvet i Gud ej kommit till stadga men han gick gerna och hörde Guds ord, och vi voro mycket i sällskap. Dessutom blefvo vi E.och jag bekanta med en Bagaregesäll som hade arbetat der i staden många år, och hade hopsparat icke så litet genom sitt arbete. Denne man hette Treutuger uttalas Tröjtyger, (Han har en broder som är handlande i Högsby i Småland) han härstammade från Bleking, Denna man var en stilla stadig man, liten till väsct med ett stort skägg, som räckte långt ned på bröstet. Han gick sällan ut på staden utan att vara klädd i hög hatt, och höll sig mycket snygg, och lugn och vänlig. Wi blefvo tre goda vänner, som alltid voro i sällskap. (Dessutom ibland den förut omnämnde Tunnbindaren) dock ej ofta. T-r E. och jag gingo ofta och hörde Guds ord, både i kyrkan och Karlslund ett vackert ställe utom staden,som ägdes af en kristligt sinnad grefve Levenhaupt, vi hade många samtal tillsamman och uppbyggde, hvarandra så godt vi kunde. Men! men! jag sade förut att det var en förförisk stad, och jag fick erfara detta. Den omnämnde lilla bagaren T. sade ibland då vi kom ut t.escp en Lördagsafton. Hör ni mina vänner, hvad säger ni om mitt förslag, under det att han tog i sitt långa skägg, och såg så godmodig ut. Mitt bröst är allt klent, skall vi gå in till Fru M-r och dricka en liten äggtoddy. Wi funderade och hvarföre icke, vi gick och det förkom, mer än gång.(Det var ej ovanligt att de s:k: läsare denna tid äfven begagnade något spirituösa) I bland föreslog T. att vi skulle repartesera till en half punch, och då gick vi ibland utom staden, i en kulle och tömde den. Jag minnes första Maj, då strömmade hela skaror ut till ett ställe utom staden som hette Karlberg. T-E.och jag sökte upp hvarandra den

afton och kommo öfverens att gå ut en stund, det skedde, någon annan ville vi ej hafva i vårt sällskap, ty de lefde groft i synd och laster, äfven vi voro ju på väg, om ej Herran på ett serskilt sätt hade gjort mig uppmärksam, på detta lif. Som sagt vi tre gingo ut åt Karlberg, för att på afstånd se, och höra hvad de der hade för sig, vi hade tagit med oss en half pounch, och något hvetebröd, som vi i all sköns lugn ett stycke från K-rg läto oss smaka. Det blef sent på afton folket var qvar der, ja det blef middnatt, och i ett nu skulle hela massan bryta upp och in till stan, s:k: Herrkarlar ställde sig i spetsen många klädda i hög hatt, hela skaran tågade med, och vi tre bröder likaså i slutet af flocken. Nu stämdes upp och sjöngs halfhögt af hela den väldiga flocken.

I dag är första Maj, Idag är första Maj och hela skaran skred fram stor gatan inne i staden i en sagta marchs, om någon förde oljud blef han genast nedtystad af de öfvriga. Jag tror nästan att både Borgm. och Fiskalen voro med i spetsen för det långa tåget. Då vi kommo midt inne i staden stannade jag och mina två vänner, det var midtför ett Svejseri, då sade lilla T. mycket tyst och godmodigt, hör ni borde vi ej gå in här och få oss en liten Likör innan vi skiljas i afton, förslaget antogs vi gingo in. Här var en storartad finare Krog, här och der ett litet bord der två a tre herrar slagit sig ned vid en toddy, en flaska pounch eller såsom vi, ännu värre likuör. Några tyska damer voro arangerade för musik och sång de läto sig höras i sin lätta och på allt lysc vittnande drägt. Wi hade knappast hunnit reqvirera och satt oss, förr än vi blefvo uppvaktade med en portslinstallrik, på hvilken hopsamlades esctra afgift för sång och musik, och det dugde ju ej annat än silfver, det förstod jag godt, jag var af gammalt något belefvad på detta område af lifvet. Jag och mina två vänner dröjde här en stund, tömde vår lilla nätta likuör, och aflägsnade oss, då vi kommo ut på gatan var kl. 1 på natten, vi samtalade några ord och skildes som såta, vänner men den som skulle se att vi smakat starkt måste noga taga märke. Jag gick hem, och lade mig, men, men det kändes ej fridfullt i bröstet broder E. arbetade i ett Garfveri nära intill der jag hade mitt hem. Tiden fortgick och jag hade det i öfvrigt rätt bra på denna plats, min veckopenning var 4 Rdr 24 Sk. och det räckte godt, då jag hade allting fritt, Westerås hade många vackra omgifningar och ej så sällan gjorde jag mig en tur i sällskap med ett par af mina vänner rundt omkring staden, en afton for vi ut åt Mälaren till en holme, der ett sommarställe var anlagt, det var en utmärkt vacker plats, mycket tätt beväsct med buskar och löfskog, och en mängd kaniner sprang af och an i busksnåren, en vacker afton. Men dessa nöjen och dessa halfandliga sällskap inverkade ej, i allo helsosamt på mitt förhållande till Gud. Men det skulle blifva en förändring till bättre, genom den gode herdens vård om sitt irrande får, som var nära att blifva ett rof för ulfven. En afton då jag kom ut i stan träffade jag som vanligt mina båda vänner T och E. då vi gått och samtalat en stund, sade den lilla bagaren, hör du bror - skall vi i afton gå in till M-r och få oss en liten äggtoddy. Jag stod en stund och tänkte härpå, men rätt som det var gjorde vi sällskap in, på det omnämnda stället. Då vi inkommit i det första rummet, der serveringen föriggick, var der ej så få som kände oss, den lilla bagaren begärde tre äggtoddar, E. och jag gick genom rummen till det som var längst in, der vi fick vara i ensamheten med vår äggtuting. Under det jag gick in dit, hörde jag någon viska till en annan af de andra, som ej voro i vårt sällskap (Det der var läsare) Det grep mig mycket men jag sade ingenting härom förr än vi voro utkomna på gatan. Då sade jag, mina vänner, Willja

vi af hjertat tillhöra Gud, och lyda Guds ord, då går det ej an att vi besöka dessa ställen, ty dermed smäda vi det kristna namnet, Utan Herran gifve att det från denna dag måtte blifva slut, med dessa besök. Och det blef en vändning. Sedermera om Söndagarne och äfven i veckan besökte vi Karlslund, det var ett verkligt kristligt hem, Wi fingo der höra Guds ord, och blefvo snart bekanta med flera af husets innevånare betjenten J. samt tjensteflickorna hushållerskan som alla voro snälla kristna. Här blef nu ett högqvarter för mig och mina två vänner, samt fick jag reda på ännu ett par ynglingar som ville höra Guds ord. Här hade vi många lyckliga stunder, först ett allmänt föredrag af någon kristen Student, som tillbringade sommarferierna här, och höll bönestunder med ofentliga föredrag. Sedan samlades vi ute i parken, der vi både läste och sjöng till Herrans ära. Här var många saliga stunder på det vackra Karlslund. Så tillbringades de lediga tillfällen, under det jag var sysselsatt under veckan med mitt arbete i Garfveriet. Och den vackra sommaren förgick. Middsommardagen gjorde vi tre som alltid voro tillsammans en utfärd till Ultnäslöt escersisplats, föga uppbyggligt men förutom escersisen fingo vi der se, det präktiga Stuteriet med de granna hästarne. Wi åkte dit i en löfvagn, då vi kommo i närheten af W-ås om afton gick vi Cka ½ mil in till staden, tror ej att den lilla bagaren var serdeles belåten med dagen, ty han gick vägen fram och sjöng mycket tyst och stilla på ett par Psalmverser. Det var en lugn och snäll man. Det var en plats på en kulle jemte staden, strasct uppvid slottet, Enl. Historien har Erik XIV sutit fången på detta slott. Det sades neml att då Konungen någon gång under det han satt fången, fick besöka ofvanförda kulle,(uppe på kullen var en försäkning der den fångne Konungen fick gå i en rundbana, hvarifrån han kunde se tornet på W-ås kyrka, men ej sjelfva kyrkan eller staden. Emmellertid var här inristat på många ställen på denna plats E XIV. och det blef underhållet År från År, huruvida det var sant vet jag ej. Westeråsboarne höll det så, jag var der mer än en gång. Förutom de omnämnde vännerna som jag blef mest intima med, blef jag bekant med ett par tre andra unga män. Och ofta gick vi ut, då jag hade mitt Testamente med, vi satt många gånger på den vackra kyrkogården, på vägen till och från Karlslund samtalande i Guds ord. Och jag gjorde här en upptäckt bland unga män, neml. att få voro befriade från en hemlig synd. Jag gaf dem anvisningar, af det jag hade läst i denna sak,Men framförallt rekommenderade såsom ett radikalmedel. En lefvande pånyttfödelse genom Guds ord och tron på vår Herre Jesus, såsom det alldra tillförlitligaste medel, och vigten häraf för både tid och evighet. O! ja det skadar ej att ej allenast med föredrag, utan äfven i samtal med i all synnerhet de unga, visa på Honom som kan hjelpa ur allt elende, häri torde många ligga djupt sjunkna, kanhända mest i städerna. Genom den ogudaktiga kamratskap jag hade på verkstaden der jag arbetade, oacktadt jag i öfvrigt hade det bra, så talade jag någon gång med min vän Garfvar E.om han hade lust att göra sällskap till Norrland, till S-vall dit ofta mina tankar flögo. Och han var ej ohågad dertill. Wi beslöto att resa i Augusti månad. Jag sade att det var trångt för mig på verkstaden, ty då jag läste i mitt Testamente och qvarlemnade det på bordet, så undanlades det genast, och en min kamrat lade dit i stället Tidng Fäderneslandet, samt en Skämt Tidning benämnd Trissan. Men den Tidng bar sig ej länge den måste i brist på uppmuntram snart upphöra. Men så kom den välkända Kasper och intog platsen. Och dylik literatur lästes med begärlighet på verkstaden. Jag beslöt att i sällskap med vännen E. att lemna Westerås, och det var kanske bäst. Men innan jag kommer till affärden vill jag i korthet nämna något om Tunnbindaren som jag uppsökte samma afton jag kom

till stan. Han bar namnet Gren, han såg ung frisk och liflig ut, var tillika en rask arbetare så att han förtjenade tillräckligt till kläder att hålla sig rätt snygg med. Denna man omtalade något för mig af sin föregående lefnad. Det namn han nu bar, var det tredje om ej det fjerde i ordningen. Han har ursprungligen hetat Töllberg (Töllberg en Prestslägt från Bleking sades det.) och härstammade från Bleking, så lärde han det yrke i hvilket han arbetade, sedan gaf han sig in vid Göta Artilleri, derifrån rymde han och förskaffade sig falskt pass, af en annan artillerist Nu bar han namnet E-on, och sökte arbete i sitt yrke. Nu arbetade han i Göteborg och på åtskilliga ställen. En gång sade han fick jag rymma från en plats, ty mästeren blef svartsjuk på mig.Och det en galna var ej det andra likt, som han upplefvat. Hans samvete slog honom, och jag sade honom vänd dig till Gud med allt ditt elende. Men han sade, då måste jag ändra namn och göra det och det, om det skall blifva något uppriktigt med mig, han gjorde ibland sällskap för att höra Guds ord och var i öfrigt öppen och tillgänglig, med sitt fördelaktiga utseende. Men endast för mig omtalade han ofvanstående. Då vi skildes gaf jag honom som minne af vår bekantskap ett Nytt Testamente, med anvisning som Tänkspråk(De ord jag hafver talat skall döma dig på den yttersta dagen). (Jag ville ej föråda hans namn eller person.) Och jag har sedan dess ej sport honom. Och nu till affärden från W-ås mina vänner på Karlslund, fick veta att E- och jag skulle lemna platsen. De anordnade ett kafferep ute i parken, tidigt om morgonen, här voro vi samlade ganska många, vänner Och sjöng ett par sånger, och bad till Gud, att han måtte följa oss på vår resa, vi viste ju ej var vi kom att hamna. Ja dessa kära vänner omhuldade oss med mycken kärlek Wi fick äfven de flesta Karlslundsvännernas poträtt som minne af hvilka jag ännu innehar. De som hade tid följde oss till Ångbåten Aro som skulle afgå till Stockholm. Detta var omkring den 15 Aug 1865. Och nu Herran vare tack och lof för all sin vård om mig under denna tid, då jag kanske som mest var i fara att Gå bort från mitt lifs Gud, Huru skall en yngling sin väg ostraffeliga gå? Ja svarar samme Psalmist, när han håller sig efter ditt ord. Ja detta är vigtigt för att blifva bevarad.

Kap 6 Till Stockholm och Figeholm

Resan till Stockholm och derifrån till Westervik och Figeholm.

Kommo ombord på Ångbåten Aros, då vi förut tagit afsked af några vänner, som sagt oss farväl på stranden. Wi hade under den tid vi arbetat i W-ås hopsparat en liten kassa, jag hade omkring 50 Kr och min reskamrat omkring 80 Kr och dertill hade vi teml. med kläder, så att vi voro snyggt rustade. Då vi var utkomna på Mälaren fick jag se en person som jag tyckte mig igenkänna från S-vall. jag tilltalade honom, och det var verkl. en S-vallsbo. En Körsnär som var ute i någon affärsresa, jag sade honom att vi emnade oss upp till Norrland för att der söka arbete i vårt yrke, han sade att det var ej serdeles några goda tider i Norrland utan rådde oss, att helldre resa söderut, han föreslog Danmark, t.escp. Köpenhamn sade han. Wi begynte att vackla i vår resplan, och sade, vi få bestämma oss då vi kommer till Stockholm, dit vi anlände efter en gynsam dagsresa. Der togo vi oss ett litet rum på ett Hotell vid stora Nygatan i staden. Tror det var samma Hotell som jag sprungit, som springpojk då jag var i Sadelmakarläran. Min då varande prinsipals fru, hade neml. ett Hotell Nº 9 Stora Nygatan, som förr är anfördt i min lefnadsteckning. Under det vi gick upp från Ångbåten öfver Riddarholmsbron, fick jag på afstånd se, min gamla Wän och lärmästare från S-vall Herr H. men jag ville ej nu då jag var ute på resan sammanträffa med honom utan undvek det, jag tänkte komma vi dit upp till S-vall så träffar jag honom nog. Han var i

S-holm i och för affärer, jag talade härom framdeles då jag träffade honom i S-vall Uppkomna på vårt lilla rum, behöfde vi mat och hvila, samt var vi i tillfälle att läsa lifvets ord. O! ja Herren är med de sina och hjelper och vårdar, äfven då när man är på okända vägar. Jag menar vi viste ej hvaråt vi skulle ställa kosan, från S-holm. Under denna ovisshet hvartill vi skulle ställa resan gick jag ner till Skeppsbron, och der låg ett stort antal Ångbåtar, som skulle gå till olika platser en del norr en del söderut, jag gick först ombord på en Ångbåt som skulle gå till Norrtelge, ombord på denna träffade jag en flicka hvilken jag frågade när båten skulle afgå på hvilket hon svarade, jag invände då, att hela verlden står mig öppen, och jag vet ej hvarthän jag skall resa, hon beklagade under munterhet mitt obehag, derpå gick jag vidare, och kom till Ångbåten Göhte, på denna båt stod ett anslag, att den anlöpte de flesta städer i södra Sverige, men först Westervik, och afgick kl. 1 på dagen. Nu gick jag hem till min reskamrat på Hotellet, och sade honom, nu har jag kommit till det beslutet att vi medfölja Göhte till W-vik och sedan vi skådat om der, efter arbete, taga vi landvägen söderut, till enbörgan tvekade min reskamrat, men gaf snart sitt bifall. Och att det var Guds villja att vi skulle taga denna väg det fick vi framdeles se. Snart gjorde vi oss i ordning för afresan, (och tog farväl af Sveriges hufvustad.) Lyckligt och väl anlände vi till Westervik dagen derpå och tog in på ett värdshus der vi hyrde oss ett ensamt rum och mat mot billig afgift. Och folket voro mycket vänl och snälla mot oss. Wi gingo derpå ut i staden för att efterhöra arbete, men fanns ej i den goda staden W. utan vi beslöto att taga landvägen, Wi ompackade våra resefekter och togo och klädde oss, i en något tarfvligare drägt, samt fortsatte färden härifrån åt Figeholm, men ej stora landsvägen utan en byväg jemte sjökusten, dragande vår lilla reskärra (en liten kärra med två hjul) på hvilken våra resefekter fastbundos Här fingo vi ofta färdas öfver vikar af Östersjön, med båtar som egdes af fiskare som voro bosatta här och der, snart kommo vi in i Misterhult församl. samt besökte der Tovehult Garfveri som egdes af en Grefve. --- derifrån gingo vi ner till Figeholm. Här blef en af oss erbjuden arbete, men min reskamrat sade då, att vi få ej vara så förmätna utan om ej du vill stanna så stannar jag, hvilket och skedde. Således kommer nu en liten tid på Figeholm. Min kamrat fortsatte och han fick plats i Oskarshamn dit var blott ett par mil, jag begynte här arbeta, Det var en liten verkstad, och ett i allo dåligt Garfveri, äfvenså var Prinsipalen ej så ordentlig som han behöft att vara för att försörja sin familj, han hade en snäll kristligt sinnad fru, som på allt sätt sökte att hålla huset i ordning med de många barnen. Jag fick snart förtroende så att jag stod handeln i boden före, då Prinsipalen var borta som ofta hände. Det led mot hösten det började blåsa och storma, från viken af Östersjön, jag sade Garfveriet var dåligt, ja det blåste midt egenom väggarne som voro högst elendiga, här blir en svår vinter tänkte jag. der jag stod och knogade i min ensamhet om dagarne. I September blef en marknad på platsen, ganska mycket folk kom, En predikan var utsatt om afton i ett hus, hvilken predikan jag bevistade. En äldre man från Lönneberga i Småland talade, Jonsson lefver ännu öfver några verser ganska godt och välmenande, jag var glad att få höra något, Guds ord, Och i detta rum, under detta föredrag var ett fruntimmer närvarande med hvilken jag skulle komma att förena mina framtida öden, jag viste det ej förr än flera År derefter, och fästade mig ej vid någon under föredraget utan i allt lugn åhörde detsamma. Då jag om dagarne stod på verkstaden och arbetade kom ibland upp till mig en ofärdig yngling hans båda ben var för-

lamade från tidigaste barndom. han hade en ledig tunga, talade om allt möjligt, gick på två kryckor drog sig på armarne uppföre trappan till mig och satt på golfvet och språkade. Med honom blef jag nära slägt framdeles vi blefvo svågrar. Men anade ej detta nu. En Söndag reste jag till O-hamn och helsade på min vän E. och åkte då tillsamman med en Skollärare W- äfven han skulle bidraga dertill att jag om några År ånyo skulle komma till dessa trakter, Guds ord förkunnades ofta på denna köping Här fick jag första gången höra en Pastor E.m. han var då student, numera bosatt i Stockholm. Serskilt minnes jag en gång hans predikan öfver en tesct i Jeremias Jag hafver alltid och allestädes haft dig kär. och hafver af blotta barmhertighet o!s!v! Detta var en den skönaste predikan jag hört från denna tid. Här skildrades Guds kärlek i skapelsen i återlösningen m:m: på ett det alldra kostigaste vis, så att en hvar som hörde detta och hade det sinnet att älska Gud och dem han sändt för syndares frälsning, kunde ej annat, än utbrista, Ho är en sådan Gud som vår Gud.

Tiden led det blef höst, att vara här öfver vintren, ansåg jag ej vara nyttigt liten veckolön, ett ruskigt Garfveri, en ej treflig Prinsipal, jag längtade till Norrland, Men före affärden ett par smärre antydningar. Ett barndop skulle hållas hos min mästare, Presten kom och rätt många gäster, Sedan akten var förrättad så samlades gästerna i ett större rum, här spelades kort vid flera bord Presten ej ovan dervid, då värden gjorde honom uppmärksam på förehafvandet, Utan nickade god mening, samt förplägade sig dugtigt, ja det var hvad jag kunde och förstå, En af de Prester som bort hafva detta namn. Han var död i öfverträdelser och synder, det kunde enhvar lätt förstå. De öfriga gästerna skämtade och dref skoj med presten mer än på ett sätt, men han höll god min, och lotsade om intet. O! hvilken Wäktare, detta var den minst lämpliga Prest jag hört och sett. En Söndag var jag öfver till Misterhults kyrka, och hörde denna man, Under gråt predikade han öfver, En tesct i hvilken följande ord förekomma, Min vän, Huru kom du härin och hafver icke brollopskläder, Och han teg. Häröfver sade denna man bland annat. Det står att han teg, ja mina vänner, hvad skulle han väl säga, Han teg, så står det. Och det hade kanske varit bäst att äfven Presten har gjort detsamma. (En ynklig predikan) Den sämsta jag hört, tror jag nästan.

Det var många snälla kristna, på denna Köping F-holm, om aftnarna gick jag ut till dessa, då det ibland hände att vi gick ut åt vägen, samtalande i Guds ord, och jag hade rätt uppbyggligt i dessas umgänge. Och nu till affärden. Jag skref till S-vall till Herr H. och frågade om det fans plats, så ville jag resa upp och antaga plats. Svar anlände om några dagar att jag var välkommen, Och kunde påräkna plats för längre eller kortare tid. Och i så fall måste jag komma genast, Ty sade Herr H. jag måste då afskeda en af de arbetare jag har som eljest finge stanna för vintren, (Det var en supig Gesäll som fick afsked)

Jag gjorde räkning med min mästare, och fick en liten reskassa som som knappt räckte upp till S-vall. Derpå anskaffade jag mig en fiskare som med sin båt, förde mig sjöledes till O-hamn, ty jag hade en rätt stor koffert. Kommen till O-hamn var der marknad, och min vän E. stod på torget och sålde läder för sin Prinsipals räkng. Nu sade jag honom nu reser jag upp till S-vall, han sade skaffa mig plats så kommer jag efter till våren.(så skedde äfven.) Nu tog jag på Ångbåten Göhte till Norrköping, anlöpande Westervik, detta var den 1 Nov 1865. Denna resa blef rätt svår tillfölje af min lilla kassa. Men Herran vare lof det gick Han som har allt i sin hand var med mig

på färden. Kommen till Westervik kom der ombord en flicka som skulle till Upsala, jag uppmärksammade henne deraf att hon satt och läste Guds ord, I en bok af Kämpe. Derigenom kom jag i samtal med henne. Samt påträffade jag en af besättningen, som var baptist, han var eldare ombord på Göhte, han bevisade mig vänlighet, och var rätt snäll, men men huru det var med hans lifsförhållanden med Gud är svårt att säga, ty han hade ej många tillfällen att läsa Guds ord under sina resor ombord. Han var emmellertid till bekännelsen baptist. Då vi kommo till Norrköping, gjorde ofvannämnde flicka, samt eldaren och jag sällskap upp i staden om afton, samt ingingo på ett ställe, och fick oss mensamt något till bästa, eldaren var rätt frikostig mot sina nya vänner. Aftonen förgick eldaren gick ombord på Göhte, jag skulle på Ångbåten Norden som morgonen derpå skulle föra oss till Stockholm, den bekanta flickan gick ombord på Norden och fick sig en sofplats, den var totalt fullastad med varor af allehanda slag, skulle till Stockholm, bestående af stora lådor upptornade på hvarandra, nästan omöjligt att knappt få sittplats hvar man än sökte derefter. Jag gick då bort till Skansen der besättningskarlarne hade sina sängplatser, Men lika omöjligt, det var ej rum knappt att sitta. Jag gick då upp på stenkajen och tänkte för mig sjelf en natt går väl. Ingen kände jag i staden min knappa reskassa tillät ej att hyra rum för natten, jag måste räkna timmarne under det jag gick fram och åter på hamnen, den kalla Novembernatten, jag gick och gick oupphörligt för att hålla mig varm Men nog var jag i tillfälle att tänka på mycket den natten. Och bad Gud att hjelpa mig igenom lifvet äfven i lekamligt afseende. Tornuret slog både 1-2-3-4-5-, då börgade folk komma i rörelse, äfven på den Ångbåt jag skulle medfölja, den omnämnde flickan kom iland jag sade henne då att jag räknat timmarne under det jag gått på hamnen i natt, och ej sofvit en blund, hon beklagade min otur med mycket deltagande, men natten var nu förgången, vi gingo upp på ett värdhus och drack kaffe, men jag erkänner att jag tog mig ett glas (Stenbergare) eller hvad det var, efter den kalla natten, om det gjorde nytta vet jag ej, men jag blef uppvärmd. Och snart gick Ångbåten då jag gick ombord. Wid middagstiden gick jag ner i försalongen, och begärde en portion köttsoppa och fick en tallrik sådan, den kostade 50 öre ett stort slag i min lilla kassa. Frampå efterm. kom jag till Stockholm, och gick genast till en Sundsvallsbåt för att köpa biljett till S-vall, den kostade 5 Kr men nu hade jag blott några kopparslantar qvar, för dessa köpte jag bröd, och förde min reskoffert ombord, Stockholm var nu upplyst om aftonen, jag gick af och an några gator, rätt glad i hågen tackande Gud att min resa hittils gått rätt lyckligt, allt härtill har Herran hulpit, lofvadt vare hans Namn, Jag gick ombord på båten och tillbringade natten efter omständigheterna, och morgonen skulle resan fortsättas till S-vall, snart försvann S-holm och skärgården ur sikte, och vi paserade Wascholm fortsättande genom Öregrunds skärgård, och sedan voro vi ute på Norrbotten, ännu en natt på sjön och på dagen fick jag se höjderna af Norrland, det kära Norrland, O! hvad mina tankar många gånger har ilat dit under mitt lif, jag hade önskat att få både lefva och dö i detta land om Gud hade velat.

Min lilla reskassa var totalt uttömd jag hade ej 1 öre, men jag hade ju kläder och var i alla afseenden snyggt rustad. Ombord på Ångbåten kom jag i samtal med en Handlande från S-vall, jag vågade blotta min belägenhet för honom, och bad att få låna 1 Kr på en vecka, jag fick det mycket riktigt och var glad att ej komma till S-vall presis utan pengar. Kl. vid pass 1 på dagen lade Ångbåten till vid bryggan, (märken och i synnerhet höjderna kring

staden var betäckta med snö, men så var ej fallet då jag för några dagar sedan lemnade Småland.) Nu gick jag iland och direkt till min gamla Wän och prinsipal H.H. han sade sitt välkommen, coh jag fick middag, hvarpå jag beskref min resa, derpå gick jag ner på verkstaden, der mina blifvande kamrater höll middagsrast. En som serskilt igenkände mig var gårdshunden Lejon, först murrade han något, men genast voro vi vänner, kanhända han ihogkom min förut omtalta Selångenresa, då vi voro i sällskap, Emmellertid Lejon följde mig då jag återvände ner till Ångbåten efter min koffert, Ja nu var jag åter i S-vall efter 2 år och 2 månader bortovaro. Denna kära plats med mån a dyrbara minnen för mitt hjerta. Här har jag fått röna mycket godt, af den käre Himmelske Fadren, för hvilket han i evighet skulle hafva pris och ära.

Detta var den 8 Nov. 1865, dagen efter gick jag i arbete, glad och nöjd, då jag första dagen om aftonen stod i arbete, kom ett bref till ifrån en bekantskap som varade i 8 år en vän, som sport att jag var kommen till stan, jag gick dit upp på samma afton, och nog var det sammanträffandet ganska kärt, jag hade med mig några vackra äpplen från Småland som jag bjöd på, ty frukt är ej godt om här i S-vall, emedan den ej väscer.

Jag stod nu i mitt arbete dag efter dag vecka efter vecka, Julen kom och jag hade umgänge med mina förra vänner omkring och vid det ord som visst är och lära kan, att lefva och vara som en kristen under lifvets alla förhållanden. Ett nytt År begynte och Herran var med jag fortfor under samma förhållanden hela detta År, på sommaren gjorde jag små utflygter i sällskap med mina vänner, till landskyrkor der kristna prester förkunnade lifvets ord till Alnön, Sköne, Tuna voro vi då och då. Och trots all synd och brist fick jag ofta erfara Guds frid på ett soligt och lifgifvande sätt. En Söndag hade de kristna vännerna i stan förhyrt en Ångbåt ut till en ö. En predikant var med, samt en sångkör i hvilken jag deltog. Uppbyggelse föredrag hölls i det fria på Ön, sånger afsjöngos i stämmor, det var en herrlig dag oförgätlig för mitt minne, sådana dagar får man ej många under jordelifvet. Och jag behöfde ej bekymras öfver något, ty jag hade ju min plats och mitt vissa arbete och förtjenade tillräckligt till mat och kläder. En annan Söndag gick en Ångbåt till Hernösand äfven då var en predikant med vi Namn Röst ett föredrag hölls ombord, En mindre orgel stod på däck, och musik sköttes af en ung flicka. Kortliga stunder under lifvet. Wid ankomsten till Hernösand eller i dess närhet blåste det upp något så att det gungade rätt dugtigt, då båten gled in i hamnen uppstämdes på orgeln. Tackom och lofvom Herran, och hela skaran om bord instämde. derpå lade båten till vid hamnen, och enhvar fick tillbringa dagen efter önskan, vi var större delen i kyrkan och hörde en prest Sundelin, numera kyrkoherde i Jönköping på aftonen voro vi åter hemma i S-vall, och då vi lade till uppstämde vi en fyrstämmig sång, en stor menniskoskara var samlad och åsåg läsarenas lustfärd Och kanhända att många afvundes dem.Ty verdens glädje tar slut, men Guds barns glädje tar alldrig slut. Så förgick detta år och en skarp vinter inträdde i November den kallaste jag öfverlefde i S-vall, julen 1866 var inne, och mina nöjen och mitt umgänge var som förut är antydt, icke liten glädje var det att deltaga i den sångförening jag var med uti, det var omkring 30 män och qvinnor, vi voro tillsammans någon afton i veckan samt om Söndagsaftnar. Wi sjöngo vid Missionsmöten och flera tillfällen, till mycken uppbyggelse för många, som voro glada åt sång. Ja denna vinter var en bister och kall sådan, ofta 30 grader, men den förrann så småningom och våren 1867 var inne, lifsförödenheter stodo nu i högt pris, till escemp en T:o potatis kostade 11 a 12 Kronor, mjöl stod knappast att få köpa, ty af den sena våren så voro lagrar hos köpmännen utsålda. Första Ångbåten anlände ej förrän den

11 Juni men nu blef det glädje i S-vall, Ångbåten Gustaf den II Adolf var fullastad, till mycken fromma för köpmännen och folket i orten i allmänhet, jag led ingen brist på något min hederlige H.H. anskaffade hvad som erfordrades i det stora hushållet, pengar fans godt om och snart var allt i full rörelse i handeln och affärslifvet, yrkena gingo bra enhvar fick bra betalt för sitt arbete, jag hade mina jemna 31 i veckan och allting fritt.

Denna sommar förrann såsom den föregående. Hade många lyckliga stunder tillsammans med Guds barn, Och gjorde då och då smärre utfärter åt landet,då arbetet ej hindrade, deltog en liten tid i en, arbetare förening, som hade den nyttan med sig att jag gick några aftnar och lärde mig bokföring, om och det ej blef ofullständigt, så har det dock haft något nytta med det jag lärde mig för lifvet. En god vän hade jag i stan som hade sina föräldrar boende i Attmar församl. der var jag en gång på besök i denna enskilda församling. Och fick se landtlifvet i Norrland i dess fullhet. Middsommardagen var jag i Tuna Kyrka och hörde en Pastor Tellberg. O! det var en skön minnesrik dag, den predikan han då höll har varit intagen i en samling predikningar utgifna af Fosterlandsstiftelsen, (neml. Predikan på Middsommardagen). En gång under denna tid hörde jag den Andlige skalden och Predikanten Anfeldt. Hans sång i synnerhet en melodi af hans egen mun, Hvar är du, hvar är du Hvart emnar du dig. O! menska träd fram uti ljuset. Det led nu på eftersommaren och af den ständiga framåt lutande ställning som jag alltid under mitt arbete fick innehafva, så fick jag på något sätt ondt i bröstet eller kanske rättare bröstkorgen, jag gick upp till en Doctor Christanin han sade mig förhållandet att det kom deraf att jag ständigt måste stå i framlutande ställning, jag mins sade han att jag som barn såg det. Jag fick medesin och det gjorde den nytta, som det var emnat men mitt arbete var ju det samma, jag började fundera, att försöka ett nytt företag, jag tänkte på att gå igenom en kurs till Skollärare, och snart resa hem till Köping och der begynna att läsa härpå, inom kort var mitt beslut fattat, jag hade nu ganska bra med kläder och äfven reskassa och tog ånyo farväl af S-vall, och alla der kära vänner. Det var rätt många som hyste den största kärlek till mig, och viftade mig farväl,farväl, Då jag så småningom lemnade hamnen, och var inom kort ute på Norrbotten en vacker dag på eftersommaren, snart försvann det kära Norrland ur sigte med sina höjder dalar och skogar. Och dagen efter var jag i Stockholm, här uppsökte jag min bror, som förde ett fartyg på Mälaren, ombord på hans lilla slup tillbringade jag natten, han hjelpte mig med min koffert ombord på Ångbåten Köping, och på efterm. var jag åter i min födelsestad, Nu framlade jag mitt förslag för min gamla far och han var ej deremot, om det kunde blifva någon utkomst för mig på denna bana.

Kap 7 Utbildning till lärare, tillbaks till Sundsvall - och Kära...

Och här kommer mitt vistande i Köping hösten 1867 tills sommaren 1868.

Nu begynte jag att tänka på en kurs till Skollärare, gick derföre upp en dag till den förut omnämnde Teologi Doctor Belander han sade mig, att om jag önskade det, så var anordnat af Landstinget, fri undervisning för de som ville egna sig åt småskolelärarekallet, jag beslöt detta, ty på Folkskolelärare kunde jag ej tänka, ty det kostade mer tid och pengar, och det var svårt för mig att åstadkomma och jag begynte nu blifva omkring 27 a 28 år. Några dagar gick jag vid det lilla hemmet vid Pettersberg, ut i det fria gick till en gammal helsobrunn strasct vid Köping, och deltog i brunnsdrickningen,men höstsolen sjönk så småningom. Jag anskaffade mig böcker och begynte läsa. Samt gick jag bestämda dagar i veckan till Folkskolelokalen och fick der undervisning, af en utmärkt Folkskolelärare Östman, här voro fyra

a sesc förutan mig som emnade gå igenom en kurs i samma ämnen. Jag fick läsa Geografi Sv.historia, Sv. språklära en större Bibl.historia af Kurtz. samt räkna och skrifva. Jag hade som barn läst samma emnen, så att det gick teml. bra för mig. Dock märkte jag att jag ej hade samma minne som, då jag som barn gick i denna skola. Lärokursen varade 6 a 7 veckor, då vi blefvo mogna för en escamen inför Skolinspektören Odelberg samt Skollärare Östman och en Prest Rector Barken, under tiden jag genomgick denna kurs gick jag hem till det lilla Pettersberg och läste på mina lescor, samt var jag i någon gunst i i den omnämnda Doctor familjen, dit jag gick om Lördagarne läste för dem på uppmaning en predikan samt fick mat, och Doctorinnan B. försåg mig med och annat som jag väl behöfvde, ty jag hade ju inga inkomster af något arbete. Jag blef allt teml. nedböjd ty, jag måste i allt lämpa mig efter mina knappa förhållanden. Jag hade förut varit van vid ett jemnt arbete, samt mat och veckolön, men fick nu äfven i lekaml. afseende äta nådebröd. Men mitt sinne styrktes och lifvades af Guds ord så att jag gick igenom denna tid. Och den var nu som förut anfördes slut. En förändring skulle inträffa, men innan dess, fick vi vänta på den omnämnde Skolinspektören, två a tre veckor, denna tid använde jag på så sätt, att jag reste med banan till Arbogg der jag hade en bekant Garfvare som hade ett Garfveri jag medtog mina skolböcker, och såg igenom dem om aftnarne. Här hos denne Garfvare var jag i arbete, men jag fick ej stort mer än kost och husrum, ty mina pretantioner var ej stora, det var ju bättre än något, ty jag hade ej annat att g¨ra dessa veckor. Här i Arboga var jag som en fremling denna korta tid, några kristna vänner sporde jag ej, utan lefde mest för mig sjelf. Garfvaren var en utsväfvande man i allehanda synd, och jag förehöll honom detta, men han var fräck och ogudaktig. Så att jag var glad att snart få lemna honom, En dag kom bref att jag på en bestämd dag skulle vara i Köping för att taga escamen, hvarpå jag reste dit. Och nu en dag den 26 Nov 1867 tog jag Småskolelärar escamen. En skara af barn var närvarande för den praktiska undervisningen. Det gick för mig ganska bra, efter mitt lilla kunskapsförråd. Mycket glad var jag och jag den afton då jag vände ansigtet mot Pettersberg. Ett par dagar efter vår erhöll ett escamensbetyg. Och härmed var jag redo att blifva Småskolelärare. Betyget öfver mitt kunskapsförråd har jag ännu i min ego.

Skollärare i Köping, år 1868.

Skolan skulle ej begynna förr än i Januari från i slutet af Nov. till denna tid, fick jag tillbringa efter önskan, jag var mest på det kära Pettersberg, skref läste och räknade, samt om aftnarne på bibelsamtal, och på de kristna vännernas sammankomster. Det var en liten Missionsförening, med en predikant vid namn Larsson, med denne blef jag bekant, och var ofta i hans sällskap, en och annan gång voro vi ute åt landet, då han höll bönestunder, jag bad ibland till Gud offentligt på uppmaning, men ej hittils, talade till folket, det förekom dock ett par gånger framdeles. Ibland var jag i den omnämnda Doctor familjen, i synnerhet vid Jul och Nyårstiden, jag fick efter den lilla förmåga jag hade hjelpa Doctorn med böckerna, jag satt med honom på hans rum, och han var rätt snäll. Här hade jag det rätt bra under den kalla vintren under det många af mina barndomsvänner fick gå ute och arbeta, och i fattigdomen fara illa. Stundom kom det fremmande prestfamiljer, och då var det fullt kalas i Doctor gården, och jag var som medlem i familjen äfven vid bordet. (Ja den kära Guden var med mig på min dunkla stig)

På Nyåret skulle Doctorn mottaga sitt s:k: Tionde, sin lön i säd och pengar säckar var jag med och mottog, och lemnade lappar på hvar och ens qvantum, efter en förteckning derå. Dessa dagar var Doctor bostaden ett gästfritt

hus med mat och kaffe, Ja det var i alla ett aktadt och kärt hem. Men om de voro födda af Gud är nog svårt att säga, nog lästes Guds ord och samtalades deröfver, men det var ej den lifskraft, man brukar spörja der Herren i anda och sanning tagit sin bostad. Nog stå många kristna hem efter detta presthus i goda seder. (Men bildningen torde härutinnan ej hafva så litet inflytande) Jag torde framdeles med några ord återkomma till detta presthus.

I medio af Januari skulle jag begynna en skola i en dertill utsedd lokal, vid en sidogata i närheten af öster tull, fick jag min skolsal på en öfvervåning, ett teml. stort rum, samt ett mindre derjemte för min enskillta del. Det på lystes om inskrifning och jag satt der i mitt skolrum, med böcker för anteckning, det kom rätt många a:bc.decare förstås, en och annan kunde möjligen läsa något. Det blef omsider ett antal af 24 småpojkar, här får jag att göra tänkte jag att hålla reda på alla dessa och lära dem något. Jag begynte nu skolan efter de bästa metoder som då föreslogos i hvilka jag blifvit undervisad, att använda. Å!ja det gick teml. jag fick lust och håg, vi stafvade och läste i chör så att det kunde höras lång väg, som det troligen gjorde, ty pojkarne skreko väldiligen. Barnens försäldrar visade mig äfven kärlek och välvillja. Men min helsa var ej synnerligt stark, om morgnarne innan skolan begynte var jag vid Köpings helsobrunn, och drack vatten och ej så få af den s:k: bättre klassen var der, med dessa var jag i sällskap och de voro rätt vänl. Skolan fortgick vecka efter vecka och jag arbetade dermed efter bästa förmåga. Lördagarne hade jag fritt, då jag helsade på i Doctorgården, och mottogs alltid med vänlh. i synnerhet af Doctorinnan, Min lön utgjorde 250 Kr per år, och fick uppbära af densamma var fjortonde dag, då inköpte jag ett och annat för mitt lilla husbehof, som jag sjelf skötte på det ensliga rummet jemte skollokalen. Jag hade anskaffat mig litet möbler bestående af en säng, bord stolar tvättkomod, och det nödvändigaste, min mat bestod hufvudsakligen i bröd mjölk och litet smör, samt tog jag kaffe hos en madam i gården. Någon lagad mat förekom sällan. Den lilla lön jag hade räckte ej till att få några nya kläder, hvadan de jag hade såg teml. slitna ut. så att jag liknade en förläst eller förrykt student, eller så der. jag vet ej hvad. Barnen i skolan voro glada åt mig, och jag åt dem när någon af de fattigare barnen blefvo sjuka, gick jag hem till dem der de bodde i fattigdom och nöd, och uppmuntrade dem hvad jag kunde, med mina små tillgångar. En gång fick jag ett lont lån å 50 Kr af Doctor Belander, som jag sedan betalade, då jag fick lite bättre tur på lefnadsbanan. Herran var med mig och välsignade mitt arbete med a:bc d.ne så att en del lärde sig rätt bra. Men jag blef mager och tunn i fysogomin. Så gick denna tid och det blef vår, och sommar. Det började ordas om escamen med mina småttingar den skulle hållas i Juni, jag gjorde mina förberedelser och dagen var inne. I förening med de andra skolorna i staden, skulle escamen hållas i folkskolans lokal. I spetsen för de mina (omkring 24.st.) tågade jag dit genom några gator i den lilla staden, en äkta skollärare af gamla stammen, som kunde något mer än <u>långkatekesen</u> förstås. Nu var jag en annan man än då jag var ute på min s:k: Första handelsresa.

Escamen hölls icke så få af barnens föräldrar voro närvarande. Och den hederlige gubben Doctor B. escaminerade mina junkar, ja, ja, det var rätt snälla smågossa jag hade, jag behöfde ej blygas för dem, de läste det lilla de kunde, skref på tafla och räknade, i synnerhet det sistnämnde fick de beröm för. Och snart gick dessa timmar. Och lärare och barn hemförlofvades med ett <u>tal</u> af Doctor B. hvari äfven mitt namn fick ett rum. Och jag kände något af det som skollärare får erfara vid dylika tillfällen. Det var ej utan, att

ögonen fuktades på de närvarande. Nu återvände jag till mitt lilla hem glad i hågen. Gud hade välsignat mitt bemödande, och honom vare äran för allt.Den stora dagen skall nog visa om det blef någon frukt äfven för himmelen. Han känner det. Jag hade nu mina ferier och var åter fri. Då jag dagen efter varit uppe hos Doctor Belanders.

En gång i synnerhet, under denna tid blef jag anmodad, till landet att hålla ett föredrag. Jag reste med banan till Walskog station i Björkskog församl. der någonstädes i en by var utsatt "ett Guds ordsföredrag" en Söndagsmorgon. En karl hemtade mig med häst vid stationen. Ditkommen var stunden redan inne. Jag talade en stund, för en liten flock menniskor, öfver dessa ord. Genom Moses är lagen gifven. Nåd och sanning är kommen. genom Jesus Christus. Jag kände mig mycket rörd i sinnet och förödmjukad, hvaraf det hela hade prägel, hvilket jag såg på de närvarande. Hvad välsignelse och nytta det hade det vet allena Gud, som skall döma lefvande döda - Det var denna sommar som den svåra torkan, gick öfver större delen af landet. kanhända mest Småland, jag det var mycket torrt och varmt, solen brände hårdt, så att på högländta trakter var totalt all väsctlighet förtorkad. Min broder förde en slup på Mälaren han var uppe till Stockholm efter en last Preusisk råg. En förmögen brukspatron hade köpt denna last, till sitt folks behof, för ett jernbruk i Westmanland. Jag eller mina närmaste led ingen nöd, men det började se bedröfligt ut. Ja som ofvan nämndes jag var fri tills höst-termin skulle börja, men hvad skulle jag göra under denna tid, jag var till utseendet mager men hade helsan teml. jag beslöt derföre att ut och söka mig arbete, och reste med Ångbåt till Westerås, der hade jag många vänner i synnerhet på Karlslund, då jag var på resan till Westerås var det en tarfvligt klädd person, som stod och såg bedröfvad och nedslagen ut, jag tilltalade honom, och bad honom hjelpa mig med min Koffert då vi voro i närheten af staden, men då vi kommo närmare sade han, det är en annan person ombord som jag skall följa med och det var en - fånggevaldiger, det var en fånge som var under bevakning som jag ej genast förstod. Arme man han var ej fri, och som jag förstod i alla afseenden, bunden Gud hjelp!

Komna till staden gick jag till Karlslund, och helsade på kära vänner jag låg äfven der en natt, hos den kära brodren J-n. Om morgonen deltog jag i morgonbönen på Grefve Levenhaupts rum, der var hela familjen samlad, ett fruntimmer tog upp en psalm på en orgel, hvarpå en student läste i bibeln och bad till Gud, det var en högtidlig stund. Jag var inne bland en vördnadsvärd familj, der satt den gamle grefven grålockig med en kalott på hufvudet, och likaså grefvinnan i dess närhet, till det yttre var allt elegant och gammalt storartadt. Här kan tillämpas, Icke många rika, icke många ädlingar Men Herran till äro de finnas dock, en här en der. Här ifrån reste jag till S-holm samt vidare upp till det för mig bekanta gamla Sundsvall. Här uppsökte jag som vanligt mitt läroställe. Och omtalade förhållandet, och frågade om det var något att göra för en tid.(jag minnes att torkan hade ej gripit väsctligheten så mycket här i Norrland som i Westmanland och öfvriga delar af landet) Jag fick här arbete och hade det rätt bra några veckor, men jag hade ej arbete för vintren. Det var rätt många i Garfveriet och jag var blott der för tillfället, arbetet stod ej bi för alla, och jag ville ej att någon skulle lemna platsen för min skull. Jag skref till Köping till Doctor B. och frågade om jag möjligen kunde hafva utsigt till något högre aflöning om jag kommer för att återtaga min plats i Köping, men nej, det var ej mera anslagit dertill, blef svaret i en skrifvelse fr. D.B.

Min bröstsjukdom var orsaken att jag tog dett försök till småskollärare. Jag gjorde mig då en resa en dag, ut åt landet för att samråda med en Pastor Tellberg i Tuna, en utmärkt man,(förut omtalad) jag frågade honom om det fanns någon plats för småskolelärare, han sade mig det kan möjligen finnas i närgränsande församl. men småskolorna äro flyttbara, och lönen är nog liten, han frågade mig hvad yrke jag för öfrigt har lärt, jag upplyste derom han sade mig fortfar dermed, så skall vår Gud i sin tid gifva någon utsigt äfven för det lekamliga lifvet, om vi framförallt förblifva Honom trogna. Han sade bland annat vill man och har lust och gåfvor att verka bland barnen så finnes numera Söndagsskolor, der det är öppet för en hvar att visa barnen till deras Frälsare och herde. Jag tog farväl och gick, med den gamles ord i mina tankar Den der råd lyder han är vis.

Nu kom en svår bedröfvelsens tid för mig i lifvet, arbetet tog slut i Garfveriet, plats fanns ej i staden, till Köping kunde jag ej resa ty jag hade afsagt mig platsen, jag kunde ej föda och kläda mig på den lilla lönen, mitt bröst var äfven sjukt, jag måste söka läkare, och fick medesin, Jag tänkte nu taga vägen igenom Jemtland och inåt Norrige, men beslöt omsider att ta vägen söderut genom Helsingland, jag hade en bekant garfvare som var sin egen 6 mil söderut. Jag plockade ihop mina småsaker och gjorde i ordning en s:k: Berlinare,(förut omnämnd), den bars öfver asceln med en skinnrem. jag hade några kronor, köpte mig den nämnda medesinen, samt litet mat och tågade vägen fram förbi Mons ångsåg Svartvik, och vidare söderut. Nu var min ställning ganska bekymmersam, min helsa var dålig utan pengar utan arbete, mycket ledsen och nedslagen gick jag vägen fram, oaflåtligen suckande till Herran om hjelp i min svåra belägenhet. (Detta var 1868 i Augusti månad).Då jag så gick kom jag upp på en hög backe der jag hade utsigt åt Östersjön, der tog jag upp en liten rund sten (stor som ett fogelägg) och tänkte denna sten skall jag förvara för kommande dagar, som ett minne från denna för mig bedröfvelsens tid. (Jag har den ännu förvarad i min byrå år 1884 då detta nedskrifves.)
O! hvad jag led, men mitt hjerta hvilade vid Herran, jag orkade ej gå långt ty jag hade ondt i bröstet, och intog medesin på föreskrifna timmar, Omsider kom jag till Njurunda kyrka och fortsatte till en i närheten mindre by, då var jag trött och utmattad behöfde mat och hvila en stund. Jag ingick i en bondgård, som egdes af en Enka hennes största son skötte arbetet vid gården. Det var utmärkt snällt folk. Gumman lagade till mat, och var i allo vänlig, sedan jag fått mat lade jag mig att hvila ett par timmar, emedan jag varit uppe tidigt om morgonen, samt gått teml. långt och dertill ej frisk utan måste intaga medesin, som är antyrt jag hade blifvit ordenerad. Ännu ville jag fortsätta resan längre samma dag, men det var en stor skog jag skulle pasera, omkring 2 mil på hvilken ej fanns någon boende, blott ett par s:k: fäboar. Jag vidtalade sonen i hemmet der jag nu var att han skulle skjutsa dessa 2 mil till en gästgifvaregård, ty de sade att det ej var rådligt begifva sig ensam öfver skogen emedan oärliga och dåliga menniskor uppehöllo sig på der, och öfverföll de resande. Fruktande härför tog jag skjuts. En ung städad yngling medföljde, och vi knogade i väg på en vanlig bondkärra, det gick, bra drygt var det, midt på skogen ungefär, låg en karl jemte vägen, han såg ut som en dålig varelse. Men han sade ingenting till oss utan vi fick pasera oantastade, jag frågade min skjutskarl om han viste hvem det var, men nej, utan förmodade att det var dylika personer som förut öfverfallit de vägfarande.

Slutligen kommo vi till en gästgifvaregård här gingo vi in för att få något till bästa, hvarpå min skjutskarl återvände, och som det ännu var stor dag så ville jag ännu fortsätta ett stycke,men ännu en skog en half mil

lång innan jag kom till en by, jag knogade iväg med min bindel och kom omsider fram till några små stugor, vid en gärdesgård jemte vägen stod en gammal gumma och hängde upp lin till torkning, jag talade till henne, och kände mig mycket manad att samtala med henne om det enda nödvändiga, ibland annat sade hon att hennes man var död för tjugo a tretio år sedan, och Gud vet sade hon, hvart han tog vägen. Den Sonen hafver han hafver lifvet, den som icke hafver Sonen har icke lifvet, menade jag, med djupt deltagande lemnade jag henne, öfver hennes ålder och stora okunnighet i Guds ord. Det finnes ännu mycken hedendom i vårt gamla Sverige. Derpå ingick jag på ett ställe der det bodde en skräddare, der satt äfven en gammal gumma i ett hörn, som knappt någon viste hur gammal hon var, men det påstods att hon var omkring 90 a 100 år, men mycket slö och hennes ovanligt skrynkliga ansigte vittnade om hög ålder, här samspråkade jag en stund hvarpå jag sade farväl, för att i nästa hus begära nattlogi. Inkommen i en gård, och annb"ll att få blifva öfver natten, men blef nekad, ty de hade nyligen haft nattliggare sade de, jag blef något ledsen men förlorade ej modet, utan gick till nästa gård dit inkommen, var blott mannen inne men han kunde ej lofva, förr än mor kom in Jag satt der med min berlinare en liten stund, och mor kommer in, men hon såg dyster och elak ut, och jag tror ej hon var bland de bästa af Evas slägte. Nu förnyade jag min anhållan, och några om och men, samt löfte att få blifva öfver natten. Jag läste i mina böcker, drog af mina skor,(Det var ett par Remskor, som noga betraktades af värden ty han hade aldrig sett dylika skor, så gammal han var) befallde mig i min Himmelska Faders händer, och sof godt på golfvet på en - halmkärfve som de intagit. Ja lofvadt vare Herrans Namn han hjelper om än på underbara vägar, hittintills har Han allena hulpit. Då jag om morgonen ordnat mina småsaker och tackat Gud för den natten blef jag trakterad med frukost, det framsattes ett stenfat med välling lagad af s:k: bondbönor, bönor stora som en tumända, färgen på denna soppa som ej såg synnerligt begärlig ut, var totalt blå, men hungren är en god kock, jag åt, och tackade Gud äfven för denna frukost, ehuru jag ej var fullkomligt belåten, Nu macherade jag i väg och gick en half mil och kom då till Gnarp kyrka, prestgården var belägen i närheten af kyrkan jemte vägen, här ingick jag för att förstärka frukosten och erbjöd lont liqvid härför. Inkommen i köket var der några pigor dessa bad jag, att få köpa litet mat. Hvarpå jag fick tunnt bröd samt smör, och satte mig på en vedlåda vid dörren och förtärde detta, jag var frestad att anhålla om några potatis som jag såg de hade vid spiseln, men tigga kunde jag ej. Sedan jag ätit frågade jag om min skuld, hvarpå en flicka gick in till herrskapet, och jag fick till svar att det ingenting kostade, jag tackade, Samt emnade mig att gå, då i det samma Presten kom ut, och tillsporde mig om jag var målare, nej jag är garfvare gesäll, Presten var en lång reslig karl, med ett ej serdeles tilldragande sätt, jag väntade att han skulle tillsäga mig något Guds ord men nej, han såg ganska likgiltig ut för Gud och hans sak. Så att jag bokstafligen fick det intrycket att han var fremmande för ett verkligt lif i Gud Nu fortsatte jag min resa, och kom frampå dagen till en stor by. Här gick jag in i en bondgård, och träffade en präktig Helsinggumma, hon framsatte mjölk det bekanta tunnbrödet surströmming* och varma potatis, jag hade nu gått ganska långt om dagen, och dertill burit på min berlinare, så att jag höll till godo, och tackade för hvad jag fick, samt nödgade kära mor att mottaga betalning, och erlade då 10 öre som hon tyckte var riklig ersättning. Det var en mycket språksam gumma, i allehanda hon talade om de olika uppfattningar i Guds ord, om baptister,sepratister m.fl. som fanns der i orten. Jag sökte att visa

* En på ett serskilt sätt tillredd strömming, som har en svår lukt för den ovane.

det allra vigtigaste att lefva i en daglig förening med Gud och den han sändt hafver, ty endast lifvet i Guds son skall gälla, på den sista dagen. Jag hade bland mina småsaker ett album, med rätt många potrett af mina vänner i Sundsvall m:fl: detta visade jag den språksamma gumman och dylikt var för henne ovanligt. Hon talade om Amerika och huru många af de hon kände på sednare åren rest dit, m:m: Jag tog farväl från den präktiga Helsing-gumman, och fortsättande vägen till Bergsjö, och snart kom jag dit, här ett stycke från kyrkan låg tvenne Garfverier i ett af dessa hade jag en bekant som hade ett mindre sådant Gärfveri. Ditkommen till min gamla vän frågade jag om det fanns arbete för mig, hvarpå han svarade att han nyligen tagit en gesäll i arbete. Men sade han om du vill stanna för några dagar går det an, jag tackade härför samt begynte arbeta dagen derpå, på verkstaden, här arbetade en gesäll förut, som var född Finne, och således kunde tala Finnska han har äfven arbetat i Ryssland och talade tillika Ryska förutom Svenska. Under det vi stodo tillsammans i arbete, lärde jag mig några Finnska och Ryska ord. Såsom Finnska siffertalet, ysc,kasc, kolmy negly, wis, kos, sejteme, kuhescan, ykescan kummini, och Ryskan adjen, dva,tri, schattery, pät, schös, sem, vossenadevit desit, o.s.v. Samt några andra ord som förekommo under arbetet. En afton gick jag ut i den närbelägna byn, och uppsökte några sanna kristna, i ett hem var ett äldre och ett yngre par, vi satte oss ned i deras tarfliga hem och framtog en gammal bibel, och samtalade i lifvets ord. O! hvad hjertat blir uppfriskat i umgänget med de som af hjertat hvilja tillhöra Herran, det blir vederqvikelsestunder under jordelifvets strider, och påminner om vårt gemensamma hem derofvan. man må träffa dem uppe i Helsinglands skogar eller under söderns sol, man känner andegemenskap, om och det i vissa läromeningar skulle vara någon skilnad, jag återkommer snart till dessa kära vänner då det gaf sig tillkänna, att vi ej voro af samma uppfattning i vissa delar. af Guds ord. Emmelllertid jag fortsatte med arbetet ännu några dagar, och det blef Söndag, då företog jag en liten utflygt fram till kyrkan belägen en half mil härifrån. Jag bevistade högmessan, predikan handlade i hufvudsak, Om tungans rätta bruk, med derå tillämpade psalmverser, samt anfördes en hemsk vers, hvad tungan åstadkommit i verlden, Ungefär, så här, Om alla tårar samlades som blifvit, utgjutna för tungans missbruk, så skulle det största qvarnverk deraf kunna sättas i gång, Och den starkaste storm uppstå af, alla suckar som blifvit utstötta ur menniskobröst. Presten var klädd i prestkrage af <u>silfver</u>.Kyrkan var belägen vid norra sidan af en liten insjö, och platsen såg ganska romantisk ut, i Augustiqvällen. Ett stort berg eller höjd låg här i närheten, som det påstods att sjöfarande på Östersjön hade sin ledning af. Då jag bevistat gudstjensten gick jag till ett Garfveri der i närheten, och helsade på,mannen som egde detta tycktes reda sig bra, hade en eller ett par arbetare, men det var icke ovanligt att då folk besökt kyrkan om söndagarne äfven utträttades andra saker hos handlande, och äfven hos Garfvaren genom insättning och lösning. Härifrån gick jag mot hemmet, men ingick under vägen i en bondgård för att köpa ett halft stop mjölk, som jag var i behof af, här frågade jag om det var utsatt att hållas någon ofentlig bönestund på aftonen, i närheten, de visade mig på afstånd ett hus vid skogskanten, der det skulle blifva predikan, jag gick dit och inkommen i den lilla stugan tog jag mig plats på en stol vid dörren, och snart inkommo några gubbar och gummor och inom kort var en liten samling af grånade Helsingbor, äfven några yngre personer sutto der, Nu framträdde en äldre man och föreläste en predikan ur en postilla, jag tänkte månne detta är baptister, men så förekom äfven om barndopet under läsningen, och då viste

jag ej hvad jag skulle tänka. Mannen läste till slut af predikan, och derpå sjöngs en psalmvers, och lästes ett par böner. Jag kände mig något fremmande i denna saml. men vågade dock framtaga min sångbok som jag hade i fickan och sjöng. En af de gamla Pilgrims-sångerna, boken utgifven af Palmqvist, den har troligen användts både i norra och södra Sverige. Då jag sjungit denna sång blef jag tillfrågad om jag, som en karl yttryckte sig till mig, Undfått andans förnyelse, jag svarade, ja har jag så, genom Guds bermhertighet. Derpå blef jag tillspord om Sundsvall, der jag sade att jag varit en längre tid. De frågade mig då om jag kände till dervarande Baptistförsaml. samt deras lärare, nu tänkte jag detta är Baptister, och blef rädd att stöta dem, eller att utala något ogillande, efter en stunds samtal med dessa Helsinggubbar upplöstes samlingen, och jag var lika klok hvad det var för bekännare, men förstod att det fanns verkligt lefvande kristna bland dem och det var hufvudsaken, Då jag nu gick mot hemmet der jag arbetade, kom jag i sällskap med det folk som jag förut omnämndt, der jag var inne en afton och samtalade med i Guds ord så förekom under vägen samtal om ett och annat. Då sade den äldre mannen att den samling jag och äfven de bevistat var Separatister af den gamla stammen, som Rosenius omtalar i sin lefnadsteckning från Norrland, dessa hade bokstafligen utgått från Statskyrkan, läste endast Luthers gamla postilla bibeln gamla psalmboken, de döpte sina barn sjelfva med att, såsom de sade enl.Luthers mening, neddoppa barnet i vattnet. Jag tror det var ärligt redbart folk och sanna kristna bland dem, Må Gud välsigna dem, jag vill ej på ringaste sätt taddla dem, de voro vänl. och samvetsgranna i sitt lif. Sådant folk finnes nog än bland Helsinglands befolkning. Åter hemkommen denna Söndagsafton till det tillfälliga hemmet, och hade ju gjort några rön och erfarenheter äfven den dagen. Ännu arbetade jag ett par dagar i Garfveriet, och nu var det slut med arbetet, vi hade gjordt färdigt så mycket läder som det fanns för tillfället att göra i ordning. Och nu var jag åter utan arbete, jag fick en krona om dagen för mitt arbete, som varade omkring 7 a 8 dagar, och med denna reskassa begaf jag mig härifrån, sedan jag inpackat mina kläder och öfriga småsaker, Nu fick min Berlinare åter göra tjenst, men hvarthän togs resan, åter genom skogarne till Sundsvall men till fots, hela vägen, å den stora två mil långa skogen, fick jag sällskap med en som gick med handel, och resan gick i allo bra, och jag var nu i Sept. månad ånyo i Sundsvall. En af mina gamla kamrater, som jag arbetat tillsamman med, var nu sin egen och hade min lärmästares gamla Garfveri vester i staden. Hos denne frågade jag efter och erhöll arbete en liten tid omkring sesc veckor, det var ej serdeles bra, jag låg på den gamla verkstaden, från hvilken jag hade många gamla minnen i synnerhet, Den förut omtalade natten till tredjedag jul, En den vigtigaste och mest afgörande tilldragelse i mitt lif. Arbetet tog slut äfven här, som En i allo bedröflig tid. Jag blef verkligen nedstämd och ledsen, ty det var allt skulle förena sig för att lägga hinder i vägen för mig under denna tid, mina vänner uppmuntrade mig, jag läste Guds ord och bad till Honom från hvilken all hjelp kommer. Nu inträffade marknaden i staden, och arbetet var nu i det närmaste slut, jag gick då bort till min gamla präktiga Herr. H. och frågade om han ej hade arbete för mig för den kommande vintren, ja sade han här kommer in dugtig med arbete om dagarne, han var vid en god sinnesstämning, förmodligen hade marknaden gått bra för honom. Och om några dagar hade jag ej det ringaste att göra i det, gamla Garfveriet, och plats var nu öppen för mig på mitt gamla läroställe.

Och nu kommer min sista tid i Sundsvall från 1868 i Sept. till 1870 i samma månad. Jag begynte att arbeta och fortsatte dermed oafbrutet vecka

efter vecka, både jag och mina gamla vänner voro glada deröfver, om aftnar och Söndagar tillbragte jag tiden med Guds hörande och samtalande derom.bland Guds barn. Jag hade mina jemna 5 Kronor för hvarge vecka, och så småningom förskaffade jag mig kläder som jag väl behöfde, efter den svåra motgångstiden. Ja nu var jag åter i min förra efter omständigheterna goda belägenhet. Tackande Gud härför. Min gamla vän Elf var äfven i Sundsvall, ty jag hade der anskaffat honom en plats sedan vi skildes i O-hamn, Han hade det bra, var sparsam och ordentlig i alla afseenden. Och inom kort fick jag spörja att han var förlofvad. Julen 1868 kom och det så kallade svåra året var till ända. Så inträdde det nya året 1869, under detta år hade jag lugnt och stilla arbetade träget i Garfveriet oafbrutet utan några sjukdomar eller svårigheter Och var af hjertat nöjd och tackade Gud för allt godt, Herran är allom god, och förbarmar sig, serskilt öfver de sina. Då och då på sommaren, då tiden medgaf gjorde jag i sällskap med mina vänner smärre utfarter och hade mycket uppbyggligt, icke så sällan foro vi i en båt upp åt sundet i den vackra Ån med dess grönskande stränder, ofta under afsjungandet af några sånger till Herrans ära, en skön dyrbar tid i mitt minne, En gång hände det mig något sällsamt, så att jag nära nog höll på att drunkna, jag och ett par af mina kamrater gick under en fritimma utom staden till ett badställe, dit vi ofta plägade gå, ditkomna afklädde vi oss för att bada, då vi voro uti, sam jag långt ut nära till andra stranden, då en af mina kamrater kom efter simmande, men som han var ovan, blef han helt plötsligt rädd, jag ropade till honom håll fast i mig, han gjorde så, och det blef ett tumult i vattnet, så att vi kommo under vattnet båda, stundom ganska länge, men i ett nu släppte han mig till all lycka, eljest hade vi troligen blifvit der båda två, jag kände det tydligen. Men inom kort var jag loss och sam i land ganska utmattad, min kamrat arbetade sig äfven med möda i land. Och glada voro vi häröfver en a två från land såsåg detta men kunde knappt förstå att det var fara å färde emedan ingen af oss kunde gifva ljud ifrån oss. Tror knappt att jag mig vetterligt varit så nära döden någon gång som denna.

På hösten detta år skulle min gamla vän E. ingå i äkta förbund med en flicka boende i staden, hon hade goda anförvandter, och gynnare som på det hjertligaste deltog i deras gemensamma väl. Hennes slägtingar och verkliga vänner saknade ej heller medel att bispringa till deras utkomst Till detta bröllopp blef jag inbjuden, och öfvervar det samma en vacker September afton Hennes slägtingar och vänner voro närvarande, hvilka nästan alla voro samma kristna, och det var en rätt angenäm afton i kretsen af dessa snälla menniskor. i den lugna nordiska qvällen. Kort derpå reste de kära vännerna och bosatte sig i O-mn der min vän E. mottog ett Garfveri, i hvilket han förut arbetat. Jag fortsatte på mitt gamla ställe äfven öfver denna vinter, den nordiska vintren var kall,men helsa och arbete stod mig bi. Ja Gud är med. Ja så förflöt denna vinter, och som förut är nämndt tillbragte jag de fria stunderna bland mina vänner, med hvilka jag haft umgänge i flera år under den tid jag varit i Sundsvall. Wåren var i annalkande äfven till den nordliga byggden. Och sommaren kom, men huru skön är sommaren i Norden, de ljusa nätterna de vackra dagarne en herrlig tid man tidigt en morgon gick upp på stadsberget, hvilken utsigt åt hafvet i söder och i nordwest, såg man höjderna af Medelpad och der bortom låg det storslagna Jemtland. Jag skötte mitt arbete under hvardagarne och äfven sommaren förflöt. I Augusti begynte åter mina tankar att sväfva ut kring verlden, men hvarthän. Jag begynte blifva omkring 28 År gammal och tänkte ungefär så här. Nog skulle det vara roligt att hafva ett litet

eget hem, och ett Garfveri der jag kunde arbeta, för egen del och frågade mig sjelf huru länge skall jag så här stå och knoga för andra. Detta är dock den vanl. klagan som framställes, då man är oförfaren i mångahanda af lifvets bekymmer och vedervärdigheter. Så tänkte äfven jag, och med denna fråga, så beslöt jag att göra en resa till fots upp till en socken vid namn Borgsjö som låg omkring åtta mil upp åt landet åt Östersundshållet, af denna anledning tog jag fritt från Garfveri ett par tre dagar, der uppe i Borgsjö hade jag en vän som var sin egen, Färgare till yrket, han var gift från Sundsvall och jag hade der bevistat hans bröllopp. Jag vill minnas att resan företogs en Fredagsmorgon, och ändamålet med resan var, att öfverkomma något Garfveri att arrendera. Så begaf jag mig åstad envacker augusti morgon, gick genom Selången socken och en del af Tuna samt in i Stöde, och vidare kom jag till Torpshammar, der är ett pappersmasse bruk. Wägen slingrade sig uppåt höjderna och stundom ned i dalarne, då jag kom upp på en höjd, såg jag i fjerran uppåt landet vägen ligga ännu högre, uppåt, en mycket kuperad trakt, och en storartad natur, stundom var äfven skog der kor och getter betade .Under vägen kom jag i sällskap med några Jemtar som hade varit till Sundsvall, och uppköpt varor, dels för eget behof dels för Handlande som bodde uppe i landet. De voro vänl. och språksamma samt lät mig åka stycketals upp åt vägen. På aftonen kom jag till Torpshammar sesc mil från Sundsvall, här beslöt jag att taga nattlogi, ett Garfveri låg i närheten der hade jag en bekant med hvilken jag arbetat kamrat i S-vall. Garfveriet egdes af en bonde, men hade en som skötte det åt sig. Wid skogskanten ett stycke från Garfveriet bodde ägaren der fick jag nattlogi, och mådde rätt bra, värden mottog mig på äkta Norrländskt gästfritt sätt, så att jag hade all anledning att vara tacksam. Han talade med mig om Garfveriet, och ville gerna hafva mig att förestå det samma, och lofvade att skrifva mig till om det samma, Men han hade ju en dertill, och jag ville ingen utränga förtillfället, om ej platsen framdeles kunde blifva ledig var jag villig att öfvertaga det. Han hade en större kikare, med hvilken han drog till sig Garfveriet, så att jag fick se det ganska nära, oaktadt det låg ett godt stycke derifrån. Frampå morgonen gick jag härifrån vidare genom Torp socken en bördig vacker trakt, med stora präktiga bondgårdar, allt vittnade om välmåga. Så kom jag snart in i Borgsjö socken den var ganska tätt bebyggd, jag gick genom stora byar, hundar skälde från alla håll, på den ensamma vandraren, Men jag gick lungt och säkert fram i min lätta snygga kostym med en spansk rör i handen. Så kom jag fram till Borgsjö kyrka, här var mycket bebyggt och en vacker trakt, ganska vacker i den bleka Augusti aftonen. Här träffade jag en gammal vän från Sundsvall, hon bjöd mig in på kaffe, jag höll till godo vi hade kändt hvarandra många år, detta var ett egendomligt sammanträffande, och jag vet ej om jag skall vidröra dylikt i min lefnadsteckning. Och snart var jag vid målet af min resa hos den förut omnämnde Färgaren, både han och hans hustru blefvo glada att få se mig, och jag mottogs på det hjertligaste, här blef jag ett par dagar. Wi hade om Söndagen uppbyggligt omkring Guds ord, och uppsökte flera kristna vänner. På Söndagen bevistade jag i sällskap med min vän Färgar H. och ett par andra vänner i Borgsjö Kyrka. En gammal Norrländsk kyrka ej serdeles stor men rätt vacker, jag deltog i sången med hög röst så att t:o:m: väckte uppseende hos de församlade, som ej kände denna fremling. Predikan var enkel och tarflig, och lemnade ej någon behållning. Härifrån gingo vi åter hem till Färgaren, och låto oss middagen väl smaka. På aftonen voro vi ut åt en by och några ställen bort i den aflängsna trakten och helsade på några kända vänner till Färgaren, och hade uppbyggligt omkring Guds ord.

O ja hvarän man träffar de som villja af hjertat tillhöra Gud så känner man sig i anden förbunden med dessa. I sanning ett stort brödraskap, Och det skall blifva en skara en gång, då de blifva samlade från Nord och söder, Ö-ochv! Må jag vara med då. Sedan jag ännu tillbringat en natt i B-ö företog jag återfärden till S-vall. Nu tog jag skjuts de första 3 a 4 milen och Färgar H och hans hustru medföljde en mil eller deröfver till en gammal bekant S-vallsbo. Ett vackert ställe, Som egdes af en äldre ogift karl, ehuru det var på tal att han skulle gifta sig med den nyssnämnda Sundsvallsborn. En flicka som kände både mig och mina gamla vänner Färgar H-s.här hos denne vän gästade vi en stund, hvarpå jag skildes från mina följeslagare och fortsatte resan åt S-vall, och åkte ännu ett par mil, till en Gästgifvaregård der jag gick in, drack en kopp kaffe eller hvad det var. Der träffade jag en resande herre som blott var ute och reste genom dessa trakter för att bese dem, då ansåg jag detta som ett underligt mål för en resa. Men jag skulle i sanning önska att ännu en gång få se dessa höjder och dalar. På en del ställen ser man från höjderna, en sorts träränner, som slingrar sig ned i dalarne och till sjöar och floder jag undrade hvad detta var, men blef upplyst, att dessa rännor användes till timmerflottning, och fortskaffar timret från höjderna utföre genom dessa rännor på våren, med tillhjelp af vårflödet, ty af den myckna snö, som här lägger sig blir rikligt med vatten. Och hvarge trävarufirma har sitt märke hvarigenom det igenkännes då det blir sorterat vid flodens mynning, och föres sedan till de olika sågverkena, som äro belägna vid Östersjön. Och här ihågkommer jag de bekanta Sehlstedt ord, När han var i Sundsvall, Hvaråt jag såg, såg jag, såg vid såg.

Jag fortsatte min resa hem till Sv.ll men behöfde spara pengar, och begagnade mina fortkomstledamöter, Omkring en half mil från staden var en kär vän mig tillmötes, jag väntade det, och det var så, vi hade vidtalas att så ske skulle. Och det sista vägstycket gick fort och jag var åter i Sundsvall. Eufrusyne Wall, numera gift i S-vall, hon var barnfödd i Umeå

Men nu hemkommen, ett nytt uppslag på allvar som skulle vara orsaken till min lefnadsomvescling för många år. O!ja Guds vägar äro underbara, och man kan tycka att det var egna planer men jag tror ej att så är. Jag följde med hvaråt det pekade, tills jag nu sitter här 15 år längre fram i tiden. Något vesendtligt hade jag ej uträttat med min Borgsjöresa, annat än helsa på kära vänner, men jag tänkte på att komma öfver ett Garfveri på arrende, och det händer att jag sedan blef efterfrågad, ty en annan af mina kamrater fick just det som jag tänkt, och bor der än, idag då detta skrifves. Emmellertid det låg ett bref mig till mötes då jag hemkom. Brefvet var från Småland afstämplat i O-hamn. Min gamla vän E. var bosatt här och genom samtal med en Skollärar W. som kände mig från den tid jag var på Figeholm, Skollärar W. reste stundom då tiden medgaf och predikade Guds ord. I detta ärende hade han äfven besökt M. der bodde en på Herran troende enka, som egde ett garfveri, hon behöfvde en ordentlig arbetare ty många gånger hade hon haft olägenhet af o-ordentliga gesäller. Härom samtalade W. med vännen E. och de beslöt att skrifva mig till hvilket skedde. Och brefvet innehöll från vännen E. du skall få se att alla Herrans vägar äro visa och goda om än för oss underbara. Om du har lust att resa nu, så står dig plats öppen på M. och det kan hända att något mer äfven ligger härute, för din framtid, om Gud så vill, jag skref,att jag var villig antaga det. Men fortsatte med arbetet tills svar hann anlända. Och denna gång direkt från M. Jag kände det motvilligt och underligt, ty jag ansåg Småland för en skral trakt, jag hade förut varit i Småland. Men jag beslöt likväl att resa och gjorde mig redo dertill. Inpackade mina saker i en kista eller koffert tog farväl från alla vänner och bekanta. Och denna gång

på mera allvar ty jag tänkte nu lär jag väl ej så snart komma upp till Norrland, och det skedde så jag har ej varit der på 15 år. Jag var nu teml. rustad med kläder och äfven reskassa, så att jag kunde i detta afseende vara glad i hogen, alla nästan af mina kamrater följde mig ner till bryggan då jag med Ångbåt reste till Stockholm. Och nu farväl med dessa dyra kära vänner, och dessa på sinnet så imponerade höjder och dalar, då jag gick gatan fram var jag inne hos ett par vänner den ena gaf mig en vers skrifven, Af ungefär följande innehåll. Af alla ord som hjertat känner, Som går från själ till själ afskedet från kära vänner, Det ordet är Farväl! farväl! (ungefär sade jag) En annan vän som jag tog farväl af gaf jag ett litet kors af guld, som ett minne - - - Eufruzyne. Och snart var jag ute på norrbotten af det ganska vida vattnet, så småningom försvann de Norrländska höjderna, från Medelpadd och Helsingland, från mina blickar, som liksom jagade efter att behålla dem, Norrland försvann men ej ur mitt minne Ja huru många gånger har jag ej önskat att återse denna trakt, ja för alltid att der nedslå mina bopålar, men förgäfves längtat dit och dervid har det stannat, och blir väl dervid, är allt troligt Gud vare Tack för allt godt han der bevisat mig. Men honom vare mest lofvad derföre att jag är hans barn. Denna stora outsägliga gåfva, ett ännu större ämne, för evigheten allt genom vår Herre Jesus.

Under resan på Ångbåten, kom jag i sällskap med en Student, som skulle till Uppsala och fortsätta sina studier. Den sena Augusti aftonen eller jag tror det var första dagarne i Sept, en stilla skön afton, solen sjönk der bortom de Norrländska fjellen. Bottniska viken var spegelklar, der satt jag på däck, samspråkande med den unga studenten under det Ångaren gled framåt, var detta min sista färd på Norrbotten har jag nu för alltid tagit farväl från det kära Norrland? skall jag aldrig mer återse dessa kära vänner och deribland ett hjerta, som älskade mig och följde mig, på min okända bana. Gud vet det. jag vill dock icke tro det, ty jag har många gånger längtat dit upp. Emmellertid Herran vare tack för alla de År, jag der tillbringat, och mer godt än hvad jag kan beskrifva eller omtala har Gud der bevisat mig. Farväl! farväl!

Natten inbröt och jag slumrade af och sof någon stund, då och då, morgonen kom, och vi var inne på Ålands haf och snart i Öregrunds skärgård och derpå anlöptes Wascholm, och fram på dagen var jag åter i Stockholm. Nu uppsökte jag min broder, som låg med sitt fartyg ved jernvågen, der jag ombord tillbringade natten, Jag omtalade att jag var på resa ner till Småland och Gud vet hvad som kan ligga, i framtiden för denna resa. Nu är det ur mitt minne huruvida jag denna gång var upptill Köping, men jag reste från S-holm med en större båt till Oskarshamn.(Och derifrån till M. der ångbåten lade till vid yttre hamnen Nynäs.) Och nu några erinringar.

Då jag kom ned till Skeppsbron för att bestämma hvilken tid jag måste vara der för att komma till O- så gick jag af en händelse bort till en S-vallsbåt och fick då höra, att en eldsvåda har utbrutit i Sundsvall, och just för min gamla hederliga prinsipal, hade ett hus brunnit. Jag blef ganska ledsen men förstod snart att det var icke det hus han bebodde, utan ett annat som var beläget snedt öfver gatan, som han äfven ägde. Jag gick dock och med Telegram beklagade olyckan samt nämnde att jag i natt afreser till O-h. Ja några ord om min läromästare det var en äkta Norrländing, född S-vallsbo. Då jag kom dit 1859 bodde han vester i staden och egde der en gård jemte Garfveri samt var gift och hade fyra barn, jag tror det var 1863 i Febr, så dog hans hustru, i hjernfeber, det var stor sorg i familjen, men H.H. tog det

hårda slaget med mycket lugn, och sinnesnärvaro. Det var då en ung flicka hos honom som barnpiga, till denna flicka var han slägt på sin hustrus sida, den nu mera aflidne, Jag lemnade året efter S-vall, men blef genom bref från H.Hn. underrättad, att han ingått nytt äkta förbund, med denna flicka. men måste tillfölje af slägtskap först såsom det heter gå till Kugns, hvarpå de förenade sig, med denna var han gift omkring 8 år, då han ånyo blef enkeman men hade nu med båda dessa första giften 8 barn. Hvarom han i ett bref underrättade mig. Ungefär så här, Jag och mina 8 moderlösa barn, må efter omständigheterna väl, oaktadt den djupa sorg som drabbat mig, Och ånyo efter ett par år fick jag spörja att han var gift för tredje gången, och med detta gifte hade han 4 barn. Sedermera dog tvenne af hans barn, men de öfriga växte upp och kom ut i verlden. En del innehar goda anstälningar, och äro hvad man kallar ordentliga menniskor. H.H-n var en i allo lugn och stilla man, hade aktning för Guds ord, samt förtroende för sanna kristna. Talade ej mycket men det han sade hade gehör med sig. Det var ej godt att komma i ogunst, ty deraf hade man obehag, jag hade den turen att alltid stå väl hos honom, hvilket gjorde, att jag fick arbete, hos honom framför någon. Sammanräknat var jag omkring åtta år på denna plats.

Och nu ville jag innan jag afslutar denna bok, nämna något som rör en serskild sak. Ja man är äfven i detta afseende hvarom jag emnade skrifva rer mig enskildt. några rader oviss och flygtig tills man lärer sig att inse sitt oförstånd, och någon visshet får man troligen ej, förr än man fått ett eget hem, med maka och barn. Derförinnan kastas tankarne af och an och idel fantasier och ovisshet, ger sig tillkänna. Och den som vidare vill följa mig på min lefnadsbana, så träffas vi 15,År på M-ås - .
förtsatte så långt papperet räkte

Då jag var i Sundsvall hos H.Hn och var då omkring 21 år, så var det en flicka som tjenade hos en waktmästarefru, i ett hus som var beläget jemte H.H-n.Garfveri till denna flicka fattade jag kärlek, hon var ett par År yngre än jag, och hon var så vidt man kunde förstå en sann kristen, alltid glad och liflig, men var alltid med der Guds förkunnades, och då tiden medgaf tillsammans med Guds ords vänner vår bekantskap fortfor på ett barnsligt sätt År efter år, utan att jag egentligt tillfrågat henne hvad hon tänkt om vår bekantskap Jag reste sedan derifrån, och arbetade som Gesäll i min födelsestad. Der brefvesclade jag med henne, och då jag engång satt der ute på det lilla Pettersberg i min fars hem, så beslöt jag att öppet och oförtäckt genom ett bref tillfråga henne, och inom kort kom ett jakande svar, om så var Guds villja, och vi kunde få vår utkomst på något sätt för detta lifvet. Sedermera återkom jag till S-vall och vår bekantskap fortfor. Nu var ju det kändt af en hvar om vår bekantskap, så att jag följde henne hem till hennes föräldrar, som bodde 2 a 3 mil från staden i Atmar församl. Föräldrarne hade der ett litet ställe, och vi mottogs i all vänlighet och kärlek, hon var deras enda barn, och så mycket mer hyste de både för mig och henne mycken kärlek. Men huru skulle jag kunna förena mig med henne, jag var fattig, hon hade litet och för mig att gå arbeta för andra, motsågs med svårighet, det blef och uppskjutet År efter år, jag reste åter derifrån och blef Småskolelärare, och lika mörkt såg det ut, i lekamligt hänseende på denna bana.kom åter till S-vall men nu hade jag fått reval en ung frisk man en snickare eller timmerman, han fick äfven något företräde hos hennes föräldrar, ty en fattig gesäll som jag hvad var det, jag helsade på min gamla vän, våra gamla minnen och återseendet gjorde att hon ej aktade min reval mycket. Då det bar sig beredde hon tillfälle, för mig att vi skulle träffas, och min reval var kuggad många

gånger. Hon var nu hos en större Handlande och hade det utmärkt bra. En gång fogade det sig så, att då jag kom upp en afton, var min reval der förut, jag blef förlägen, men lotsade om intet, utan samspråkade med dem, en stund, hvarpå jag tog ett ärligt adjö. Min reval tröttnade, och upphörde med sina besök och vår bekantskap fortfor. Då vår bekantskap fortfarit på detta sätt omkring 8 år och någon förbindelse ej kunde komma att äga rum, tillfölje af ekonomisk utkomst, jag talade äfven men min Prinsipal H.H-n härom, men det var lika nära. Min fästmö flyttade då från S-vall upp till Borgsjö på våren 1870 äfven nu brefvesclade vi något på sommaren. Men snart fick jag veta att jag fått en ny reval, Och denna gång på mera allvar en ung bondson uppe i Borgsjö, och det blef då verklig bekantskap dememellan, hvadan vår bekant totalt upphörde, vi hade vesclat ringar och jag hade uppoffrat rätt mycket på denna bekantskap. Men ännu mera oro och sorg hade det förorsakat mig på dessa 8 år. Mångfaldiga skrifvelser under de tider jag varit borta från S-vall. En tid under min bortovaro öfvergick hon till dervarande Baptistförsaml. en tid blef hon mycket sjuk nära döden. Men under allt fortfor vår bekantskap. Då jag var upp till Borgsjö och helsade på den förut omnämnde Färgarfamiljen, så träffade jag der min gamla fästmö, och hon bjöd mig på kaffe och var mycket vänl. och då frågade jag henne huru snart hon emnade gifta sig. hon blef sedermera gift med den samma, Då jag sedan en dag då jag lemnade Borgsjö, i sällskap med Färgar H. och hans fru, var äfven min gamla fästmö i sällskap ett stycke. Då tog jag ett för alltid farväl. Med de orden se till att du är snäll mot dina gamla föräldrar, och framförallt att du må se till att ej gå bort från Gud och hans ord, ty då är allt förlorat. Nu är jag i alla afseende loss från dig. Gud vare med dig och ledsage dig så att du ej går miste om det verkligt, stora arfvet derhemma hos Gud, Wi voro djupt rörda, både jag och hon kände oss gripna då vi skildes åt i närvaro af våra vänner Färgar H.ns. det var på vägen i närheten af Borgsjö kyrka, en vacker Augustidag, Sedan träffades ej vi mer i detta lifvet, hon blef gift, fick två barn med sitt gifte. Samt dog jag tror det var 1872, Så att hon har lemnat jordelifvet, alla Herrans vägar äro godhet och vishet, (Hon blef dock gift omkring två månader sednare än jag).

Och nu till ett annat. Under denna förflutna sommar, då min bekantskap med den ofvannämnde flickan blef vacklande och oviss. Gick jag ut en afton under denna tid, aftonen var ljus och klar, utkommen på gatan kom en liten fattig gosse och erbjöd mig, att köpa en bundt hvita band, i och med detsamma som gossen erbjöd mig dessa band, Så kommer en ung snygg flicka, klädd i hatt, och går förbi oss, då gossen vänder sig äfven till den förbigående damen, och frågar i bedjande ton, om inte hon behöfde banden, ty sade gossen mamma har intet till bröd i afton. Jag köpte emmellertid band bundten af ömhet för gossen. Då i detsamma flickan sade att hon har träffat denna gosse förut i samma ärende. Jag kände denna flicka något, och hade förut sett henne der Guds ord förkunnades. Nu tilltalade jag henne med en helsning, som hon bekant och vänligt besvarade, hvarpå jag frågade hvarthän man emnade sig, att gå, härpå svarade hon att hon blott var ute och gick en stund för ro skull, (som man säger) Hon stod i en hattbutik i staden, och var sysselsatt om dagarne emmellanåt, då hon ej stod i boden, med sömnad. Det var en hatt och mössbutik som hon förestod. Jag frågade om jag fick göra sällskap, mycket gerna, vi hade sett hvarandra förut, men ej talat ett ord till hvarandra, Så gick vi ett par gator, hvarpå hon återvände hem. Under tiden vi gingo gatan fram samtalade vi om ett och annat. Och då vi skildes sade jag torde vi kunna träffas någon mer gång, ja hvarföre intet, det kan vara nöjsamt att komma ut en stund

då man sutit eller varit inne hela dagen eller veckan.

Om Söndagarne träffade jag henne vid skolhuset, då man gick dit eller derifrån, och inom kort voro vi bekanta, så att en hvar viste det. Och nu någon Söndag reste vi ut till Skön eller Alnön, för att höra en Pastor Bergström. Och en Söndag var vi till Hernösand der hon hade slägtingar. För hvilka jag blef presenterad, så fortgick vår bekantskap hela sommaren. Och en hvar viste det. Och då jag var upptill Borgsjö så var denna nya bekantskap å bane, så att när jag kom derifrån var hon mig till mötes en bit utom vester till, Hon var barnfödd i Umeå, der hon hade sina föräldrar hennes fader var vid Tullverket. hon var blott 21 a 22 år. Men nu på hösten 1870 reste jag från Sundsvall till Småland, och då jag gick gatan fram gick jag in i butiken och tog farväl, åå jag gaf henne ett litet guldkors, som minne. (Jag gaf henne det).

Då jag kom till Småland brefvesclade jag med henne några gånger och fann af hennes bref att hon älskade mig barnsligt och uppriktigt med sitt hjertas första kärlek, och jag besvarade denna kärlek. När jag reste genom Stockholm hade jag bref från henne, till en der boende syster som var gift med en Machinist på en större Ångbåt, när systern förstod genom det bref jag hade att vi voro bekanta, visade hon mig mycken vänlighet och välvillja, Äfven denna bekantskap gick om intet ty jag var en fattig man, som ej kunde anordna ett hem för vår del. Men att den man som fick henne till maka blef lycklig med henne det tror jag förvisso, ty det var en mycket snäll flicka, och jag tror att hon menade uppriktigt äfven med sin Gud. Längre fram i tiden blef hon gift, med sin fordna Prinsipal i Sundsvall, som blef enkeman under det hon var der,(Hennes namn var Efrosyne Wall.) Så går det, Herrans vägar äro ej våra. Och hans tankar äro lika litet våra tankar. Men vishet och kärlek röjer sig i Guds ledning med menniskors barn. Lofvadt vare Hans Namn.
Äfven på denna resa till Småland, gjorde jag en liten sidotur upp till Köping och helsade på mitt föraäldrahem, och mina fordna vänner, och nu kände jag mig här som en fremling, och hade ej lust att stanna längre än ett par dagar. Hvarpå jag återvände till Stockholm, och vidare på Ångbåt som förut är nämndt till Oskarshamn, här träffade jag mina gamla vänner E-s från Sundsvall, de lefde lyckligt och hade det rätt bra, Här tillbringade jag en natt hos dessa kära vänner, samt fortsatte resan med Ångaren Södern till Mönsterås, der båten lade till vid yttre hamnen Nynäs en dag i September 1870.

Och härmed har jag afslutat dessa blad, coh lofvad vare Gud för all hans godhet och kärlek under dessa flydda År, Hans ögon hafva följt mig, på resan genom lifvet, hittils och äfven hädan efter har han lofvat att hjelpa. Hans eget Namn är en borgen deröfr, icke allenast det lekamliga lifvet, utan äfven behålla mitt hjerta vid Jesus som är vägen sanningen och lifvet, i dess fulla betydelse.

Kap 8 Till Mönsterås

Tretton År och sesc månader på Mönsterås.Fortioåring. En dag i September 1870 lade Ångbåten Södern till vid Mönsterås yttre hamn Nynäs, sedan båten laggt till vid den mycket ramponerade bryggan, såg man en ung man omkring Tretio år, snyggt klädd och med en koffert af trä samt en käpp i handen stiga i land, han var sannolikt en handtverksgesäll, och emnade söka eller om han redan hade bestämd plats i den närbelägna Köpingen. Att så var förhållandet kunde man se deraf att sedan kofferten blifvit tagen i land af besättningen jemte en del annat bagage, som skulle till Mönsterås. En karl som stod i en segelbåt jemte bryggan tillfrågades af den resande, huru långt det var till

Köpingen, samt huru man på bästa sätt kunde komma dit, Svaret blef att der bortom kullen bor en karl som har häst, och gerna kör fram till M-ås, för billigt nog sagt och gjort den som nedskrifver detta förberedde sig härpå, och inom kort stod skjutsen vid hamnbryggan, mannen som stod i segelbåten var mycket språksam och det intreserade mig att samtala med honom, han var M-ås bo och har varit der sedan 1841 sade han, nå tänkte jag detta år är jag född kanhända att äfven jag trifves godt der och blir der länge länge, mannen med hvilken jag samtalade hette A-son och reste till Amerika några år derefter då han höll auktion på sitt bo i M-ås köpte jag ett väggur som nu sitter öfver mitt skrifbord på den plats jag nu är, Huru hastigt flyger ej minuten påminner mig dess ständiga tick! tick! tick tick och minuterna blifva timmar dagar månader och år, och allting vesclar.

Nu på färden från Nynäs till M-ås mannen som körde hette G. och har såsom ung varit sjöman och äfven sett Norrland hvarom vi samtalade, under det vi foro förbi ett och annat ställe vid vägen, Så kommo vi till en större bondgård hvarvid anmärktes, att der bor fadren till den person hos hvilken jag kommer att stanna,icke anande att jag så många gånger kommer att göra påhelsning der, och komma i så nära slägtskap med den mannen som egde det vackra stället. En alee med planterade aspar gick från stora landsvägen upp till gården, som såg nära storartadt och förmöget ut. Och ännu syntes ett vackert ställe på venster sidan från vägen, detta äges sade körsvennen af en bror till den, som jag skulle komma till. Jag tänkte rätt ingenting, ty allt låg för mig mycket ovisst, Herren vet hvar jag omsider hamnar, Nu hvar jag emmellertid vid målet för denna resa vi körde förbi några hus i södra ändan af Köpingen och skjutsen stannade vid ett mindre tvåvåningshus, jag steg af och vi lyfte in kofferten i en läderbutik en lång förstuga gick midt igenom huset, tvenne dörrar var på ena sidan i förstugan till en kammare och ett kök, Ett enkelt klädd men på samma gång snyggt fruntimmer kom mig till möte och hjelpte mig lyfta in kofferten i en liten kammare. Hon tycktes vid samma ålder som jag, och visade mera allvar än glädtighet, hon blef min blifvande make och vi hafva nu i öfver 13 år då detta skrifves delat ljuft och ledt. Herrans vägar äro ej våra! Nu började jag arbeta i detta lilla Garfveri som egdes af en enka serdeles mycket var ej att göra utan att jag hann med att sköta det ensam, hade blott ibland litet hjelp af en gammal snäll gubbe som hette E-m. jag trifdes ej serdeles bra och hade ej ringaste tanke att stanna här, längre än öfver vintren. Då och då hade jag bref från Sundsvall som upplifvade gamla minnen. I Okt. månad gjorde jag en resa till Oskarshamn, i sällskap med en förmögen landtman, samme man blef omsider en nära slägting, han bebodde en af de gårdar jag reste förbi då jag for från Nynäs till M-ås. Snart begynte jag att få vänner äfven på denna plats och började känna mig något hemmastadd dock hade jag i mina tankar att lemna M-ås på våren. Men det blef ej så. En familje som bodde i närheten gjorde jag ofta besök, det var ett snällt och intressant herrskap, då och då var en liten bjudning hos de kristna vännerna, som var rätt trefliga. Den första hösten på M-ås förgick och Julen var inne, min lilla kammare var snygg och treflig, ofta var jag och hörde Guds ord, och deltog i de kristnas samqväm. Och Herren höll mig fast vid sig och sitt ord. Jag sade julen var inne, och jag blef i allt vänligt bemött af min - v.
Då julen var öfverstånden, hände mig något sällsamt, Under en dröm en natt såg jag solen uppgå klar och strålande, jag vaknade och tänkte på morgonen, under det jag blef djupt bedröfvad så att jag gret som ett barn, som försöker att qväfva det, och det föll mig bestämt i sinnet här har du ditt hem, och din - Nyårsdagen skulle vi göra en påhelsning i S. den vackra landtgården

som jag omnämnde då jag förut reste in till M-ås, då vi kommo dit blef jag vänl. mottagen, och der bjöds på en utmärkt middag. Jag begärde nu ett enskilt samtal med den åldrige älskliga mannen som var en sann kristen, jag sade då öppet och ärligt på en gång under det, att min blifvande make var närvarande, Hon sade jag, är mig af Gud gifven, och det är Gud som fört mig hit till denna plats. Och med denna dag var det afgjordt, att vi skulle förena oss, hvilket och skedde slutet av i Januari 1871. Wårt bröllop var enkelt, ej många voro inbjudna förutom den närmaste slägten,min svärfar trenne svågrar och svägerskor, vi samlades i vårt lilla hem på öfre våningen i ett större rum En gammal Prestman Onelius sammanvigde oss äfven en yngre Prest var närvarande, hvilka båda nu äro aflidna. Allt gick enkelt och stilla i Gudsfruktan och fridsamhet. Ja nu var jag då gift och hade en maka och ett jordiskt hem, och ej ett fattigt hem utan vi hade det nödvändigaste, gården med Garfveri var värd ungefär 6 a 7000 kronor Så förer Herran de sina, tre knapt år förut gick jag på landsvägen i norra Helsingland och hade ej hem ej bröd och saknade arbete. Nu skulle jag försöka att komma igång bättre med Garfveri. jag hade teml. med arbete, och anskaffade mig snart en Gesäll till hjelp, och det gick rätt bra. förtroendet hos folket i orten tilltog mer och mer, så att arbete saknades intet, penningar anskaffades i en öppnad banklokal på platsen, mina rätt förmögna slägtingar gingo i borgen, jag lyftade en gång 1.500 kronor hvilka ordentligt inbetalades genom min omsättning, förtroendet ökades tid efter tid, och Gud välsignade oss rikligen det var äfven goda tider som man säger. På hösten föddes vår första gosse Josef och blef döpt på K-bäck samtidigt med ett af mina slägtingars barn. Jag var nu inkommen i denna välkända slägt, der vi än hos den ene än hos den andre gjorde påhelsningar många gånger. Jag hade mycken orsak att tacka Gud för allt det goda han bevist mig ringe. Året 1872 kom, och jag fick mer och mer arbete på samma gång förtroende, så att jag nu kunde hafva ett par arbetare i Garfveriet, ty jag var ofta hindrad genom handeln i boden, detta år gick och affären tilltog, men så kom en sjukdom, som gjorde mig sängliggande några veckor, ja jag var mycket hårdt sjuk, så att både jag och min make trodde, att vår förening skulle blifva kort.Det var en sjukdom i bröstet, omsider kunde jag gå upp ur sängen, och vi beslöto nu att resa till Oskarshamn och söka läkare hvilket och skedde. Min svåger hade en täckvagn i hvilken vi gemensamt åkte in till staden. Denna gång färdades jag landsvägen inpackad i en täckvagn förspänd ett par hästar. Men mitt mod var nu mera nedslaget än då jag mången gång gick till fots, med helsa och krafter.Wårt enda barn var ännu mycket litet och sorgen var stor öfver min sjukdom. Men Herran är hjelparen i all nöd. O! att man alltid kunde tro det, jag fick medesin och så småningom kryade jag till så att jag på nytt kunde sköta, mitt yrke, till allas glädje. Herran varer lof.

Jag skötte mitt yrke hade två a tre arbetare och det gick godt i alla afseenden, detta år och det följande, jag beslöt att utvidga mitt Garfveri genom att bygga nytt, samt att tillbygga en våning öfver läderboden åt gatan i boningshuset hvilket och skedde. En del af Trädgården slopades, och der står nu ett Garfveri med 17 kar samt en brunn som jag lät gräfva. Och allt gick med lust och trefnad. Hann knappt tillverka läder i mån af efterfrågan, Hade Credit i de större handelshusen hvart jag vände mig utan borgen. På sommaren 1873 föddes vår andra gosse och båda var friska och sunda och utgjorde vår glädje. Så gick detta år och jag hade många vänner och kära slägtingar i Köpingens närhet, på hösten begynte jag att göra en och annan marknadsresa, och hade god tur handeln gick bra och kom hem med rätt mycket penningar, likaså 1874 gick det sin goda gång denna sommar vill jag

minnas gjorde jag en resa upp till Westmanland och helsade på mina föräldrar till deras glädje, nu var jag i rätt goda omständigheter efter mina förhållanden, jag var ute till Pettersberg till min fars lilla ställe, och glädjen var stor öfver mig. Min mor bodde nu i stadens - fattighus och då jag kom in till henne så satt hon der gammal och grå i en säng men hennes glädge var stor, öfver att se sina båda barn hos sig, ty min bror var äfven med. Endast en moder kan känna sådant. Gud välsigne er gamla mor, och jag måste taga farväl, detta var sista gången jag såg henne, sedan tog jag farväl äfven så af min far och vände åter till M-ås öfver Stockholm och Norrköping der jag köpte ett annat för hemmet. Lyckligt hemkommen der frid och kärlek herskade, min kära make och våra två små gossar. Allting fortgick godt och väl både detta och det följande året. På Kommunalstämma vid Nyåret 1873 blef jag invald till ledamot i Kommunalnämnden, och fick då deltaga i hvargehanda af Kommunens angelägenheter, hvilket visserligen tog någon tid i anspråk, men ej att det hindrade att sköta mitt yrke, På hösten gjorde jag åtskilliga marknadsresor som i allmänhet lyckades rätt bra. Ett af dessa år dog min gamla mor i Köping och jag gick då in, och i ensamhet delgaf mina tankar för Honom som vet och känner allt. En dag på sommaren fick jag ett Telegram från Köping att min far nedfallit från ett tak, som han var uppe för att reparera, hvad skall jag göra åt det tänkte jag, min bror hjelpte honom att komma på Lazaretet, han hade afbrutit sitt ena ben,och det blef hans död Som jag äfven kunde förstå ty han var omkring 70 år, Jag fick kort derpå bref från en Rector B. att min gamla far önskade att få tala vid mig än en gång, der han låg på Lazaretet, med min hustrus öfverenskommelse reste jag upp medtagande några varor af min tillverkning, som jag försålde i Stockholm, kommen till S-h träffade jag der min bror, vi gjorde oss underrättade huru det stod till med vår far. Och fick genast svar från Rector B. som lydde,(Ytterst svag men nöjd). På Söndagsmorgon reste min bror och jag på Ångbåt till Köping, och inträffade der på eftermidd. då vi genast gingo upp till Lazaretet och tillsporde om vår far lefde. Svaret blef han dog igår afton, vi gingo ut i likrummet der han var nedsatt i en liten källare under golfvet, min bror och jag lyfte af luckan och der låg han ett lik. Han hade slutat plantera odla bygga och arbeta som en sena under sitt lif. han hade alltid varit nyckter och arbetsam. Det lilla Pettersberg invid Köping står der som ett minne än idag.

Men hvad jag erfor genast jag fick se honom lik, det vet Gud och en dag skall allt blifva klart. Nu föranstaltade min bror och jag om begrafningen, som stod på ett rum på Gästgifvaregården, ty det var besvärligt att föra honom ut till Pettersberg. Wi inbjödo några vänner, deribland var en del framstående personer i staden hos hvilka vår gamla far var välkänd Borgm. S. Rector B. Leutnant S. en scn till Borgm. S. var en tid gymnastiklärare i Paris som jag sett i Tidningar.

Då vi skulle anskaffa en Prest som skulle förrätta jordfästningen, så uppsökte vi en ung Adjunt Å-n han var ej vid sitt hem på Måndagsförm. utan var i sällskap med ett par handtverkare i en trädgård den vackra Augustidagen, och då vi träffade honom, var han berusad af starka drycker så att man bestämt såg det. Jag kunde ej uraktlåta utan omtalade detta för Rector B. och jag bad honom jordfästa vår far. (ty B. var äfven Prestvigd) Ett par dagar derefter var begrafningen, liket afhemtades på en likvagn från Lazaretet under det presctionen inväntade på det s:k: lilla torget, och tåget skred gatan fram till kyrkogården, En enkel jordfästning min bror och jag, de enda af denna slägt, kastade en bukett hvar på den sänkta kistan, och tåget återvände, intill staden, der vi samlades ånyo en liten stund på det förhyrda

rummet, der vi intogo något till bästa, Min broder och jag spisade sedan en aftonmåltid, gemensamt hvarpå vi gingo ut till det lilla Pettersberg som disponerades af min bror, der vi tillbringade natten, En qvinna var äfven der som var behjelplig vid begrafningen, med hvilken min bror sedermera blef gift och bor der ännu. Bouppteckning hölls efter vår far äfven jag blef intagen som rättmätig arftagare till det lilla bohaget. Men jag har alldrig fått ett öre derifrån eller gjordt anspråk derpå, det lila Pettersberg med dertill hörande bohag blef alltså den nya familjens tillhörighet. Och jag återvände till mitt kära hem i Småland, ej serdeles glad med de anordningar som förekommit. Och nu var min föräldrar gömda och allt förbi, men jag hade ett hem och de mina att egna mig för, Herran, vare lofvad för allt.

Inga nämnvärda förändringar i mitt hem utan allt fortgick godt och väl så vi hade det vi behöfde, äfven detta år 1874. Wid nyåret 1875 blef jag invald till Ordf. i Mönsterås köpings Kommunalnämnd med stor pluralitet, nu mottog jag detta med stort vemod, en förändring inväntades i hemmet den 12 Januari 1875 föddes vår tredje gosse T. en kall och bister dag. Tillfölje af min nya befattning blef jag öfverhopad af fattiga som begärde understöd, under den kalla vintren. Någon kassa hade jag ej mottagit, pengar fattades till Kommunens utgifter, ett sammanträde utlystes med Kommunalnämnden, ett Creditiv söktes, å 3.000 kr dertill hade jag ett lika stort för egen del som väl behöfdes för min Garfveri rörelse som fortgick som vanligt. Snart kom indrifning å Kommunal utskylder, pengar erhölls tillräckligt för behofven. Ofta hade jag sammanträden, en gång (imån.) fattigutdelning. En del sade att de voro glada åt sin nya Ordf. en del tadlade och klagade, men jag sökte att sköta det efter bästa förstånd, En Skollärare hjelpte mig med skrifning rätt ofta. Snart anskaffades ett större lån å 20.000 kr. för Kommunens räkng. mudderverket som låg vid hamnen gjordes i ordning och sattes igång på sommaren, som sedan var i verksamhet många år,(det är ett Ångmudderverk) sjögatan förlängdes den kommande vintren då arbetsfolk saknade arbete, Jag anskaffade en landtmätare som uttog gatan, enl. förut upprättat förslag, nämnde gata går nu vid sjöstranden upp till Kuggås. En ny gata likaledes anlades från storgatan ner till hamnen genom Apothekströdgården, förut uttagen och beslutad. Jag hade nu stort förtroende och jemväl något anseende bland dem som för något räknade äro, i den lilla köpingen med sina 1,200 innevånare, vid marknader upptog jag alla planpengar och bodhyror, uppgående till 8 a 900 Kr förutom min egna inkomst för lädervaror, ungefär lika mycket ja ända till 1,2 a 1,300 Kr på hösten för min tillverkning i läder med utlösning och dylikt som tillhörde min rörelse. Men frågan när är en menniska nöjd, allt hade sina besvär, fattigvården löner till Polis och tjenstemän, alla önskade förhöjning, en del klagade, en del tackade, och man fick taga det onda med det goda, jag fick handhafva en kassa på 40 a 50.000 Kr. under årets kopp. Och nu kanhända jag var vid höjden af min jordiska lycka, ifall det i verkligheten finnes jordisk lycka. (Den enda lyckan som finnes är en lefvande förening med Gud. är min fulla öfvertygelse).

Men då jag från denna tid tänkte mig tillbaka till sommaren 1868 då jag gick på landsvägen i norra Helsingland sjuk och utan arbete samt blott en rock och litet smått i min berlinare, så ser jag att det är Gud som kan både gifva och taga. lofvadt vare hans Namn.

Detta år 1875 dog min svärmor, på hösten, begrafningen var storartad efter landtmanna sed, 24 skjutsar åkte efter likvagnen från S.a som låg i köpingens närhet, igenom köpingen till den nyanlagda kyrkogården, der begrafningsplats

var inköpt för slägten, min hustru och jag åkte tillsamman, samt de öfriga slägtingarne i sina skjutsar, allt var stilla och högtidligt på den vackra höstdagen. Föräldrar och slägtingar gömmes den ene då, den andra då, och så kommer när Gud vill ens egen tur, Gud hjelp!
År 1876 kom julen var god ingenting fattades i vårt hem, vi hade mat kläder och varma rum barnen voro krya och väscte, Guds ord fanns och lästes i vårt hem förutom då vi voro i tillfälle att höra det ofentligt på ett för hjertat lofvande språk.
Äfven detta år innehade jag samma befattning, och i förening med mitt Garfveri och mina arbetare många göromål, men min helsa var rätt god, så att det gick både det ena och andra. En af mina gossar blef detta År hårdt sjuk så att vi trodde att Gud skulle taga honom hem till sig, men med läkarevård, och Guds vilja blef han ånyo kry och nu tolf år. Då läkaren uppbar ersättning, fick han äfven 75 Kr på sin lön så att han bekom då 100 Kr af mig. Och allt var åter väl i hemmet. På hösten detta år föddes vår fjerde gosse i Nov. så familjen ökades, Men ingenting saknades i hemmet, Gud vare lof.

Slöjdsskolan på köpingen tog sin början detta år, en Ingenör R. kom till platsen jag hyrde ett större rum, och anskaffade nödiga materealier, verktyger hade herr R. några gossar kommo och fingo undervesning, och nu pågår Slöjdskolan på platsen rätt lifligt. Med året 1876 skulle min befattning taga slut, och jag var glad deråt, ty den medförde många obehag. och jag ville ej på vilkor mottaga den vid det blifvande valet. Men härutinnan, handlande jag kanhända ovisligt, Gud vet det. Tiden var inne vid nyåret 1877, jag sade bestämt ifrån, jag hade nog uti att sköta mitt yrke det var teml. uppdrifvet. Men det kom andra tider, jag blef fri befattningen, den hade visserligen sina fördelar en lön å 350 Kr men många olägenheter och besvär sent och bittida. Fattigvården mycket svår, och märkvärdigt nog klagas allmänt häröfver, det borde ju vara en glädje att hjelpa den nödställde. Och det är underligt att när man blifvit mycket efterhållen med att hjelpa och gifva, så blir sinnet mer otillgängligt för nöden. Nu var jag fri befattningen, och Garfveriet var ombyggt och i full gång med arbetet samt byggningen vid gatan tillbyggd, och allt var godt och väl.

Gud var med, och välsignade det vi hade. Någon skuld hade jag till Kommunen Ck 2,00 kr hvilka återbetaltes. Och ett lån söktes i Riksbanken, till rörelsens fortsättande. Men det började, att ej gå så lifligt som förut. De utländska artiklarne utbjödes oupphörligt af resande escpediter och jag visste knappt hvad jag skulle tillverka i läder som bar sig bäst, jag köpte hem både det ena och det andra som hörde till läderaffären, och hade teml. omsättning. så att min Credit i Handelshusen var mycket god. På hösten reste jag på marknader, ibland gick det bra, men ej som förr jag märkte Conkurensen blef allt större och större. Samt trägnare omtanke för tillvaron. Men detta år och det följande var ungefär lika någon behållning blef det ej utan fastmer skuldsättning, men krediten var god som nyss nämndes. Och det fortgick på detta sätt tid efter tid. I Nov. 1878 föddes vårt femte barn, denna gång en flicka, till vår stora glädje (lilla B.)

Wi voro nu rätt många som behöfde mat och kläder dagligen, min K make hade mycket att ögra för att hålla allt i ordning de äldste började skolan, men det gick både det ena och andra Herran vare lof! Jag var nu mycket känd och hemmastadd öfver hela denna ort, ibland folket och hade odelat förtroende, så att landtallmogen, någon gång insatte pengar hos mig på ränta, och på detta sätt hade jag rätt mycket pengar till låns. Ja det hände att då jag ibland hade svåra utgifter. Och i tysthet bad till Gud om hjelp, att någon

kom helt oförmodat och lånade mig rätt stora summor (Gud hjelper stundom på underbara sätt)
År 1879 kom lika med sina bekymmer, julen aflöpte i frid och lugn om julafton hade jag mina barn samlade omkring sin gran, och hvar och en väntade på sin lilla gåfva, som ej uteblef frid och välsignelse herskade i hemmet. Tjogtals fattiga barn hade infunnit sig på dagen, och fått sin julkaka förutom många som fick sig tillsändt ett och annat. Wårt hem ansågs för hvad jag kunde höra ett gästfritt sådant efter omständigheterna. Året 79 fortskred jag gjorde mina resor på marknader om våren för att sammanskrapa penningar till mina stora utgifter och det var ibland ganska svårt. Åkte hem många nätter 5 a 6 mil med liten kassa, och nedslagit mod. Ibland reste jag ända upp till Eksjö vintermarknad i Januari, de första åren gick det bra men omsider var det ej värdt att försöka, fick vanl. sälja på Credit, sista tiden, men under dessa resor blef jag bekant med en kristligt sinnad handlande i sistnämnde stad, så att till och med att det en gång var fråga om att köpa gården af denne handlande och der idka läderhandel som han förut var igång med, men det blef ej af denna gång.

Mina resor var ofta till Oskarshamn så att jag nära igenkände hvarge sten och buske efter landsvägen, i O-h. bodde mine gamla vänner E. bekanta från S.v. tiden, E hade genom framgång och verklig lycka hopsamlat ej så liten förmögenhet han hade köpt ett hus i staden för 22.000 kr. Men på en resa till Kalmar dit han reste för att höra den beryktade C.W. ådrog han sig en sjukdom i bröstet som omsider tog honom hädan. Ofta i synnerhet sommartid gjorde jag resor till Kalmar för att uppköpa råvara och försälja ett och annat af min tillverkning. På hösten var jag borta rätt ofta på marknader äfven till Öland, fick ibland fara mycket illa i synnerhet på Öland der man fick ligga i oeldat rum i slutet af Okt. då snö stundom betäckte marken. Gud uppehöll dock helsa och krafter så att vi knogade oss fram, men skattade ofta mina arbetare lyckligare, som fick sköta sitt arbete och hafva sin jemna aflöning, utan vidare bekymmer. Mången natt då det var rätt kallt regnit och blåsigt, var jag på hemfärden från någon marknad, under det jag satt och tänkte nog vore det godt att slippa dessa odrägliga marknadsresor och dertill då det ej på vilkor gick att sälja, för att få in pengar till sina skulder. Om Gud ville öppna någon annan utväg att slippa dessa resor. Folket i den ort jag var känd började mer och mer afpruta den lilla arbetslön jag skulle hafva. Och jag började blifva mer och mer gammal för platsen, och modet sjönk då jag såg att det var liten och ingen frukt af arbetet, jag hade nu varit på platsen omkring 10 år det led åt 1880. Många vänner hade jag fått på dessa 10 år, och mer och mer inkommen och införlifvad med mina slägtingar, så att jag kunde blicka in ganska mycket i deras förhållanden, de älskade och värderade mig och jag dem tillbaka. Och i deras hem voro vi alltid välkomna, och likaså då de voro ute hade de sitt hem hos oss. Jag sade jag hade föröfrigt många vänner, de flesta som voro på platsen af Handl och handtverkare samt andra s:k: bättre personer, var jag efter öflig sed vän och bror med.

War det någon större begrafning som ej sällan inträffade så var jag bjuden, och medföljde jag tror minst 50 a 60 till sitt hvilorum, många med hvilka jag varit mycket bekant. En dag fick jag ett sorgebref från O-hamn och tänkte då nu har min gamla vän E. slutat ty var sjuklig efter den förut omnämnda sjöresan, men till min stora sorg och förundran så var det i stället hans hustru. En qvinna på 27 år och såg ut som sjelfa helsan, hon dog i barnsäng, O! den käre br. E. tänkte jag nu blir ej han gammal efter, jag reste

in och bevistade begrafningen, och der låg nu hon som jag sett som en lycklig brud i S-vall. br. E. kunde med möda följa till grafven, ty han var då mycket klen, liket jordfästes i kyrkan enkelt och högtidligt den kalla vinterdagen af en Kyrkoherde L. proscetionen återvände till sorgehuset, der vi voro samlade några vänner på afton, och i frid och kärlek samspråkade, icke minst E och jag om S-vall m:m: E. egde nu detta hus värderat till 25 a 30,000 kr br. E. och jag hade rest tillsammans och sökt arbete. Han gjorde stor lycka i jordiskt hänseende men den blef kort. Wi samtalade om hans bröllopp, i S-vall, och huru allt vesclar på jorden, jag stannade hos min vän öfver natten, samt återvände till mitt hem dagen efter. På våren var jag ännu en gång in och helsade på honom, och tillbringade en dag hos honom, men krafterna var brutna han tynade af, och inom kort fick jag underrättelse om hans död. samt bjuden på begrafningen, äfven då reste jag in, nu var den gamla vännen afsomnad der låg han ett lik. Farväl gamla vän vi voro som bröder, men alldrig behöfvt vara hvarandra till någon tunga, men uppmuntrande och stödjande hvarandra då vi kunde (Han var omkring 41 år).
Nu gömdes öfven han i O-hamns kyrkogård, efterlemnande tre små flickor, men den minsta fick snart komma efter, barnen skulle upp till S-vall till dervarande slägt men den minsta dog under resan. De båda andra flickorna nu rätt stora, äro förmodligen i S-vall ännu. Så var denna familj upplöst, så vesclar allt på denna jord. Wänner gå bort, och gömmes den ene då den andra då Herran hålle mig redo då han kommer.

Då jag nu någon gång i mina affärer kom till O. så hade jag ej detta hem att helsa på, utan förbi, förbi. En annan af mina större affärsvänner i O- af hvilken jag under årens lopp köpt för många tusen Kr af, skref till mig en dag och sade i sitt bref möt mig vid Nynäs hamn i morgon Söndag ty han skulle resa ut till Tyskland och handla jag gjorde så, jag hade mina smågossar båda i sällskap. Då vi kommo till Nynäs anlände Ångbåten, och min vän var med. Då vi helsat hvarandra sade han, jag glömde mitt fickur hemma, låna ditt ur det går an sade jag. Men om du ligger och dör derute, huru skall jag då få det igen, nå sade han, så blir det väl bouppteckning, så finns nog så mycket, mannen ansågs förmögen och han var det. Några dagar efter, kom en annan O-nsbo in i min läderbod och omtalade att B. dog för ett par dagar sedan ute i Tyskland jag blef djupt nedslagen och ansåg i någon mån lifvets ovisshet, då jag sade honom farväl vid Nynäs kände jag mig mycket manad att säga honom ett Guds ord, men så fort han förstod det afböjdes det, nu försent försent. Hans fru reste ut till T-land och afhemtade liket, äfven han ligger nu gömd i O-hamns kyrkogård. Han var en af mina yrkesbröder med stort anseende. Min klocka fick jag sedan igen i O-hamn af hans fru.
(Herran hålle oss redo)

Åren 1880 och 1881 förflöto såsom de föregående, under möda omtanke och resor då och då för att afsätta min tillverkning som ej kunde afsättas på platsen, Ibland var det med mycket bekymmer förenat att infria mina förbindelser med de handelshus jag hade affärer. Men fick stundom bokstafligen erfara att Gud hjelpte oss igenom. 1881 i Mars månad föddes en flicka ett älskeligt barn som fick namnet Elin Lovis, nu hade vi 6 barn och alla små 1 a 2 år emmellan åldern, så att man hade nog att tänka på, min hustru fick arbeta sent och bittida för att vidmakthålla husets inre göromål att allt var ordnat efter bästa förmåga. Året gick och vi hade vår lilla bergning genom möda och arbete. Så kom Året 1882 under samma förhållanden, vintrarne voro allt svåra, då handeln stod stilla, och arbetet till en del hindrades

genom köld, och mina arbetare ville ju ej gå miste om sin ordentliga aflöning. I Januari 1882 sjuknade vår lilla Elin allvarsamt, och snart fick hon flytta till ett bättre hem, hos vår Himmelsk Fader, hon dog den 3 Febr. 1882. Wi höllo en liten snygg begrafning och våra slägtingar voro inbjudna, hon ligger nu, tills Jesus kommer, på min Svärfars inköpta grafplan på M-ås kyrkogård. Det var ett älskeligt barn, då jag någon gång satt och hade henne i mitt knä, tänkte jag, icke är jag värd att hafva ett sådant godt barn. Och jag fick ej länge behålla henne, jag glömmer ej gerna hennes klara bestämda blick på mig, ett par dagar före hon dog. Denna blick talade mer än ord.

Året fortgick handel och arbete ungefär lika, men och stundom lika trångt. Det var ej den liflighet som förr, en och annan vände sig ifrån mig ty jag var ju gammal på platsen, nyhetsbegäret hade afsvalnat, och jag stod nu oviss hvad Gud ville göra. Om hösten var jag ute och reste på mina marknader, men det ville ej gå som förr. Jag började blifva totalt utledsen på dessa resor, och verkligen önskade till Gud att han skulle öppna någon utsigt för mig, som jag trodde, skulle blifva bättre. Året 1882 var tillända och ett nytt inträdde, under hvilket ett nytt uppslag i mitt lif skulle gifva sig till känna På våren 1883 hade jag mer än vanligt stora utgifter och hvad värre var vesclar att inlösa, i slutet af April och i Maj. Min K. hustru var ganska klen hela vintren och jag stod rätt hårdt i mina bekymmer och ingen att meddela mig med, men jag bad Gud om hjelp i mina trångmål Och han hörde bön, det fick jag erfara.

Jag gjorde en resa i och för att försälja af min tillverkning, den 17 April till O-hamn och Figeholm, på det sistnämnde stället var marknad,men först besökte jag O-hamn, jag hade under vintren låtit förfärdiga af mina Skom. ett parti rätt goda och starka skodon hvilka jag ville försälja i O-hamn, skodonen uppgick till Cka 250 Kr dessa lyckades jag afsätta mot en accepterad vescel, hvilken jag sedan skulle försälja i M-ås på bankkontoret. O! huru glad var jag ej då detta var uppgjort och hade accepten i min ego. Nu medföljde en medhjelpare till F-holms marknad, Och det gick rätt bra, så att jag glad vände mot hemmet om afton. (Men hur stod det till i hemmet?) Med tanken på mina vesclar att lösa om några dagar, resan hade dock inbringat 600 Kronor, omkring men det fattades mycket ännu för mig, Gud vare lof, hans hjelp var ej fjerran. Hemkommen på natten 2 tiden såg jag att ljus var tändt i vårt hvardagsrum, jag knackade på förstugudörren då en qvinna kom och öppnade, huru står det till sade jag ifrigt, stig in sade hon, inkommen i köket frågade jag åter, hur är det, Ja, Gud ske lof att det är som det är, Frun på morgonen
fick en gosse kl.9 idag, och - - - - sade hon en gosse kl. 11 f:m: Jag gick nu in der låg två små barn bäddade på fyra stolar, jag gick fram såg på dem, och sade Gud välsigne Eder små barn. Min hustru låg blek i sängen, och sade med matt röst, din familj har blifvit mycket tillökt sedan du varit borta. War lugn K. du vi få tacka Gud, Hans hjelp är ej fjerran, Mer förstummad än upprörd, gick jag upp till gossarne på deras rum på öfre våningen, befallde mig och de mina i Herran hand, samt gick och lade mig, och sof till 5 tiden på morgonen då jag vaknade. Men nu tog känslan ut sitt, under tårar fick jag Tacka Gud för hans hjelp, mina äldre barn såg det, med deltagande och de var nästan färdiga att torka bort mina tårar. De båda nykomlingarne hade rum i deras hjertan, och jag kände att de hade plats hos mig. huru mycket mer i Faders hjertat derofvan. Lofvat vare Hans namn.

Då jag reste bort hade jag fem barn nu hade jag sju. Och mina bekymmer om mina utgifter var lika. Men märkvärdigt nog, jag såg i allt, att

Gud deltog med mig. Jag hade ett år förut hjelpt en person till Amerika i-klädt mig hans skulder, Och just denna vecka då jag som bäst behöfde det, så kom 50 Kr från honom (jag fick ut hela min fodran af honom.) Min Svärfar kom till mig och sade, huru är det med Eder, hvarpå han gaf mig 100 Kr och sade jag förstår du behöfver dem. Äfven härför tackade jag Gud under tårar. Och sade under det jag lade handen på mitt bröst. De små har rum här och vet jag, att både jag och de mina har rum i Fadershjertat derofvan. Ja nu var denna familje tillökning känd på platsen och i orten af våra slägtingar och vänner, Och dagen var inne att de skulle erhålla sina namn genom, Dopet, några slägtingar och vänner voro närvarande, Och min hustru hade nu blifvit kry, vi buro hvarsitt af dem till den h. förrättningen. Och de erhöllo namnen Richard Paul och Philip Yngve. Och dagen efter var vårt hem ånyo i sin vanliga hvardagsdrägt, efter den lilla högtidliga samvaron. (En kyrkoherde S. var den förrättande)

Så aflopp allt under frid och Guds välsignelse oaktadt de trångmål och bekymmer som stundom mötte. Det är godt att förtrösta på Herran och icke förlåta sig på menniskor. Ja nu var våren och sommaren snart inne, och allt fortgick på sitt gamla vanliga sätt under möda och arbete. De små växte och var krya så att de på sommaren gjorde små utflygter i en liten barnvagn, och enhvar uttryckte sin glädge öfver dem, och de voro så märkvärdigt lika att vi som sågo dem dagligen kunde ej skilja dem åt, utan ett serskilt märke, hvar och en som såg dem förvånades häröfver. Sommaren förgick då tiden tillät gjorde jag en liten tur ut åt sjöviken i en båt då mina äldre barn gjorde mig sällskap, vi försökte att roa oss med att fiska ibland lyckades det teml. Men snart var hösten inne jag måste ut på mina marknadsresor, skulder och bekymmer följde, marknaderna aftog i omsättning mer och mer, men hvad ville man göra man måste försöka, för att kunna göra sina bestämda utbetalningar, jag reste till Figeholm Mörlunda Getterum med fl. platser. Samt till Wirserum som gaf mig uppslag till en ny vändning på min jordiska bana. En del marknader gick rätt bra en del mycket dåligt, i synnerhet den sistnämnda, neml. Wirserum, sålde blott för 40 a 50 Kr betala skjuts och omkostnader, så att jag blef utledsen på dessa resor. Då jag var på denna marknad så kom en resande Handels Escpedit från G.b. till mitt läderlass och sade. Jag kan helsa H. från Eksjö att nu är det en plats ledig för H. om han vill öfvertaga R-ns läder och skohandel, jag tog detta som en vink från Gud, och tänkte härigenom vill Herren ånyo vända min bana i ett nytt skede. I sällskap med den resande med hvilken jag var mycket känd, gick vi ner på Postkontoret, der skref jag på ett brefkort till E-ö och frågade om vilkoren med få ord, på eftern. reste jag hem, ty det gick ej att sälja, en ovanligt stor tillförsel å läder var utställdt till försäljning, under hemresan tänkte jag, om detta nya uppslag vore i enlighet med Guds villja, och jag på något sätt kunde lösgöra mig från M-ås. Hemkommen omtalade jag detta för min hustru, hon hade sina husliga bekymmer, och ganska mycket att sköta, icke minst tillfölje af de båda små barnen. Men hon var ej mot då jag uttalade det nya förslaget emedan hon äfven var mycket missbelåten med marknadsresorna. Ett par dagar efter kom bref från E. att mitt brefkort kom som ett bud från Gud, och om jag kunde och ville öfvertaga affären, så var jag välkommen till nästa vår. Jag omtalade förslaget för mina slägtingar, och de voro ej deremot. Derpå reste jag upp till E. den 2 Okt. uppkommen på afton möttes jag af R. sedan jag om qvällen deltagit i familjen. Då det bjöds på aftonmåltid, samt fingo vi gemensamt utbedja oss Guds hjelp och välsignelse, derpå blef mig anvisat ett litet rum och en sängplats, men

ingen blund fick jag i mina ögon den natten möjligen sof jag något 5 tiden på morgon. Då jag kom upp träffade jag R. och sade honom, att jag ej sofvit något på hela natten, men sade jag, nu tror jag mig vara viss att det är Guds vilja. Men Herran vet det, en framtid torde bättre kunna afgöra detta. Wi skrefvo om dagen Kontrakt, utan att underskrifva vi togo hvar sitt dylikt. Och på hemresan fick jag tänka efter sättet att ordna min affär på M-ås, mitt Garfveri min skulder mina fodringar m:m: Men jag var öppen och omtalade förhållandet gick ut till mina slägtingar, de ville göra hvad de kunde. Om jag behöfde deras namn. Och allt var så måtta klart. En person att taga Garfveriet hade jag en i O-mn. Nu skref jag under Kontraktet som lydde på 3 år och att öfvertaga lagret till inköpspris. Om några dagar kom motsvarande Kontrakt från E. och nu hade vi flyttning att tänka på till den kommande våren.
Det nämndes att då jag hemkom från E. var en af de små sjuk lilla Filip, han tynade af och Doctor eftersändes men sjukdomen tilltog den 8 Okt. slocknade det lilla ljuset. Den andra lilla Paul var ännu teml. men äfven han blef sjuk, men vi hade våra förhoppningar att han skulle få lefva, jag gick och beställde kista åt den lille Filip och vi bestämde oss för begrafningen, sjukdomen tilltog med Paul så att hoppet var äfven der ute om hans vederfående. Presten fick återbud, vi väntade blott en dag och lilla Paul fick äfven flytta hem, till sitt rätta Fadershem den 11 Okt. på aftonen.
Nu fick vi ombestyra begrafning till båda, våra slägtingar inbjödos. och några af våra vänner, En enkel högtidlig stund, och de voro gömda, på den grafplats som tillhörde min svärfar och der lilla Elin förut hvilade. Och der hafva vi nu tre små barn, under mullen men de lefva der hemma hos Jesus, lofvat vare hans Namn.

På sommaren när Paul och Filip voro krya, föll det oss in genom uppmaning af en vän att fotografera dem, deras skugga sitta nu inom glas och ram i vårt hem som blott ett minne, Samt efter begrafningen stod nedanstående verser att läsa i platsens Tidning.

En blomma på en tvillinggraf.

I vaggan låg ett tvillingpar
Och log så mildt mot mor och far
Som tvenne himlens änglar
Och morgondaggens droppe sam
I soluppgångens strålglans fram
På deras späda stänglar
De lågo der i vaggans ro
Som tvenne foglar i ett bo.

De lågo som två framtidshopp
Med blomman sluten än i knopp
Och sågo utåt tiden
Der stormen vildt och våldsamt röt
Och brännvit våg mot seglarn bröt
Och friden dog i striden
Blott törnen stänkta utaf gråt
De sågo pryda lifvets stråt.

Och tyst en snöhvit ande smög
Ur Filips bröst och stilla flög
Till brodren Pauls öra
Kom Paul, kom vi bli ej här,
Wi fara dit der glädge är
Der änglars sång vi höra
Se kronan vinkar redan nu
Kom Paul, kom, hvi dröjer du?

Och ljudlöst smög vid denna röst
En dufva utur Pauls bröst
Och båda flögo sedan
Långt ofvan jordens natt och grus
Till himlens sköna Fadershus
Der man dem väntat redan
Der lysa de som stjernor små
På morgonhimlens klara blå.

Ej någon tår för deras skull
Må falla uppå grafvens mull
Men vill du tårar gjuta
O! gråt då, att ej du också
Fick tidigt hem till himlen gå
Och jordens strider sluta
Gråt, att du mist din barndomsfrid
I tidens äflan synd och strid.

Nu var allt ånyo i sin gamla hvardagsdrägt Men vi hade nu allt fortfarande vår flyttning att ombestyra till nästa vår Julen kom fridfull och god, och efter julen begynte jag allt mer och mer ordna mina affärer för den blifvande flyttningen. Tiden gick framåt, och nu kunde vi i det närmaste bestämma dagen, sedan vi förut hållit en auktion, den 15 Mars, mycket folk kom auktionen gick rätt bra, vi sålde af det vi ej kunde medtaga för omkring 500 Kr Och snart var allt klart för resan. En dag före auktionen inbjödo vi några af våra vänner och slägtingar till en enkel afskedsfest. Då jag var i tillfälle att tacka alla de som bevisat oss kärlek och mycket godt. I bland annat nämnde jag, att jag steg i land vid Nynäs i Sept. 1870 en fattig okänd främling, men huru den trofaste Guden har hjelpt och välsignat mig alla dessa år genom många nöder och besvär, både i familjelifvet och många rätt bekymmersamma omständigheter, alltid har Gud med sin trohet följt och bevarat, Mitt enkla anförande besvarades af en vän, i de närvarandes namn, Många tårar gjötos den stunden, detta var den 28 Februari 1884. Ett par dagar derefter höll våra vänner en liten afskedsfest i Missionshuset för vår räkning rätt talrikt besökt. Guds ord sång och bön förekommo, min k. hustru sade då öppet några ord som grep de närvarande mycket, medan hon i allmänhet ej säger så mycket, så hade hennes ord ett mäktigt intryck. Hon var barnfödd på denna plats, och hade förut varit gift, och hennes första man och två barn lågo i grafven, sade hon Gud vet hvad jag haft under alla dessa år, Tack kära vänner och slägtingar för all kärlek mot mig och de mina. Farväl! farväl! Ja snart var allt redo att börja packa, dagen för flyttningen bestämdes, Och vi gick till hvila sista

aftonen i det gamla kära hemmet Wåra saker voro ju inpackade så att vi lågo på golfvet denna natt, Wåra slägtingar kommo alla ut med sina hästar, och vi packade på sesc a sju flyttlass, Ett par hästar ställdes för vår räkning och en del af barnen. Och ett gripande farväl Gud välsigne Eder allesamman. Herrans frid vare med Eder Tack Tack för all Eder kärlek.
Wi hade snart M-ås bakom oss, min efterträdare var kommen och gjorde sig redo, På eftermiddagen voro vi vid Forshult j.v.station, våra saker instufvades och vi var på resan till E-ö. 21 Mars 1884.

Kap 9 Resor till Öland

Följande blad är en fortsättning af en förut skrifven Lefnadsteckning öfver en ringa mans, lif och verksamhet. Som visar på hvilka underbara vägar Gud förer menniskors barn. Icke derföre att det är så serskilt märkvärdigt, med denna man utan dylika escepel kunde nog skrifvas i oändlighet. Om flera skulle företaga detsamma, men i allmänhet uteblifver det. Emmellertid genomläs dessa blad förutsatt att det föregående är genomläst, skall det ej blifva utan intresse. Hvar det kommer att stanna är ännu obekant då detta nedskrifves. Gud vet det, hos hvilken alla våra dagar voro tecknade, de ännu varda skulle då ingen af dem kommen var.

Eksjö i Mars 1885.

Öland

Här hvilar i den jord vi trampa på
Ett folk som pröfvat mer än vi i tiden
Hvem täljer farorna dett fått bestå
Hvem mäter blodet som det spilt i striden
När ökändt segel dök ur blånad våg.
Och lysten blick flög öfver sjö och stränder
Som hafvet svälde högt de starkas håg
Och efter svärden grepo vana händer.

Och stolt du ligger än du sköna Ö.
I östsjövågors blåa armar sluten
Din kungaborg än thronar öfver sjö
Dess anblick segrar, fast dess kraft är bruten
Och vänligt andas här en fridens fläkt
Med friska vindar öfver trygga nejder
Nu hågen är för lugna brogder släckt
Och armar härdas nu i fredens fejder. väckt

Här råder trefnad öfver fager bygd. Och flit här härskar öfver fält och dalar. Här trohet bor i gröna lundars skygd. Och trastar sjunga der och Näktergalar På hvälfda högar, branta hällar stå. Och Wikingsurnor emot plogen klinga. Och rika tegar under himlen blå. Åt odlarns möda, gyllne skördar bringa.

En älskad nejd härute ligger du
På fredens bragder rik, som förr på strider
Och friska hjertan klappa här ännu
Och sinnen svälla som i forna tider
Och flyger stridens hvirfvel öfver sjö
Och närmar sig vår kust med svärd och lågor
Då djerf som förr du minnesrika ö
En jernfast sköld lyft dig ur djupets vågor.

Under de fjorton år jag vistades på M. gjordes ej så sällan resor till denna Ö som förut är antecknadt i min lefnadsteckning. Ofvanstående poem hemtat ur en allmän Tidng gifver en inblick i förhållandena på denna egendomliga Ö från M. der mitt hem var beläget kunde jag då det var klart väder, eller ön hägrade se flera kyrktorn från fönstret af min bostad, och icke så få väderqvarnar som finnes i stort antal. Ett ordspråk säger att i Westmanland (der min vagga stod) är hvarge bonde smed. Och på Öland är hvar bonde mjölnare. Och då man företager en resa på ön, får man bekräftelse derpå. Wid middsommartiden skulle man, besöka Borgholms markrad samt kort derpå Alguttsrum, Det var vid denna årstid blott lustresor och någon väsentlig handel gick ej nu, ty Öländningen, har ej pengar annat än på hösten, då han fått såldt säd och kreatur hästafveln är högt uppdrifven, så att en del bönder kunna hafva 7 a 8 hästar, hvilka han utsläpper på de s:k! allvaren, der äfven en mängd andra djur gå i bete, får och nötboskap i synnerhet, Som sades for man till B.lm middsommartiden. det var friskt och skönt på ön, i närheten af B. hade man kugnsgården med den gamla ruinen, från denna höjd hade man en vidsträkt

utsigt öfver Kalmar sund och midt öfver sundet syntes kusten af Småland, vid foten af B-lms ruin låg, den täta vackra parken, här kunde man få höra näktergalens sång i synnerhet lät han höra sig om aftnarna före middsommar, i de täta busksnåren tycktes han trifvas väl, En och annan gång förenade han sig öfver viken till M. i hvars närhet jag var i tillfälle att höra näktergalens sång en afton, på det närbelägna K-rum och jag kom honom så nära i ett busksnår att jag låg på marken och iaktog hans rörelse. Han var ej stor och grå till färgen syntes han i den skumma aftonen. Och nu åter till Öland, i öster om den gamla slottsruinen utbredde sig ett stort allvar, som en öde öken här och der gick en väg fram, till byar och gårdar vid kanten af allvaret. Wäxtkraften är ej stark på dessa allvar, ty blott en tunn kalkhalltig jordmylla betäcker den derunder liggande s:k: Ölandsstenen, denna sten upptages i tunna fyrkantiga stenar, stora så att en man lätt kan handtera dem,de användes till husbyggnad och stenmurar, långa i oändlighet, ty skog och ved har Öland stor brist på, torf användes mycket till brännsle.

Mina resor hit afsåg mest att besöka B. marknad Öländningen har ofta ondt om pengar, och hans sätt att gå tillväga är egendomligt derföre, att säljaren af en vara får vanl. lof att begära en fjerdedel mer än som varan kan säljas för, ty får ej Öländningen ned priset minst en fjerdedel af det som begäres så köper han sällan, Men han är teml bestämd, har han bjudit ett pris så står han vid det, om och han inser att det är öfverbetalt Så att man måste förstå och känna något detta folk för att kunna handla med dem. Här stod jag många marknader under detta prut och sorl en del öfverlastade och oförskämda, då man begärde ett redligt pris, men vackra undantag finnes bland folket så att det är dock i hela taget ett rätt bra folk. Missionsverksamhet bedrifves äfven på sina ställen och då är öbon liflig och allvarlig i sitt nit för sanningen.

En annan plats besökte jag äfven några gånger på de sednare åren neml. Algutsrum, strasct invid kyrkan låg en större marknadsplats, der uppslog jag jemte många andra, försäljning af lädervaror m:m: En sommarmarknad besökte jag denna plats och hade denna gång, mina båda äldsta gossar med mig, de voro glada att göra sällskap, och resan hvar ej besvärlig denna årstid. Wi togo logi hos en mindre jordbrukare i dess närhet, der slogo vi oss ned på gårsplanen, vid en god källa, och slogo upp vårt matförråd, och mådde rätt bra, den varma sommardagen på den gröna planen. Marknaden gick teml. och sedan den var slut, medföljde vi en af våra slägtingar som hade köpt en egendom på östra sidan af Ön. Denna slägting hade köpt ett par hästar på marknaden, ty här var det stor handel med ölandshästar. Wi färdades nu rätt öfver ön, sedan vi farit genom Gläminge församl. och kommo till Runstens församl. och reste förbi den gamla kyrkan. Landet ser flackt och egendomligt ut, så långt man kan se är det flackt, och på ett och annat ställe en liten skogspark som utgör en stor egendom för ägaren, men då man kommer närmare så är det ej så mycket med skogsparken som syntes att vara något på afstånd. Wi kommo nu in i Långlöt församl. gården som ägdes af min slägtinge hette Långlöt norrgård, var i jemförelse med många andra gårdar en vacker lägenhet,ägorna gick ned till östersjön och här fanns ej några skär eller holmar, blott vatten så långt ögat kunde skönja. Här på denna gård Långlöt tillbringade vi öfver natten, och mådde väl, i det gästvänliga hemmet, gården sköttes af en min svågers äldsta son. En ung kristligt sinnad man, dagen derpå en vacker varm sommardag, och luften var här så frisk och ren så att man blef riktigt stärkt till mod och helsa. Frampå dagen gingo vi ner till den närbelägna

östersjön, för att bada en häst som var köpt på Algutsrums marknad, då jemväl äfven vi, jag och mina gossar tog ett uppfriskande bad, vi gingo en lång gata genom en löfpark som tillhörde Långlöt, ehuru ej mycket af denna natur erbjudes på Ön I denna park sades det att näktergalen ofta låter höra sig på försommaren. O en skön natur och luften var så ren och frisk vid den öppna sjön, så att man riktigt kände det, derute på Östersjön syntes ett och annat segel, af fartyg som gick åt Norrland eller Finnland, eller i motsatt riktning. Åter uppkomna till gården gingo vi sedan fram till kyrkan. En på Herran troende skollärare, var i vårt sällskap samme skollärare skötte äfven orgelnist befattningen i Långlöt, hvadan vi gingo upp i den lilla närbelägna Långlöt kyrka, här afsjöngo vi några sånger, från läktaren, med hjelp af den gamla rätt vackra orgeln. Snart fingo vi åhörare nere i kyrkan, deribland församl kyrkoherde, Doctor Lunell, förr prest i Högsby i Småland. En gammal from snäll man, fordom ansedd som en nitisk s:k: läsarprest, många reste då långa vägar för att få höra L. nu mera gammal och kanhända, rätt yttryckt, (utpredikad). Han bemötte oss med mycken vänlighet, och var glad åt de, som med allvar ville tillhöra Herran, Och öppnade gerna både kyrka och skolhus åt den fria kristliga verksamhetens vänner, någon gång hölls äfven missionsmöte i Långlöt, då L var en varm deltagare i verksamheten, om han ej sjelf hade så stora predikogåfvor, så befrämjade han likväl saken efter bästa förmåga. Jag erinrar här en liten berättelse om Doctor L. han blef en gång åtalad af domkapitlet i Kalmar, för att han befrämjande villfarande lära i Långlöt, och deromkring på ön, Och då han blef af nämnde Domkapitel tillfrågad hvad han förde för, Bekännelse, reste han sig hastigt der han satt, och utropade med gäll stämma. (Hoppets bekännelse). Högv. domkaplet kunde ej företaga något med den gamle fromme mannen. Och han reste hem, och blef samme L. i sitt lilla Långlöt. En höstmarknad besökte jag Algutsrum i slutet af Okt. nu blåste kalla vindar på ön, under det snö flög i luften, jag hade mitt gamla logi i den omnämnde bondgården, der ett rum blef anvisat åt mig, och de som voro i mitt sällskap från M-ås. Rummet en liten kammare utan spis eller kakelugn så att det var rätt kallt, deraf att veden är ganska dyr och svårt att få, så inrättas ej eldstäder i flera rum än som är nödvändigt, blott i ett rum på ena ändan af byggningen var en jernspis der maten lagas och busbondfolk jemte barn och tjenare lågo, ty derigenom inbesparades naturligtvis mycket bränsle ved, som ej sällan utgjordes af torf. Marknaden gick denna gång rätt bra, och jag återvände till M-ås, sedan jag äfven denna gång besökt Långlöt, denna gången en Söndag, då jag var i Långlöt kyrka och hörde den förut omnämnde L. ja han predikade rätt bra under det han höjde och sänkte rösten, Men han sökte att med allvar, inskärpa vigten af att helt och odelat lemna sitt hjerta åt Herran, på eftermiddg var vi hos en skollärare som höll en bebelförklaring i sin skolsal. Det var rätt mycket folk, och efter predikan så hörde man flera af öländningarne, högt bedja Gud om hans rikes framgång bland folket. Så att det hela lemnade ett godt intryck på en fremling. På aftonen var jag Skolläraren samt mina slägtingar hemma hos en krisligt sinnad bonde. Det är något egendomligt att inkomma till dessa äkta öländningar. Då man färdas landsvägen fram genom Långlöt by, från norr till söder, så har man på venstra sidan, en ansenlig lång sträcka af uthus, och logar, helt tätt sammanbyggda, till hvarge gård är en port en väldig sådan, så att man måste taga märke på den port, man vill gå in genom, ty de kunna vara rätt lika, då man inkommer genom porten är man inne på ladugårdsplanen, som kan vara större eller mindre, sedan man gått öfver den kommer man in på sjelfva gårdsplanen der boningshuset står rätt fram, hos de förmögnare rätt snyggt. Denna täta sammanbyggnad

med uthusen utgör ett skydd för de stormar som ej sällan inträffa på den flacka Ön, De hjelpa på detta sätt till den ena med den andra, att skydda sig för stormar, i synnerhet vintertid, i större byar. Men det har en annan olägenhet, då eldsvåda inträffar, så brinner ofta hela byar i de tätt sammanbyggda uthusen med sina hamltak, Hvilket man sett att det då har drabbat enskilda personer och Brandstodsbolagen rätt stora förluster, På andra sidan om vägen bo de mindre bemedlade i en koja här och der. Den omnämnde afton tillbringade vi i en äkta öländsk familj. Inkomna i en rätt stor sal med snygga möbler, och en bättre stor matta af vascduk var laggd på det målade golfvet, allt snyggt och propert, men en som vi tycka oumbärlig sak, syntes ej i rummet, neml kakelugn eller någon sorts tillstymmelse att få värma sig. Men då lampor och ljus blifvit tända, och man varit inne en stund så kunde ytterrocken aftagas. Och snart kom varmt kaffe jag sade varmt, det händer att de kunna bädda ned en kaffepumpa i flera timmar för att hålla det varmt ifall de vänta någon fremmande. Bränsle måste inbesparas, så var äfven här fallet. Här samtalade vi och hade rätt uppbyggligt, denna afton, då och då sjöng vi äfven en sång, Så att aftonen var i det hela rätt angenäm, Och snart framsattes en präktig aftonmåltid som vi läto oss smaka de på Öland vanliga s:k: kroppkakor saknades ej heller, Hvad beträffar mat finnes godt om derpå lider öbon ingen brist. Gäss förekommer mycket, både för eget behof och till afsalu, Men allt som Öbon direkt skall köpa för pengar, sparas och hushållas med,så äfven här kan man hafva något att lära, t escp socker då det framsättes till kaffe så är det i mycket små bitar, så att den ovane vill då taga 6 a 7 bitar i stället för ett par sådana, Denna man hos hvilken vi gästade var en Gudfruktig snäll man var gift för andra gången, och hade olyckligt nog en svagsint dotter från första giftet, som satt der i ett mindre rum och vaggade ett litet barn, som var med andra giftet. Wärdinnan var äfven en Gudfruktig snäll qvinna som i allo gjorde sitt till att göra hemmet, godt och fridfullt, Wärden hade af den öfriga befolkningen i byn, fått sig ett ök eller tillnamn som han ej behöfde att skämmas för, om ej motsatsen. Han benämndes (Guds nämndeman). Sedan jag tillbringat ännu en natt på Långlöt Norrgård, och efter intagen frukost bestående af mjölk smör ost bröd med mera, Mjölk och smör har en egendomlig smak, som kommer sig af en lökväsct, som förekommer rätt mycket derpå Ön. Det smakar lök, men är ej någon elak smak då man blir litet van dervid. Mjölken är mycket smörhaltig, så att det gaf mig anledning fråga om det bara tycktes så, eller om mjölken ej var mera kraftig än på Småland, jag blef då upplyst att mjölken innehöll rikligare med smör än på Småland, äfven osten var mycket fet och god. Och snart tog jag farväl och reste nu norrut ett stycke, i sällskap med ett par af mina slägtingar igenom Bredsättra och ännu en församl. och voro nu uppe på det stora allvaret som går från norr till söder midt uppå ön, och har i norr sin början vid B-lms gamla slotts-ruin, Ännu en stund och vi voro nere vid Borgholms brygga der en af Kalmarbolagets Ångbåtar förde oss rätt öfver till M-ås. Här på Kalmar Sund har jag färdats många gånger, under mina resor till och från Kalmar och Öland, ofta i mycket svårt väder, så att man befarat att båten skolat gå i qvaf. Men blott en gång var jag vittne till Ett fartyg som satt på grund vid den s:k: yttre prick. Det satte på grund och blef totalt vrak, och sjönk omsider till botten, då det försöktes att taga det af grundet, för att bogseras till Ohamn. Det sjönk då ett stycke från grundet och ligger der ännu. Det hette skeppet Två bröder, och var hemma i Kalmar. Inkomna i M-åsviken med de kända stränderna, och härifrån såg det lilla M-ås mycket trefligt ut. Det låg der med sin vackra kyrka midt i köpingen, som en ej liten stad Fremlingen skulle

ovilkorligen få det intrycket att här vill jag lefva och dö, Under det Ångbåten gled fram i M-ås viken med dessa kända stränder, dem jag ej så sällan trampat i sällskap med mina gossar, då vi var att för att roa oss med fiske. Så låg der midt i viken en liten holme och en gång, då jag var ute och kom då roende i en båt, och hade alla mina fyra gossar med mig, då släppte jag upp dem på denna lilla holme och rodde eller lät båten drifva i dess närhet för att meta fisk. Der hade mina gossar rätt roligt på holmen, den var ej större än ett kammargolf, mina gossar de plaskade sten de byggde små broar och dammar, under det vägarna slog upp på holmen de roade sig med hjertans lust, men jag var ej längre från dem än att jag ständigt hade ägorna på dem, ibland på denna holme, ty det hände då att han låg under vattnet. Åter hemkommen till det kära hemmet på M-ås från denna Ölandsresa. Och nu lemnar jag denna plats med alla dess resor arbete bekymmer, missionsmöten båda kära och sorgliga minnen. Och Gud allena vet om jag skall upplefva flera dagar på denna plats, jag vill hädanefter om möjligt foga mig i allt efter Guds villja, och må jag helt böja mig under hans ledning. Ty Han har sagt någonstädes. Jag går i borgen för din välfärd.

Kap 10 Familjen flyttar till Eksjö

Wid Forshult jernvägsstation.

Wåra möbler voro inlastade i en vagn, tåget var i antågande, och snart var jag min hustru våra barn och tjenstflicka inkomna i en kupe, tåget satte i gång, det gick undan den ena jernvägsstationen efter den andra passerades, och på aftonen den 21 Mars 1884 anlände jag och de min till E-ö Nere vid stationen var oss tillmötes, några vänner som troligen blifvit ombedda af min företrädare att vara oss till mötes, jag hade polletterat en del sängkläder, som drogs upp och snart var min hustru och mina barn uppe i vårt nya hem, jag kom strasct efter. En snäll fru hade sändt en skål vit gröt, vi åto vår afton måltid i det nya hemmet, och gingo till hvila på golfvet på de upptagna sängkläderna, Och allt härtill han Herran hulpit, att allt är väl. Min företrädare var ej hemma han hade rest åt landet, till sitt nya ställe som han köpt. Dagen efter uppkördes våra möbler från stationen, och vi börgade ställa våra rum i ordning, hvarvid min hustru hade fullt upp att göra. En afton kom min företrädare hem till stan, och han helsade oss nu välkomna, och jag tror att han menade det af hjertat. Och nu begynte vi en morgon att inventera det lager, jag skulle öfvertaga. Som befanns uppgå till skodon omkring 6,000 Kr samt läder m:m: till 7,000 och i sin helhet 13,000Kr Det var ej utan jag kände mina farhågor under dessa dagar, men hvad var att göra nu var jag deran En son till R. var hemma och närvarande, samt behjelplig i boden då det förekom någon handel, Snart var jag den som öfvertaget denna affär, min företrädares son var mig behjelplig de första dagarne. Och min arrendetid var tre år, och lagret i sin helhet med det jag hade tillsändt under vintren uppgick nu till 16,000 Kr Wårt nya hem var i ordning, lagret skulla inbetalas dels ställt på reverser dels på vesclar jag inbetalade Ck 3,000Kr vid tillträdet, Den 1 April kom den egentliga tillträdesdagen, och nu begynte jag att föra kassabok öfver inkomsterna.

Enligt Kassaboken skref jag i kolumnen, dessa ord. Många tankar många bekymmer på min första dag. Gud hjelp. (Inkomsten 5 Kr) Min andra dag Inkomst 35 Kr, modet något bättre, Min tredje dag kassan 10 Kr tillkommo min hustrus bekymmer. Den fjerde dagen, nära förtviflad inkomst 40-50 öre. En den svåraste dag på 15 år. Jag nedföll och klagade min nöd för Herran och ropade ur djupet af mitt hjerta på hjelp i mina bekymmer, visserligen voro

de af jordisk anledng men de voro svåra det vet Gud. På aftonen kom R. in till staden och gaf mig någon tröst, samt afdrag 300 Kr på skolagret, detta var nog en hjelp. Dagen efter en Lördag ljusnade det åter något i handeln. jag fick in 100 Kr sedan utgjorde dagkassan från 15 Kr. till 175 Kr om Lördagar Jag började förstå att handeln var bäst om Lördagar, förr var jag van vid första dagarne i veckan. Påskafton gick det rätt bra, och så kom en marknad på platsen då inkomsten var 300 Kr. Emmellertid hade det sina stora bekymmer. Och jag fick erfara. Hvad Salomo säger i sin bok. Då man sörjandes är så väcker det enom som en krankhet om natten. Och så var det jag var stundom mycket ledsen. Och dertill min hustrus bekymmer. Jag led mycket, så att det syntes nog på mig. April månad gick och den trofaste Guden uppehöll mitt mod fast jag var nära många gånger, att duka under, och det är förvånande att lekamliga bekymmer, så kan trycka. Man borde ju vända blicken uppåt, men men när nöden klämmer, är det ej lätt, förr än Herran i Nåd mägtigt griper in. Maj månad kom, genom bön till Gud om hjelp och tålamod, så gick den ena dagen med den andra, och jag satt här bunden vid mitt Kontor då det ej kom någon i butiken, Och här jag varit i tillfälle att nedskrifva dessa blad. Inkomsten under maj månad var något högre än i April, En Lördag blef jag jemt förvånad jag fick in 400 Kr och skref då i kassab. Hvar är eder tro, Gud f:l: Men genom mina stora skulder och utbetalningar så följde det likväl icke små bekymmer, Ty jag hade ännu stora utgifter för M-ås. Nu började det gå rätt bra, ty skolagret var omkring 6,000 Kr, Juni månad gick ändå mycket bättre så att jag nu till M-ås slog bort alla bekymmer och visade vänskap och kärlek af mina gamla vänner Och i all synnerhet min gosse som ännu gick qvar i skolan, till Terminens slut. Återvände till mitt Eksjö nöjd och glad i hågen, Och fortsatte i min handel. Det kom nog många dagar af nöd och bekymmer, ty handeln var mycket ojemn, en del dagar var det totalt ej någon rörelse, mina stora skulder och utgifter i förening med omsorger om de mina var nog att tynga mitt sinne. Men lofvadt vare Herrans Namn, det gick dag för dag. Snart begynte jag att få några vänner, med hvilka jag samlades omkring Guds ord som äfven bidrog att skingra farhågorna, En dag reste jag i en affär till Lönneberga och i dess närhet uppsökte jag en person, till hvilken jag försålde en vara, dit anländ från Mönsterås. I närheten af Lönneberga kyrka uppgick jag på en stor kulle, hvarifrån man hade en den allra hörligaste utsigt öfver en del af Smålands byggder. Sommaren förflöt så småningom en del Söndagar tillbringade jag och de mina ute i det fria i någon vacker kulle i Stadens närhet. En Söndag bevistade vi ett missionsmöte i Nässjö, en uppfriskande dag, många troende kristna från E. medföljde, och när tåget sattes i gång uppstämdes en sång till Herrans ära. Upp min själ att Herran lofva o:s:v:

Så förgick denna sommar då och då mycken oro, då det ej på hvilkor gick någon handel. Då jag året förut, vid samma tid haft rätt god rörelse, Sept. var mycket bekymmersam, det gick ej att sälja. Och tänkte rätt ofta var det i enlighet med Guds villja att jag skulle hit Han vet det. Oktober månad antog jag skulle gå bra, det blef en marknad i denna månad. Nej ej den handel jag var van vid mellan 4 a 500 , marknadsdagen, Men en Lördag i slutet af månaden gick det bättre, eller en vecka då jag fick in 1000 Kr men enhvar kan tycka att man var oförnöjd, men med hänsyn till skulder och utgifter så var det så nätt och jemt att jag kunde reda mig. Men Gud var min hjelp, På sommaren var ett missionsmöte, då en vän från M-ås var hos oss, och det var rätt roligt, I Augusti kom en min svåger upp samt min k. svärfar, och vi hade några vänner hos oss en afton, och Gud välsignade vår samvaro så att

vi hade rätt uppbyggligt. Äfven hösten förrann och den första Julen på denna plats var i analkande. Och Gud den alltid trofaste var med i mina företag, välsignande och hjelpande.

En yngling slägt till min hustru var hos mig en tid under året. En dag gjorde jag en utflygt åt Askeryd till en der boende slägtinge, då jag och denna vän företog en utfärd för att fiska och fånga kräftor. Der satt vi i en båt på en liten insjö en hel dag med våra metspön, en skön dag på den vackra insjön der den låg emmellan kullar och berg, på aftonen försökte jag att fånga kräftor ett företag som ej gjorts sedan jag var barn. (Och var i min fördelsestad Köping.) På aftonen kom vi hem med vår lilla fångst ej stor, men det var ett stort nöje för mig och min aldsta gosse som var med.

Som ofvan nämndes Julen kom handel gick rätt bra dagarne före. Julaftonen var inne med sina många minnen, från förra tider både glädjande, och vemodiga. Wi stängde vår butik och jag gick upp till de mina, der barnen som vanligt väntade på sina julgåfvor. En julgran var äfven i ordningställd, och allt såg hemtrefligt och inbjudande ut. Wi intogo vår aftonmåltid. Och tackade vår Himmelske Fader alla goda gåfvors gifvare, för oss bevisad godhet och kärlek. Och den första Julen i detta nya hem var nu inne, Allt härtill har Herran hulpit. Dagarne efter Jul reste jag ner till M-ås för att reda ett och annat af mina affärer der, och se till vår gård och huru min efterträdare hade det. Januari månad gick rätt bra, hade teml. med inkomster men ej utan nöd, som äfven behöfves för fostringen härnere. Februari och Mars var bekymmersamma månader, jag hade stora vesclar att tänka på, som skulle infrias och omsättas. Och såg ofta Guds hjelp komma emmellan, eljest hade jag gått under, en dag den 26 Mars skulle jag ut med 1,500 Kr och hjelp kom genom fodringar från M-ås men i sista stunden. Och snart fick jag erinra mig Årsdagen för vår hitkomst. O! den käre Guden huru han hjelpt fastän genom mycken nöd inre strider med mig sjelf ej alltid viss om det var Guds vilja att vi skulle hit, Och på det andliga området, var här ej den lifaktighet som vi voro vana vid på M-ås. Men Herran uppehöll vårt lif med honom genom umgänget med Guds ord, och de kristna vänner som här äro. Ja mitt första år var gånget på denna plats. Och då jag räknade genom mitt lilla lassa konto, öfver inkomsterna i butiken, samt hvad jag fått i bref för varor sända härifrån, så uppgick Summan till 25,000 Kr således 5,000 K högre än på M-ås oaktadt alla resor jag då gjorde på marknader. Men på många får jag äfven förlora första året här, minst 6 a 700 Kr (Men Gud hjelp mig att bruka denna verden som jag brukade den icke.) Genom en del ovisliga inköp på hösten och på vintren, så hade jag svåra utgifter på våren förutom mina vesclar som var på lagret jag öfvertog, och nu måste jag rädda mig derigenom, att jag tog ett Sparbankslån å 4,000Kr. Och nu må Herran i sin barmhertighet hjelpa mig detta nya andra år på denna plats, första månaden är mest till ända på detta År, och må den gode Himmelske Fadren vara med mig i fortsättningen, med stöd hjelp och vederqvickelse under striden för tillvaron.

Gud hjelpe!! den 23 April 1885.

Öfver fyra månader har förflutit, sedan ofvanstående nedskrefs, sommaren har förflutet och jag har under denna tid gjort en och annan resa till åtskilliga platser. I maj månad blef jag af härvarande missionsförening utredd till ombud att öfvervara ett möte i Jönköping, för att föra föreningen talan angående de besök af predikanter som här skola uppträda med Guds ords förkunnande. Jag reste ner till Jönköping i slutet af maj en Lördags efterm. en angenäm resa, mellan Nässjö och Jönköping var en den vackraste väg man

kan resa på bara kanske i vårt land. I all synnerhet då man kommer i närheten af Jönköping, der tåget glider fram vid foten af en höjd, men ännu en stor fördjupning ligger till höger då man reser tillJ-ng från Nässjö, och derborta ligger ligger Husqvarna som en liten stad, ett utmärkt vackert läge. Der tillverkas Symaskiner, samt gevärsfaktori med hundratals arbetare. På aftonen anlände jag till Jönköping, der en vän var mig tillmötes hvilken hade anskaffat ett rum åt oss, samt ett par andra unga män som voro här för att bevista missionsmötet. Det var första gången jag var i denna stad, det är serdeles vacker stad, med ett vackert läge vid södra ändan af Wettern. redan på afton var jag ute och besåg staden med sina utmärkta promenadplatser beskuggade af rikt löfverk, och frisk vind blåser från Wettern, men oaktadt detta så skall det här vara teml osundt och iföljd deraf ganska sjukligt, vissa tider på året, ty en kanal rinner genom staden, rinner, nej vattnet står ofta totalt stilla hvilket gör att det blifver osundt. och dermed åstadkommer sjukdomar.

Snart gingo vi till hvila, dagen derpå var en Söndag mycket folk voro i staden, under detta pågående missionsmöte, ja man kan säga att större menniskomassa kan man ej få se samlad på ett möte, gatorna rent af böljade af folk. Det stora missionshuset var snart till trängsel fyldt. äfven det s:k: lilla m-huset var äfvenså fullpackat. Jag gick till det stora, der jag fick plats på läktaren. Ibland andra predikanter hörde jag den numera åldrige Svenning J! som torde vara en den mest begåfvade man bland lekmän i vårt land.

Hans föredrag var sakrikt, och till hjertat gående. han stod der grånad i sin Herres tjenst och talade med kraftfull stämma, till den stora skaran åhörare, Bland annat sade han, skall denna skara af menniskor en gång samlas omkring Lammets thron, skall alla dessa ansigten och ögon som se och höra mig, en gång blicka upp mot Guds Lam och följa detsamma i Herrlighetens land. Ja hans tal åstadkom rörelse bland folket. ty det var smort med Guds H-anda. På eftrmd. var jag på det enskilta sammanträdet, med ombuden och förordade den förening jag tillhörde så godt jag kunde, så att vi fortfarande får besök af J-ngs m.fngs predikanter.

Så förflöt denna Söndag och ännu en natt hvilade jag i denna stad, på Måndag efterm. skulle tåg afgå till Nässjö, hvadan jag använde förm. att ytterligare bese staden. Men innan dess erinrar jag mig äfven ett besök i J-ngs kyrka på eft.m. före aftonsångens börgan. Det var storartat att göra en rund i den vackra kyrkan, breda präktiga gångar, belaggda med tjocka mattor, så att man nästan ljudlöst kunde gå af och an, från och till Altaret, icke serdeles mycket målningar gaf det inre af kyrkan något sereget utseende men det som var, utmärkte sig för enkelhet och smak.

Aftonsångs-gudstjensten bevistade jag äfven och åhörde en predikan i sitt slag mycket intressant. Tesct hvar hemtad ur 1 Petri bref 3 K. 18-19-20 detta märkvärdiga ställe i de helga böckerna.
Prestmannen var en medelålders fint bildad man, som hade förmåga att vinna de tänkande och bildade klassernas uppmärksamhet, (Och Herran känner sina) På måndagen återvände jag öfver Nässjö till mitt hem i Eksjö rätt glad och uppfriskad af denna resa. Ja nu var sommaren inne och jag gick här dag efter dag lunden vid min lilla affär och blott om Söndagarne var jag i tillfälle att komma ut något, förutom det, att man då samlades med några troende kristna omkring Guds ord. Så förflöt sommaren Handeln var ungefär den samma som föregående år möjligen något mindre. Men jag började nu förstå att jag får allt förlora en del af föregående års utborgning Och detta gjorde mig ofta rätt ledsen och bad Gud mycket för de som villja göra mig orätt. På Sommaren rann

ett nytt förslag upp, som naturligtvis blir om intet. Det stod en annons i en Kristlig Tidng. Läder Handel att öfvertaga i Sundsvall. Jag tänkte kanske Gud vill återföra mig till min fordna plats. Men jag såg saken nästan omöjlig genom alla de skulder i hvilka jag var invecklad. Ett par grosshandlar hus i G.borg tänkte jag att vända mig till för att genomföra saken. Jag skref till Sundsvall, och den som skulle öfverlemna var en gammal vän B. från förra tider då jag var deruppe. Emmellertid spekulanter kom, men br.B. behöll affären tills vidare, brefvet från S-vall innehar jag ännu, och såge helst att Gud hjelpte mig igenom utan att ytterligare byta om vistelseort. (Ske Guds villja i allt) må jag vara stilla inför Honom, som bäst vet hvad nyttigt är. En dag i slutet af Aug. var jag ut till Askryd församl. i sällskap med en der boende svåger. Wi gjorde oss en liten fisktur på en insjö i närheten af A. kyrka, der satt vi på den ensliga insjön hela dagen, fångsten blef ringa, på aftonen tog vi kräftor i en bäck och fick några tjog, hemkomna på en Lördagsmorgon, då jag hade min handel att sköta. En Söndag var jag till Sävsjö till ett missionsmöte, då jag kom in i det stora rymliga m-huset, fick en person se mig, som vinkade mig till sig. Jag träffade här en barndomsvän, ja han mindes mig från den alldra tidigaste barndomen, han E var något älldre än jag, och visste till en del af de underbara vägar Gud hade fört mig. Middag var jag bjuden på i en af S-sjö närbelägen bondgård, af en vän från Esjö som der hade nära slägtingar. Äfven var jag hemma i den omförmälde barndomsvännens snygga men tarfliga hem, han var gift och skötte Sadelmakareyrket, På Söndagseftm. återvände jag hem dock var jag i tillfälle medan jag invänta-de tåg att få höra en predikan i N.ö af P.st. från J.ngsförening, kanske det bästa under resan, ty den starka värmen och ej var det som man säger så synnerligt lifligt i S=ö. det ena med andra gjorde att behållningen ej blef stor, På resan till S-ö besökte jag Sandsjö, för att träffa ett par affärsvänner, Och åkte sedan landsvägen till S. och kom dit midt på natten. Åter hemkommen på Söndagsafton från denna resa, för att vara på min plats på måndagen. Så förflöt denna sommar och September var inne det började att likna höst. Träden efter E-ö storgata begynte gulna, Så att man fick bereda sig att möta hösten med sina kulna dagar, och en af dessa sitter jag på mitt Kontor i E. och nedskrifver detta, under det, det är tyst i handeln, och mina barn äro i skolan, Har nu tre de äldsta i Elementarskolan J. i fjerde klass. G. i andra T i första. Gud hjelpe barnen!

Ett litet tillägg från dagen då jag satt på den ensliga insjön i Askeryd, på en höjd syntes ett par grå hus, stället hette Hultåkra, från detta ställe har en Professor Hultkrants utgått, kanske känd bland de lärda männen i vårt land. Wid denna insjö var A=ryd Prestgård belägen,i denna Prestgård har en man med namnet Hedborn lefvat och verkat såsom Prest, namnet är kändt genom några af våra Svenska Psalmer, i vår 1819 gillade och stadsfästade Ps. bok, Der och hvar stöter man emot platser med sina egendomliga minnen. En och och annan berättelse lefde ännu bland folket om Hedborn, och hans poesi, i många afseenden. Idke minst i våra gamla folk- och s:k: kärleksvisor.

Och nu lemnar jag denna tid som flytt, icke långt till så är det 2 år sedan jag var uppe och såg på denna lägenhet samt är nu snart halfva arendetiden tilländalupen. Och Gud vet hvad härefter kommaskall. Må jag förblifva hos honom. Så må komma hvad som helst.

E-ö den 15 Sept 1885. Gud hjelpe!

Idag den 20 Okt. marken betäckt med snö. träden efter E-ö st.gata stå vita klädda i vinterskrud. Bref ingått idag från mina slägtingar i M-ås

att der är mycket sjukligt flera ligga sjuka, en och annan har dött äfven bland dem vi känna. Tiderna äro tryckta i höst, en del af skörden har blifvit förstörd af regn, i synnerhet vårsäd och potatis, hvilken sistnämnda ej allmänt är upptagen oacktadt snö fallit i natt och i dag. Handeln i min butik går trögt här i höst, svårt att infria mina förbindelser. Dock får jag ej klaga. Gud hjelpt underbart, jag har ej fått några påminnelser från gäldenärer, möjligen någon enda, Inkomsten under Sept. var 6 a 700 kr mindre än i fjor men kan sökas orsaken, genom en aflägsen vän som köpte ifjor, mycket . Min äldsta gosse fylde i Söndags den 18 Okt. 14 år, Du Gud välsigna och följ mig i fortsättningen, mig och de mina för din godhet skull. Fader. Fader. hör mig!

Ur. Heml. vännens bihang N:o 46. år 1885

Guds frid.

Från fridens helgedom till mig
Der skrämde af Horebs åskor jag
Uti förtviflan qved en dag
I helig stillhet sänkte sig
Guds frid, Guds frid

Af denna helga andefläkt
berördes jag i morgonväkt
I skymningsfridens dunkelhet
mig lyste i min ensamhet.
Guds frid! Guds frid

Som barnets tår för fadershand
och moderskyss försvann ibland
så lättades mitt klämda bröst
af detta, som mig skänkte tröst
Guds frid! Guds frid

I storm och strid, när modet vek,
och segerkraften kämpen svek
jag samma andemening då
helt sakta hörde hviska så
Guds frid! Guds frid.

När dödens bleka, kalla hand
utsläcker pannans feberbrand
jag slumrar in vid Jesu bröst
och vaknar vid hans ljufva röst
Guds frid! Guds frid!

Och drömmande i kärlekshamn
jag låg i ljusomstrålad famn
Kring pannan - omkring segerskrans
nu stråla skall i evig glans
Guds frid! Guds frid!

Eksjö d 13/11 1885

Idag den 3 Dec. då jag serskildt är ihog kommen, af den omständigheten, att det är min födelsedag, den 3 Dec 1841 (ardertonhundrafyratioett). O! ja dessa 44 år har ej varit utan nöd, och den dag som idag är, uteblifver den icke, ty mit hjerta och mitt sinne är mycket dystert Af mångahanda, men isynnerhet är det penningsbekymmer som klämmer. Jag har mycket utestående på min handel och ingen låter höra af sig som vill betala mig. Och många förfallna skulder Herre hjelp mig, derom har jag bedit idag, många gånger, Då jag blickar framåt ser det hardt när omöjligt ut. Men Gud är ju mägtig såsom tillförere, men på hvad sätt är för mig en gåta. Ofta kommer den frågan är det Guds villja att man skall ligga uti större affärer än man möjl kan reda. O! att man vis vore. i tid. skulle man derigenom spara sig för mycken nöd och bekymmer. Gud skall dock hjelpa, om och han skall begagna det ris man sjelf tillagat. Timmerne skrida kl. slår nu 12 äfven denna dag, så rinner den ena timmen den ena dagen och detta blir År, så försvinna äfven de, Jag står nu snart på höjden af min lefnadsbana, och förvisso är största antalet af mina år redan gångna. Och gifve Gud att min sista dag blir lyckliga än den första af jordelifvet. Ske alltså kære Fader, ja ditt Namn är en borgen derför. Ja, som jag förut antydt är jag idag mycket bedröfvad öfver mina stora utgifter. Men min hustru och mina barn äro allesamman krya och nöjda, och de veta ej om, hvad som trycker på mitt sinne. Och att delgifva det, som de på intet sätt kan afhjelpa, anser jag ej vara någon nytta uti. Gud vet det. Gud ser det, och det är min tröst. När några dagar eller veckor har gått skall jag åter, om så vill Gud nedskrifva några rader. Det kan ju då vara något ljusare än idag. Den högstes högra hand kan ju allting förvandla. Och samma hand behåller segern, trots huru det än stormar inom och utom. Ära vare Gud!

Wädret är idag regningt marken är bar, och luften blid.Något kallt som är nämnvärdt har det ej ännu varit denna höst i Eksjö. Dagarne gingo äfven i Dec. och man började allt mer och mer vänta Jul. Denna högtid med sina många minnen från flydda år. Handeln gick teml före Jul, dock klagas allmänt för svåra tider. Kort före Jul fick jag ett bref från Köping att min bror emnade sig hit, Jag sökte att förebygga det, jag fruktade att resan skulle kosta min pung, och det ansåg jag för onödiga utgifter. Emmellertid kom Julafton Min äldsta gosse Josef fick resa ner till Mönsterås till våra slägtingar,Och föröfrigt voro vi alla hemma. Efter lång väntan kom omsider min bror med tåget kl. 10 om afton, jag var honom tillmötes. Han hade nu sina 48 år bakom sig, och man såg att han hade åldrats sedan vi sist träffades. Först nu stängde jag butiken sedan jag sålt det sista paret skodon före Jul.Men här var dock ett rikligt skolager qvar. Ja, vi gingo nu upp på våra rum der ett par fattiga qvinnor utgjorde våra gäster, förutan min bror. Wi intogo gemensamt vår qvällsmat och intet fattades. Hvarpå vi tackade Gud och gick till hvila, under det vi samtalade om min födelsestad Köping m:m: Juldagen tillbringade vi i vårt hem tills på efterm. då vi alla gjorde sällskap till min Svåger Fanj. C. i Holma Askeryd Wi foro nu dit, på afton, och voro här hjertligt mottagna, och hade här rätt roligt tillsamman, det gifves Herran vare lof sådana der tillfällen i lifvet då man får lemna både det ena och andra och njuta af Guds godhet. Annandagen voro vi och helsade på i en bondgård hvars ägare eller innehafvare, var en af de der gamla kristna bönderna, Den stora bondstugan upplystes af en präktig brasa i den öppna spiseln, vi sjöngo en sång, blefvo bjudna på kaffe, och tillbringade en stund i all sköns lugn, hvarpå vi, min bror och svåger och jag återvände till Holma, der de väntade oss till middagen. Men nu på afton skulle vi återvända till Eksjö, min bror

fick ej betalt derför 21/4 87)

och jag gingo till fots hela vägen till stan ungefär 1 mil, men tiden var ej lång, under vårt ständiga samspråkande. Wägen gick öfver höjder med storslagna utsigter af det gamla Småland, och stundom ned i djupa dalar, der en och annan bäck rann igenom trakten, ehuru vid denna årstid till en del tillfrusen Min hustru och barn fingo åka och kommo hem något före min broder och mig. Nu beslöt vi att min bror skulle resa mot sitt hem redan på Söndags efterm. och jag vara honom följaktig till Nässjö. Tredjedag Jul kl. 4 eftm. gjorde jag honom ressällskap till Nässjö der vi togo in öfver natten hos en Kondutör en af mina kära vänner från E-ö. en troende man. Här samlades några få kristna vänner på afton, då vi gemensamt intogo en qvällsmat, samt afsjöngo några sånger under vår sammanvaro. Wid Kl.6 tiden om morgon skulle tåg gå till E-ö, hvilket tåg fördes af vår värd Kondutören. Jag tog nu farväl af min bror, kanske för sista gången Gud vet det, jag såg att han vände sig bort och gret, föröfrigt hans lugna väsende. Han arbetade nu på Köpings mekaniska verkstad der han har sysselsättning året om. Denna gång åkte jag hos Kondutören i finkan ej någon plats att rekommendera, ty det var rätt kallt och obeqvämdt. Åter hemkommen till E-ö. innan det var fullt dager om morgon. Det var nu 4de dag Jul, det var ej utan jag hade äfven litet handel denna dag. Och nu blott några dagar igen af detta År. Och Nyårsafton var inne, nu kommo våra slägtingar från H.ma, och var hos oss hela Nyårsdagen en rätt fridfull dag en af de få. Och nu låg detta År 1886 framför oss. Kändt blott af En, som räknat alla våra dagar. Redan har En månad af detta År gått till ända, något serskilt har ej inträffat, min äldsta gosse återkom från M-ås, men en mängd helsningar från slägt och vänner, Kamp och nöd kännes för tillvaron. Men Gud har hjelpt mycket underbart, Ja övermåttan underbart. Lofvat vare Herrans Namn den 2 Februari 1886.

Tiden ilar åter trenne månader förflutna, vintren är förgången, vintren sade jag, ja det var barmark och sommarlikt sednare delen af April tills de sista dagarne då det var rätt kallt, hvarpå snö har fallit så att det idag den 29 April 1886 är slädföre på E-ö gator och i dess närnet, det är rätt mycket snö, men den blir naturligtvis ej gammal det är ej töväder men snön är lös.

En allmän klagan höres att tiderna äro tryckta och det får äfven jag erfara, ty det är rentaf omöjligt att få in något på fodringar, och handeln är trög nästan svårare än de sistförflutna båda åren jag varit här, dock är behofvet af varor något, men folket sakna pengar. Denna sista tid i denna månad har varit rätt svår, ty jag har mycket utgifter på höst och vinterlager som nu är förfallet. Men Herran hjelper, jag får låna på det ena stället och betala på ett annat. Må Gud i sin godhet hålla mig uppe, så att jag ej behöfver göra med de många som jag finner af Tidningar duka under af ekonomiskt betryck, Gud hjelp. Påsken tillbringade vi, jag och de mina hos en slägting i Askeryd. Annandag påsk bevistade jag Askeryds kyrka. En liten gammal sådan på sednare åren renoverad, och är nu rätt snygg invändigt. Jag bevistade högmessan, en ung prestman vid namn Sandberg predikade. Och predikan lemnade snart sagt, knappt någon behållning, men han förde ett städat språk, så att något anstötligt var det ej, och menade sitt bästa, förmodar jag. En af mina slägtingar var uppe för en tid sedan, en ung man kusin till mina barn vänlig och snäll, tillbragte han här ett par dagar. Och något serskilt har jag ej vidare att anföra från denna tid. Det såg ut under vintren som jag skulle få serskildt sjukdomsfall inom familjen, neml. min hustru tycktes blifva angripen af bröstsjukdom men genom läkarevård blef det återslätdt, så att hon åter är kry. Herran vare lof. Min äldsta gosse har äfven begynt s:k: nattvardläsning. som jag ej har synnerligt förtroende till denna sed, för det yngre slägtet, så var jag tveksam, om han skulle gå eller ej, men när han sjelf

ville, så kunde jag ej förmena det. Werksamheten på det kristliga området, är fortfarande trögt, på platsen En af Fosterlands. st sens predikanter har varit här en tid men det är sig likt, i afseende på Guds rikes framgång tyst och stilla. till detta torde jag framdeles återkomma. Och nu får åter dessa blad hvila någon tid, få se hvad Herran gör, Om i stilla varen så vare eder hulpet.
Marken är täckt med snö, vår och sommarfoglarne som kommit se modfälda ut, de små sädesärlorna de sutto så dystra och sågo nedslagna ut. Men Han som kläder liljorna och föder foglarne kan allt förvandla, lofvat vare Hans namn

Torsdagen den 29 April 1886.

Maj månad gick in vacker, och ganska ofta regn så att allt ser lofvande ut för landtmannen, Och hela månaden har fortgått på detta sätt. Äfven min handel har gått rätt bra, men de vanliga penningebekymren de följa, och kanske detta år ännu svårare än hvad jag förr upplefvat, få se hvad Gud vill göra men ännu är min Credit orubbad. Lånt pengar har jag måst göra ibland. till mina vesclar och utgifter. Den vackra maj gick till ända. Och Juni månad var inne, i början af denna hade mina gossar escamen i skolan Teodor fick flytta upp i andra klassen med premie i böcker och godt vitsord. Gustaf deremot går det trögt för är ännu qvar i andra klassen. Men Josef min äldsta gosse har det gått utmärkt bra för, han gick upp i femte klass, samt fick han 20 Kr lont för en uppsatts i Svenska språket, han hade 10 medtäflare om det nämnda penninge premiet. Wid Pingst kom en slägting från M-ås, ty han hade en son som konfirmaerades i Eksjö kyrka samtidigt med min äldsta gosse Josef. De kläder jag använde på vårt bröllopp på M-ås för 14 år sedan användes nu omgjorda åt honom, då han gick fram första gången. Ja det var en stilla ljuflig Pingsthelg. En Söndag i denna månad var jag till Säfsjö till ett missionsmöte, och träffade här många kära vänner, bland andra en barndomsvän, som der är bosatt i Säfsjö, förut omnämnd i min lefnadsteckning, Jag hörde tvenne predikningar, den ena af blinda Olsson den andra Leander stationerad i Nässjö, Jag träffade äfven en affärsvän, få se hur det aflöper med denne, är allt orolig deröfver. Gud hjelp. Handeln har gått utmärkt bra, denna månad, det bästa den gått någon Juni månad sedan jag kom hit. Men och motsvarande stora utgifter, så att någon kassabehållning blir det ej. En dag i denna månad reste min äldsta gosse i sällskap med ett par andra gossar till Öland för att botanisera, Jag har der en slägtinge till hvilken jag skref, att vara dem behjelplig, vid deras ditkomst. De äro nu der då detta nedskrifves och har idag fått underrättelse från dem, att de befinna sig väl. Nu till ett annat, min helsa har denna vår och sommar varit ganska klen, så att jag måst söka läkare, i synnerhet är min mage dålig. jag har fått medesin att använda få se hvad Gud vill göra, en dag då Doctorn skulle undersöka fann jag, att till min stora ledsnad att jag var behäftad med ett nära dubbelt bråk, Doctorn ordenerade, att jag genast måste anlägga ett dubbelt bråkband, som jag nu gjordt och får nog bära detta, mina återstående dagar af jordelifvet, Herran hjelpe mig i min nöd, min klena helsa, mina invecklade affärer, mina skulder, mina fodringar, min familj. Ja gode Gud hjelp mig, och upprätta mig ånyo, att jag må tacka dig Herre. Det har för mig varit en dyster tid. O,Herre låt det ännu en gång ljusna för mig, om din villja så är. Min hustru och en del af barnen, är nu ute i Askeryd hos en min slägtinge, och har ej reda på det nu nedskrifna om min åkomma. Idag den 11 Juli har jag sutet och nedskrifvit dessa rader. O! att jag finge ännu en gång skrifva något med mera mod tillit och förtröstan, till min Herre Gud, och ännu få röna din hjelp, att du Gud må få

äran, för din underbara ledning och välsignilse. Ännu har Hans barmhertighet icke en ändo, låt mig ringe få erfara det. (Torsdagen den 11 Juli 1886.)

I början af denna månad gjorde jag en resa till M-ås, reste från Eksjö en Lördags eftm. och anlände till Berga station på afton hvarifrån jag tog skjuts fram till Högsby, der jag tillbringade natten hos en vän på Söndagsmorgon var skjuts mig mötes från M-ås, sedan jag blifvit trakterad med frukost begaf vi oss åstad ner till M-ås. Jag hade rest denna väg för att möjlg få upp några fodringar, men omöjligt, öfverallt samma jemmer, om svåra tider. Och min tid var knapp att vara borta från hemmet. Wi åkte nu i den starka sommarvärmen, ovanligt torrt såg det ut äfven på dessa trakter, regn hade ej fallit på länge, men mot middagen denna dag föll några droppar, men slutade snart då vi kommo i närheten af M-ås Då nu hela taflan af kustlandet utbredde sig för mina blickar, jag hade nu ej varit här på 1½ år (Ett och halft år). många minnen runno nu fram, då mina slägtingars hem blefvo synliga, och inom kort var jag hos min svärfar, der äfven en min svåger var för tillfället, här intogo vi middag, hvarpå min svåger och jag gingo in till M-ås på efterm. här tog jag in i mitt gamla hem nos min efterträdare, jag var nu trött och förbi ty min helsa var klen, och dertill resan, hvadan jag lade mig på en soffa en stund. Sedan gingo min svåger och jag till egendom H-la till en der boende Riksdagsman i andra kammaren, en embetsbroder i Garfveriyrket samtidigt med mig, han lemnade eller rättare sålde sitt Garfveri, och uteslutande egnade sig åt jordbruk. Samt blef invald af Stranda och Norra Möre härader om hösten 1884. hos denne gamle vän voro vi på Söndagsafton. En prestman H.st var äfven der hade varit en Söndagsskolfest i det gröna, i närheten af H-la. Här voro vi rätt länge, under lifligt samtal, äfven var man i tillfälle att se båda medlemmars första och andra kammarens fotografier infattade i ram. (perioden 84-87.) På aftonen gingo vi ut till Kron.b. der jag tillbringade natten. På Måndagsmorgon skulle min värd och svåger resa till Stockholm ty der pågick ett storartat landtbruksmöte. Wi hade nu något i affärer att reda i bråskan, hvarpå jag följde med in till M-ås, der vi skildes. Denna dag var jag här och der på M-ås men min tid var knapp, så att jag hann ej helsa på så många af mina gamla vänner. På afton gick jag åter till min svärfar i S-mla der jag sof öfver natten. Jag var här i en tillfälle att tala med den gamle kære mannen om både ett och annat, han är en snäll gammal troende kristen, och dylika samtal har ju mycket godt med sig. På Tisdag morgon reste vi in ånyo till M-ås vi skulle der sammanträffa med den förut omnämnde Riksdagsmannen i och för en handlings underskrift. Nu föll regn i strida skurar till allas belåtenhet. Ja Herran är god, och förbarmar sig öfver alla sina verk. härifrån gingo vi till en annan svåger till mig bosatt på en ganska vacker egendom i närheten af M-ås. här blefvo vi bjudna på en fin middag R-gsmannen och jag. hvarpå jag än en gång medföljde denne hem, der vi tillbringade några rätt angenäma stunder, ty äfven denne Riksdagsman erkännes som en sann kristen. Härifrån gick jag nu till mitt gamla hem på M-ås, som var beläget blott en liten bit från H-la. Jag gick in till en och annan på Köpingen på afton, ty jag hade nu beslutat att resa hem på Onsdag morgon, sedan jag nu intagit aftonmåltid i sällskap med min efterträdare samt en nära granne. Gick jag till hvila, inneslutande mig och de mina i den trofaste Gudens beskydd. På denna lilla kammare der jag nu hvilade har jag sofvit många nätter, mitt gamla hem var i allo trefligt och inbjudande, så att det trängde sig på mig, märkvärdigt mycket denna gång. Du har gerna kunnat vara qvar här, detta var tredje gången efter vår flyttning jag var nere. Jag vet ej hvad! men så föreföll det mig hela tiden denna

gång på M-ås, Men orsaken kan nog sökas, de svåra tiderna, de många förlusterna och dermed förenade bekymmer, är ju en anledning att tänka, det är ju det samma var man är. Men Herran har sin hand med och han skall nog leda allt till ett godt slut. Om vi förlita på Honom. På morgonen vaknade jag tidigt, ty jag skulle medfölja en Ångbåt kl. 5 till O.hamn. Nu tog jag farväl af M-ås denna gång, och inom kort var jag ute på den vackra viken som leder in till köpingen, dessa stränder och holmar hade rätt mycket att påminna om från min vistelse i M-ås en liten holme kanske förut omnämnd der jag en gång landsatte mina gossar, der de lekte medan jag for der omkring och fiskade, holmen var knappt större än ett kammargolf. Frampå morgonen anlöptes Påskallavik, der båten låg en stund, der de resande gingo iland. Och inomkort afgingo vi till O.hamn dit jag anlände vid 9 tiden. I sällskap hade jag bland andra en vän och nära granne på M-ås, En kapten, hvilken bjöd mig på frukost ombord, som lät oss smaka under det båten gled fram mellan holmar och skär. Som sagt jag var nu i O-hamn der jag uppsökte ett par affärsvänner, men lika trögt, fick nästan intet uppgjordt, utan måste taga en del skodon för fodringar, på efterm. 4 tiden gick tåget åt Eksjö, hvilket jag medföljde för att vara hemma om afton. I ressällskap fick jag en Goodtemplare och tillika nykterhetstalare i hvilket afseende han var ute och reste, en snäll nitisk man, men det var som det föreföll ganska mödosamt, för mannen att uteslutande resa och predika om nykterhet, som han äfven sade otacksamt ty det omfattas ej nu med den lifaktighet som det gjordes i början af Goodtempl. verksamhet. Och nu följande lilla tilldragelse, innan jag anländer till E-ö. Wid en station varseblef jag bland mina medresande, En medelåldrig snyggt klädd fru, som emnade resa som jag antog till sitt föräldrahem någonstädes i Smålandsbyggden, hon hade följt med tåget från O.hamn då vi kommo i närheten af Rosenfors fick hon på afstånd se en koja hvarifrån det viftades, af flera personer som på förstugoqvisten och på gården. Der har jag mitt fordna hem och min gamla mor boende förstod man på nämnde fruns utlåtande. och då vi framkommo till Rosenfors, så var der henne tillmötes slägt och vänner, och bland dem, hennes åldriga moder, klädd i sin enkla hemväfda klädning. Det var en vacker syn att se den gamle omfamna sin dotter, under det hon sade min kära moder. 11 År hade förflutit sedan de sist sågo hvarandra, hennes enda neml den resande fruns ressällskap var en liten ullhund, som hon var mycket rädd om, den unga frun såg föröfrigt mycket städad och snäll ut. Sedan de nu hade samlat resefekterna begåfvo de sig af mot hemmet den lilla kojan der allt stod väntande för att välkomna den resande. O! ja detta påminner om något stort, vårt kära eviga hem derofvan hos vår Fader, som en gång skall samla alla de sin, som tillhör den familjen. Några stationer till och jag var åter i mitt hem i E-ö der de mina väntade mig, detta var den 14 Juli. Och dermed var denna resa för mig gjord, och de hemmavarande hade skött vårt lilla efter bästa förmåga, så att jag var rätt belåten dermed. Och så förflöt Juli månad, med min handel mina utgifter och dermed förenade bekymmer. En Lördags efterm. reste jag ut till Askeryd till en förut omnämnd slägtinge. Wi företogo då, att göra ett besök vid en gammal beryktad helsokälla. "Ärkestorp" hvilket besök jag här emnar med några ord berätta. Wi gingo öfver ängar och mossar och kommo omsider upp på en höjd der en by var belägen vid namn Råskog, härifrån hade vi en den härligaste utsigt öfver trakten små insjöar skymtade fram här och der, med stränder omvesclande af barr och löfskog, ja en vacker tafla af Småland, derifrån gingo vi ned till en annan by vid namn Rickelstorp belägen i Flisby socken, här togo vi vägen genom barrskogen och kommo fram till en äng, der vi såg på något afstånd tvenne boningshus samt några uthus, vi gingo dit här

var den beryktade källan. En sorts badhus besöktes först, ramponerat och dåligt invändigt, i hvarge hörn af huset var afstängdt med bräder, som hvar för sig skulle utgöra badrum, någon sorts bassäng eller dursch fanns ej, utan möjligen en balja som användts af de badande, ty sades det de sjuka behöfde ej uppehålla sig mer än ett par dagar så voro de botade, i synnerhet för barn var det helsogifvande, det påminde ej så litet om vantro och vidskeppelse, och en oangenäm lukt var rådande der inne, många namn voro inristade här och der i väggarne af de som besökt platsen. Det egentliga brunnshuset inom hvilket källan var belägen stod härjemte, men emedan det var stängdt, så månste nyckeln anskaffas hvilket skedde i en gård i närheten, hvarifrån en äldre qvinna medföljde, och vi gingo nu in i brunnshuset. Här i dess midt var den beryktade källan, sjelfva huset var ej stort, något större än ett vanligt marknadsstånd, luckor voro anbragta å dess sidor att stå upp för att derifrån utlemna vatten åt de besökande, Källan var ej djup omkring $1\frac{1}{2}$ aln så att det hände att vattnet under torra år kunde tryta. Den var omgifven med en trätrumma, och jemte öppningen var en sorts träholk, som skulle betjena som sparbössa, der de besökande skulle som det antyddes af gumman, "Offras", vi drogo upp träholken men den var tom. Ty sade den språkförda gumman, Det är en gammal man som sköter det hela, och drager nytta af inkomsten och följaktligen äfven "offren". I min barndom sade gumman kostade vattnet här 3 styfver kannan redan steg det till 6 styfver samma mått, men nu deremot tar gubben 3 skilling kannan. Ja det har händt att gubben under torra år, då vattnet har trutit tagit och burit vatten från andra vattenställen och såldt likaväl. Wid vissa högtider har traktens ungdom samlas i stor mängde samlats, och med våld druckit efter behag, till den gamles stora förtret.

Wi drucko ett par bägare ur ett mått och frågade om det finnes sådan märkvärdig läkekraft i detta vatten, Jo sade gumman här ute på detta berg har mångfaldiga lemnat sina linnen och skjortor, som blifvit botade, och blott varit här och badat och druckit en å ett par dagar. Hon omtalade äfven att en nitisk kyrkoherde i Flisby församling en gång hade låtet igenfylla källan med grus och sten, ty sade han platsen är förenad med hedniska fördomar, och der utöfvas blott synd och skam, men folket i orten rensade den ånyo, och den kom åter snart i full gång. Wattnet smakade bläck och det kan ju hända att det var något bättre än vanligt vatten för vissa i synnerhet barnsjukdomar. Emmellertid skall vattnet vara undersökt, och skall befinnas innehålla samma egenskaper, som en källa i Medevi helsoanstalt. Wi tågade af härifrån och voro åter hemma hos min vän vid middagstiden.

Augusti månad gick in varm och torr nästan hela månaden. En dag i denna månad var jag min hustru och mina barn ute på ett landtställe i närheten af Eksjö neml. Hesselås, der trakterades vi med mat och kaffe, och hade rätt angenämnt några timmar, En bekant fru, en af våra bästa vänner hade der sina slägtingar, Till denna fru torde jag framdeles återkomma, En äldre förmögen Enka med två gossar, i skolåldern, hon bor förnärvarande med sina gossar i Jönköping. Under denna månad beslöt jag att göra en resa till Göteborg, i och för affärer hvilket och skedde, der blef jag på ett synnerligt vänl. sätt mottagen af Grossörerna. Något ville jag här orda om Göteborg samt resan dit och derifrån. En Lördags afton medföljde jag $\frac{1}{2}9$ tåget till Nässjö der jag stannade hos en vän Kondutör L. öfver natten härifrån gick tåg kl.4 på morgon till G.b. i rättan tid tog jag plats i en tredje klass, och i denna kupee fortsatte jag re[illegible]n ända fram. Wi anlände till Jönköping tidigt om morgon der ett kort upphåll gjordes. Och fortsatte derifrån till Falköping, ej alla stationer stannade tåget, så att jag var vid nyss

angifvna stad ½,8 tiden, under vägen hit kom jag i samtal med en troende kristen, han satt och läste i sin bibel, då jag sade till honom att den der reskartan som han läser uti är nog den säkraste. Och på så sätt kommo vi samtal. Ja! hvart man kommer, och hvar man färdas, så träffar man då och då, en och annan af Guds hemåt vandrande folk, lofvadt vare Gud! Det var en vacker trakt att resa här jemte Wetterns strand men småningom krökte banan af inåt landet. Och vi voro som sagt i Falköping vid ofvan anförde tid. Under det tåget stod här en stund var jag inne och drack en kopp kaffe, som smakade rätt godt emedan jag var uppe tidigt och rest denna morgon. Härifrån fortsattes i motsatt riktning ner mot Göteborg, här reste jag igenom de s:k: Falköpings svältorna en mager trakt, det påminde om de bekanta allvaren på Öland, dock med den skilnad att kala berg syntes på afstånd. Men det blef snart ett annat utseende då man kom ner mot Alingsås, der jag inträffade ½ 10 tiden f:md: Och nu gick banan genom en härlig trakt, tätt med stationer, små insjöar och vikar syntes här och der, vackra gods skymtade fram genom löfskogen, och täcka sommarvillor, uppbyggda af företagsamma Göteborgare, Större fabriker voro anlagda vid stationerna, Jonsered (väf och garn)m m: Floda, Näs slöjdskola syntes äfven på något afstånd. Rätt mycket folk steg på de närmaste stationerna till Göteborg alla sågo städade och hyggliga ut. Och inom kort rullade tåget ner till G-borg, en storartad anblick för den som ej besökt platsen. En f:d: Eksjöbo skulle här vara mig tillmötes, men jag träffade ej honom förrän jag kom ett stycke uppåt gatan.
Nu gingo vi för att anskaffa ett enkelt ensamt rum, komna in på ett ställe der troligen emigranter hade sitt tillhåll på genomresa, men här såg osnyggt och otrefligtut, hvadan vi lemnade detta ställe och gick till ett Hotell, der jag genast fick ett ensamt litet nätt rum. Då jag antecknat mitt namn, gick jag ut och såg mig om, samt försökte jag sedan få någon hvila efter resan på mitt lilla rum. Wi 2 tiden var jag bjuden på middag, till hans hem, som var mig till mötes. Och omsider fick jag reda på dennes bostad, Ett snyggt elegant hem i en vacker stadsdel, vi intogo gemensamt med vännens familj en präktig middag. På efterm. blef jag bjuden på att åka ett slag omkring åt hamnen och några gator, och åter till hans hem hos hvilken jag nu gästade. Wid kl. 5 tiden gjorde vi åter sällskap, och nu bevistade vi en predikan i den vackra Bethlehemskyrkan, predikan var utmärkt och till hjertat gående äfvenså var sången tilltalande. En dyrbar stund, dock hade jag ännu haft mer nytta häraf om jag ej varit uttröttad efter resan. Kyrkan var enkel men på samma storslagen äfven invändigt med sina rymliga läcktare, huru mycket folk den rymmer är mig för tillfället obekant (antagl. 3 a 4,000 menniskor)Midt öfver prekikstolen stod med värdiga bokstäfver. Ut efter hela väggen. Syndens lön är döden, men Guds gåfva är det efiga lifvet genom vår Herre Jesus Christus, sången var tilltalande sade jag, samtidigt då orgeln lät sina vågor ljuda ut bland åhörarne, uppstämde fyra stycken flickor sin röst, för att bidraga till ledning af sången. Efter predikan uppstämdes bland andra kända sånger. Här en källa rinner, Säll den henne finner. Hon är djup men klar. Gömd men uppenbar. o:s:v: De större städerna hafva de liksom andra platsen, sina obehag, men äfven sina fördelar. Mitt ostadiga sinne tänkte, då vi gingo, här var skönt och uppbyggligt att vara, och jag vore ej emot att vara boende här.
Jag skildes nu vid min vän, och begaf mig till Hotellet der jag hade mitt lilla rum sedan jag först intagit en enkel aftonmåltid på ett ställe. Och sof nu första natten i Göteborg, sedan jag druckit kaffe om Måndagsmorg. gick

jag att uppsöka ett större handelshus M.L.Söner med hvilka jag haft affärer i många år, icke minst den tid då vi bodde på M-ås. Kommen dit träffade jag grosshandlaren personligen, hvilken mottog mig på det allra vänligaste. Och inom kom äfven Grosshandlarens son en Herr. G.L. med hvilken jag var mycket bekant, emedan han gjort resor i landet 3 a 4 år för huset räkng.Wi gingo snart och genomsåg deras väldiga lagermagasin, om hvilket man ej gör sig mycket föreställning förrän man sett det, väldiga läderlager från golf till tak, i långa magasin byggda af sten med två a tre våningar.
Och sedan vi hade genomsett detta och bestämt mig för ett litet parti på 100 halfvor, gingo vi åter in på kontoret. Herr L. grosshandlaren var en man omkring 60 år, ytterst vänl.och human! men tycktes se ned med ett vist, det rör mig ej huru det är med landtallmogen i landet, då jag talade om den tryckta ställning hvaraf folket lider förnärvarande. Han tycktes liksom säga jag bryr mig ej om bönderna. Huset lär omsätta för millioner i läder och kaffe, samt något socker. Han var van att sköta affärer och pengar under det jag satt här kom fler penninge bref, både från landsorten och småstäderna i landet, ty de drifva handel nästan med hela vårt land. Sonen Hr G.L. var mer tillgänglig, och i allo mer vänskaplig ty han hade fler gånger besökt mig i mitt hem. Han frågade mig, om han fick bjuda på middag, i Trädgårdsföreningen kl.3 tiden då han uppsökte mig på mitt rum. Wi gingo nu till nämnde Trädgård, der vi tillsamman intogo middag, som kostade Herr.L. nära 10 Kr. här sutto vi ute i det fria, en sorts paviljon, der middagar serverades vid flera bord. Här kunde man få en aning om, utlandets storslagenhet. Men man var presis ogenerad, den ene fäste sig ej det ringaste vid den andra, utan man intog sin middag och dertill ett glas sockerdrigka utan att den ene knappt såg åt en annan. Här ifrån medföljde jag Herr L. ut i Göteborgs skärgård till ett förhyrt sommarboställe af Herr L. der hade han sin fru. Dit gingo vi på en mindre Ångbåt, som gick mycket fort, här var jag blott Cka ¼ timme, ty det kom en båt som ånyo gick in till staden, G-borgs skärgård är ej vacker, kala berg på båda sidor som de förmögna G-are har försökt att försköna, men de vestliga stormarne utpina all väsclighet, om det möjligen är någon fläck emellan bergen, som har någon jordskorpa, i hvilken skulle väsca något. Denna väg tänkte jag, då resan gick genom skärgården, aftågar vårt lands befolkning, till landet i wester, tusen och tusen. Inkommen till staden på afton var äfven denna dag förbi, och jag gick hem på mitt lilla rum, och öfvertänkte detta lifvets s:k: storhet men förgänglighet, Tisdagsmorgonen gick jag till ett annat Grosshandl. hus med hvilket jag äfven haft affärer nästan lika många år som det förut omnämnda, neml. A. M & Comp. lika vänl. blef jag äfven här bemött, och tyckte i det hela taget nästan bättre om denne snart grånade affärsman, de gjorde i rått och beredt läder samt tran från Ishafvet. Då jag talade med grossören, och tackade honom för mot mig bevisad välvillja under de flydda åren, så fuktades våra ögon. Och sedan jag hade sett en del af deras lager, samt uppgjort. Så erbjöd mig den yngre Grossören att åka med ut till deras i närheten af hamnen belägna magasiner. Här hade liksom samlat sig landets råvaror i skinn och hudar, förutom utländska sådana. Och sedan vi hade öfversett det hela och jag åkt ännu några gator, Då vi under tiden åkte förbi Betlehems kyrkan, då Grossören sade detta hus är byggt af frivilliga med, ett all aktning värdt företag, sade han. Jag invände då att jag bevistade en predikan igår efterm. Och huset är lika prydligt äfven invändigt. Sedan jag nu denna dag gjordt några smärre inköp, samt försökt att försälja en äkta perla, som jag medtagit från en vän i A-ryd, jag blef öfver allt bjuden 12 Kronor för den samma, men vågade ej antaga perlan var funnen i en sjö i Askeryd församl. Äfven denna

dag var jag bjuden på middag i Trädgårdsföreningen, denna dag af en Tysk grossör bosatt i G.borg han innehade en s:k nåtelfabrik, samt sålde dessutom rossläder artiklar m:m: Äfven besökte jag denna dag Hasselbladska Etablisementet troligen den största kortvaru Grossör i Norden. Sedan vi som förut nämndes, intaget middag på samma ställe som föregående dag beslöt jag afresa på eftrm. 2.20 lika fin middag äfven denna dag blef oss serverad. Och derpå besåg vi det storslagna Orangeriet som det påstods det största dyrbaraste i vårt land ja i de nordiska länderna. Och jag ville här något nämna härom. Hela byggnaden är af glas två våningar hög, med en sidobyggnad likaledes af glas. Inkomna genom en dörr satt der ett fruntimmer som mottog en liten afgift, här kunde man genast förstå huru det ser ut i de tropiska länderna, man gick under väldiga palmer och en mängd sydländska väscter prunkade med sina blommor, ifrån Kina Ostindien Ny Holland och många platser, deruppe i den ena änden af huset, hörde vi mellan löfverket en härlig fogelsång vi gingo uppföre en spiraltrappa, och deruppe var en väldig fogelbur med flera rum. I hvilken funnos en mängd utländska foglar, som oaflåtligen slogo sina drillar. Derpå gingo vi in sidobyggnaden, här rådde en ännu varmare temperatur, man tänkte sig att man var i en träskort i de varma landen, en mängd af allehanda sjö och vattenväscter voro här plaserade, en anbragt eller konstgjord vatten resovoir här och der mellan näckbladen simmade vackra guldfiskar, och då jag med handen knäppte i vattnet summo de af och an, föröfrigt voro här höga väscter med stora breda blad. O!detta allt var något stort att se i den herliga kedjan af Guds sköna natur, och man kände sig dragen till honom som med sitt "Warde", har frambringat allt, Tiden var snart inne för min afresa, och jag måste lemna detta sköna ställe, med sin angenäma doft. Wi gingo nu med raska steg till Höttellet, der jag uppgjorde, samt derifrån till jernvägsstationen, och här tackade jag grossören, och tåget kilade nu åstad genom samma trakter som jag förut passerat, på afton var jag i Jönköping, der jag tänkte stanna öfver natten hos en vän men fortsatte till Nässjö, der jag tillbringade natten på samma ställe som vid nedresan. Om Onsdag morgon fortsatte jag med tåget till Eksjö, och kom hem kl. 8 tiden om morgon. Wid Nässjö gjordes förberedelser till ett festligt uppehåll, emedan Konung Lois af Portugal skulle resa fram denna dag på sin hemresa från Sverige.

Åter hemkommen till mitt E-sjö hem med ett det alldrabästa intryck af min Göteborgsresa, så att jag snart i min ensamhet på detta rum begynte att ledas vid och tänkte det vore allt lifligare att vara på en plats der det är större folkrörelse, och äfven uppbyggligare på det andliga området, men hvarge plats har ju äfven sina obehag, Ske Guds villja.

Mina gossar begynte denna dag skolan. Och snart var Aug månad till ända Sept. ingick med klara och varma dagar, och denna månad har till dato ej varit minst bekymmersam af serskilt orsak, de svåra tiderna de många konkurserna och dermed förenade förluster må Gud hålla sin hand öfver mig och vårt lilla, att vi ej duka under, Gud hjelp hjelp! 13/9. 86.

Tiden rinner som en ström mot sitt mål, oafbrutet dag och natt, hösten är nu förbi, och Julen tillstundar. många begymmersamma dagar, men de hafva allesamman gått, ännu fortfar jemmer på det lekamliga området, men Gud vare lof, min handel har emmellanåt gått rätt bra, folket tyckes ej draga sig härifrån, utan fastmer tyckes det tilltaga, dock mina fodringar från första åren får jag nog till större delen förlora. Min helsa är nog rubbad men ännu är ej hoppet ute, att icke förbättring kan inträda. Nu börgar jag mer och mer blicka in i förhållandena på denna ort. Och hvad skall jag tänka annat än låta Gud stå vid styret och låta honom leda i allt allt. ty han allena vet hur långt och bredt vi bo skola.

En dag i slutet af Sept. var jag i icke liten förlägenhet och skref då till M-ås om hjelp men blef vägrad, den första gång jag blifvit det, neml. om deras Namn. Men Herran vare lof det har likväl gått.tills dato. En ovanligt

blid vinter knappt någon snö ännu då detta skrifves den 13 Dec. Föjande vers stod att läsa i en af platsens Tidningar, hvilken jag ansåg har ett sanningsenligt innehåll.

Hur språken eljest skifta på vår jord. I dyster enighet de dock förklara. Att lidandet är är lifvets botten - ord. Och allt det andra flygtigt bländverk bara.

Julqvällen 1886, nedskrifves dessa rader. Känner mig af hela mitt hjerta tacksam mot Gud för all hjelp till denna dag, på denna plats. Den tredje Julen i Eksjö. Wisserligen har det ej gått den handel och rörelse som föregående År, men jag får ej klaga ty mitt förtroende är bibehållet, Gud vare tack för allt vi sakna intet af det vi behöfva.

Juldagarne förrunno, stilla och fridfullt, vi voro som vanligt ute på landet hos slägtingar. Trettondagen voro vi i Jönköping hos en god vän. Der var vi i tillfälle att höra den i vår tid mycket beryktade Lektor P.Waldenström en ovanl. begåfvad man, ja den mest omtalade under denna tid. Omkring 15 Jan hade jag besök af en Riksdagsman från M-ås J.E. Så är denna månad förfluten. och något nämnvärdt har ej inträffat utan den gamla sången, nöd och klämmor, men äfven Gudomlig hjelp. E-ö d. 31/1 1887.

De trenne Åren af min vistelse här flytt Och hvad jag upplefvat är antecknat i föregående blad. En större olycka har i Mars månad inträffat i Mönsteråsorten i det, att min hustrus gamla hem blifvit ödelaggdt genom vådeld, neml. byn Grimhult i Flinryd, der min hustru är barnfödd, ja hela denna by har uppbrunnit, som det tros mordbrann. Dock bor min åldriga svärfar ej der utan i Stubbemåla i Mönsterås socken. Det var en stor förlust i synnerhet för en arendator, som fick hela sin ladugård med kreatur och allt uppbrunnit Min svärfar hade dock husen brandförsäkrade, fastän lågt. Förnärvarande pågår en stor strid i vårt land, om den s:k: Tullfrågan, Riksdagen upplöstes i Mars, nya val utskrefves. Frihandlare tyckes segra, dock är Tullvännernas antal ganska stort. Tiderna tryckta, stor jemmer i landet, stor emigrantion. Och för min del, mitt förtroende fortfarande godt. teml. handel, många skulder, många förluster af föregående års utborgningar. Dock Gud håll din hand öfver mig och de mina. Och hjelp oss alla dit der all nöd är slut, förbi, förbi, för evigt. Fick idag ett kärt bref från min gamla svärfar, en på Herran troende snäll man. (Den 18 April 1887). Den 20 April en sorgeport m v: på 22-- med blott tvenne namn det ena mitt Gode Gud, afstyr denna fara om möjl. (Gud min Gud Ochlåt mig gå under i denna svåra tid. 21/4. 87.

Samma klagan som ofvananförde har följdt mig oaflåtligen denna sommar förluster och ledsamheter. I augusti nådde det sin höjd jag blottade hela min ställning för mina närmaste, gjorde derpå en förteckning på skulder och tillgångar hvilka på båda sidor rörde sig omkring 27 a 28 tusen Kr. mycket förfallna skulder jag måste ner till M-ås, fick en tillfällig hjelp genom lån på 2 tusen sedan jag omtalat alla mina skulder och tillgångar dock nedsattes de sednare mycket så att en brist uppstod på 4 a 5. likväl fick jag hjelp med namn och gick i Kalmarbanken och fick hjelp, men tror att den är tillfällig ty frågan blir nog om jag utan en omstörtning kan reda mig. dock är Gud mäktig att hjelpa käre Fader låt min otro komma på skam.

Min äldsta gosse Josef utgick med de bästa betyger i År, ur härvarande läroverks 5te klass, samt fick han 100 Kr i afgångsstipendium. Idag har vi rustat ut honom till Jönköping för att der fortsätta i 6te klassen, (må Gud välsigna honom.) En moders tårar och böner har nu följdt honom och äfven jag ringe har nu vid härvarande station tagit afsked från honom. (hans namn är nu Karl. Josef Hamrin). (29. aug 1887)

En Julafton är åter inne, min äldsta gosse är hemma, och genomgått en termin i Jönköping, och det har gått mycket godt för honom, han har de bästa betyg, jag kunde ej vänta bättre. O ja! detta År! huru mycket hjelp har jag ej erfarit af Herran Gud, under alla trångmål den gångna tiden. Tiderna äro tryckta en allmän jemmer ibland folket, men ingen brist förefinnes på lifsförnödenheter utan ett rikt År i detta afseende, Äfven denna Jul kunna vi glädja oss åt att intet fattas oss, lofvat vare Gud, min handel har gått teml. under hösten men har nog öfverhängande skulder som möter på Nyåret. Det är dock bäst att taga en dag i sender, ty om jag blickar framåt så vet icke jag vägen, som det måste gå. Ett nytt spörsmål har äfven runnit upp denna dag. denna lägenhet vi bebo skall snart säljas. Jag vågar knappt tänka derpå, ty mina skulder gå nog upp till mina tillgångar men det ljusnar nog än en gång om Gud så vill, Jag lemnar nu allt för att få fira Jul i kretsen bland de mina, (mina 5 barn och min maka.) Gud välsigne oss alla. Julqvällen den 24 Dec 1887.

-Min hustru fyller idag d. 12 Jan 1888. 50 År.-
Såsom redan antydt skall denna gård försäljas, och lärer redan vara uppgjordt, för ett pris 25,000 Kr köparen en Trädgårdsm. här i staden, det var nära att jag kom uti denna affär, men aftalet var redan afslutat då jag fick veta det Julafton. Och jag får taga äfven denna sak från Gud, att jag ej kom uti detsamma, nog hade mina vänner hjelpt mig dermed, men jag gick nu förbi de svårigheter, som då kunnat möta. Wid Trettondagen var jag åt Jkpng och hörde der bland andra en Kyrkoherde Sundelin, som jag känner från min Norrlandstid, jag hörde honom i Hernösand för 20 år sedan, och var då en deruppe beryktad predikant, Icke mindre nu der han låter sig höra i östra kyrkan i Jkpng. nästan vanl. för fullt hus, Icke så liten lärdom fick jag af detta mitt besök denna gång. Och var i tillfälle att se rätt mycket bland annat, läroverket med dess inre salar och det ganska rika museet, en stor saml ur djur och västriket m:m: Det är här min äldsta gosse är i tillfälle att inhemta sina kunskaper. Lyckligt åter från Jkpng. Och har det nya året inträdt så vi räknar idag redan den 12 Jan. 88.

Ett nytt uppslag i lifvet har inträffat, som förut är nämndt såldes denna lägenhet vid Jultiden, jag började rdan då att tänka, om jag fortfarande kommer att bebo denna gård. Här midt öfver gatan bodde en förmögen handlande, som ville öfverlemna sin handel, som gått med fördel många år. I slutet af Januari kom det på tal att jag skulle öfvertaga hans affär och dermed förena läder handeln jemte mina skodon, ja det gick så, jag har ånyo öfvertagit ett lager på 13,000 a 14 tusen Kronor, och har nu diversehandel i förening med ofvanstående som är min gamla affär denna butik är stängd, men jag har bibehållit detta Kontor samt våra rum till hösten då vi skola om Gud vill flytta öfver gatan äfven för bostadens skull. Ja nu har jag vida större än förr att sköta men har ett snällt biträde, förut i tjenst hos den förra prinsipalen, han är fullkomligt van med handeln i annat fall hade jag icke kunnat öfvertaga. Nu behöfver jag en hel Gud till hjelp, som leda allt, och vill gerna tro, att alla Herrans vägar äro godhet och sanning. Han som känner min djupa nöd, ja han välsigne äfven detta företag, ty jag är nu ytterligare bunden på 5 år från 1 Okt 1888. Antingen var detta en räddningsplanka för min ekonomi eller om jag går under så blir det en uppseendeväckande krachs, må Herran skona mig och de mina från denna skam, så att ej Hans namn genom mig må blifva vanärat. O! ja det är min innerliga önskan och må han framförallt hålla mitt sinne vaket, ja Han är mägtig och skall en gång få äran derför.
E-ö d. 26/4 1888.

Wi äro nu redan i midten af Juli Och jag har således haft min nya butik öfver 3 månader. Och det har gått ganska god handel, så att jag kunnat betala rätt mycket på mina skulder, men har nog på denna tid iklädt mig nya för att kunna vara sorterad, Till en början var min företrädare A. orolig att det ej skulle gå, och dertill fick han höra om en förlust jag fått göra, hvars utgång jag ej ännu kan säga. (Må Gud skona mig så mycket som möjligt.)

Hvad som vidare har tilldragit sig på denna tid är, att jag varit nere på M-ås, och ånyo bortarenderat vår gård på 3 år. Denna gång var jag vid bättre mod under min vistelse der, och lemnade slägt och vänner med glädge och frimodighet och äfven de voro glada att Gud så underbart hjelpt mig.

Samt har en ännu större tilldragelse timat, i Sundsvall idet att nästan hela staden uppbrunnit. jag har brefvesclat med fordna vänner på platsen, och de hafva i bref saggt mig att der var en gräslig nöd. omkring 9.000 menniskor husvilla. Äfven min fordna prinsipals Hamrins gård och garfveri brann upp, (Branden i Svall den 26 Juni, samma dag i Umeå och Lilla Edet m fl. platser. En hemsökelsedag.) hela vestra och östra staden, deri kyrkan in beräknad, samt flera ofentliga byggnader härjades och ödelades af elden. Men tyvärr drabbar detta ej ensamt Sundsvall och dess innebyggare, utan enhvar får vidkännas det, genom brandstodsbolagen. Ännu ligger en aflägsen förmodan och önskan hos mig att återse Norrland. Men Gud vet om den någonsin kommer att fullföljas. Ja! Gud vet det, Ske hans villja. hjelp mig att vara stilla och nöjd med hans skickelser. Jag har i år haft det jemförelsevis mycket bättre, än under de föregående Åren här i E-ö. Herran vare lof för allt! E-ö d 16 Juli 88.

Ett och annat har paserat sedan ofvanstående nedskrefs. Min äldsta son reste till Jkpg. i början af Sept. för fortsättandet af sina studier, och dermed var allt godt och väl. I Okt. fick jag spörga att d:s:k: frälsnings armeen var der, och hade verksamhet, min son gick dit gång efter annan, Och en dag fick jag underrättelse från honom att han med hela sitt hjerta lemnat sig åt Gud, så att hans bref voro allvarliga, och genomgripande, han kunde ej för sitt samvete, undgå att gå dit, der han funnit den nya skatten och lif i Guds Son, trots rektors och lärares förbud, han var ej ensam ty många af ynglingarne gingo dit men min son, kom i största svårigheter deröfver, ty oacktadt sitt lugna mod, så bekände han öppet hvem han tillhörde utan att bokstafligen sluta sig till deras. (frälsingsarméns verksamhet.) Min andra som G. skulle nu bort, till en praktisk skola i Karlskoga, hvadan jag reste med honom dit i början af Nov. jag reste nu igenom på jernväg norra Westergötland, der jag som barn hade passerat, som förra delen af min lefnadsteckning omtalar, i synnerhet Sköfde stad, den hade nu blifvit mycket förändrad på öfver 30 År sedan jag sist såg den, ja! min andra son är nu som sagt,i Karlskoga praktiska skola. På återresan var jag uppe i Jkpg, och helsade på min son, det var nu kärt att träffa honom, ty vi voro nu ett. Som tiden var inne, att betala den sedvanliga terminsafgiften, så gick jag upp till rektorn. och vi kommo genast i samtal, då han spörde mitt namn. Han sade att han med all kraft var emot d:s:k: f-arméns verksamhet jag sade, att jag aldrig hört dem, men var glad att en sådan förändring försiggått med min son. Och sade bland annat till rektorn om vi föräldrar fått höra, att vår son hade fallit i synd och last, så hade det varit en sorg, men nu är det en glädge. Jag skildes från rektorn med det löftet, att han icke skulle på något sätt förfölja. Få se hvad framtiden utvisar, om Josef Hamrin skall fortsätta med sina studier. (Rektor W dog sedan nästa vinter mycket hastigt var i skolan

den ena dagen och var död den andra.) Emellertid är vår son, glad och lycklig Lofvat vare Herrans namn.

Min handel och min handtering har fortfarande gått rätt bra, visserligen är det stundom bekymmersamt med mina stora utgifter men Gud har hjelpt allt härtill.

Wi hafva äfven nu våra rum i samma lägenhet, som vi hafva handeln, och har det jemförelsevis rätt bra. Olägenheter hafva kommit på tal äfven inom detta läroverk der två af våra yngsta barn går, en af dessa har varit svårt utsatt, för ogrundade beskyllningar så att jag måste uppträda till hans försvar. Ja må du Gud utreda lifvets gåta, och hjelpa välsigna och bevara både mig och mina barn, så skall du en gång få äran för allt, allt!

(Så slutar jag här den 27 Nov. 1888.)

Julen kom, och före densamma en liflig handel i vår butik, ja sådan den ej varit i denna butik på många år, så att mina affärer klarades godt. Wintren gick och våren kom, utgifter och någorlunda inkomster följde i spåren så att det gick igenom. Min andra son, som nu genomgått skolan i Karlskoga slutade der i slutet af April. Nu var det bekymmer för honom att få plats. Och omsider fann jag en sådan genom en tidning, han reste från skolan till Kopparberg på en jern och kopparverkstad. Der blef han dock 4 a 5 veckor, ty hans prinsipal fodrade ersättning om han något skulle få lära. Just som jag närde dessa bekymmer, kom ett telegram från min födelsestad, från dervarande mekaniska verkstad, der jag har en broder som arbetar. Der fick nu min son plats. Nu började min hustru och jag på sommaren tänka på en resa dit, för att se min fädernestad, vi anträdde resan den 6 Juli på jernväg anlände till Motala samma dag der vi tillbringade natten, samt fortsatte öfver Örebro, förbi Halsberg, här fingo vi höra att en större eldsvåda öfvergått Köping Torsdagen den 5 Juli 1889, den mest bebodda och äldsta stadsdelen hade brunnit. Ja vi kommo dit. Lördagen den 7 på afton [illegible] fingo se att så var förhållandet. Mina slägtingar, bror och svägerska, med deras två barn voro oberörda, de bodde utom staden. Min son hade arbete på mekaniska verkstaden äfven den var oberörd af elden. Det var ju i öfrigt rätt kärt att se denna, plats, der jag sprungit som barn, ja staden har undergått stora förändringar utbyggd och förskönad på alla håll, serskilt hafva Köpingsboerna laggt an på planteringar, stora sträckor i stadens närhet, som var kala backar under min barndom, der står nu tjock löfskog. Ja staden har gått framåt i alla afseenden. Den stadsdel som brunnit, spirar nog snart upp, omkring 50 gårdar. En liten pojk på 10 a 11 år hade anlagt elden, jag var i tillfälle att se det olyckliga barnet, myndigheterna hade tagit honom i förvar för att göra honom oskadlig.

En dag voro jag och de mina ut, och såg på staden och dess omgifningar. Johannesdal (helsobrunn) vi voro äfven uppe på d:s:k: kanonberget, derifrån vi hade en härlig utsigt öfver staden och orten.

Ja dessa trakter lågo nu som en dröm från min barndom. Huru snart försvinna ej 30 a 40 år då man ser tillbaka. Bland vänner jag helsade på var en äldre qvinna. Lina Rundqvist, en troende snäll kristen, hon i förening med en numera afliden syster Fredrica R-st voro de första på denna plats, som begynte missionsverksamhet, det kan väl hända att något rörde sig i den riktningen före dem, men de nämnda qvinnorna fick under många år leda verket, och vara redskap i Guds hand till mycken välsignelse Nu är det der som mångenstädes flera grupper. Jag bevistade deras missionshus tvenne gånger, samt en gång på Frälsningsarmens lokal. Ja Gud välsigne sitt verk öfverallt. Sedan vi

tillbringat några dagar på det närbelägna Pettersberg som min far anlaggdt, der stodo nu de björkplantor som jag sett ganska små, stora fullväscta björkar. O!ja tiden förändrar allt. Ja vi anträdde hemresan på Lördagsförm. med Maria 1. der vi togo farväl af min son som nu fått bostad i staden, i närheten af verkstaden, samt våra slägtingar. Farväl! farväl! äfven denna gång. mycket mycket ovist om jag någonsin får se dessa trakter. Båten gled fram genom K-ngs ån utåt Mälaren, denna vackra sjö, med dess täcka stränder. På afton kommo vi till det bullrande Stockholm der vi togo logi på Klarabergsgatan Nº 5 ett kristligt Hotell vid namn Zion, der hade den mycket beryktade Boltzius bott, och utöfvat sin verksamhet, der stod qvar en mängd kryckor, m.m. ett vittnesbörd från hans tid, jag såg dem emellertid, (reflescionerna får var och en göra.) Wi voro i S-lm Söndag och Måndag, var en dag i Imanuelkyrkan der hörde jag en utmärkt predikan I synnerhet öfver orden. (Dömen icke på det i mån dömde vara) Frälsningsarmenslokal besöktes äfven, här var sång instrumenttalmusik, m.m. korta vittnesbörd ur Guds ord af flera män och qvinnor. Slottet besöktes äfven, der vi voro i tillfälle bese en våning, en utvecklad prakt och dyrbarhet, att beskrifva går ej. Wi sågo det rum der Karl XIV Johan slutat sina dagar, likaså der Gustaf IIIjes dagar ändades, m.m. äfvenså gingo vi igenom Rustkammaren, der vapen och sköldar m.m. hästar. Carl XII Gustaf II Adolfs, likaså i naturliga som då de lefde, nu voro de uppstoppade. Stockholm har på 13 år sedan jag sist såg det gått mycket framåt nya gator nya hus, det ena liksom täflande med det andra i dyrbarhet och prakt. Farväl du gamla S.holm på Måndagsafton gingo vi ombord på Romseby kl. ½9 och tillbringade natten på sjön, och efter en rätt besvärlig sjöresa voro vi Oskarshamn på Tisdagen 3 tiden e.m. derifrån vi fortsatte resan med jernväg till E-sjö och hemkommo sistnämde dags afton. Här stod allt väl till Som minne från denna resa medhade vi ett instrument från Köping som står här i vårt lilla rum. Ja Gud ske lof att denna resa lyckligt är slutad. Sedan jag hemkom har jag varit mycket dyster och ledsen i flera dagar. Öfverhängande utgifter, och resurserna hoppsatta. Gud den gamle trofaste hjelpe mig ur denna nöd, att jag må gå segrande genom allt, och ej låta denna tidens vedermöda nedsätta mitt mod. Ja Gud hjelpe och de mina. Allt härtill har Herran hulpit. (läste jag om igår i Söndagsskolan Hör min klagan och hjelpe k. Gud. Den 22 Juli 1889.)

Några månader har åter förflutit. sedan föregående sida nedskrefs. I börgan af Sept. reste jag med min son T. ned till Karlskrona, der han blef intagen i Skeppgosseskolan dock kunde han ej stanna der längre än till Julen då han kom hem, och under denna tid tog afsked. Orsaken härtill, är svårt att säga, tonen och diciplinen är ej den bästa i denna kår, oacktadt den utmärkta Schef,Prins Bernadotte. Hösten gick som vanl. god handel och kunde klara mig undan förrunnan. Ja den kära Julen kom, den andra i dessa rum och lägenhet, och alla mina k. barn kommo hem. G.f från V[illegible]ing, Josef från Jönköping der han fortsätter sina studier. Ja vi hade nu alla våra barn hemma, kanske den sista då voro samlade i föräldrahemmet. Och nu äro de åter borta en i Jkpg. en i Köping en i Göteborg, neml. T. Gud välsigne dem på sina skilda platser. På återresan fr. På återresan fr. Karlskrona besökte jag Mönsterås och Kalmar, der jag sammanträffade med gamla kära vänner, hvilka voro mig till glädge och uppmuntran.

Så har åter en tid gått och vi äro nu i Febr. en ovanl. blid vinter vi hafva knappast ännu haft snö eller något nämnvärdt slädföre. Handel och affärer mycket tröga och bekymmerna ej de minsta. Ja kanske mer än vanligt.

Gud håll din hand öfver mig och de mina, att jag icke varder förgången.
Den 20 Febr. 1890.

En liten tid har förrunnit sedan ofvan tecknade rader. Jag var vid Påsktiden nere i Göteborg och helsade på min son T. och mina affärsvänner, allt aflopp väl, skref deröfver en liten reseskildring införd i platsens Tidng (Hvad Nytt E-ö). Alla mina barn äro borta under sommaren, hos slägtingar på M-ås och på Öland, utom min äldsta son J. som vistas hemma under sina ferier. Ett nytt bekymmer har påkommit hvarigenom jag skulle förlora en större summa 628 Kr. saken har varit före vid härvarande Rådhusrätt, huru det aflöper vet Herran, han hjelpe mig och befrämje min sak, har varit i mycken nöd deröfver, ty jag har intet att förlora, men skulder i mängd. Är mycket mer invecklad i affärer nu än förr, är förlagsman för en butik i O-hamn, der jag har ett läder och skolager på omkring 4,000 Kr. Wid afslutningen i våras var min omsättning 61. tusen Kr. men hvilka bekymmer med lön och vesclar att reda allt. Gud vet det. Mycket papper ligger nu med sina rälng f.f. men kan ej betala, och märkvärdigt nog har denna månad alltid haft stora bekymmer med sig. t.escp 87 då det var nära att gå åt annat håll, som synes af det föregående i denna bok.

Min helsa har varit temligen god denna sommar. Ja må han den k. himmelske fadren uppehålla och välsigna mig och de mina i fortsättningen. Så skall jag en gång evigt tacka honom derför. Detta år är ett ovanligt rikt skördeår, öfver hela landet. Återkommer i denna bod då ofvanstående förlust blifvit afgjord. G. hjelp! d.24. Juli 1890.

Sedan ofvanstående nedskrefs har tvenne år förflutit, och under denna tid alltmer lutat mot mitt ekonomiska fall. Hvad som inträffat inom min familj är ej af synnerlig vigt min äldsta son har blifvit student, och varit i Upsala snart $1\frac{1}{2}$ år, han emnar att blifva prest, ifall att han dertill kan få medel att fortsätta sina studier. Har detta år sett att det blir mig en omöjlighet att kämpa med mina skulder och förluster. I Sept. var jag nere till M-ås, emnade öfvertaga garfveriet der. Men som jag förut sett att min ställning icke tillät att vidare utveckla mig så beslöt jag att afstå derifrån. Meningen var att en af mina söner skulle förestå affären, med verkgesäll för arbetet. Hemkommen derifrån med dagar och nätter af oro, Den 10 Okt. 92 blef afgörande, beslöt att inställa hvilket skedde den 13 samma månad, min vescelbok visade att det var omöjligt komma till Julen, äfven krafbref från flera, omöjligt att fortsätta, jag stupade på en vescel å kr 3,155 samt en å 295. samma dag. Ny inventering är gjord, allting mycket lågt upptaget, bristen blir oerhördt stor har ej mycket utsikt till accord. Om måndag den 31 Okt. skall jag på härvarande rådhus besvära boupptecknigen, allt allt är uppgifvet, räntor på upplånta pengar och förluster på utbergningar har förderfvat mig. En förlust förliden sommar å Kr 2,500 är den största Gud hjelpe mig, genom denna nöd. Det är mörkt i dalen men Herran är med.E.ö.d.27 Okt.1892.

Staten utvisade omkring 80,000 Kr i skulder nära 32 tusen tillgångar dessutom 7 tusen osäkra fodringar, men derjemte är en hel del gamla fodringar och förluster, som icke blifvit medräknade. Nu har snart 4 månader tilländalupit, under hvilken tid vi hafva realiserat lagret. Nöden har varit stor t.o.m. att förståndets ljus höll på att slockna men Herran har stått vid min sida med hjelp och tröst. Min äldsta son har slutat studierna i Upsala fått plats i Jkpg, dit äfven vi emnar flytta om några dagar, i tanke att der möj-

ligen få någon verksamhet. Ja det har varit en tid af djupaste nöd och oro. fråga har äfven varit om ansvarsyrkande h- -u det härmed kan aflöpa vet jag ej, är nu såväl som min make utfattiga skall jag nu tillråga på allt vidare få utstå svårigheter genom följderna af handelslifvet så ske Guds villja, dock vill jag hoppas att den trofaste Fadren bevarar mig och mina i morgon skola vi en- lag uttaga det lilla vi få behålla af vårt husgeråd, för Kr 75. O!hjelp mig att böja mig under Guds villja i allt, allt. E.ö.8/2 93.

Kap 11 Familjen flyttar till Jönköping, Långholmen - och ytterligare resor

Ja det skedde så, vi fingo för ofvanstående belopp det aldra nödvändigaste af möbler och sängkläder, som packades ner och afsändes till Jkpg. Lördagen den 11 Febr. afreste vi till ett par vänner i en by Upphörda norr om Eksjö. De voro hjertligt snälla de afhemtade oss med skjuts vi tillbringade natten i deras kära hem. På Fredags afton voro några missionsvänner samlade i Missionshuset af hvilka vi togo farväl, samt hade de sammanlagt omkring 25 Kr, till respengar. jag sade dem vårt hjertliga tack, för dessa 9 år vi varit tillsamman, och bad om deras förböner. Nu liksom då vi lemnade Mönsterås, följde oss fattiga enkors böner och tårar. Må det ske så då vi lemna denna verld. Men framför allt att vi böras öfver floden af hem som banat väg till det evigt sälla hemmet. Söndagsmorgonen det var stark köld, mången gammal mindes knappt en dylik vinter. De nämnde vännerna i Upphörda skjutsade oss med tvenne hästar till Aneby dit de medföljde, der bodde en svåger C.n med sin hustru, det var rörande se min k. hustru der träffa sin syster sedan detta öfvergått oss. Wi voro nu utfattiga och utan ett bestämt hem ty vi hade ej ännu gifven bostad i Jkpg. på e.m. då vi skulle skiljas från Upphördavännerna böjde vi knä och bådo Gud, då äfven min hustru under bönen yttrade ungefär följande. Käre Gud gif oss ett hem på jorden huru ringa det än är, så vill jag tacka dig - o:s:v: Samma afton kom ett brefkort från Jkpg från en min son som medföljdt sakerna.
Har nyss slutat köra upp sakerna i två trefliga rum och kök med många garderober. En majorska Bergenstråle är vår närmaste granne, som tillönskat oss välkomna, På måndagsafton reste jag in, och min hustru och dotter stannade qvar i Aneby ett par dagar. Då jag kom till Jkpg möttes jag vid stationen af tre mina gossar. Wi tillbringade då natten hos en af våra gamla vänner, neml. samma Fru E. som vid ankomsten till Eksjö för 9 år sedan der mötte oss samt visade oss vänlighet och välvillja. På morgonen var jag och såg på vårt nya hem, som tycktes blifva rätt trefligt. Må Gud välsigna detsamma. På Onsdagsafton anlände min hustru och Beda, och vi sofvo då den första natten i vårt nya hem. Allt härtill har Herran hulpit.- - - - - - -

Det var äfven fråga om att vi här skull hafva en butik, med läder och skodon hvilken jag skötte omkring 6 veckor, som vintren har varit mycket kall och långvarig, så gick ej här den ringaste handel. Under loppet af en vecka fick jag ej in ens 25 öre, lagret var litet och osorterat uppgick likväl till Ck 2,000 Kr Här stod jag vecka efter vecka, och min blifvande föreföreträdare som var i svåra omständigheter liksom jag, tröstade nog dermed att det skulle blifva bättre framdeles, i hopp derom sökte jag i det längsta att hoppas, och hade nog stått qvar och öfvertagit affären emedan jag lemnat de få Kr. jag hade hopsparat af mitt underhåll. Men nödgades sluta af den anledning att mina Creditorer hotade mig med ansvarsyrkande från tvenne platser. Och hvad var att göra måste lemna det och fann tyvärr vid uppgörelsen att jag förlorat 60 a 70 Kr på denna korta tid. Är f.n. utan sysselsättning och det lilla vi hade står ute på andra händer. Wi hafva nu blott ett hem med två rum och kök, och hafva det lilla nödvändigaste, till instundande Påskhelg kassan för tillfället tom, och sakna i år de vanliga påskäggen, hvaråt nu Herran vill visa vägen är för mig alldeles förborgat. Han vet det. Herre

Inkomsten under 6 veckor var omkr. 75 Kr

följ mig ytterligare på färden. Herre låt än ditt ljus lysa, att jag må förstå något af dina vägar så skall vi tacka dig. Jkpg d. 1/4 95 afton.
Torsdagen d. 27 April. Stämning till E-ö Rådstufverätt till 15 Maj. Ansvarsyrkande med anledning af konkursen Handelsfirman C.A. O. Stholm uttagit densamma Gud hvad vill du göra? Nedåt sträcka sig, hans eviga armar. Målet förevaret tvenne gånger vid E-ö Rådstufvurätt, första gången genom ett ombud, som jag ej vidare kan använda. Andra gången var jag närvarande personligen, fick stå i 4 timmar som voro ganska svåra, har en person som tyckes göra allt för min ofärd samt ett mycket svårt ombud för C.A.O. Häradsk. F.-rg målet skall ånyo före den 17 Juli. Om ej Gud den evige och barmhertige griper in på ett serskilt allena på honom beroend sätt, så går det mig ej, ty jag har af okunnighet ej fört böckerna som jag bordt. Herre hjelp, och krossa deras hjertan som önskar min ofärd.

Har i sommar gjordt tvenne resor ut åt landet till Grenna och landvägen genom Wireda Lommaryd och ner till Aneby, samt genom Bälaryd Järsnäs Svarttorp Leckeryd och till Husqvarna uteslutande till fots. Folket i dessa trakter voro utmärkt snälla, fick logi och mat nästan gratis under den tio dagar långa resan, dels hos bekanta men mest hos obekant folk. Nu är jag åter i Jkpg, men har ej arbete, ingen att dela mina bekymmer med. O, att Herran ville hjelpa mig. skulle jag här och evigt der tacka honom. Jkpg.d.20 Juni 93.
Målet var ånyo före den 17 Juli. De flesta voro vänl. utom min motpart Häradskr. Fagerberg var obeveklig. Utslag 7 aug. Den 13 dens. reste min yngsta son ut i verden till Söderhamn. för att der tillträda plats som Elev på Apothek, alla våra barn äro nu borta, utom den äldsta som har plats härstädes på Jkpgs posten Gud välsigne dem alla. Denna tidens vedermödor taga en ända. d.20-7-93.

I slutet af Juli företogs en resa till Nericke till der boende släktingar på en större landtgård Gärdeshyttan min hustru och min dotter voro då med på denna gård voro vi omkring tre veckor, här deltog jag i arbetet med skörden och stod i af alla krafter till deras belåtenhet, hvadan vi fingo mat samt fri hemresa m.m. in natura. Här på denna gård som fordom varit masugn fanns ett gammalt minnesmärke, det s.k. Murberget på toppen af detta berg som var ganska högt med härlig utsigt, (i Hammars socken) man kunde se Askersund med fl. platser på 1 a 2 mils avstånd. Kring toppen af Murberget var lagd tvenne stenmurar väldiga block dels flata dels bullersten, berget hade fått sitt namn af dessa murar, på ett ställe syntes tydligt att det fordom hade varit ingång, till någon sorts borggård på bergets plattopp. Det antoges att arbetet var öfver 1,000 år gammalt.

Wi lemnade Gädshyttan och återvände till Jkpg i medio af Augusti, då utslag hade fallit i E-ö Rådstufverätt den 7. lydande på 2 mån. fängelse domen öfverklagades och inlemnades i Göta Hofrätt den 27 aug. Nu tog jag plats i Grenna vid ett garfveri der jag började arbeta i mitt gamla yrke och det har Gud ske lof gått rätt bra, samt har jag under hösten bevistat flera marknader Falköping Hjo. Wadstena m.fl. och det har gått teml. bra med läder-varor för garfveriets räkning.i Hjo sammanträffade jag med en gammal vän från M-ås tiden en Handl. Harbäck der jag fick både mat och logi i deras goda hem ett par dagar gratis. Tvenne gånger gick jag till fots under dessa resor 2½ a 3 mil om dagen från Ödeshög till Grenna på under vägen mellan dessa platser var en längre vägbana byggd åren 1850-1851 i ett berg jemte vägen var dessa åratal inristade samt följande inskrift. Åren 1850-1851 byggdes

bana. Gud gaf åt menniskan medlen och makten att öfvervinna naturhindren. Måste nu återvända till Jkpg i början af Nov. emedan utslag hade fallit i Hofrätten redan 4 Okt. utan någon ändring i domen Nu är fråga om att ytterligare gå till högre domstol.få se hvad Gud vill göra.Jkpg d. 6 Nov.93.

Den 14 Nov. företog jag en resa sjöledes till Stockholm, i och för handlingarnes inlemnande i Högsta Domstolen, resan var ganska besvärlig denna kalla årstid, jemte det att min reskassa var skral, då ångaren Wissingö lade till vid Riddarholmen, (vi hade gått kanalvägen) var min son G. mig till mötes, träffade sedermera äfven min andra son T. hvilka båda voro anställda på platser här. Det lyckades mig omsider den 17 Nov. få mina ledsamma papper inlemnade, så att jag var nu från dem ledig. dock så nära på tiden att fatalietiden utgick följande dag Lördagen d.18 kl. 12 midd.

Tillbringade nu några dagar i St.lm och demunder helsade på gamla Norrlandsvänner som voro bosatta här, bland andra Läderhandl. Berg var på Söndagen och hörde E.J.E.n i Immanuelkyrkan tilltalande och lärorikt. På måndagen den 20 Nov. sammanträffade jag med en gammal vän C.J.H. från Sollefteå bekant från min Norrlandstid, han hade köot ett garfveri på Sundbyberg och der begynt verksamhet, jag frågade honom om arbete, nej sade han, icke här, har jag nu arbete, men om du vill resa upp till S-å, der finnes arbete i mitt dervarande garfveri, ja hvarföre inte, dessutom hade jag bref från Grenna att återvända dit,(men min kassa var nästan tom, och dertill en dyr resa, jernvägen, sjöfarten hade upphört för året,) War då ute på Sundbyberg en dag besåg garfveriet, och öfverenskom med H. att resa upp till L-å. och fick 20 Kr i respengar. På Onsdagsmidd. afgick Ångnaren Carl.XV till Sundsvall Hernösand och Nyland, Tidagsafton då vännen B.r. den ofvannämnde Läderhandl. fick veta att jag skulle lemna S.lm uppsökte denne mig i min bostad och gaf mig ett bra fickur jemte 10 Kr, (Gud välsigne den mannen), Nu passerade jag St.lms skärgård och var snart ute på Ålands haf, det låg en tid af 23 år sedan förra gången jag var här, neml. 1870 i Sept. H.rg hos hvilken jag skulle arbeta har jag ej heller sett på 23 år. Natten var kall och blåsig på Norrbotten, men jag hade ganska bra kläder bland annat en bra pels, så att det gick ehuru jag ej hade annat än däckplats.

På Torsdag morgon anlände båten till S-vall här var nu slädföre och rätt kallt.(i S.lm och söderut fanns ej någon snö.) Då det blef dager gick jag upp i staden och uppsökte en gammal kamrat hos Garfveri fabr. Hamrin. då vi vesclat några ord kände vi igen hvarandra hvarpå vi gingo till hans hem och drucko kaffe, han hade eget hus ehuru skuldsatt, derpå helsade jag på en annan gammal vän, troende ogift karl med hvilken jag tillbringat många sköna stunder under min ungdomstid i förening med Herran vår Gud. Och nu före afresan till H.sand, måste jag göra ett besök hos den gamle hederlige Fabr. H.n. han var nu, sedan den sista stora branden som öfvergick staden 1888, ensam garfvare härstädes. Till denne man kom jag 1859. i Sept. i garfvarelära, som närmare står omtalat i första bandet af min ringa lefnadsteckning. Jag gick nu in i hans butik vid storgatan och tillfrågade ett biträde om H.H-n träffades, ja, stig in på kontoret, då gamle H. kom mig tillmötes, jag frågade om han igenkände mig, nej sade han, under det han såg på mig, men sade han, jag tycker mig igenkänna rösten, hvarpå jag sade, hvem jag är, ja så, är det P. 23 år äro nu flydda sedan vi träffades han bad mig sitta ner, och beställde in f.m. kaffe då äfven hans fru inkom. H. var gift för tredje gången. Han talade om sina många barn 10 innalles, han hade haft 12. den äldsta sonen var död i Americka. En, sade han, är i Australien och är Trädgårdsm. den hade han glädge af föröfrigt kommo tårar i den gamles ögon då han tänkte

på en del af de sina, Han tillfrågade mig hvart jag emnade resa, hvarom jag lemnade upplysning, men icke vidare min nuvarande ställning, han visade mig nu sina läderlager, m.m. samt sade att han förlorade mycket på sista branden. Jag måste nu taga farväl ty Carl.XV skulle snart afgå till H.sand. Till hvilken plats jag anlände på e.m. der måste jag taga logi öfver natten ty någon lägenhet norrut fanns ej förrän följande dag, ty H-sandsbanan var under arbete och ej färdig för allmän trafik. På Fredagen medföljde jag en mindre båt Nora Ström som arbetade sig fram genom isen på den beryktade Ångermanelfven. Wi anlände emellertid på afton till en plats Frånö, då jag der gick i land var det Cka 20 gr. kallt och rätt mycket snö, okänd som jag var blef det för mig svårt att få logi öfver natten, jag blef bekant ombord på båten med en norrlänning som lofvade mig att få gästa hans hem öfver natten, men denne fick ett par i sällskap som voro druckna, jag medföljde nu dessa ett stycke väg, i den kalla vinterqvällen, knogande på en del af mina resefekter, men som mitt sällskap blefvo allt mer hogröstade, så stannade jag och sade, jag tackar för sällskapet, ty jag hvarken super eller svär, jag gick då direkt upp till ett ställe der det lyste och bad om nattlogi men blef nekad, hvarpå jag återvände ner till hamnen der jag i ett hus hade mina öfriga resefekter, här träffade jag en gästgifvareskjuts från Frånö, hvilken jag medföljde, och fick logi på den närbelägna gästgifvaregården, fick varm mjölk och en god säng befallde mig och de mina åt Gud och sof lugnt den natten. Men huru skulle jag komma vidare med mina resaker och min lilla kassa, jag gick nu till en blifvande station å H-ndsbanan, der några män arbetade på banan, snart kom en bryggare som skulle åka fram till Kramfors bruk, med denne fick jag åka gratis Cka 3/4 mil, till nämnde bruk. Här måste jag hafva mat och värme, hvilket lyckades mig hos ett fruntimmer som var från Stockholm hon hade matservering, der blef jag i allo välbemött och trakterad för billigt pris. Och vidare från detta bruk åkte jag med ett par äkta norrländningar till deras hem i Torsåker församl. Det var far och son båda godmodiga och snälla män, hundratals ljus brunno här och der i den klara vinterqvällen, då vi åkte alljemt uppföre elfven förbi Bolsta bruk med fl. platser. Komna till deras hem blef jag bjuden på mat och fick mig en god säng, med en mycket god och mjuk skinnfälltäcke, här vaknade jag en Söndagsmorgon, då vi åto frukost. Sedan spelade husets dotter ett par sånger, på en orgel i deras stora snygga sal, och jag sjöng med glad röst min skuld för skjuts mat och logi. (Sm 1.Kr) godt pris åkte $2\frac{1}{2}$ mil. Snällt gästvänligt folk. Derpå drog jag jemte sonen i huset ner mina saker till en blifvande jernvägsstation, der jag fick tillbringa nästan hela dagen i väntan på ett godståg, som skulle gå upp till S-å från C.J.H på qvällen, omsider kom nämnde tåg, då jag lemnade ett bref till en Inginör som medföljde detsamma Jag åkte då på en öppen grusvagn, och det var så kallt, så att om jag icke hade haft min gamla pels, så hade jag frusit mig förderfvad, det var nästan omöjligt att vända ansigtet mot vinden, jag blef hungrig och genomfrusen, och måste under det tåget stod, springa in på ett ställe för att få mig lite bröd och ost, omsider kom jag ändtligen fram till S-å sent på Söndag afton den 27 Nov. hungrig genomfrusen och utmattad. Jag sade för mig sjelf jag orkar icke längre, må Gud hjelpa mig. Och nu var jag framme, och uppsökte mitt för en tid blifvande hem, och kom in uti en större sal der jag fick mat och värme samt sofva öfver natten. Herran är en hjelpare genom all nöd. På måndagen telegraferade jag till Jönköping till de mina. Ändtligen framme 25 gr. kallt godt före. På Tisdagen begynte jag arbeta i garfveriet och fick min bostad och sängplats på verkstaden. Det var nu här full vinter

och mycket kallt, jag deltog dock i arbetet dag efter dag, svårast var det då vi skulle ner på Ångerm.elfven, och draga upp eller slå ner hudar, man slog de våta händren mot kroppen, kamraterna svuro, jag bad Gud i min anda, det gick emellertid den ena dagen efter den andra, fick god kost, läste mitt testamente om aftnarna, och omsider blef det Jul, då kom herr H. hem från Stockholm. Julen! huru olik blef ej denna för mig mot många föregående, jag gick ut dagen före Julafton och köpte diverse småsaker för Sm 76 öre. Julafton inträffade detta år på Söndag. Wi samlades personalen från garfveriet 7 man jemte H.rgs familj utgörande tillsamman öfver 20 personer med små och stora här blef en rätt angenäm Julqväll, rikligt med mat, te, frukt-m.m. sånger sjöngos vid piano. Julklappar utdelades. till hvar och en, äfven jag min del. Många minnen rullade förbi, mitt sinne. långt som jag var från de mina, dock de kommo ihog med ett telegram från G.och T. i St-lm. På julmorgon, gick jag i sällskap med H.rg till missionshuset, en skön men kall morgon, mitt sinne var lugnt jag gladdes åt Guds godhet, då jag gick ifrån m. huset, gjorde H. mig sällskap upp på en höjd vid S-å jemte elfven dit upp, leder en trappa med öfver 200 hundra trappsteg, en herrlig utsigt öfver nejden den klara och vackra julmorgonen, högtiden gick stilla och fridfullt jag saknade intet. Hvardagslifvet med arbetet återkom. H.rg återvände till S-lm. så förflöt äfven Januari.Under det tiden jick brefvesclade jag med de mina i Jkpg och S-lm. En afton i slutet af Januari sedan jag gått till hvila kom en yngling upp till mig med ett telegram, jag öppnade det och hvad stod det? Utslag föll i början af Januari fastställd, bref kommer. (Josef) Det var från Jkpg. Icke blef det synnerligt god sömn den natten, men jag befallde mig och saken åt Gud, gick som vanligt i arbete kl. 6 på morgon och sade intet ett ord härom. Dagen derpå Torsdag skulle jag vara med i butiken, ty det var marknad på platsen. Fredagen likaså jag hade nu fått bref att jag skulle resa ner till St.lm, detta delgaf jag nu, med min dervarande prinsipal, handeln jick bra i butiken kom in Cka 2,000 kr på 3 dagar, jag handterade mycket pengar, på Lördagen beslöt jag att resa, uppgjorde och hade 50 Kr till godo för mitt arbete, har varit der 10 veckor. På Lördags e-m. lemnade jag S-å, och kom samma dag till Ånge station i Jemtland, der jag logerade öfver natten, fortsatte resan på Söndagsmorgon, genom Helsingland och Gestrikland, då jag kom till Kilafors gick derifrån en bibana ner till Söderhamn. derstädes hade jag min yngsta son på apoteket, han viste icke om att jag reste förbi, till Gefle kom jag middagstiden, då var min kassa 20 Kr. kom till St.lm på Söddags afton 7 tiden, resan hade kostat mig omkring 30 Kr.

Wistelsen i Stockholm.

Bland den vimlande folkskaran vid Stlms Central, såg jag ej någon som jag kände, utan tog en del af mina resefekter, och gick direkt till Wallingatan 7. 4 tr. der min son G. hade sin bostad, väl uppkommen hade jag icke varit der många minuter, förrän båda mina söner G.och T. kommo springa les uppgöre trapporna, och kommo in, (andtrutna). Togo mig i famnen,(med Gud välsigne pappa.)

Sedan vi gemensamt spisat qväll, gingo vi till hvila på detta rum. På måndagen skulle något göras i min sak, min son G. och jag gingo nu upp till en C.B-g. för att samtala härom, det var nu fråga om, att vända sig till konungen med en nådeansökan, jag bad denne C B-g att nedskrifva en sådan, men han vägrade, i den tanken att det borde vara en jurist dertill. Följande dag på Tisdagen skulle jag personligen inlemna densamma, genom att söka au-

diens hos konungen. Från C.B-g gingo vi till en -kanslist som hade inlemnat mina handlingar i högsta domstolen, denne hade då nedsändt dem till Jkpg, då jag talade med honom om nådeansökan, sade han att det icke alls fodrades att vara jurist för att skrifva en dylik, utan blott en person, som känner mina förhållanden, åter samtalade jag vid C.B-g härom(pr telefon). vi kommo då öfverens att träffas på afton, i St. Paulskyrkan på söder, der han skulle predika, på en fest, min son och jag gingo dit, och sammanträffade, då vi på hemvägen derifrån talade om min sak, jag hade nu mina båda söner som voro i S.hlm denna tid med mig.

C.B-g hade samma dag varit uppe hos den beryktade P.W. som nu var i S-lm i egenskap af Riksdagsman, då han fick veta hvarom det var fråga, afrådde han helt och hållet, och framhöll ett escel från sin stad Gefle, der något liknande förekommit. Han sade det är ej alls lönt, ty de kunna ej mot bestämda lagrum, Öfver denna upplysning blef jag mycket nedstämd och ansåg nu allt hopp i denna del vara ute, men B-g tröstade mig och sade, det är ej så farligt, jag skall gå ut och helsa på dig, samt har du dina söner som kunna gå till dig, med mat ibland, derjemte är nu den kulna vintren och ett par månader går nog. Jag fattade nu detta vemodiga beslut,och underrättade dagen derpå Stadsfogden i Jkpg, att jag skulle mottaga straffet det dröjde dock 8 långa dagar innan det anlände till S-lm, jag gick upp i Poliskammaren i S-lm det ena dagen efter den andra, och hörde efter detsamma, der satt en utmärkt snäll kommisarie som på allt sätt bevisade vänlighet, omsider kom jag upp dit på Tisdagen följande vecka, då var det ändtligen anländt, jag sade, då kommer jag i morgon för att börja, Onsd. den 14 Febr. gick jag jemte min son G. denna ödesdigra dag upp på poliskammaren. Wi hade förut bedit Gud och ätit något frukost tillsamman. Då vi kommo upp till den omförmälde kommisarien, sade jag att jag nu ville börja. Jag hade på sista dagarne bokstafligen längtat efter denna stund, och förstod hvad det är då en deliqvent väntar sin dag.

I S-lms r.n.s.f.e.

Och nu kommer hoppas jag, det sorgligaste, och en af de bittraste dagarne i mitt lif, och jag ville heldst försegla detta kap. men då skulle dessa blad fattas i min anspråkslösa lefnadsteckning.

Kommisarien tryckte på en knapp, en gammal vaktmästare inkommer,mina handlingar, ~~eller rättare utslaget~~ lemnas till denne. Kommisarien, sade, fängelse, detta hemska ord, vi gingo ut, ett par trappor ned, och vid en kort gränd, vid myntgatan slutar gränden med en stor port, ingången till fängelset min son G. vaktmästaren och - komma då in till en Poliskommisarie som mottog papperen, och jag fick stiga under en måttstock, och nu var allt färdigt. Jag omfamnade min son, och bad Gud välsigna dem, alla de mina, jag ledsagades nu åter genom en gång, och kom så in i en lång korridor med den ena Celldörren vid den andra, med sina stora jernbommar, i en af dessa Cellar insläpptes jag, den var nästan mörk, blott en liten glugg högt upp, försedd med galler. Hit fick ej min son följa, och godt var det att jag ej hade någon af de mina i min närhet, Och jag skall nu beskrifva Cellen och min vistelse der. Då jag inträdde bad till Gud. Svar kom. Jag skall vara med dig i nöden. C.n var ungefär 6 steg lång 3 bred, der var en tarfligt uppbäddad säng kakelugn, en komod, en stenkruka med vatten, Stenväggarne voro målade med oljefärg teml. hvita, Cka 6 alnar mellan golf och tak, fönstret högt upp, sparsam dager, kunde se en fläck af himmellen. Ringklocka fanns, på dörren

var en lucka genom hvilken maten inlemnades. Jag hade mina egna kläder t.o.m. min pels. och käpp, Kunde läsa i mitt Testamente då jag varit inne en timma eller så, Jag läste Marci 8 kap. (åttonde).

Wid 2 tiden öppnades luckan på dörren, och en mjuk brödkaka inräcktes, kort derpå fick jag en skål ärter, med en tallrik öfver med en bit fläsk och en sked, jag åt något, men kunde knappt för tårar. Trodde ej att jag skulle komma att äta fångkost, I denna C. satt jag ej länge högst 4 tim. dörren öppnades, jag kallades in till en kommisarie, fick nu underrättelse, att jag, redan denna dag fick komma ut till L. tacksam derför, och fick nu uppgifva alla de kläder jag hade på mig, hvilka uppskrefvos, hvarpå jag för en kort stund fick återgå till min trånga dystra C. Men nu kom bud, att skutsen var klar, jag klädde nu på mig öfverrock och pels. Huru såg ekipaget ut?

En resa?

Det var en sorts kupe liknande en jernvägsvagn (3dje klass). den hade ej fönster vidare än en glugg på taket försedd med fint galler, samt ett på dörren, så att man hade mycket liten utsigt dörren var bakifrån, jag satt här dold för menniskors blickar, det var plats för 6 personer, jag var ensam, en poliskonstapel, och den som körde sutto på kuskbocken, konstapeln kunde genom fönstret på taket se ned till mig, ja nu bar det af öfver Riddarhustorget och stora Nygatan fram öfver slussen, jag kunde genom takets glugg se det öfversta våningarne efter Nygatan. (En förhyrd skjuts hade kostat 7 Kr nu åkte jag på Statens bekostnad.) Och vidare gick det genom södra stadsdelen ut till L. således åkte jag nu i en sorts träbur, som jag hade varit ett utländskt farligt djur. Jag måste knyta mina känslor, då jag visste att jag ej ville någon menniska på jorden något ondt, eller vet någon ovän hvarken bland lefvande eller döda. Gud gifve mig tålamod, Han skall hjelpa i all nöd, och bana väg, genom tidens vedermödor, samt frälsa mig till sitt himmelska rike.

På L.

Med raska steg gick jag uppföre en mindre stentrappa och kom in i ett rum, der jag fick aftaga mina skor och en del kläder, mättes min längd, och visiterades mina fickor, om jag till äfventyrs hade några skarpa saker t escp knif eller dylikt, (men det hade jag förut lemnat min son.) Jag hade med mig mitt Testamente, min annutationsbok några bref ets. (en penna). detta skulle nu inlemnas till Direktören, jag fick ej medfölja utan stannade i en korridor, konstapeln återkom med mina saker, och vi gingo nu uppför flera trappor, till 3dje våningen, der fick jag min C.№ 200.

Min första afton i C.

Den är ungefär 6 aln lång, nära lika högt till taket, 3 aln bred, de murade väggarne teml hvita och oljestrukna, taket helhvitt, från öfre dörrstädt går målade linier kring hela C. fönstret öfver 3 aln högt med matt glas. dubbelfönster, försedt med galler, öfverst kan öppnas en fönsterventil, för luftvescling, Wetter åt Mälarsidan, C. dörren är ej mer än en aln bred försedd med 3 anslag till efterrättelse. Ett Utspisningsstat, och bestämmelser, en Wälvillig varning att undfly krogen. Ett Obs. om - - -
En mindre lucka försedd med glas är äfven på dörren hvarigenom vakthafvande konstapel kan se fången men ej motsatsen, öfverst vid dörren är en knapp till ringklocka, då man kan tillkalla hjelp, denna använde jag aldrig, kakelugn

finnes ej utan värmen insläppes medelst varmapparat, som insläppes genom en öppning vid taket, dessutom ett brunmålat bord, ett dito, utgörande en sorts komod, med tvättfat, bordet försedt med tvenne hyllor, der man har sina matkoppar, en skål, en tallrik, af förtennt koppar, en jernsäng med halmmadrass och dito kudde, med halmfyllnad, ett lakan, en filt, ett vattenkrus af porlin, nattkärlet är förvarat i en öppning på muren nere vid golfvet med lucka försatt, en stol, en björkviska, några andaktsböcker, en lampa som tändes morgon och afton, en sked en benknif (icke skarp) Tillräckligt varmt på vintren, som kan modereras efter behag, trägolf struket med olja.

Min första natt i C.

Kom in 4 tiden e.m. föll ned vid sängen, bad Gud helga mig och detta rum, och gifva mig tålamod, natten blef orolig fick ingen mat på afton, ty de antogo att jag fått förut på dagen, hvilket var så, men kunde då ej äta. Jag hörde fängelsets ur slå den ena timman efter den andra, jag gret och bad till Gud, han som hörer ropen äfven genom fängelsets murar, natten var lång men den gick, huru många sådana nätter har ej utkämpats af många olyckliga. På morgonen kl.5 öppnades dörren, då ett visst kärl skulle utställas. Mina egna gångkläder fick jag använda, hvilka utburos hvarge afton, men togs nu in af mig i ett famntag, allt gick hastigt ty den ena C.dörren efter den andra öppnades och stängdes, nu tvättade jag mig vid ljuset från det matta fönstret, och klädde mig kl.6 tändes min lampa, kunde nu läsa och förrätta min bön, inom kort öppnades dörren på gläntt, så att man kunde höra den tjenstförrättande presten hålla morgonbön, orgel spelades men ingen sång hördes, allt formligt och torrt, tyst från alla C-r.

Min första dag.

Ingen mat hördes af, intet att göra, mätte C.ns längd med mina steg nära 6. jag började blifva hungrig, likväl gick den ena timman efter den andra kl. blef 10 och 11. f.n. jag hörde då de skramlade med matkoppar vid C.dörrarne längre ned, jag såg efter mina, men min tur var ej ännu kommen. Började blifva orolig, sammanknäppte mina händer och bad min himmelske fader, jag är hungrig sänd din Gudomliga hjelp, och gif mig litet bröd, jag blef om jag så får säga, frestad, att bedja, låt en osynlig eller synlig hand lägga ett bröd på bordet, kl. var nu nära 12, Men hjelp var i analkande, (Jag kom ihåg Jobs ord, War icke min dörr öppen åt vägen der fremlingen gick fram.) Dörren öppnades nu, jag sade under tårar, till konstapeln, jag är hungrig, har mättat många hungrande i mina dagar, men nu måste jag hungra, konstapeln sade, ni får nu gå ned, och hemta frisk luft ½ timme dernere på gården, och sätt nu edra matkoppar i korridoren, jag gick ned, fick gå fram och åter i en sorts inhägnad, gång i snöplogsform, (15 steg lång) mur på båda sidor, flera sådana gångar voro jemte hvarandra så att 8 a 9 fångar gingo samtidigt, alltjemt under bevakning af en konstapel, då jag der min tid, och på ett gifvet tecken återvände, för att gå upp i min C. (allt går tyst och stilla mest genom tecken). I nedre korridoren stod en konstapel, räckte mig en tjock mjuk brödkaka, stämplad, numrerad, Sällan är någon så tacksam för en brödkaka, som jag nu var, då jag kom upp till min C. dörr, stod der på min tallrik ett stycke sill och några potatis, samt fick jag soppa i min skål, en sorts sluring, grynsoppa, jag satte min mat på bordet, under det dörren stängdes, tackade Gud, knäppte mina händer, och sade, måtte ingen af de mina, sakna det nödvändiga för detta lifvet, jag fick nu äta, det räckte till och blef öfver, till

till en hungrande till, om så varit.

Frampå afton öppnades dörren, och jag blef tillsagd, att gå ner till Direktören, undrande hvad det månde vara, jag fick här göra reda för mina familjeförhållanden, han sade som ni har söner här i S.lm så få de besöka Eder om Söndag, samt lofvade han mig att få litet arbete så går nog tiden. Ja! sanning en utmärkt snäll man, hans ord voro som läkemedel på mitt sjunkna mod, när jag åter kom upp på C. fick jag gröt och litet mjölk. jag tackade Gud, och gick till hvila, var lugn och nöjd som någon, min första dag inom dessa murar var gången, sof godt hela natten, till kl. 5 på morgon, då den vanliga ordningen började. Allt härtill har Herren hulpit!

Min första Söndag kom, jag läste i mitt testamente och var rätt lugn och nöjd, fick ett bref från min son T. ` t kändes mer än vanligt kärt att här få erfara deras hogkomst. Kandidat L. lärare vid f.s på L. har äfven helsat på mig. Denne man har skrifvit många lefnadsberättelser af fångar som han muntligen fått uppgifna härstädes, och varit införda i Sanningsvittnet.

Bref anlände ibland från de mina. Så fick jag ett från Abdon S-hamn, hvari han bland annat säger, O! att jag kunde, och finge vara hos far, för att i någon mån göra de långa dagarne och timmarne drägligare. Den 6 mars fick jag bref från min äldsta son Josef, brefvet fullt af kraftiga Guds ord och mycken kärlek.

Denna tidens vedermöda är kort och lätt, och att räkna för intet mot den herrlighet o.s.v. (Ur brefvet)

Lördagsafton den 17 mars, räknade jag huru många timmar strafftiden utgjorde, och den var 1,416 tim, har då varit inne 750, återstod det mystiska talet i Uppb. 666,1 tim)

Den 20 mars fick jag sällskap med en lefvande varelse, en husfluga som flascade muntert kring mig till mitt nöje, men försvann om ett par dagar, Hvad man iaktager de allra minsta tilldragelser då man sitter inspärrad. Den 21 mars var det jemt 10 år sedan vi flyttade från M-ås. O! hvilka erfarenheter man gjordt under denna tid.

Den 3 April kl. 6 på afton fick se från fönsterventilen den 1 sta Ångbåten Aros fr. Westerås.

Onsdagen den 11 April Skref jag min anmot-bok. Har nu genom Guds godhet tillbringat 8 veckor i detta rum, visserligen har många dagar sett mörka ut. och en och annan tåreflod har ej heller uteblifvit, men den gamle trofaste Guden har stått fast vid sitt löfte han gaf vid mitt första inträde.

Jag skall vara med dig i nöden! han har verkligen hållit ord, lofvat vare hans namn.

Nu har jag blott två hela dagar qvar.

Strödda anteckningar, och något om f.se lifvets mysterier, fr.L.

Då min C. blef städad och i ordning med en hvit duk på bordet, (som var min egen) min hustrus monogram stod, med ett par stora röda bokstäfver i ett af hörnen, tvenne fotografiställ på bordet, med mina fyra söners poträtt, mina böcker, min lampa, ets så såg det visst icke otrefligt ut, nej hvilken som hade kommit in så lemnade det icke ett ofördelacktigt intryck, Af fängelsets biblotek fick jag låna åtskilliga böcker, t escp. Kristi bild af O. Funke, missionshistorier, En bok om, Bildordet af Be. och Utländska bibelsällskapet m.f. För mig intressanta och goda böcker. I mitt testamente läste jag vanl. 3 kap om dagen i ordningsföljd. Jag hade dessutom arbete om hvardagarne, med att klistra papperspåsar, jag fick 20 öre tusendet, att styra med detta, klis-

tra, lägga i press, en brädlapp och en tegelsten som tyngd, arbetslönen var 30 öre tusendet en tredjedel tillföll f.set, jag hade så kallat enkelt f.se (straffångarna fick blott 10 öre tusendet,) jag gjorde nära 13 tusen tretton påsar under min tid, hade motbok med f.t. och fick mellan 2 och 3 kr. vid utträdet.

Skura och ordentligt rengöra C. fick jag ungefär göra hvar 14de dag, då jag fick in en pyts varmt vatten och d, borste och skurtrasor, nu måste man lägga sig på golfvet som en riktig tvättmadam, tänkte då på en H.berg, C.O.B. Reborg, med fl. som delat samma öde, men hvad gör det ingen ingen, utom Gud ser en fånge, dörren riglad, mattslipat fönster, höga murar.

Bada fick jag ett par gånger, i varmt karbad, men galler, och riglade dörrar, hvarthän man kommer här inom. Besök hade jag ett par gånger af Direktören, talade vänligt och tröstande, Prædikanten B-rg. var äfven uppe ett par gånger, han predikade M. bebådelsedag i f.set kom sedan in till mig och var hos mig rätt länge, han gaf mig några karameller och en appelsin, dessa ville jag gifva en vaktkonstapel, han rodnade och tordes knappt mottaga densamma. Herr U. L. f-set lärare besökte mig äfven en och annan gång. Maten var enkel, de grofva hårda brödbullarne, voro icke alltid lätta att få itu, man får icke bulta eller väsnas, allt måste vara tyst, grynsoppan var ätlig, men man blef snart hungrig igen, ärtsoppan var bra, men den tordes jag ej äta ty min mage var skral, korngrynsgröt om aftnarne var bra, med litet mjölk, de första 14 dagarne var svårast, men vännen C.B-g styrde sedan om, att jag fick ½ liter mjölk om dagen, och så gick det bättre, mina båda söner, helsade på mig ett par tre gånger, och lemnade mig litet mat, men som det allt, skedde under bevakning kunde man ej mycket delgifva dem. Påskdagen var det ärter till middag, jag åt då litet bröd, och drack vatten, Men jag hade likväl Påsk, Kristus är uppstånden, var mitt fröjdeämne.

Det var nästan omöjligt att muntligen tilltala någon af fångarne, ty bevakningen var sträng Och vaktkonstaplarne fåordiga, så att man fick ej heller med dem utbyta några tankar, en del af dem voro vänliga en del åter strama och hårda bland de förra var en vid namn Möller mycket snäll, det var honom jag räckte min appelsin som jag fått af C.R-g. En Eklund (konstapel) var äfven en snäll karl, samt ett par andra. Deremot var det en med namnet Werner som visade sig ganska hård och otillgänglig, nekade mig ibland då dörren af någon orsak öppnades, att hemta in friskt vatten i mitt krus, oacktadt jag blott behöfde gå några steg till en vattenledningskran.

Då man gick ned för att få frisk luft ute på gården i de beskrifna gångarne, kunde man i trapporna möjligen komma ifatt någon fånge, som äfven gick ned i samma orsak, att man då blef tillspord af denne. Hvad sitter du för? krångel i konkurs, blef mitt svar, än du då, brott, eller orsak till annans död, kunde svaret blifva. Och en annan gång, har du långt igen frågades, svaret blef naturligtvis olika (En två a tre mån). Huru sträng bevakningen än var, så är den menskliga uppfinningsförmågan stor, så fort man kom ut i de långa korridorerna, var man alltid skild ett stycke från någon fånge, men då syntes alltid någon konstapel.

Då jag varit inne i fjorton dagar blef jag ganska svag måste anlita läkare som dagl. besökte fängelset, fick ett par stärkande piller och blef något bättre.

Meddelandet mellan fångarne, sker genom knackningar i väggen ett sorts räknespråk, då det blef alldeles tyst med allt arbete i C.na t escp om Söndagarne, hörde man dessa knackningar, och de kunna sades det mig nästan (samtala) eller genom dessa knackningar delgifva hvarandra om hvad som helst, jag hann ej lära mig detta språk, blott till en del, af en besökande. I den ena

C.n jemte mig satt en som var orsak till annans död, på andra sidan en f.d. handlande för förfalskningsbrott eller dylik. han satt före mig, och äfven efter, hade nog sina 6 mån.

Då jag en afton stod i fönster nitschen och såg ut genom den öppna ventilen, (en hel ruta) fick jag se en yngling snedt emot mig, en trappa lägre ned, likaledes stå upprätt och se ut, huset var i vinkel så att vi kunde se hvarandra. Ingen fanns nere på gården. Wi helsade först på hvarandra, hvarpå vi halfhögt samtalade, (jag kunde icke teckenspråket riktigt.) jag frågade när kom ju hit, 3dje April, svarades, hur lång tid, 3 mån. då får du sitta under vackraste sommartiden det blir svårt. Det går nog, sade han med ett vist eftertryk, jag frågade har du suttit förr. (3 mån. blef svaret) han frågade äfven mig för hvad jag satt, och huru lång tid, min tid var nu nästan slut. Jag frågade hvad han hette. Hjalmar Klarhjelm sade han jag lofva att skrifva till honom, ty jag fattade en viss kärlek för ynglingen, jag fullgjorde detsamma sedermera, men har ej vidare sport honom.

Då en dag fångarne 8 a 9 voro nere på gården och gingo i sina skilda sångar, stod H.K.hjelm vid sin öppnade ventil, och medelst, teckenspråket samtalade med en fånge, som gick der nere på gården på ett sätt, som väckte min största förvåning,(jag såg det från mitt fönster), fången der nere var under bevakning i likhet med de andra. En konstapel satt i sin glaskur midt för fångarne, den som samtalade med H.K.lm såg upp mot C.n hvarge gång, han vände konstapeln ryggen, och på så sätt uppfattade hans tecken, som stod der uppe, som lyfte och sänkte sitt finger oupphörligt mot gallret, så fort fången der nere vände sitt ansikte mot kuren, så han rätt på konstapeln, (han fången) gick åter och fram, man kunde som förut är nämndt gå 15 steg. Ingen vet hvad de talade om, Och det är en sådan enighet, så det kan ej gerna komma i fråga att den ene på något sätt vill sqvallra på en medfånge. Allt går tyst och det synes som var och en blir invigd i förhållandet, då man varit der 2 a 3 dagar. Det berättades mig att pojkar vid 11 a 12 år redan i folkskolan lärde sig tjuf och teckenspråket, så att de kunde det innan de inträdde i fängelserna. Sådant är i Stockholm.

En dag mot slutet af min vistelse, blef jag nedkallad att utqvittera min lilla arbetsförtjenst. Då jag återvände till C. var jag i tillfälle att genom den lilla rutan på C.dörren blicka in i några C.lr de flesta arbetade en del på tofflor, i hvilket de voro mycket uppdrifna, en låg på sin sängbrits, och såg mycket nedstämd ut, O! ja många suckar, många tårar frampressas derinom.

Jag gick korridoren fram till det stora fönstret och såg en del af St.holm, dagen var klar solen stod högt, båtar gingo af ann på Mälaren fram mot Riddarholmen, en vacker tafla, jag suckade och tackade Gud att jag snart var fri.

Blef dagen efter nedkallad till Direktören då han sade ett hjertligt farväl. Ja! sade han, vi få väl tro, att det som sker är bäst.

Den 14 April förlossningens dag kom, jag plockade ihop mina småsaker, bad och tackade Gud. portarne öppnades, mina båda söner T. och G. voro mig till mötes, jag var fri, fri. lofvat vare Gud. Mina söner hade tagit med sig min höga hatt, jag gjorde mig snygg så godt sig göra lät. Wi gingo och afåto gemensam frukost, och ingen mer än vi visste hvarifrån jag kom, men det var i S.lm.

Lördagen d. 14 April 1894.

Sundbyberg

Använde nu ett par dagar att helsa på ett par tre gamla vänner. C.B-g. med fl. var på Söndagen i Emanuelskyrkan der den nyss nämnde predikade. På måndagen uppsökte jag C.J.H. på Sundbyberg, och fick arbete i hans garfveri derstädes och började der den 19 på Torsdagen, arbetet var tungt och styft, mina krafter medtagna, så att jag kände då jag gick till och från arbetet, att benen ville ej riktigt tjenstgöra, då jag i synnerhet vid middagstimmen gick uppföre en backe till vårt spisqvarter. Jag jemte en ung troende man hyrde oss ett rum tillsamman, du vi hade det mycket godt tillsamman, men det var ett godt stycke från garfveriet, så att man måste vara uppe mellan 5 a 6 hvarge morgon, spisning hade vi åter på ett annat ställe, så att det föreföll ganska tungt och besvärligt för att ej tala om de stora grafva Stockholmsslagtares Oschudar att dragas med om dagarne. Tiden gick, ibland om Söndagarne var jag inne i Stockholm i sällskap med mina söner, ibland kommo de ut till mig. Sommaren var i antågande och härute vid S-berg var friskt och skönt. Men dagligt styft och tungt arbete, och det man förtjente gick åt till mat och husrum, men frisk luft och vatten fick man gratis, godt så. Pingstdagen steg jag upp 4 tiden på morgon och företog en fotresa in till S-lm, Cka ½ gammal mil, jag gick förbi Solna kyrka, och kom till St.lms nya kyrkogård. O! hvilken anblick, grafvar, grafvar, snart sagt i oändlighet, jag sökte R.s (den är på Johannes kyrkogård) graf men fann den ej. Sv. järnvägsmannen Nils Eriksson gräf väckte min uppmärksamhet, grafmonumentet lär kostat 10.000 Kr. N.E.n (en broder till den namnkunnige John E.n) kom så in i S-lm medan de flesta sofvo, det var rätt tyst på Norrtullsgatan, ja äfven på den storslagna Drottninggatan, det gaf eko efter stegen då man gick fram de släta och fina trotoarerna. Mitt mål var Nytorgsgatan 29 långt ner på Söder der min son T. bodde, färden gick öfver Norrbro, Westerlånggatan fram öfver Slussen, och kom så omsider dit, de gamla husen härnere på minna om Småstad, men det är det S-lm som går, under det att stora väldiga palatslika byggnader intaga platsen.

Då jag så kom till min k.T. var han ej ännu uppstigen, ty han hade varit uppe på afton och escpegerat i butiken till kl. omkring 12. på Pingstafton, hvilket ej är ovanligt i S.lm Han hade kondition som handelsbiträde. Då han hade klädt sig gingo vi i sällskap mot Emanuelkyrkan der Lektor P.W. predikade denna dag, kyrkan var som vanligt fullsatt till sista plats.

En berättelse ur denna predikan!

Jag hade i min skola för några år sedan, en yngling from och läraktig, och visade goda anlag, han kom sedan hit till Stockholm, och genomgick Skogsinstitutet, sedan fick han plats på ett brukskontor uppe i Westmanland, der blef han jemte ett par andra herrar, anmodad af Brukspatronen, att göra en resa upp till Dalarne, för att på bestämd plats göra ett inköp af skog, men sade patronen, för att kunna åstadkomma ett billigt pris, brukar vi medtaga spirituösa varor, och dugtigt förbläga bönderna så att de blifva lifvade, sedan är det ej svårt att uppgöra affären fördelaktigt. Ja, så, sade vår unge man, skall det tillgå på detta sätt då anhåller jag att slippa resa, hvad, förslag kan du ej göra som vi brukar, sade patronen då är du oduglig för denna plats, må så vara blef svaret, och den unge mannen fick sluta.

En tid derefter träffade P.W. honom han hade då fått en mycket bättre plats, och behöfde ej göra dylika resor. Och tillade P.W. det är nog bäst att lyda Gud i allt allt, om och det stundom skulle gälla någon uppoffring

af egna fördelar eller beqvämlighet.

Försommaren var nu inne, och jag fortsatte att arbeta på S-berg, men började ånyo att längta upp till norrland, och sade derför till min gamla vän C.J.H. att jag ville resa upp till S-å och der återtaga min plats, det dröjde dock en och annan vecka, så att Middsommar var snart inne, under tiden brefvesclade jag med min yngsta son i S-hamn att jag skulle komma, att resa genom denna stad, då vi kunna träffas. Sjelfva middsommarafton anträddes resan mot norrland, sedan jag först tagit farväl af min son T. som var nere vid båten, G. en son, låg på ladugårdsgärde och var ej i tillfälle komma ner, ja, så bar det af med den ståtliga Ångaren Söderhamn, S.lms skärgård förbi Wascholm, min mesta tanke låg på min son T. som hade en svår bröst eller rättare halskatarr, ja, han var rätt medtagen och måste omsider lemna sin kondition i Stockholm.

Nu var det middsommarnatten, klar och herrlig, båten skulle först anlöpa Gefle, solen var ej borta mer än ett par timmar, då den gled ner sade jag till en medresande, nu går solen ner der pekande mot nordvest, och åter upp der nordost, ett märkvärdigt machineri, ja, Gud är stor, i sin allmakt tänkte jag, vi kommo till Gefle 6 tiden på morgonen, klart och varmt, mitt egentliga ressällskap var en stor svart hund "Karo", som jag skulle medtaga till S- å, han hade varit der förut, trifdes ej på Sundbyberg. Karo, gjorde sin rond i staden, och vi fingo oss en kopp kaffe med bröd, och resan fortsattes, till Söderhamn, ute i Söderhamns skärgård ligger en större lastageplats Sandarne, en mil från staden, då vi kommo dit, stod min älskade Abdon på brygган, (enl. öfverenskommelse), han kom om bord, far och son togo hvarandra i famnen, och det var ett kärt sammanträffande, Abbe var nu en frisk rödblommig yngling, det regnade nu oupphörligt, så att middsommardagen blef ej så vacker som den föregående natten. Wi Abbe, Karo, och jag, voro nu i sällskap in till staden, der vi anskaffade mig ett logi, sedan jag först sett Abbes hem på Apoteket Hjorten, der han var anställd som elev. derpå spisade vi middag hos ett herrskap Grandins der A. för tillfället hade sin kost, ty hans värdfolk, Apotekaren Afzelius bodde fm. ute på ett landställe i skärgården, dit ut gjorde vi oss en resa på e.m. med en mindre Ångbåt, Karo var naturligtvis med.) Här sutto vi om afton på en veranda som vette utåt sjön. Apotekarn och frun voro mycket vänliga, och jag tackade dem för deras välvillja mot min son, Herran är god, Herran hjelper, A. och barnen voro nere i parken och vid sjöstranden för att bada och leka. På afton foro vi in till staden och jag tog in på mitt logi. På måndagen voro vi åter ut till Lugnvik, så hette landtstället, men nu gingo vi ett godt stycke ut åt viken, och sedan följde en båt rätt öfver densamma. Wi voro uppe i ett utsikttorn i skogen hvarest vi hade en rätt storslagen utsikt åt såväl sjö som land, men naturen är ej serdeles vacker omkring Söderhamn. Äfven denna dag tillbringades i sällskap med min son, och erinrade mig att jag vid tretton eller tolf års ålder varit här, hvarom är nämndt i min första bok. Men timmarne fly så fort, måste skiljas på Tisdag afgick en båt till Hudik. och S-vall, jag hade en bekant yngling der ombord en kamrat till G. på Atlas i S-lm.

Först ett par små anteckningar fr. S-hamn

På mitt logi hos en fru S. träffade jag en Syjungfru Alma H. hon hade varit hos oss då vi bodde i Eksjö, och arbetat åt min hustru ibland, och kände mycket väl till mig och de mina, hon hade kommit hit genom en härstädes bosatt syster, och hade nu varit här ett par år, och hade arbete och vänner.

Då jag kom från L.vik med en liten Ångare, och skulle gå i land, så

hade mitt sällskap, den store svarte "Karo", sprunget iland på andra sidan elfven, der båten förut laggt till, men nu blef "Karo" utom sig, sprang fram och tillbaka, och gaf sin oro tillkänna. Och i ett nu var han i elfven, och kom simmande öfver till mig. der jag måste hjelpa honom upp på den höga hamnkajen. förtjust att han återfunnit mig.

Som barn vid 13 års ålder hade jag varit i denna stad, men kände icke igen något.

På Tisdagsmorgon lemnade jag S. min k. A. följde mig nu till båten, (Söderhamn) ja vi viftade och sågo efter hvarandra så länge som möjligt, Man möts och skiljes här.

Resan fortsattes till Hudiksvall, dit vi ankommo på afton, och blefvo der öfver natten jag tillbringade natten i en koj ombord, en bekant yngling ombord hade upplåtit den åt mig. "Karo" mitt sällskap sof godt på däck. Från denna stad hade jag ett minne från min handelsresa i min barndom, hvarom står i min lsta bok.(Ett äfventyr i Hudiksvall)

Härifrån afgick Ångaren till Sundsvall dit jag anlände på e.m. en varm och solig dag S-vall företedde nu, någonting riktigt, "storstad", i smått nyligen ståtlig uppbyggd till stor del efter den vill minnas 1888 svåra branden som nästan ödelade den bästa delen af staden. Här tillbringade jag nu ett par dagar hos gamla vänner från mina yngre år, fick logi och mat nästan gratis.

Sista afton jag var der besökte jag Fr. armeens lokal. "Karo" var mig följaktig, men han fick ej inträde, och tyckte nog tiden blef för lång att vänta, hvarföre han gick sin väg. Jag hade mitt logi hos ett par gamla vänner, om morgonen skulle jag resa med Ångbåten Ådalen till S-å. men huru få reda på "Karo", jag gick då nu till Hamrins garfveri, och då jag kom in på gården, öppnades en dörr, och K. kom rusande utöfver sig af glädje. Jag fortsatte nu resan till Hernösand, och sedan uppför den utomordentligt vackra Ångermanelfven, och i synnerhet denna tid på året, (middsommar). Ankom till S-å på Fredagsafton, lördagen helsade jag på der och var, samt såg på arbetet i garfveriet som var beläget jemte elfven. Första Söndagen var snart gången och jag gick i arbete på måndagen. Hyrde mig ett rum i närheten af garfveriet, och stod i oafbrutet från 6 på morgonen till 7 på afton. En Söndag hade missionsvännerna anordnat en Ångbåtsresa till Torsåker beläget en 4 mil nedåt Å.elfven, der var ett missionsmöte, en mycket herrlig dag. Guds ords predikan och sång af en samlad sångkör, såväl ombord på båten som vid mötet. Ja, sådana dagar och stunder äro som oaser i öknen. Herran har de sina öfverallt i vårt land. Honom vare ära för allt. Under min vistelse i S-å blef jag bekant med ung man presten från Wännäs. han frågade mig om jag emnade stanna i S-å öfver vintren, har ej annat tänkt sade jag. Men sade han vore det ej bättre om det vore plats i Wännäs, ty garfveriet i S.å var mycket kallt och tungarbetat, och dertill ogudaktiga svåra kamrater. Jag hade en viss förkärlek för S-å, ty der var många snälla troende familjer, med hvilka jag blef bekant, och dertill ett trefligt missionshus och den snälle begåfvade predikanten Almqvist. Små fester och tillställningar då och då och alla voro hjertliga och vänliga, jag deltog då tiden medgaf. Men emmellertid skref jag till garfvar Å.m i Wännäs, och frågade om plats, och egendomligt nog skulle en af arbetarne som hade förestått garfveriet inom kort flytta, så att plats stod öppen, jag fick då bref att jag var välkommen, och efter presis 11 veckors vistande i S-å lemnade jag denna i allo trefliga plats, med undantag garfveriet som ofvan är nämndt.

Reste d. 18 Sept. med banan den storslagna vägen genom dessa trakter, Den ståtliga bron öfver Ångemanelfven, framkallade nästan tårar i mina ögon, då jag gled öfver densamma. O! hvilken storslagen syn, då man ser ned utöfver elfven från dennas höjd.Det skall äfven vara en af S-ges största jernvägsbroar. Så ankom jag på afton till W-äs station och mottogs der af Herr Åström med skjuts för mig och mina tillhörigheter, framkommen till ort och ställe blef jag trakterad och derpå anvisad ett ensamt rum, dagen derpå jick jag i arbete. Och har nu tillbringat här i snart 6 månader i största tillbakadragenhet, och ensamhet med Gud, mina böcker, och mitt dagliga arbete. Blott ett par anmärkningar, i Nov. gjorde jag en resa till Umeå, för Åms räkning, affärer, försäljning, vesckar och utbetalningar, Då jag om afton reste hem till W-ås, nära 3 mil, kunde jag ej undgå att tänka på flydda tider, då jag i dylika afseenden varit ute för egen del, under min 20 åriga verksamhet! som egen.

Wid Jultiden gjorde jag en påhelsning hos en i orten boende predikant Bergfors. Det var serdeles angenäma dagar, Byn hette Strand, belägen strasct söder om elfven Uman, der i S. var predikan, bön och sång, oaflåtligen ett par dagar, frikostiga och snälla kristna i hvarge hus, Annandag Jul var jag jemte B-rs med fru hembjudna till en landtbrukare och handlande, förmöget hus, han var gammal och sjuklig, hon frun något yngre hon tjenade med tårar i ögonen, och var glad att kunna vara Guds folk till någon glädge.förövrigt äro hemmen i bondgårdarne egendomliga här i Westerbotten, och skall jag vid tillfälle nämna något derom. Då och då har jag bevistat en predikan i närheten, och deltagit ibland men kölden och hvilan från arbetet har tagit ut sin rätt. Wintren har varit rätt svår redan 17 Okt började det snöa och yra och marken har varit klädd i hvit skrud sedan dess, kölden har vissa dagar i Jan. och Febr. varit 30 a 35 gr. ja, på vissa platser häruppe 40. det rum jag bebott har varit rätt kallt, och svårast om morgnarne, då jag måst upp 6 tiden Under arbetet i garfveriet har jag just ej behöft frysa ty garfveriet är väl förvarat, och eldas mycket, god kost har jag fått, och i det hela haft det bäst sedan jag lemnade de mina i Jkpg d. 14 Nov. 93. Jag har oaflåtligen brefvesclat med min maka och barn, och bistått dem med litet hjelp i pengar ets. Ja, lofvat och prisat vare Herrans namn, ännu är ej hans arm för kort att hjelpa, Han hörer mina böner och hjelper mig dag för dag. O, huru godt att få hålla ut hos honom till resans slut.

Wännäs d. 3 Mars 1895.

Våren denna herrliga tid kom omsider äfven till dessa nordliga byggder, då tid och tillfälle gafs gick jag ut i det fria, och gick upp på höjderna och blickade omkring, då storslagna vyer utbredde sig, ibland satt jag uppe på ett berg och läste något Guds ord ur mitt testamente, eller satt vid Umans strand sysselsatt med någon god bok, Har under mitt vistande här mer och mer blifvit bekant med folket i orten, så att jag trifvits rätt bra. Sommaren denna sköna ljusa tid, natten så som dagen, då solen nästan oafbrutet lyst. En natt i Juli företog jag en resa till fots ner till Umeå, då jag och mitt sällskap kommo till staden 3 tiden en Söndagsmorgon utbröt der en eldsvåda och lade 4 a 5 gårdar i aska, folket måste rädda sig i blotta linnet, jag var då i Umeå hela Söndagen och del af Måndagen och hemkom på afton, Umeå en ganska vacker norrlandsstad med planteringar nästan vid hvarge hus, och en den alldra vackraste planterad kyrkogård, då allt på högsommaren står

i sin fulla flor, saknar man ej mycket af södern, annat än fruktträd, och en och annan af löfträd som ej trifves i dessa nordliga byggder, jag har nu sett sommaren 95 i Westerbotten, både sådd och skörd och tiden har gått som en dröm, på den korta tiden af 13 veckor har jag sett kornet sås väsca mogna och skördas. Nu är det åter höst och vintren i analkande, höjder och dalar åter svepta i sitt hvita täcke. De mina i Jkpg äro fortfarande vid lif och helsa, samt en son G. på Tekniska skolan i Borås. T. i handel äfven i Westergötland, och Abbe i Söderhamn (apotekselev) Ja, må den Gud som hjelpt hittils, bevara mig och de mina från hvarge fara, som kan draga oss från det stora eviga målet, far.r, synder och frestelser de uteblifva ej, Gud hjelpe!

Dessa få rader omfatta nu nära 8 månader och det kan vara nog, få se huru han, som håller lifvets roder i sin hand styr det öfriga stycket af tidens haf.

Det går igenom det stannar icke i jemmerdalen Gud vare pris. Wännäs d. 27 Okt. 95.

Höstmånaderna förunno under mitt vanliga arbete i garfveriet, Och om Söndagarne deltog jag i en Söndagsskola med lif och lust, till uppmuntran både för mig och en skara barn, men äfven detta upphörde vid Jultiden tillföljе af att vår kyrkoherde som godvilligt hade upplåtit skolsalen, befarade att villfarande lära var å bane, emedan jag hade tvenne Fr. soldater till hjelp. Sjelf var kyrkoherden med en och annan gång och uppmanade barnen till lydnad och uppmärksamhet, En fest vid Jultiden i skolsalen afslutade detta ringa arbete för Guds rikes verksamhet.

I januari begynte jag blifva illa till mods och min helsa kändes ej heller så god som förra året, och detta har fortfarit, af anledning som jag äfven i sinom tid kanske kommer att nedskrifva. En viss längtan har kommit, att återse de mina, men den långa dryga resan har hindrat mig.

Min nuvarande prinsipal Å.m hemkom i början af Mars ifrån en marknad i Lycksele, han klagade öfver svåra tider, och sade att han emnade drifva garfveriet i mindre skala, och sade han H. en annan arbetare som sitter här med familj, kan ej sluta, oacktadt jag så gerna ville hafva P. qvar, men han är ju ensam, och jag hade ju yttrat att jag ville helsa på de mina. men tänkte dervid att återvända till dessa trakter, för hvilka jag haft mycken förkärlek. Det blir emmellertid att jag skall lemna denna plats, och är ej fullkomligt viss hvaråt jag skall vända mig. Resa hem, ja, det blefve nog mycket godt att träffa de mina, men huru många dagar kan jag vara der utan verksamhet. Och hvad som är ledsammast min hustru är mycket klen, legat på Lazarettet i Jkpg tre veckor, samt blef derifrån buren på en bår till vårt dervarande hem, men lär nu vara uppe, fastän som sagt klen.

Ack Gud visa mig rätta vägen, jag står åter vid ett vägskele. Led mig du Gud med din osynliga hand, och bevara mig för alla faror och afvägar. Du Herre vet och känner allt allt, som oroar mitt hjerta.

Idag Långfredagen har jag varit i Wännäskyrka, och mina sånger har gått i moll, tårar har ej heller uteblifvit både öfver Jesu kärlek, och mig sjelf.

Gud visa mig din väg, i morgon Påskafton, skulle det vara min sista arbetsdag härstädes. Den 4 April 1896.

Sedan jag slutat mitt arbete i W.s tillbringade jag några dagar i en snäll bondfamilj nästan gratis. Den sista Söndagen på afton hade jag några vänner samlade af hvilka jag tog afsked. Wi drucko kaffe, samt sång och bön under aftonens lopp. Tisdagen d.14 lemnade jag W-s och gick då öfver

April

Uman som ännu var körbar och åkte nu på Slädföre fram till stationen, der jag var öfver natten, och åkte sedan jernvägen hela Onsd. till Bräcke, der jag jag öfvernattade. Dagen derpå var jag upp till Gällö (en station på Östersundsbanan och såg på ett garfveri för annan person, som jag der i bref beskref och sände spekulanten.

På Fredagen reste jag ner till Sundsvall, der jag måste uppehålla mig flera dagar, emedan sjöfarten ej ännu var öppen. Dessa dagar tillbringade jag hos gamla vänner, en del rika och förmögna i synnerhet en Guldsmed E.ll. några dagar var jag ute på landet hos min gamla vän Färgar H. i Njurunda, der hade jag det aldeles utmärkt, det var kärt att träffa dessa efter 20 a 25 års frånvaro, men bäst af allt derför att de ännu stodo fast vid Herran. O! huru skall blifva när Herran har samlat alla de sina derhemma, ja derhemma.

Söndagsmorgon den 26 lemnade jag S-vall med "Wäddö kanal" och kom till Söderhamn på afton. (vi fingo dock gå flera mil genom drifis) Min yngsta son Abdon var mig här i S.mn till mötes det var innerligt kärt att återse honom, och han hade ordnat allt väl, på Måndagen var han mig följaktig till Gefle, en angenäm dag, der åtskildes vi, han återvände, och jag fortsatte till S-lm dit jag anlände på Tisdag morgon den 28 April.

Skall jag nu återse Norrland, eller skall jag åter dit upp för att der gömmas för all-tid. Gud vet det.

I Stockholm var jag blott till Onsdagafton då jag medföljde en Jkpgsbåt kanalvägen till denna stad, resan var dryg oacktadt den vackra vägen, genom grönskande stränder och bördiga sädesfält. Den 1 Maj på morgon ankom jag till de mina, och det var ju en glädje att sluta dem i min famn, och denna dag behöfde jag hvila efter den långa resan. Och tillbringade nu några dagar i hemmet, tills jag en dag reste upp till Grenna till en gammal vän, hvilken jag hjelpte med arbete några dagar. Det var fråga om att vi skulle bosätta oss i denna lilla vackra stad, om jag der hade funnit lämplig sysselsättning, men äfven detta gick om intet och jag återvände till Jkpg, och var nu här omkring tre veckor, Det skulle ju tyckas att jag här i denna stad skulle finna min störstad trefnad der jag har min make och ett par af mina barn, men jag har tyvärr aldrig funnit någon lust att vara här, eller något, att göra och knappast någon att hafva umgänge med, besynnerligt, underligt. Nej, i hemmet, bad hvar och en Gud för sig sjelf, och hvar och en gick åt sitt håll då de gingo ut, till Gudstjenstlokalen o.d. Föröfrigt, var icke jag numera den styrande, utan min äldsta son, och detta så mycket mer som han nu i hufvudsakl. bestred alla utgifter, jag hade ju under min bortovaro äfven bidragit något. Men som sagt min äldsta son, bestred allt och det var ju godt och väl gjordt af honom. Gud välsigne honom derför.

Den lust och hemtrefnad, som jag bordt känna saknades och intet arbete, intet umgänge, detta gjorde att jag ånyo ville ut och söka arbete och plats. Min andra son G. hemkom från Borås Teckniska skola och då han varit hemma ett par dagar, gjorde jag honom sällskap den mycket vackra kanalvägen upptill Stockholm, min son fick genast arbete på en Telefonverkstad och vi bodde tillsammans på ett rum, och vi trifvdes och hade det mycket godt tillsamman omkring fjorton dagar, jag var nu i tillfälle att se åtskilliga sevärdheter i St.lm. Skansen, Panoptikon, Riddarholmskyrkan, m.m. öfver hvilket hvart och ett fodrade sitt särskilda kapitel. Wid middsommar gjorde vi sällskap upp till Köping, min födelsestad. Under mitt vistande i St.lm var jag äfven i tillfälle att se och höra den verldsbekante General Booth i Imanuelkyrkan.

Att få något arbete i garfveri i St.lm eller dess närhet, var omöjligt oacktadt jag på allt sätt försökte.

Nu är jag i Köping och från denna plats har jag minnen från min barndom för öfver 45 år sedan, Östra tullstugan vid Westeråstullen står ännu qvar, i denna föddes jag den 3 Dec. 1841, Staden är i mångt och mycket förändrad i synnerhet sedan branden 1889 gick öfver densamma, då den tättast bebodda delen lades i aska, der står nu i stället för de röda trähusen, stenhus på trevåningar. Skolhuset, der jag lärde mig de första bokstäfverna står qvar. Staden är omgifven af vackra planteringar, der fordom var kala steniga backar der svin och andra kreatur gingo på bete.

Min son G. har återvändt till St.lm och sitter nu qvar här på det lilla vackra landtstället Pettersburg anlagdt af min far hvilken afled 1876.

En bror den enda jag haft, och en svägerska samt deras dotter bebor nu och äger detta ställe. Och jag får nu vara här något och har det tillfälligt godt. Det finnes kanske 50 personer i staden, som minnes här så långt tillbaka. Så går det, det ena slägtet går, det andra kommer.

Hvar jag nu skall bo och vistas mina dagar det vet den gode Guden, ty, f.n. kan jag knappt säga att jag har något hem på jorden, jag önskade väg en plats och lite arbete, men hvar? det vet Gud, må han allena få leda allt. Min kroppshydda är och, si och så. Gud hjelpe och välsigne mig och de mina. Köping a Pettersburg d. 27 Juli 1896.

Från Köping reste jag med bantåg till Westerås der jag uppsökte en gammal vän från 60 talet, i hvilkens kära hem jag gästade, vi bådo Gud tillsamman och talade om gamla minnen från Johannelund der den gamla troende familjen Levenhaupt voro boende i förra tider. Något arbete fans ej för mig i staden, utan jag lemnade den och reste med Ångbåt upp till Stockholm, der jag åter sammanträffade med min son G. och äfven Abdon som nu hade anländt, här S-lm stannade jag blott några dagar, och var till en början oviss hvarthän kosan skulle ställas, men beslöt omsider att resa till Örebro och vidare uppåt Wermland for sjöledes till nämnde stad, och stannade blott en dag, arbete fans ej, utan fortsatte med bana till Kristinehamn, och vidare till Carlstad, der uppsökte jag en gammal vän, som der var Läderhandlare, och hade varit i vår tjenst i Eksjö, här tillbringade jag flera dagar och hade det mycket godt. Gjorde en resa uppåt Wermland uppföre sjön Fryken till Lysvik, der en garfvare Griberg är bosatt känd för 30 år sedan från Sundsvallstiden.

Hos denne gamle vän Griberg och i hans familj var jag ett par dagar, och återvände derpå till Carlstad. Nu kom telefon - meddelande från S-lm att jag var antagen till en plats i Westergötland Djursätra, men innan jag antog densamma var jag åter upp till Sunne i W. der ett garfveri var till salu eller arrende härom brefvesclade jag några gånger, och vet ej ännu då detta skrifves huru det aflöper.

Jag reste således ett par gånger på sjön Fryken, på denna sjö hade nyligen inträffat en Ångbåtsolycka hvarvid 8 a 9 personer omkommo deribland kaptenens fru och en deras gosse på 10 a 11 år. Då jag reste ner till Carlstad sista gången var jag i sällskap med dykare som hade sökt båten, deras apparatur m.m.

Och från Carlstad reste jag med bana ner till Sköfde och till Djursätra, dit jag anlände den 14 augusti, och har sedan dess varit i fullt arbete på dervarande Ånggarfveri, min helsa har varit skral i höst, men jag har dock oafbrutet stått i dagligt arbete, Nu vid Julen är jag hemma hos de mina i Jkpg. och inträffar i År det säregna att vi alla äro samlade min make,

mina fyra söner och min dotter, hvilket ej varit fallet på 4 a 5 år. En mycket angenäm Jul. Herran vare lof för allt. Han leder de elenda sin väg, och leder rätt. Om Gud vill återvänder jag om några dagar till Djursätra för att fortsätta mitt arbete. Må Herren derunder förläna mig helsa och krafter. Jkpg. den 29 Dec. 1896.

Tillbringade ånyo några månader på ofvannämnde plats, under styft arbete, och helsan rycket skral min mage har oaflåtligen varit dålig, ja som det ofta synts ohjelplig har derföre sökt läkare ett par gånger i Hjo men nästan utan resultat. Under mitt vistande i Hjo har jag gästat en vän från Mönsteråstiden en handl. H.ck. Wintren har i öfrigt varit dyster och enformig. Söndagarne har jag varit inne, läst och hvilat mig ofta på verkstaden. Flera gånger tänkte jag upphöra med arbetet, tillfölje min helsa men hvarthän vända mig, hemma i Jkpg utan verksamhet och ej i öfrigt synnerligen trefligt, då man ej kan vara till nytta. Den sköna våren och sommaren kom. Djursätra brunn öppnades, och sent omsider beslöt jag att taga mig några veckor vid brunnen. Min yngsta son kom för att helsa på mig, omkring den 25 Juli och samtidigt började jag vid brunnen, Nu var jag allt nycket nedbruten och skral. En doktor W.nd utskref nu en badsedel, och jag fick behörig behandling, här var jag 4 a 5 veckor, sköna herliga dagar i skog och mark, i umgänge med troende bröder, en var missionär varit i Kongo 3ne År. (Nordblad med fru) Ett litet trefligt rum hade jag hyrt mig, ja, en angenäm tid, sång, bön, samtal i Guds ord, ja, i allo yppbyggligt, de båda läkarne voro äfven troende W. och R. Denna tid har varit som en liten oas i öknen. lofvat vare Herrens namn, Då jag slutat vid brunnen reste jag hem öfver Wettern, en vacker dag i slutet af augusti. Wisserligen har min hydda blifvit stärkt och vederqvickt, men grundlig bot för min mage har ej erhållits, mitt onda fortfar och äfven här har jag besökt läkare. O! hvad jag ropat och bedit Gud i denna sak, Herre hjelp, och han skall hjelpa och vill hjelpa. De som hoppas på honom skall ej komma på skam. En af mina söner har här i Jkpg öfvertaget en handel på hvilkens lilla kontor jag nedskrifvit detta. Herre visa mig din väg, och led mig den rätta stigen. Wille men orkar ej arbeta f:n: få se hvad Gud gör! Jkpg d.9 Sept.1897.

War fortfarande hemma i Jkpg, och tillbringade min mesta tid i butiken der jag så småningom var till någon nytta. På våren var jag ner till Borås der min andra son G. skulle taga taga escamen vid Tekn. skolan.

Här bland hans vänner tillbringade jag några dagar, skönt och vackert i denna trakt af W.land. Så gick sommaren, och på hösten hade jag bref och bud från den plats der jag arbetat i Djursätra att jag skulle komma dit någon tid, hvilket jag gjorde, begynte arbeta och fann mig ganska godt. Men hvad hände? då jag varit der knappt 14 dagar fick jag bref och bud från hemmet, att min hustru insjuknat, och ytterligare bud att komma hem oförtöfvat, Reste så på Måndag natt intill Sköfde. P. fabrikören var mig följaktig. Kl.4 tiden på morgon Tisdagen d 18 Okt. satte jag iväg med tåget ner till Jkpg och hemkom 9tiden. Wi hade flyttat vår bostad till en lägenhet i närheten af butiken, min hustru hade nog som vanligt arbetat mycket och sträfvat, och troligen fått en förkylning som började med håll, det blef lugninflamation, hon måste intaga sängen, de nya rummen voro ej i ordning ett annat måste kyras der hon nedbäddades, doktor eftersändes, i detta rum inkom jag på f.m. der låg min make dödligt sjuk men kunde tala, der satt jag nu en stor del af dagen, alla våra barn 4 gossar och en flicka voro äfven hemma.

På aftonen beslöt jag att vara hos henne på natten, vi hade inte varit utan hopp under dagen, men det var dock hennes sista dag på jorden, -

Wid ½ 11tiden hörde jag att hennes andedrägt ändrades, doktor hade nyss förut varit hos henne och tillsade att om det blir svårt under natten så tillkalla mig medelst telefon.

Det sista arbetet, dödsarbetet, började, hon hade nyss förut sagt att hon behöfde hvila och hvila fick hon, jag och våra barn lågo samlade omkring hennes bädd, Hörde hennes sista hviskning af det dyra Jesus namnet, strasct före 12 på natten var allt förbi hon var för evigt bergad, och hemma hos den Herre till hvilken ropat och bedit under sitt sträfsamma lif. Wälsignat vare hennes minne, Då doktorn kom kunde han blott bekräfta sedan han lyssnat att det var slut. Hon är nu hemma för evigt hos Jesus, hjelp mig och alla våra barn dit. Joh. 17 = 24.

Begrafningen stod sedan på Söndagen i en fin våning hos redaktör P. i H-ska bol.hus, rätt många voro inbjudna, ett par af våra slägtingar kommo äfven från M-ås.

Kistan var höljd med kransar och blommor från våra barn, och deras vänner m.fl. Efter jordfästningen talade min äldsta son och äfven jag ringe några ord vid grafven. Sånger sjöngos, Skola vi väl alla mötas, ock.s.v. Och hon ligger nu gömd på Jkpgs W. kyrkogård, den nyanlagda (uppe vid Dunkehalla) Jag går nu hemma hos de mina, har ibland litet sysselsättning i butiken, så går en dag en vecka i sender. Få se hvad Herran fortfarande vill göra, Wälsignat vare min frälsares namn i tid och evighet, håll mig fast intill ändan. Jkpg d. 11-12-98.

Den första Julen tillbringad i vårt hem, sedan vår mamma blifvit gömd att hon nu saknades var ej svårt att se min dotter B. kunde ej förestå ett hem, Hela detta år 99 biträdde jag i min sons affär. Ibland var det nog sina kantigheter men det fick ju gå. På hösten var jag ute på landet en liten tid och förestod en mindre landthandel i Albåga, Grenna trakten, Så hade vi snart åter Jul, åter voro jag och de flesta samlade i vårt gamla hem. På våren 1900 gifte sig min tredje son F. öfverlät sin handel i Jkpg och flyttade nu till Göteborg, han fick en snäll make enda dotter till Enkefru Pennychoch. Åter på sommaren gifte sig min äldsta son Josef med en dotter till en borgare eller handtverkare i Jkpg. nu upphörde mitt gamla hem att vara till, Jag hade nu varit hos den handlanden någon tid som öfvertog affären af min son. Nu bröt jag upp plockade ihop mitt lilla samt reste till en badort i W.land Djursätra här tillbringade jag några veckor i stor frid och vederqvickelse, en herrlig tid, blifvit stärkt och vederqvickt till själ och märg och ben. (jag led af reumatisk verk.) under min vistelse här blef jag bekant med K. vänner från Norrland och andra platser. Watten och åter vatten, Guds ord, bön, sång, samtal, promenader, mat, och hvila, allt bidrog att göra lifvet godt. Besök hade jag äfven af min äldsta son jemte hans make, de voro på genomresa till Wermland, Kristiania, Göteborg, och åter till Jkpg, der de äro bosatta. Mot slutet af min vistelse i D. kom min yngsta son Abdon, samt hans trolofvade S. B-n nyförlofvade i Stockholm. de voro och på resa till Göteborg.

Tiden var nu inne att lemna D. den 25 aug. reste jag hit ned till G.borg der min son F. är bosatt och tillbringar nu i hans hem, huru länge vet jag ej. Under vägen hit var jag uppe vid Korsberga kyrka och gjorde bekantskap med en gudfruktig och snäll prest, besåg gamla minnen från medeltiden, och samtaläde med pastorn om dylikt, derjemte i verkligt andliga ämnen. Gud välsigne den mannen pastor Hjerten.

Nu äro mina barn spridda. Josef bosatt i Jkpg, Redaktör Gustaf B. Halmstad, Ingeniör T. Felisc Göteborg, delägare i en grossaffär. Abdon E. Farmaceut, eller rättare Studerande till Apothekare i Stockholm. Beda min yngsta på Öland hos en familj.

Så har det utvecklat sig under sednare åren. Hvarest jag nu skall tillbringa mina återstående dagar vet allena Herran, men jag är lugn och nöjd, Gud vare lof för allt, må han samla oss alla en gång i sin himmel dit vår mamma förut har gått. Göteborg d. 4 Sept. 1900.

Sökte en plats i mitt gamla yrke i Mariestad dit anländ kunde jag omöjligt antaga den. Utan återvände till Jkpg, der jag nu var i åtta dagar, kommen iland från en Ångbåt som gick på Wettern, gick jag upp i d.s.k. Immanuelkyrkan, som var nära färdig och skulle invigas följande Söndag, mötte jag en af missionens styrpinnar, som sade till mig. Ni är vist på resande fot förjemnan, detta sårade mig, och jag tänkte här i Jkpg är ej värdt att söka något fäste. Min äldsta son var ju bosatt här, hos hvilken jag bodde dessa dagar. Fick så ett bref från Grenna från en gammal bekant, och blef hos honom erbjuden plats reste dit och arbetade till Julen, hade der ett litet rum och knogade dagl. för 4 kr i veckan, vid Julen tog arbetet slut, och då for jag åter till Jkpg, och tillbringade Julen hos de mina därstädes. I Januari fingo vi underrättelse från Mönsterås, att en slägting dött, en svåger Carl W. Cedergren Elgarum, uppmanad af de mina att resa ned till denna begrafning, hvilket jag gjorde, här hade jag ej varit på 8 a 9 år, intressant som det var att träffa gamla vänner, och slägtingar alla voro vänliga och mycket snälla, jag bodde nu på Kronobäck, låg en natt i Elgarum, då jag samtalade med Lina C. min svägerska till kl. 12 på natten, hon Lina hade nu en förmögenhet på 80 a 90 tusen Kr. efter sin man, de hade blott en ogift son, Gustaf C. Ja! här jästade jag flera hem, i M-ås och det var mycket kärt. på återvägen från M-ås tangerade jag Eksjö der jag varit bosatt i nära 9 år, här hade jag både sorgliga och angenäma minnen, kanske mest det förstnämnda, var ej nu uppe i staden. Äfven var jag upp till Tranås till min gamla Svåger fanjunkar C. han bodde ute på landet i en familj och hade det ganska bra, vi resonerade som vanl. om gammalt och nytt, han talade mest om gamla orättvisor inom slägten, och - Guds godhet - det första har jag alldrig kunnat gå in på, ty jag har alltid tyckt mig finna, att de önskade och ville vårt bästa. Åter i Jkpg stannade jag der till den 25 Februari. Det var sant då jag var i Tranås, var jag en Söndags afton och hörde en medesine Doktor Berg predika i en bondstuga Han talade om den andliga och äfven lekamliga blindheten. Det var mycket kärt att höra denne man enkelt och klart framhålla huru Jesus kan öppna de blindas ögon, och vill göra alla seende som vända sig till honom.
Derefter föll han ned och bad Gud och uppmanade fler att bedja. Godt om det funnes fler sådana läkare.

Som ofvan, den 25 Februari for jag ned till de mina i Göteborg. Nu var det på allvar fråga om att öfvertaga i liten landthandel i Halland, Fjärås.

Den 11 Mars började jag med denna handel, och det har gått nu i sesc månader, det har varit en den lugnaste och bästa tid jag haft på många år. Handeln har gått teml. med en dagkassa från 25 till 50 a 60. och någon gång högre, varor har inköpts i G.borg hufvudsakl. i samma affär der min son är. Ja må säga, jag tackar Gud af hela mitt hjerta för detta lilla hem, jag har blott ett rum med kök, jemte butiken, samt har jag ett biträde, och en äldre qvinna går hit dagl. och sköter om vårt hushåll. Folket i orten äro ganska

vänl. och förekommande, ehuru få, ganska få känna Herren, och de veta knappt om annat än presten och kyrkan. Och det ordet står fast. I allehanda folk den som fruktar Gud och gör rättfärdighet han är honom täck.

Den 8 Februari d:å: föddes mitt 1sta barnbarn en flicka, åt T.H. och Lizzie H. detta barn frambars af mig till dopet i deras hem i G.borg, den 8 Augusti d:å: föddes mitt andra barnbarn i Jkpg. åt J.H. och Beda H. äfven en flicka.

Så har Herren ledt och fört mig de sednare åren, Hans trofastnet är stor. Ja! Honom vare lofvad jag har det nu ganska godt, och saknar intet, i mitt lilla hem omgifven af en liten nyanlagd trädgård. Ibland reser jag in till G.borg till de mina, så går den ena veckan efter den andra, må det lyckas mig att ej förlora på affären, utan att det får fortgå på detta sätt, om det är Guds villja.

Så kommer min sista - - ja! få se, hvad Gud vill!

Den 2[illegible] aug. 1901.

Tack! gode Gud, O! huru mycken nåd har du ej bevisat din ringe tjenare under det nu tilländagångna året. Tack! käre himmelske fader för allt godt, andeligt och lekamligt, drag mitt hjerta och mitt sinne närmare dig. och hjelp mig att vara till välsignilse bland detta folk, lär mig käre Herre Jesu att mer likna dig, och att i allt göra din villja, Ack. ja, ack ja. Tack för detta lilla hem, och detta rum der jag i lugn och frid får tillbringa många lyckliga timmar. Farväl, du förra år 1901 måtte det nya blifva om möjligt än mer välsignelsebringande för mig och de mina. Fjäråås den 31 Dec. 1901 Kl.10 på afton.

Är redan i aug. det märkligaste som under detta år inträffat är följande, Inventeringen i min lilla affär i Mars utföll tyvärr icke så väl, det var ledsamt nog något förlust tillfölje hyra, och omkostnader. Nu har jag ock rätt mycket i utestående fodringar, som medför bekymmer, ja, allt hvad handel heter har det sina stora besvär och att undgå förluster är väl nästan omöjligt.

Jag lemnar allt detta och vill göra det bästa jag förmår [illegible] månad var jag uppe i Stockholm på min yngsta sons bröllop, så att nu äro alla mina fyra söner gifta, det var rätt, en blef gift i Borås i April, två äro f:n: bosatta i G.borg, en numera i Smålands Taberg der han förestår en mekanisk verkstad, ett bolag, i hvilket han ingått som delägare.

Fortfarande håller jag på, med min handel, med sina faror och bekymmer. Samt är min dotter Beda hos mig och sköter vårt lilla hushåll, och är mig till hjelp, huru länge det nu skall fortgå som vi nu har det vet jag ej. Må Guds villja ske i allt, Många af gamla vänner, och slägtingar har gått ur tiden under de sednare åren och jag är igenblifven. Och det är ingen konst att, blifva gammal om Herren låter en lefva. Boerkriget är afslutat, Riksdagsmannavalen pågå snart mycken oro och strid i landet. föröfrigt öfver hela verlden. Men.

Jordens oro viker. För den frid som varar!

F-ås d. 25 Aug. 1902.